

SKARA

Lövskogar i Skara kommun

www.skara.se

Projektledare: *Lennart Kjellberg* Skara kommun
Mats Rydgård Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Rapportförfattare: *Camilla Finsberg* Pro Natura, Göteborg

Framsidesbild: Brunnsbo äng, Foto: Miljö- och byggnadskontoret, Skara kommun

FÖRORD

Lövskogar har stor betydelse för såväl den biologiska mångfalden som för människors upplevelse av naturen. I Riksdagens miljömål *Levande skogar* sägs att skogens värde för biologisk produktion skall skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas. Att inventera är ett sätt att skapa kunskap som behövs som underlag för den planering och det beslutsfattande som ska till föra att målet ska kunna nås. Detta inte minst vad gäller behovet av skydds- och skötselåtgärder.

Inventeringen utgör en samlad redovisning och bedömning från naturvårdssynpunkt av lövskogar i Skara kommun. Rapporten finns såväl i en pappersupplaga som på CD-rom. Dessutom finns uppgifter även i digital form (databas och GIS-skikt) hos såväl Länsstyrelsen som Skara kommun.

Inventeringen har finansierats av Naturvårdsverket, Länsstyrelsen och Skara kommuns miljö- och byggnadsnämnd.

Författaren är själv ansvarig för inventeringens innehåll samt för de bedömningar och värderingar som framförs i denna.

Miljö- och byggnadskontoret
Skara kommun

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

SAMMANFATTNING

I denna inventering har lövskogar större än 2 ha (1 för ädellövskog) karterats och bedömts ur naturvärdessynpunkt. Momenten har inkluderat flygbildstolkning, fältbesök, naturvärdesklassificering samt digitalisering av lövobjektens ytor i ett kartprogram, ArcView. Flygbildstolkning gjordes för att identifiera var lövskogar finns i landskapet samt för en första beskrivning av trädsiktet. I detta moment gjordes även en grov naturvärdesbedömning, för att bestämma om objektet skulle fältbesökas eller inte. Områden med ett ungt och ensartat trädsikt har endast fältbesökts i liten utsträckning.

Utgångspunkt för urval av områden har varit bestånd med lövträd vars grundyta är 50 % eller mer, samt de lövträdsbärande hagmarker som verkat inneha naturvärden knutna till lövträd. Fältbesök utfördes sedan för att samla in uppgifter om beståndets struktur, artsammansättning, nyckelelement, inslag av störningar med mera. Slutligen klassificerades alla objekt enligt en fyrgradig skala där klass 1 innebär mycket högt naturvärde, klass 2 högt naturvärde, klass tre visst naturvärde och klass 4 lågt naturvärde. De objekt som bedömdes att inte vara intressanta nog att fältbesökas förutsätts ha klass fyra eller på sin höjd tre. Detta styrks av att ca var 20:e av dessa objekt har kontrollbesökts.

Totalt hittades 490 objekt med en total areal på 4 403 ha. Av dessa tillhör 7 objekt klass 1, 134 objekt klass 2, 207 objekt klass 3 samt 43 objekt klass 4. 99 objekt har inte fältbesökts och förutsätts alltså tillhöra klass 3 eller 4.

Skara kommuns toppobjekt är Brunnsboäng, hagmark i Härlingstorp, ädellövskog vid Drottningkullen, två objekt vid Höjentorps slottsruin, lövskogar i Torp samt Eahagen-Öglunda ängar.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	sid 4
2. METOD	sid 4
3. REDOVISNING	sid 8
4. KORT BESKRIVNING AV DE OLIKA SKOGSTYPERNA	sid 11
5. RESULTAT	sid 14
6. OBJEKTSBESKRIVNINGAR	sid 17
7. TABELL ÖVER EJ FÄLTBESÖKTA OBJEKT	sid 256
8. RÖDLISTADE ARTER FUNNA UNDER INVENTERINGEN	sid 259
9. LITTERATURFÖRTECKNING	sid 260

Bilaga 1: Sammanfattning av objekt

Bilaga 2: Flygbildstolkning

Bilaga 3: Fältinventering

Bilaga 4: Naturvärdesbedömning

1. INLEDNING

Föreliggande rapport syftar till att kartlägga, beskriva och naturvärdebedöma lövskogar i Skara kommun. Inventeringen gjordes våren 2003 till våren 2004 av Camilla Finsberg, Pro Natura. Uppdragsgivare är Skara kommun.

Tack

Tack till mina kollegor i Pro Natura för hjälp under arbetets gång: Bettina Olausson för digitalisering av kartmaterialet, Tomas Appelqvist, Mattias Lindholm och Ola Bengtson för hjälp med bestämning av mossor och lavar. Dessutom ett stort tack till Mikael Finsberg och Ola Bengtson för korrekturläsning av manuskriptet.

2. METOD

Förberedande arbete

Det förberedande arbetet, dvs flygbildstolkning samt inritande av lövskogsbestånd på fältkartor, gjordes av Camilla Finsberg under våren 2003. Fältkartan var en utskrift av den digitala ekonomiska kartan i skala 1:10 000. Flygbilderna som använts är infraröda färgbilder i skala 1:30 000, tagna 1986. De bestånd som ritats in på fältkartan har antingen bedömts ha en areal överstigande 1,0 ha och bestå av minst 50 % ädellövträd, eller ha en areal på minst 2,0 ha och bestå av 50 % lövträd dominerande av triviallövträd.

Vid flygbildstolkningen gjordes en indelning av objekt. Varje objekt kan bestå av flera olika skogstyper (se nedan), men om skogstyperna är klart avgränsade och tämligen stora (> ca 2 ha) delas dessa normalt upp i olika objekt. Under flygbildstolkningen gjordes anteckningar om objektet består av ädellöv eller triviallöv och om det är fråga om brantskog, fuktskog, strandskog eller trädbärande hagmark. Det gjordes även en notering om förmodat naturvärde. Se bilaga 2.

Vid tolkningen avgjordes också vilka objekt som skulle besökas och vilka som inte behövde besökas. Detta gäller vissa skogstyper med yngre bestånd av triviallöv med likartad höjd och slutenhet om beståndet saknar nyckelelement. Det har i första hand varit hyggessuccessioner, sekundär lövskog på friska och torra eller fuktiga typer, samt i viss mån blandlövhage av asp-björktyp och björkskog på gamla mossodlingar.

För att kontrollera att denna modell har fungerat och att inga väsentliga värden har missats, har ca vart 20:e så kallat skrotobjekt fältbesökts.

Flygbildstolkningen gjordes på flygfoton från 1986, vilket innebär att lövskogsmiljöerna har hunnit ändra sig i vissa avseenden. Det gäller framför allt de lövrika hyggerna. På många av de ytor som var lövrika hyggen 1986, har det idag vuxit upp en ung barrskog, med endast en liten del kvarstående lövträd, framför allt björk. Dessutom har flera nya lövrika hyggen tillkommit. Dessa ytor som i fält, samt med hjälp av svartvita ortofoton från 1998, har konstaterats övergått från löv- till barrskog har strukits ur denna inventering. Nya lövrika hyggen har tillkommit i inventeringen endast i de få fall som fältbesök konstaterat förekomsten. Detta innebär att den lägsta naturvärdesklassen egentligen har en större areal än den som redovisas här. Cirka 400 ha av den skog som var lövrika hyggen 1986 har tagits bort ur inventeringen. Det är rimligt att anta att det finns ungefär lika mycket unga lövrika hyggen i dag.

Fältarbete och sammanställning

Skara kommuns lövskogar fältinventerades våren 2003 till våren 2004 av Camilla Finsberg. En speciellt framtagen fältblankett användes där information om varje bestånds struktur,

geografi och biologi noterades (se bilaga 3). I fält gjordes även en preliminär naturvärdesbedömning. Till hjälp användes en blankett (se bilaga 4) med bedömningskriterier uppställda. Då hela kommunen fältinventerats gjordes den slutgiltiga naturvärdesbedömningen vilket innebar vissa justeringar av den preliminära. Det skall också nämnas att detta arbetes naturvärdesbedömning är preliminär, eftersom den bara utgår ifrån en enskild kommun. Vid t ex en länsvis sammanställning av lövskogar kan ytterligare justeringar komma att behöva göras.

Rapportskrivning och övrigt sammanställningsarbete gjordes under våren 2004. Camilla Finsberg har sammanställt rapporten och Ola Bengtson och Mikael Finsberg har korrekturläst den. Digitalisering av lövbeståndens ytor utfördes av Bettina Olausson i ArcView shapeformat under våren 2004. Namnskicket i rapporten följer för kärlväxter Karlsson (1997), för mossor Hallingbäck (1996), för lavar Hallingbäck (1995), samt för storsvampar Hallingbäck (1994). Fältdata har matats in i en Access-databas framställd av Mikael Finsberg.

Bedömningskriterier

Utgångspunkter för urval av områden har varit huruvida bestånden har lövträd vars grundyta är 50% eller mer.

Varje objekt har klassificerats efter en fyragradig skala enligt följande:

1 – Mycket högt naturvärde

2 – Högt naturvärde

3 – Visst naturvärde

4 – Lågt naturvärde

Kriterier för klassificering av lövskogar

Klassningen är en process som börjar redan vid flygbildstolkningen, fortsätter med preliminär bedömning i fält för att slutföras vid en genomgång av samtliga inventerade objekt.

Vid klassning av objekt görs en subjektiv värdering så att både mängd och kvalitet vägs in. Ett klass 1-objekt uppfyller normalt flera huvudkriterier, medan ett klass 4-objekt normalt knappt uppfyller ett enda riktigt väl. Ett enskilt huvudkriterium kan, om dess värde är stort i ett objekt, uppväga andra kriterier med lågt värde och lyfta objektet till en högre klass.

Huvudkriterierna som presenteras först i listan nedan har normalt större tyngd vid värderingen. Det bör påpekas att stödkriterierna inte ensamma kan ge en hög klass. Vidare är kriterierna endast riktlinjer som syftar till att visa hur klassificeringen normalt går till.

Vid bedömning och klassificering har hänsyn tagits till följande kriterier:

Huvudkriterier

Kulturpåverkan

Ju mindre påverkan, desto högre värde. Registrering sker av ingrepp som skogliga åtgärder, vägar, bebyggelse, kraftledningar etc. Ingreppen avser åtgärder som påverkat miljön eller som påverkar förutsättningar för skogliga naturvärden.

Storlek och form

Ju större areal, desto högre värde. De inventerade objekten är minst 1 hektar. Formen har också en viss betydelse då smalare och flikigare bestånd lättare påverkas av omgivande miljö, som barrplanteringar och vägar.

Hotade arter

Ju fler hotade arter och i större mängd, desto högre värde. Ju mer hotad en art är, desto högre värde ger den.

Kontinuitet

Ju längre kontinuitet, desto högre värde. Kontinuiteten kan gälla såväl vuxna träd som slutet trädbestånd, lågor, torrträd, gammelträd eller störningar som brand, bete och översvämning.

Representativitet

Ju mer utbredd en skogstyp är eller har varit i den naturgeografiska regionen, desto högre värde (geografisk representativitet). Ju mer ett bestånd har ett typiskt utseende och artsammansättning, desto högre värde (typrepresentativitet).

Successionsstadium

Ju senare successionsstadium och ju högre ålder, desto högre värde. Särskilt viktigt vid bedömningen är trädens ålder. Mycket grova träd ger också särskilda kvaliteter, liksom tillgång till död ved.

Säregenhet

Unika objekt med avvikande, märkliga och särpräglade lövbestånd kan ges ett högt värde, särskilt om särpräglade medför förekomst av hotade arter.

Mångformighet

Högre mångformighet innebär ofta högre värde. Mångformigheten kan avse naturtyper, element, strukturer, avvikande substrat eller arter. Om det finns gott om en art som regionalt är ovanlig är en likformighet och större mängd fördelaktigare och ger högre värde än flera vanliga arter.

Sällsynthet

Förekomst av sällsynta skogstyper ger högre värde. Förekomst av signalarter ger högre värde, ju fler och i större mängd, desto högre värde.

Förutsättningar för bevarandet av naturvärdena

Ju högre förutsättningar för att bevara naturvärdena, desto högre värde. Skogstypen och områdets omgivningar inverkar båda på hur bästa kantlinje, form och läge skall vara för att bevara naturvärdena. Dessutom har ökad närhet till annan värdefull lövskog betydelse för förutsättningarna för bl a spridning av arter.

Potential

Ju högre förutsättningar att utveckla naturvärdena inom området, desto högre värde. Närhet till andra lövbestånd – oavsett ålder – är gynnsammare än omgivning med åkrar och granplanteringar.

Hävd

Marker som hävdas med bete eller slåtter värderas, enligt vad som kan bedömas i fält, efter hävdens kontinuitet och kvalitet. Slättermarker värderas som särskilt värdefulla.

Stödskriterier

- Kulturhistoriska värden
- Symbol- och identitetsvärde
- Utförd dokumentation och forskning
- Värde för undervisning
- Värde som genresurs
- Värde för friluftsliv, rekreation och naturupplevelser
- Värde för landskapsbild

3. REDOVISNING

Alla fältbesökta lövskogsbestånd redovisas i denna rapport. Varje bestånd har försetts med en kortfattad beskrivning. I huvudet finns följande rubriker: församling, naturvärdesklass, ekonomiskt kartblad och areal. Själva beskrivningen innehåller följande rubriker: allmän beskrivning, träd- och buskskikt, flora och fauna, övriga noteringar och naturvärdesbedömning. Nedan följer ett exempel.

Huvud

35. Ekskog vid Syltängarna	
Församling Vinköl	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 16,6 ha
Skogstyp Ekskog	

Rubrik

Rubriken inleds med ett objektsnummer som är unikt inom kommunen. Objekten är numrerade från sydväst mot nordost i stråk efter ekonomiska kartblad. Därefter kommer själva rubriken med objektets trädliga karaktärsdrag samt ett geografiskt namn, oftast närmaste gård eller ett intillrinnande vattendrag.

Församling

Här redovisas den församling som objektet är beläget i. Om det ligger i fler än en församling skrivs den församling först som största delen av beståndet är beläget i.

Naturvärdesklass

Naturvärdesklassens premisser diskuteras i avsnittet **Bedömningskriterier**.

Ekonomiskt kartblad

Här anges på vilket ekonomiskt kartblad beståndet är beläget. Om beståndet är beläget i skarven mellan två eller fler kartblad har det kartblad angivits först där den största delen av beståndets areal ligger.

Areal

Beståndets areal anges i hektar (1 ha = 100 × 100 meter). Arealen är beräknad i ArcView efter digitaliserade ytor.

Klartext

Under klartexten beskrivs objektets geografi och dess biologiska värden, både art- och biotopmässigt. Det sorteras under följande rubriker, vilka dock inte behöver finnas med om inget anmärkningsvärt finns att beskriva under rubriken:

Allmän beskrivning: Öster om Vinköl i sydvästra Skara möts den öppna odlingsmarken och den barrdominerade skogsmarken. I gränsen däremellan ligger en cirka 150 år gammal ekskog – naturreservatet Syltängarna. Tidigare markanvändning har antagligen varit bete, men i dag finns endast gles med smalbladiga gräs och fältskiktet är av frisk örtristyp. Relativt nyss gallrades gran ut ur ekskogen och det är troligen något som kan behöva göras om, eftersom området gränsar till granskog österut.

Träd- och buskskikt: Eken dominerar det slutna trädskiktet totalt, med ett litet inslag av björk. Ekarna står raka och jämgamla och ger intryck av att vara en gammal virkesodling. Här finns inga jätteträd och endast sparsamt med död ved, men det finns goda möjligheter till större dödvedsförråd i framtiden. De björkar som finns här är dock både gamla och grova. Trädförnyringen består av få ek- och rönnplantor. Buskskiktet utgörs av gles växande en.

Flora och fauna: Signalarten rostfläck *Arthonia vinosa* finns rikt förekommande på de grövsta träden. Skägglaven *Usnea filipendula* finns också i stora mängder

Övriga noteringar: Skogen är ett naturreservat och har ett högt rekreativvärde med vacker vårflora.

Naturvärdesbedömning: Ett problem är att det finns väldigt få träd i yngre generationer. De plantor som kommer upp blir snabbt avbetade av vilt. Naturvärdena ligger i den stora mängden ekar och allteftersom de blir äldre och dör av, kommer värdena knutna till död ved att öka, med intressant svamp-, moss- och lavflora samt insektsliv.

Allmän beskrivning

Den allmänna beskrivningen är en geografisk betraktelse, d v s var objektet är beläget på kartan och hur landskapet – främst topografin – ser ut runt omkring och i objektet. Här ges också en beskrivning av markförhållandena. Under denna rubrik beskrivs normalt också de närmaste omgivningarna.

Träd- och buskskikt

Här anges förekommande och dominerande trädslag, samt dominerande trädgrovlek och trädskiktets ålder i grova drag. Även trädskiktets slutenhet och andelen död ved uppges här. Under samma rubrik anges även buskskiktets artsammansättning. I de flesta fall har även slutenheten kommenterats, men då har inte hänsyn tagits till eventuell förekomst av en ung trädgeneration.

Flora och fauna

Under denna rubrik har uppgifter om beståndets växt- och djurliv infogats. Uppgifterna bygger till största delen på iakttagelser som gjordes vid fältinventeringen av respektive bestånd. Informationen under denna rubrik är inte nödvändigtvis insamlad på ett enhetligt sätt, men kan trots detta ge indikationer på ett bestånds naturvärde. Vissa arter har dock noterats konsekvent (se artlista på fältblankett, bilaga 3). Framför allt gäller detta epifytiska mossor och lavar (d v s växande på träd) samt vedlevande svampar som alla anses indikera lövskog med lång kontinuitet (Hallingbäck 1991). Dessutom har rödlistade arter och signalarter konsekvent noterats, liksom en del kärlväxter hemmahörande i intressanta lövskogsmiljöer. Fåglar har medtagits om de sjunger eller har bo i beståndet och vissa däggdjur, t ex bäver, om det finns gnagspår i beståndet.

Övriga noteringar

Övriga noteringar är allt som inte tidigare beskrivits, oftast småbiotoper och nyckelelement som bäckar, mulmträd, och liknande samt störningar av både naturlig och mänsklig art som viltbete och vägdragningar. Det bör dessutom påpekas att bete oftast inte innebär en – ur naturvärdessynpunkt – negativ påverkan. Här noteras även förekomst av kulturlämningar som stenmurar och odlingsrösen.

Naturvärdesbedömning

I detta avsnitt diskuteras hur bedömningen av naturvärdesklassen har skett och eventuella hotbilder mot skogsområdets naturvärde. Här ges också förslag på skötsel i en del fall. Om området är speciellt lämpat för fritidsverksamhet eller är värdefullt för landskapsbilden anges även det här.

4. KORT BESKRIVNING AV DE OLIKA SKOGSTYPERNA

Ask-almkund. Denna typ känns igen på ett högvuxet, slutet och moget trädsikt av almarter och/eller ask. Bestånden står på djupa, friska till fuktiga, mull- och kalkrika brunjordar. Normalt ger skuggan stabila förhållanden med hög och konstant markfuktighet.

Blandädellövlund. Denna skogstyp växer framför allt på leriga, näringsrika jordar och på grönstensmarker. Ofta är marken blockrik. Artrikedomen i såväl träd- som buskskikt är kännetecknande för denna typ. Oftast finns även en rik lundflora i fåltskiktet med arter som vårärt, blåsippan, vätteros, tandrot och trolldruva.

Ek-hassellund. Denna typ avser ekskogar på djupa, mullrika jordar som har en lång tids slutenhet bakom sig. De flesta av ekarna under 100 år visar inga tecken på att ha vuxit upp i glesa hagmarksbestånd. Dessa träd är rakstammiga och höga, medan de äldre oftast är av hagmarkstyp med spärrgrenig krona.

Parker, alléer och vårdträds miljöer. Särskilt runt kyrkor, slott, gods och större gårdar finns ofta samlingar av äldre lövträd i parker och alléer. Träden är ofta planterade och har många inslag av främmande trädslag. Strukturellt bildar de vanligtvis ljusa och glesa trädbestånd. Alléer och gårdsmiljöer medför ofta en damm- och stofrik miljö som kan ge en speciell epifytflora.

Blandlövhage av ask-almtyp. Detta är en betad hagmark där trädsiktet domineras av ask och alm. Denna skogstyp är normalt belägen på friska till fuktiga och tämligen näringsrika marker. Busksiktet är ofta artrikt med bl a hagtorn, nypon, olvon, getapel och hassel.

Blandlövhage av ek-lindtyp. Denna typ utgörs av hagmarker på torra till friska marker med ett blandat trädsikt. Ek och lind är viktiga men ofta uppblandade med asp, björk, rönn och sälg. Busksiktet utgörs ofta av en, nypon och vildapel.

Ekhage. Detta är betade hagmarker som domineras av ek. Stundtals kan busksiktet vara rikt och då vanligtvis med taggiga och torniga buskar som hagtorn, nypon och getapel. Här finns ibland även en och hassel.

Blandlövhage av asp-björktyp. Trädsiktet består av rena bestånd till en blandning där björk och/eller asp dominerar. Ofta finns inslag av rönn, oxel, gran, tall och kanske ädla lövträd. Enar brukar tillsammans med brakved vara de vanligaste buskarna. På lite bättre marker liknar busksiktet det hos ekhagen

Igenväxt äng/hagmark av ask-almtyp. Denna skogstyp finns normalt på friska till fuktiga marker där ännu tydliga spår av lövtäkt eller bete finns. Här dominerar vanligtvis ask och alm de äldre träden, som ofta har hamlingspåsar. Här finns en yngre generation som ofta står tätt under de äldre. Här hittar man trädslag som klibbal, asp, björk och ek.

Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp. Det här är äldre träd- och buskbärande ängar på lite torrare marker. Tidigare dominerades de av lind, ibland med inslag av ek, som fått växa igen och bildar lövängsrester där de hamlade lindarna är karaktäristiska inslag. Oftast finns en mer eller mindre tät generation av yngre träd bland de äldre träden. Denna yngre generation består normalt av björk, asp, ek eller bok.

Hässlen. Har ett svagt till mycket svagt utvecklat trädskikt. Buskskiktet är däremot mycket väl utvecklat med nästan enbart hassel. Ibland kan hasselskiktet bli nästan trädlikt med stora buketter. Hässlerna växer på goda, mullrika jordar. Ibland växer hässlerna igen med sekundära trädslag, ofta gran.

Sekundär lövskog, friska och torra typer. Stora arealer av tidigare inägomark i södra Sveriges skogs- och mellanbygder täcks idag av lövrika skogar där inga eller endast få tecken på tidigare trädgenerationer kan iakttas. Typen utvecklas vid fri utveckling mot andra skogstyper. Ofta domineras trädskiktet av triviallövträd som björk och asp, men trädskiktets sammansättning kan variera mycket – allt ifrån sälg och rönn till ask och alm. Denna typ avser bestånd på något torrare mark.

Sekundär lövskog, fuktiga typer. Liknar till stor del föregående skogstyp, men här avses bestånd på fuktigare mark. Trädskiktet blir dock något annorlunda med tanke på fuktighetsgraden. Här är fortfarande björk vanlig, men också klibbal, ask, gråal, jolster, asp, rönn och hägg förekommer.

Björkskog på gamla mossodlingar. Under 1800-talet dikades ett stort antal myrmarker och odlades upp. Under 1900-talets senare hälft har många av dessa marker lämnats utan hävd och vuxit igen. En stor del av dessa täcks av björkdominerade, ofta sumpiga skogar. Dessa skogar kännetecknas också av att gamla dikessystem löper genom bestånden. På sikt ersätts ofta lövträden av gran.

Hyggesuccessioner av lövrik typ/Lövrika hyggen. Detta är lövbestånd uppkomna efter avverkning där skogsvårdsåtgärderna saknats eller i efterhand gynnat lövbestånd. Detta är normalt unga bestånd i succession med ett dominerande trädskikt av triviallövträd som björk, asp, rönn och sälg. I kalktrakter finns hyggen med kraftigt uppslag av ädellövträd, ofta ask. Hyggen får normalt ett tätt buskskikt av de buskar som fanns i det avverkade beståndet.

Klibbalkärr. Dessa bestånd kännetecknas av hydrologiskt stagnanta förhållanden. Typiskt är stora trädsocklar med ormbunkar, örter och starr, samt nästan vegetationslösa ytor på dyigt underlag som är vattentäckta stor del av året. Alkärren ligger i sänkor i terrängen och är oftast små till ytan. Klibbal dominerar helt trädskiktet och buskskiktet är ofta svagt utvecklat.

Klibbalstrandskog. Utefter stränder av mer eller mindre näringsrika sjöar finns ofta en zon av klibbal. I flacka landskap kan denna zon vara ganska bred. Hydrologiskt beror dessa bestånd av sjöns vattenståndsvariationer som dock kan variera mellan åren. Socklar bildas ofta men är inte lika välutvecklade och stabila som i alkärren. På grund av strändernas ofta långa sträcka kan klibbalstrandskogarna ibland täcka stora arealer.

Klibbalskog av översilningstyp. Denna skogstyp växer på översilad, fuktig mark. Ofta är terrängen sluttande eller också finns beståndet utefter ett mindre vattendrag. Ett typiskt läge är i de nedre delarna av drumlinsluttningar. Vissa bestånd täcker stora ytor, andra är av ravintyp och följer vattendragen.

Lövrik myrmark. Fuktiga och för trädskiktet ogynnsamma förhållanden resulterar i glest, lågvuxet och med tiden senvuxet trädskikt. Mot alsumpskogarna skiljer sig denna typ genom det blandade trädskiktet och vanligtvis annorlunda bottenskiktet. Mot sekundära triviallövskogar skiljer sig denna typ genom mer utpräglad myrkaraktär samt att den har ett mindre slutet och lågvuxet trädskikt. Vissa varianter finns i laggar vid högmossar, andra är igenvuxna sumpkärr och sumpskogar utmed sjöar. Björk är konstant i denna skogstyp men i de flesta fall förekommer även klibbal, samt inslag av jolster, gran och tall.

Gråalskog. Gråalen bildar bestånd utefter rinnande vattendrag, både större samt mindre ravintyper. Gråal dominerar trädsiktet med inslag av hägg och björk. Druvfläder och hallon är vanligt förekommande i busksiktet.

Sjöstrandsnår. Denna ”skogstyp” saknar oftast trädsiktet. Den är kopplad till sjöstränder och långsamt flytande vattendrag. Vanligtvis dominerar gråvide, men jolster och bindvide är också vanliga.

5. RESULTAT

Lövskogarna i Skara kommun – en sammanfattning

Skara kommun är variationsrik både till sin topografi och till sin geologi. De västra delarna av kommunen är en platt ler- och sandslätt. I öster finns platåberget Billingen med sina sluttningar av varierande bergarter. Väster om Billingen finns Valles böljande kamelandskap som är format av den senaste istidens issmältning. Södra Skara är ett morän- och urbergsområde och i de centrala norra delarna finns de mellansvenska randmoränstråken. Lövskogarnas utseende beror av flera olika faktorer. Marken de växer på i form av berggrund och jordart är naturligtvis viktig. Fuktighetsgraden tillsammans med markens lutning utgör en annan viktig faktor för bildandet av vissa skogstyper. Dessutom har även markanvändningen betydelse för skogarnas utseende, t ex är bete en förutsättning för vissa typer av lövbärande marker.

Totalt hittades 490 objekt med en total areal på 4 403 ha. Av dessa tillhör 7 objekt klass 1, 134 objekt klass 2, 207 objekt klass 3 samt 43 objekt klass 4. 99 objekt har inte fältbesökts och förutsätts alltså tillhöra klass 4 eller på sin höjd klass 3.

Speciella lövområden i Skara kommun:

Valle

Valles böljande landskap har skapats under den senaste issmältningen. Det avsatta isälvmaterialet är rikt på kalksten och lerskiffer vilket ger en speciellt artrik flora. En annan orsak till variationen hos Valles lövskogar är att den kuperade terrängen bjuder på olika fuktighetsgrader. Här finns stora lövskogsområden med många ädla lövträd. Stor del av marken är betad i dag, eller har betats tidigare. I naturreservatet Höjentorp-Drottningkullen finns särskilt fina lövskogar med gamla träd, en intressant moss- och lavflora samt fin kärlväxtflora. Tre av kommunens allra högst klassade lövskogsobjekt ligger här; nr 334 vid Drottningkullen, 356 och 357 vid Höjentorps slottsruin.

Billingesluttningen

Billingen är ett så kallat platåberg som består av lager på lager av flera olika bergarter. Överst ligger ett lager med diabas, som skyddat de undre lagren från att eroderas bort. Under diabasen ligger i tur och ordning lerskiffer, kalksten, alunskiffer och sandsten på urbergsgrunden. Diabasen är näringsfattig och hyser färre arter än de näringsrikare kalkstens- och alunskifferlagren som ger karaktär åt sluttningarna på Billingens västbrant. Här finns stora lövträdsbevuxna områden; både halvöppna hagmarker och slutna lövskogar. De gränsar oftast till barrskogar som huvudsakligen ligger högre upp på berget. En skogstyp som är vanlig på sluttningarna, men inte alls förekommande i resten av kommunen är de fuktiga översilningsskogar vars trädskikt domineras av klibbal och ask. Denna trädslagsblandning är påtaglig både i äldre delar av skogen samt även i de mycket unga partierna. De flesta av de idag slutna lövskogspartierna på sluttningarna har tidigare varit öppnare, och man kan fortfarande se en tidigare generation av äldre träd in emellan med den typiska vidkroniga form som berättar om en uppväxt i ett öppnare landskap. Något som utmärker sluttningarna på våren är de vitblommande vackra fågelbärsträdsrika hagarna. Det högst klassade lövområdet på Billingens sluttning, med både öppna och igenvuxna hagmarker, samt fuktiga

skogsområden, finns vid Torps naturreservat. Ett objekt har fått högsta klassning, objekt nr 386, och tillsammans utgör alla lövobjekten kring Torp ett av kommunens viktigaste lövområden. Längst i nordöst i kommunen finns ett par för Billingeslutningen typiska ask- och klibbalskogar, objekt nr 478 och 479.

Vattendrag (Flan och bäckarna i nordväst)

Längs flera vattendrag i kommunen växer klibbalsdominerade långsmala skogar. Här finns ofta många gamla och grova träd, samt gott om död ved, vilken kan hysa intressant moss- och lavflora. De är även viktiga för insektsfaunan och i förlängningen fågellivet. Denna skogstyp finns både längs Flan, den stora ån som Hornborgasjön rinner ut i och som fortsätter västerut in i kommunen, och de bäckar som rinner i nordvästra delen av kommunen; Tvetabäcken, Råstensbäcken och Mäskabäcken. Vattendragen rinner ofta genom öppen odlingsmark och de långsträckta trädriddarna är viktiga strukturer i landskapet. Förutom att de ökar landskapets biodiversitet, innebär de möjligheter till skydd och föda för djurlivet, inte minst fåglar. I vattendragen förekommer även bäver, som skapar ytterligare variation i omgivningen genom sitt fällande av träd. Viktiga lövskogsobjekt är 116 vid Blombacka, 397 Tvetabäckens dalgång samt 276 Mäskabäckens dalgång.

Ekhagar som Brunnsboäng och Ekebacken

I kommunen finns gott om lämningar som visar människans tidigare bruk av landskapet. Detta gäller inte minst utnyttjandet av marken som bete för djur. En stor del av de allra finaste lövskogsmarkerna i kommunen är påverkade av bete och vissa lövträdsanknutna värden är beroende av någon form av hävd. Till exempel kräver många lavar som trivs på ekars sprickbark ett visst ljusinsläpp och dessa arter minskar och försvinner när eken skuggas av uppväxande träd när hagen växer igen. Det finns många gamla hagmarksträd som i dag är inneslutna i en yngre skog och som trängs och skuggas av både barr- och lövträd. Sådana gamla träd mår ofta dåligt och de naturvärden som finns i form av mossor och lavar kan gå förlorade. Det går att rädda många av dessa träd om man glesar ut den omgivande skogen med försiktighet. Öppnar man upp för fort kring skuggade träd, kan de bli chockskadade av ljus och framför allt torka och bli mottagliga för t ex svampangrepp som dödar trädet istället. Det finns många hagmarker som har betats under långa tider och som fortfarande används idag, med ett tämligen glest trädsikt av gamla och grova träd, företrädesvis ek. Dessa ekar med grov sprickbark och i många fall flera hundra år på nacken kan hysa en rik påväxt av lavar och mossor. Finns det dessutom död ved att tillgå finns fler möjligheter för en intressant svampflora och insektsfauna. Det mest utmärkande exemplet på ekhage i kommunen är Brunnsboäng, objekt nr 293 med mycket höga naturvärden knutet både till trädsiktet och till fältsiktet. Objekt nr 219 vid Härlingstorp samt Ekebacken vid Munstorp, objekt nr 407, hyser också stora naturvärden i sina ekdominerade trädsikt.

Lövområden i Härlunda

Södra delen av kommunen domineras i stor omfattning av barrskog. Här ligger Härlunda med en koncentration av varierande typer av lövträdsbevuxen mark. En stor del är trädklädda hagmarker, som objekt nr 132 vid Botorp och nr 158 vid Stora Broke. Här finns även igenvuxna hagmarker vilka blivit sekundär lövskog. Ett exempel är objekt nr 163, en gammal asp- och björkhage vid Flanleden i östra Härlunda med fina naturvärden som bl a mycket grov asp. Dessutom växer här längs större delen av Flans sträckning klibbalskog.

Ung fuktig lövskog

Kring sjöar, på våtmarker samt gamla mossodlingar växer ofta en ung björk- och aspskog. För det mesta är trädsiktet ungt, homogent och tämligen triviale, med ganska få naturvärden. Här finns dock potential att i framtiden utveckla en stor mängd död ved vilket gynnar insekter och fåglar. För det mesta har denna typ av skog fått en låg klassning och det är också ibland dessa som många av de icke fältbesökta objekten finns. Exempel är objekt nr 402, en sekundär lövskog runt Brånekesjön och nr 307, en sekundär lövskog kring Vargamossarna.

6. OBJEKTSBESKRIVNINGAR

1. Klibbalskog samt blandlövhage vid Banevalla

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 082 49	Areal 6,2 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Klibbalstrandskog Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Objektet ligger vid gården Banevalla intill Flian. Kring ån växer en fin klibbalskog. Den torrare marken intill betas och har fina gräsmarksvärden. Omgivningen i övrigt är öppen odlingsmark.

Träd- och buskskikt: Trädsiktet är artrikt, även om klibbalen dominerar stort i de fuktiga partierna, där även pil och ask växer. I hagmarken bredvid växer förutom klibbal även björk, ek, lönn, fågelbär, oxel, asp, tall och rönn. Där det är betesfredat har klibbalen en god förnyring. Intill ån finns en del död ved, både stående och liggande, främst av klibbal. Vid kvarnen står en mycket grov klibbal, närmare metern i diameter. Buskskiktet är glest och består av en och nypon.

Flora och fauna: På flera av träden längs ån syns gnagspår av bäver. Hagmarkens flora är riktigt fin, med arter som svinrot och brudbröd.

Övriga noteringar: Här finns en gammal kvarn som kulturlämningar. Ån innebär en naturlig vattenstörning.

Naturvärdesbedömning: Det är visserligen ett litet område, men det har ändå ett högt naturvärde. Klibbalen finns i alla åldrar, från ungt till gammalt och det finns tillgång på död ved. Bäver är nyligen avförd från rödlistan, men är fortfarande en intressant art. Den fina hagmarken höjer värdet eftersom den bidrar till objektets mångformighet.

2. Sekundär lövskog vid Stockens kvarn

Församling Skallmeja	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 082 49	Areal 0,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Klibbalstrandskog	

Allmän beskrivning: Objektet ligger vid Stockens kvarn, intill Flian, i ett i övrigt öppet landskap.

Träd- och buskskikt: Klibbal, ask och pil dominerar trädskiktet, med inslag av fågelbär och någon alm. Träden är medelgrova och föryngringskiktet består av ung klibbal och ask. Död ved, framför allt av klibbal, förekommer endast sparsamt.

Övriga noteringar: Det finns kulturlämningar i form av en gammal kvarn. Objektet är avdelat av en väg.

Naturvärdesbedömning: Objektet är litet och isolerat, men har ändå värden, både för djurlivet och landskapsbilden, eftersom att det erbjuder skydd och föda för bl a fåglar samt bryter av den öppna odlingsmarkens homogena struktur.

3. Asp- och björkhage samt sekundär lövskog öster om Torkelstorp

Församling Skallmeja	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 082 49	Areal 2,4 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Detta skogsavsnitt omges av öppen odlingsmark. De centrala delarna är brukad barrskog men i syd ligger en lövhage och den norra delen är en lövskog med ett förflutet som hagmark även den. Marken är övervägande av frisk örtristyp.

Träd- och buskskikt: I den södra hagmarkens trädskikt överväger björk och asp. Oxel och rönn förekommer också. Den norra lövskogen är en sedan länge igenvuxen hagmark. Även här dominerar björk och asp med inslag av rönn, alm och tall. Det finns en hel del gamla träd och god förekomst av död ved, främst av björk och asp, i framför allt kläna till medelgrova dimensioner. Buskskiktet, som i söder är glest och i norr tätt, består av en, hallon och vide.

Övriga noteringar: Björkhagen i söder är framröjd nyligen.

Naturvärdesbedömning: Den relativt stora mängden död ved i norra delen samt att den södra hagen betas innebär måttliga naturvärden.

4. Sekundär lövskog vid Rangelgärdet

Församling Skallmeja	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 082 49	Areal 8,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Detta är en gammal trädbärande hagmark som har vuxit igen med yngre successioner av triviallöv. Marken är frisk med en varierad ört- och risflora. Lövskogsbeståndet gränsar till hygge, yngre hyggesuccession med barr samt öppen åker och är därmed ganska isolerat.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar tillsammans med ek och i övrigt finns fågelbär, rönn, gran och tall. De flesta träden är medelgrova, eken är dock övervägande klen. Björk och ek står för föryngringen. Det finns gott om död ved, mest medelgrov björk och asp samt även tall. Den döda veden finns både som lågor och torrträd samt i flera nedbrytningsstadier. Buskskiktet är medelglost och består av en, vide, hallon och skogstry.

Flora och fauna: På en låga av asp återfanns signalarterna långfliksmossa *Nowellia curvifolia* samt kandelabersvamp *Clavicornia pyxidata*, vilken är med på rödlistan som missgynnad (NT). Ett ormvråkspar syntes kretsa runt i området och även om inte boet upptäcktes fanns det troligtvis i närheten.

Övriga noteringar: Kulturhistoriska lämningar finns i form av stenmurar. Många av björkarna är angripna av svamp och det innebär mer död ved i framtiden, vilket gynnar bl a vedlevande insekter och därmed insektsätande fåglar som hackspettar.

Naturvärdesbedömning: Objektet är heterogent och har mycket död ved och dessutom två signalarter, varav den ena är rödlistad. En liten pärla som har ett högt naturvärde. Tyvärr ligger denna skog isolerat och har därmed liten möjlighet att sprida sina naturvärden.

5. Sekundär lövskog vid Erikslund

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 082 49	Areal 2,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Objektet består av ett litet område intill gård och produktionsbarrskog med relativt ung, frisk lövskog i ett i övrigt öppet odlingslandskap.

Träd- och buskskikt: Björk och asp dominerar med inslag av ask, sälg, gran och tall. Trädskiktet är tämligen ungt. Det täta buskskiktet består mest av hallon

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden.

6. Sekundär lövskog mellan Blomsgården och Köjen.

Församling Skallmeja	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 082 49	Areal 11,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog av friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I det öppna odlingslandskapet ligger skogsområden där barr dominerar och vissa avsnitt utgörs av triviallöv.

Träd- och buskskikt: Björk och asp dominerar med stort inslag av gran och tall. Föryngringen består mest av ung gran och björk.

Övriga noteringar: Granen kommer sannolikt att ta över mer och mer.

Naturvärdesbedömning: Objektet består av trivialt ungt löv som kommer att trängas bort av den omgivande barrskogen och naturvärdet bedöms vara lågt.

7. Fuktig sekundär lövskog vid Slugga

Församling Skallmeja	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 082 59	Areal 7,6 ha
Skogstyp Klibbalstrandskog Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och andra vårdträds miljöer	

Allmän beskrivning: Flan skär ner i det öppna odlingslandskapet och bryter av den enhetliga platta landskapsbilden med detta lövavsnitt. Till största delen är det en fuktig skogstyp med inslag av frisk mark samt ett par gårdsnära vårdträd.

Träd- och buskskikt: Ask och pil dominerar i de flackare partierna och klibbal i resten. Här finns även enstaka björk och asp. De flesta är medelgrova och det gäller även de klibbaltorrträd som finns i liten mängd. Buskskiktet består mest av hallon.

Övriga noteringar: Påverkan finns i form av en väg som går rätt igenom objektet samt kväveläckage från omgivande åkermark. Ån i sig utgör en naturlig vattenstörning.

Naturvärdesbedömning: Området har vissa naturvärden i och med sin trädslagsblandning och att det finns en del död ved. Dessutom utgör det ett viktigt inslag i landskapsbilden.

8. Allé och vårdträd vid Hästhalla

Församling Skallmeja	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 082 59	Areal 2,6 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Vägen till gården Hästhalla kantas av alléer både norr- och söderut. Hästhalla ligger i en vidsträckt öppen odlingsmark och alléerna ger omväxling i landskapet. Intill gården står ett flertal stora vårdträd som enligt uppgift planterades vid förra sekelskiftet. Kring huset finns även ett litet avsnitt sekundär lövskog på frisk mark. I den norra allén växer två mycket grova almar samt en mycket grov ask, alla över en meter i diameter

Träd- och buskskikt: Ask dominerar den norra allén och i den södra finns även inslag av alm och asp. Trädens epifytflora är dock ganska trivial, troligen beroende på det öppna läget i en miljö där åkrarnas överskottskväve yr runt. Björk dominerar i sekundärskogen. Buskskiktet är glest och består av hagtorn.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet är främst knutet till jätteträden och alléernas värde för landskapsbilden.

9. Sekundär lövskog vid Blomsgården

Församling Skallmeja	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 082 59	Areal 7,9 ha
Skogstyp Sekundär lövskog av friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I det öppna odlingslandskapet ligger skogsområden där barr dominerar och vissa avsnitt utgörs av triviallöv.

Träd- och buskskikt: Björk och asp dominerar med stort inslag av gran och tall. Gran och björk står för föryngringen.

Övriga noteringar: Granen kommer sannolikt att ta över mer och mer.

Naturvärdesbedömning: Objektet består av små bestånd av trivial ung lövskog som riskerar att trängas bort av den omgivande barrskogen. Naturvärdet bedöms vara lågt.

10. Lövhage och vårdträd vid Tveta

Församling Skallmeja	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 082 59	Areal 2,9 ha
Skogstyp Klibbalstrandskog Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Objektet är trädbevuxen sluttning ner mot Flian vid gränsen till Lidköpings kommun. Omnejden kring Tveta är ett öppet odlingslandskap och det löper en björkallé mot gården. Marken är blöt intill ån, via fuktig till frisk längre upp i sluttningen

Träd- och buskskikt: Klibbalen dominerar både intill ån och faktiskt även i betesmarken. I övrigt växer här alm, björk, rönn, tall och lärk. Närmast huset står flera bokar. Enstaka stående död klibbal finns längs ån. Buskskiktet består av hagtorn.

Övriga noteringar: Hagmarken betas av nötdjur.

Naturvärdesbedömning: Sammantaget har objektet ett visst naturvärde. Klibbalhage är en ovanlig naturtyp och om döda träd tillåts stå kvar, finns potential att utveckla naturvärdena ännu mer.

14. Björkskog väst om Krogen

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 22	Areal 6,3 ha
Skogstyp Björkskog på gamla mossodlingar Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska till torra typer	

Allmän beskrivning: Vid gränsen till Falköpings kommun, sydväst om Hornborgasjön, ligger denna björkskog på fuktig till frisk mark. Söderut breder Rösjömosse ut sig och i norr finns öppen åkermark.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar med inslag av asp, gran och tall. Det finns ganska god tillgång på klen död björkved i den fuktiga delen och mer håller det på att bli i och med att mycket av björken är svampangripen. Norra delen av objektet är friskare och har förutom björk även asp, ek, rönn, gran och tall. Buskskiktet består av lite rönn i den fuktigare delen och i den friska delen tillkommer även björnbär och hägg.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdena är främst knutna till den döda björkveden. Sammantaget har objektet låga naturvärden, men potential finns att i framtiden ha en god tillgång på död björkved som gynnar t ex hackspettar.

15. Lövmiljöer vid Trandansen

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 22	Areal 3,0 ha
Skogstyp Ekhage Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Vid Hornborgasjöns sydvästra ände finns en besöksplats, Naturum, för den som vill se bl a tranor på nära håll. Här växer grova och gamla träd både i hagmarken som sträcker sig ner mot sjön och längs vägen mot parkeringen. Närmst stora vägen finns ett avsnitt med yngre triviallöv

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är mycket glest i hagmarken och tätt i den trivialdominerade delen. Eken överväger i hagmarken och här finns också alm, asp, björk och klibbal. Mycket grova träd finns av alm och ek och längs vägen står några mycket grova björkar. Död ved av ek, alm, asp och björk förekommer. Den trivialdominerade delen består av björk, asp och ek tillsammans med ett tätt buskskikt av hassel, hallon, hägg och björnbär. Buskskiktet i hagmarken är i nästan obefintligt, endast någon hassel syns.

Flora och fauna: Rastande tranor tillsammans med en mängd andra fåglar finns att beskåda på nära håll.

Övriga noteringar: Området har ett mycket stort rekreativvärde i och med den iordninggjorda fågelskådningsplatsen.

Naturvärdesbedömning: Objektet utgörs av två olika delar. En ung och trivial del, som är för litet att utgöra ett eget objekt, vars naturvärden är låga samt den intressanta delen i och intill hagmarken. Lövträdsvärdena är främst knutna till de gamla och grova träden, men den fina fågelmiljön höjer det totala naturvärdet.

16. Trädklädd åkerholme väst om Krogen

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 22	Areal 0,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: På öppen odlingsmark sydväst om Hornborgasjön ligger denna lilla trädklädda holme. Objektet är en trädsamling runt en göl och marken är delvis frisk, delvis fuktig. Söder om dungen betas hagmarken av nötdjur och i norr gränsar objektet till åker.

Träd- och buskskikt: Här finns flera medelålders ekar som har potential att utvecklas till hagmarksekar. De samdominerar med björk och asp med inslag av rönn, sälg och tall. Det förekommer enstaka liggande döda medelgrova ekar. Buskskiktet består av hassel, hallon, vide och skogstry.

Flora och fauna: Gölen skulle kunna vara ett viktigt amfibievatten.

Övriga noteringar: Negativ påverkan finns i form av kväveläckage från omgivande åkermark.

Naturvärdesbedömning: En sådan här holme är viktig i ett annars ensartat landskap. Den fungerar som skydd och refugiemiljö för både växter och djur, inte minst fåglar. Objektet har ett visst naturvärde.

17. Ekhage och sekundär lövskog vid Krogen.

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 22	Areal 5,8 ha
Skogstyp Ekhage Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandädellövlund	

Allmän beskrivning: Objektet ligger väst om Dagsnäs slott och består dels av en ekhage på torra till friska kullar, dels en sekundär lövskog med inslag av lundmiljö på fuktig mark. Det omges av öppen jordbruksmark, men ligger också nära ekkullarna vid Långehallsbacken.

Träd- och buskskikt: Objektet består delvis av en relativt glest bevuxen ekhage med flera grova och ett par mycket grova träd, både ek och bok. Ask, lönn och asp förekommer också. Norr om hagen finns en sekundär lövskog med lundinslag där medelålders ek och björk dominerar, med inslag av klibbal, alm, asp, lönn, hägg och tall. Död ved förekommer endast sparsamt i hagmarken men desto rikligare i skogspartiet. Träd med bohål förekommer. Där finns rikligt med liggande död hägg och ek samt en del död björk och klibbal. Lågorna är övervägande medelgrova, men en del grova björklågor finns och de förekommer i alla nedbrytningsstadier, utom de allra sista. Hagmarken är glest bevuxen med hägg, krusbär och nypon och i dungen växer det tätt med hägg, hassel, krusbär och hallon.

Flora och fauna: Signalarten ormbär växer i den slutna skogen. Pettersson (1995) hittade signalarterna gulpudrad spiklav *Calicium adpersum* och sotlav *Cyphelium sp.* på en mycket grov ek. Hagmarksfloran är intressant, se nedan.

Övriga noteringar: De två delar som utgör detta objekt är olika varandra och de största naturvärdena ligger i ekhagen, men den norra dungen är för liten för att vara ett eget objekt. Ängs- och hagmarksinventeringen klassade detta hagmarksobjekt som en trea, d v s ett område med höga naturvärden

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha höga naturvärden. Naturvärdena ligger i den relativt goda förekomsten av grova ädellövträd i betesmark och att här finns signalarter. Den goda tillgången på död ved i den fuktiga skogen bidrar till värdet. Ett faktum som stärker naturvärdet är att det är nära till andra fina ekhagar på kullarna norr om Dagsnäs, vilket gynnar spridningsmöjligheter för sällsynta arter.

18. Björkhage och vårdträdsmiljö vid Dagsnäs slott

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 22	Areal 8,2 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Runt Dagsnäs slott som ligger intill Hornborgasjön växer glest med ädellövträd på skött gräsmatta. Norr om uppfarten till slottet ligger en björkhage på frisk mark och strax norr därom ett litet avsnitt med blandat löv, främst på tomtmark.

Träd- och buskskikt: Parkdelen runt slottet domineras av lönn och här finns också alm, ask, lind, oxel, hästkastanj samt en mycket grov poppel. I hagen finns även exemplar av ovanstående men framför allt björk och rönn. Endast enstaka döda stående lönnar och björkar finns. Inget buskskikt förekommer.

Övriga noteringar: I slänten ner mot tomterna står en samling grova lärkträd som enligt uppgift planterades för 200 år sedan. Fornminnen samt själva slottet ger området kulturhistoriska värden.

Naturvärdesbedömning: Liten förekomst av gamla och döda träd ger objektet ett visst naturvärde.

19. Klibbal vid Slipån

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 30	Areal 1,9 ha
Skogstyp Klibbalstrandskog Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Längs Flian, där den gränsar till Vara kommun, ligger denna klibbalstrandskog som ett smalt band i ett öppet odlingslandskap.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet domineras av klibbal med litet inslag av björk och rönn. Träden är medelgrova till grova och här finns gott om döda stående klibbalar, varav flera är grova. Flera av torrträden har bohål. Även lågor av klibbal finns, tillsammans med björklågor, både nyfallna och äldre. Glest växande hallon utgör buskskikt.

Övriga noteringar: Kväveläckage från omgivande åker innebär negativ påverkan på skogen. Sjalva ån bildar i sig en naturlig vattenstörning.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden, främst knutna till de gamla och döda klibbalarna. Dessutom utgör skogssträngen ett viktigt strukturellt inslag i det i övrigt öppna och uppodlade landskapet.

20. Igenväxt ekhage vid Österäng

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 30	Areal 3,4 ha
Skogstyp Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp	

Allmän beskrivning: På en höjd vid Österäng, intill barrblandskog och öppen odlingsmark, ligger denna igenväxningsskog på frisk till torr mark.

Träd- och buskskikt: Eken finns i störst mängd, men björk, ask, fågelbär, rönn, gran och tall utgör tillsammans mer än halva trädskiktet. Träden är medelgrova med inslag av grövre träd, inklusive mycket grova exemplar av ek, björk och rönn. Död ved finns i form av lågor av ek, björk, rönn samt gran. Buskskiktet är medeltätt och består av hassel, hallon, en, björnbär och nypon.

Flora och fauna: Signalarten fällmossa *Antitrichia curtipendula* växer både på levande och döda ekar samt även på stenblock. Rostfläck *Arthonia vinosa*, även den en signalart, förekommer också. Torrträden uppvisar många insektshål och ett ormvråkspår sågs cirkla runt området.

Övriga noteringar: En kraftledningsgata påverkar i objektet som har kulturlämningar i form av stenmurar.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha höga naturvärden i och med förekomst av signalarter och död ved samt relativt stor mängd gamla och grova träd. Dock är objektet litet och ganska isolerat.

21. Sekundär lövskog vid Österäng

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 30	Areal 6,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Objektet ligger runt gården Österäng, vilken ligger mellan barrblandskog och öppen odlingsmark. Skogen består mest av unga triviala träd och barrinlaget är stort i den östra delen.

Träd- och buskskikt: Ek och björk överväger med inslag av asp, rönn, sälg och tall. Träden är mest unga och kläna till medelgrova. I föryngringsskiktet finns asp och i någon mån ek. Viss förekomst av död asp i form av lågor samt enstaka döda stående ekar finns. I buskskiktet växer en del en.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden.

23. Gammal vårdträdsmiljö vid Björstorp

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 30	Areal 2,3 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Ekhage	

Allmän beskrivning: Glest stående kring en igenväxande hagmark vid en gammal gård finns ett flertal mycket grova träd. Granodlingar i olika åldrar omringar tomten.

Träd- och buskskikt: Här finns ganska många gamla grova ekar samt flera medelålders och en del unga, god åldersspridning, alltså. Vid gården står också flera mycket grova almar, varav två är över metern i diameter. Andra förekommande träd är grova lönnar och hästkastanjer samt oxel, asp, björk, gran och tall. Döda stående almar och björkar finns, annars är det glest med död ved. I buskskiktet finns glest stående en.

Övriga noteringar: Här finns gott om kulturlämningar i form av stenmurar och odlingsrösen. De flesta av de gamla ekarna är tydligt uppväxta i öppen hagmark, men riskerar nu att bli trängda på grund av igenväxning. Det nötbete som fanns förut upphörde för tio år sedan enligt uppgift från en granne. Det är viktigt att en sådan här liten pärla inte får försvinna in i granskogen. En rest av gammal odlingsmark med många fina träd som detta objekt bör vårdas.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha höga naturvärden på grund av de många gamla ekarna och de mycket grova almarna. Dock är objektet litet och det minskar den långsiktiga bevarandemöjligheten.

24. Klibbal och vårdträd vid Marieberg

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 30	Areal 5,1 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdmiljöer	

Allmän beskrivning: Kring en bäck som österut rinner ihop med Slipån och bildar Lannaån, ligger en klibbalstrandskog. Intill bäcken ligger också två gårdar, kring vilka det finns en del lövmiljöer på frisk mark. Omgivningen är till största delen öppen jordbruksmark.

Träd- och buskskikt: Kring bäcken dominerar klibbalen helt. Många av träden är grova och här finns relativt gott om död ved, både stående och liggande, i flera nedbrytningsstadier. Området betas, varför både föryngrings- och buskskiktet är i det närmaste obefintligt, endast en del ung klibbal samt någon rönn har klarat sig. Lövdungarna intill Marieberg innehåller många trädslag på liten yta, bl a lönn, fågelbär, klibbal, asp, björk, rönn, sälg, gran, tall och hästkastanj. Här finns även gott om död ved av klibbal, björk och sälg. Buskskiktet utgörs av lite en och hallon.

Flora och fauna: Sälglågor uppvisar gott om insektshål.

Övriga noteringar: Intill gården ligger en fornminneskulle. Klibbalskogen påverkas negativt av den omgivande åkermarkens kväveläckage.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha måttliga naturvärden, knutna till grova och döda träd, främst klibbalar. Det är sannolikt en viktig miljö för både insekter och svampar. Dessutom är det strukturella värdet av en sträng lövbärande mark i det öppna landskapet högt.

25. Klibbal och vårdträd vid Nolgården

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 30	Areal 1,3 ha
Skogstyp Klibbalskog av översilningstyp Parker, alléer och vårdträdmiljöer	

Allmän beskrivning: Sydöst om Vinköl vid vägkorsningen i Östtorp ligger denna klibbalskog längs en bäck. Omgivningen är mest öppen jordbruksmark. Marken är källpåverkad.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar kring bäcken och på friskare mark finns inslag av ask, lönn och björk. De flesta av träden är grova, ett par klibbalar och björkar är mycket grova. En del död klibbalved finns. Buskskiktet är glest och består av hallon, hassel och enstaka tibast.

Flora och fauna: Signalarten tibast *Daphne mezereum* finns i enstaka exemplar.

Övriga noteringar: Det är mycket skräpigt kring bäcken. En väg delar av objektet. Bäckens i sig utgör en naturlig störning.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden, främst knutna till de grova och döda träden. Klibbalskog av översilningstyp är inte en vanlig skogstyp och detta bidrar till skogens värde.

26. Ekhage vid Nolgården

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 30	Areal 2,3 ha
Skogstyp Ekhage	

Allmän beskrivning: Detta är en glest bevuxen ekhage sydöst om Vinköl. Marken är frisk och omgivningarna består av öppen odlingsmark som till stor del omringas av barrskog.

Träd- och buskskikt: Grova och mycket grova ekar som står glest samt en och annan björk bildar trädskikt. Några få döda björkar utgör området dödvedsförråd. Buskskiktet består av några få enar.

Flora och fauna: En tidigare undersökning (Pettersson 1995) rapporterar brun nållav *Chaenotheca phaeocephala*. Här finns fina hagmarksvärden, se nedan.

Övriga noteringar: I ängs- och hagmarksinventeringen finns området med som nummer 1 och klassas där som en 2: a. En del av objektet är en fornåker och här finns både odlingsrösen och stenmurar. Den intilliggande åkermarken innebär viss negativ påverkan. En av de största ekarna står mitt i en åker och det är plöjt ända fram till rötterna.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga naturvärden, knutet till de grova ekarna och även den fina hagmarksfloran, men är både för litet och för påverkat av bl a en dammanläggning och för att få högre klassning än en 3: a.

27. Sekundär lövskog och lövhage vid Hulängen

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 30/ 083 31	Areal 4,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Klibbalskog av översilningstyp Blandlövhage av asp-björktyp Igenväxt äng/hage av lind-ektyp	

Allmän beskrivning: Här går det öppna odlingslandskapet in i barrskogen som en kil och längst inne i kilen ligger gården Hulängen. Kring gården finns flera små lövobjekt av olika skogstyper; intill bäcken klibbalskog av översilningstyp, på friskare mark sekundär lövskog samt en glest bevuxen asp- och björkhage.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar längs bäcken. I den östligaste delen av objektet dominerar ek och björk i trädskiktet. Här ser man också många gamla och döende enar och dessa tillsammans med de gamla trädens vidkroniga form visar att detta har varit en betesmark tidigare. Igenväxningen har gått ganska långt och ett visst inslag av död ved har börjat uppträda. I dagens hagmark, i objektets västliga del, ser man tydligt trädens typiska vidkroniga form. Övriga trädslag är lönn, oxel, asp, gran och tall. Vid gården står en jätteeck, klart över en meter i diameter.

Övriga noteringar: Hagmarken har ett visst naturvärde enligt ängs- och hagmarksinventeringen, område nr 403. Här finns kulturlämningar i form av odlingsrösen och stenmurar.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden i sin mosaikartade struktur, med flera olika lövskogstyper på ett litet område.

28. Vårdträd och sekundär lövskog vid Risberg

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 30	Areal 1,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Runt gården Risberg väst om Vinköl finns en igenväxande gammal hagmark samt ett antal vårdträd. Gården ligger öppet i jordbrukslandskapet.

Träd- och buskskikt: Medelålders lönn och björk dominerar vårdträden runt husen. I den trädklädda gamla betesmarken växer förutom björk även ek, fågelbär, rönn, sälg och gran. I och bredvid stenmuren längs vägen växer flera knotiga och mossbevuxna oxlar. Död ved

förekommer nästan inte alls. Buskskiktet består av trädgårdsarter som spirea och intill vårdträden och i skogsdelen växer hallon och, som rest från öppnare tider; en.

Flora och fauna: Mossan på oxlarna består till största delen av den triviala arten cypressfläta, *Hypnum cupressiforme*.

Övriga noteringar: Objektet är litet och är påverkat av den intilliggande vägen.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutna till oxlarna i stenvallen, i övrigt är värdet lågt.

29. Vårdträds miljöer i Vinköl

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 30	Areal 2,7 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträds miljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I samhället Vinköl ett par mil sydväst om Skara stad finns flera fina vårdträds miljöer, de flesta på frisk tomtmark. Vinköl omges av ett öppet jordbrukslandskap.

Träd- och buskskikt: Alm finns både i allé och som en ram runt bygdegården samt som vårdträd vid flera hus. Björk finns också i stor mängd, några av dem är riktigt grova. I övrigt finns här ask, bok, lönn, fågelbär, hägg, asp, sälj och en del grova klubbalar. Föryngringen består av björk och asp. Den döda veden är prydligt bortplockad. Där buskskiktet överhuvudtaget finns består det av glest växande hallon.

Övriga noteringar: Allt är park och tomtmark.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha höga naturvärden knutet till den stora mängden grova träd, vilket är ovanligt i landskapet i stort.

30. Vårdträd vid Vinköls kyrkogård

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 30/ 083 40	Areal 1,0
Skogstyp Parker, alléer och vårdträds miljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Vinköls kyrkogård ligger i ett öppet odlingslandskap och västra delen gränsar till en liten barrskog. Öster om vägen ligger en liten frisk aspdunge.

Träd- och buskskikt: Kyrkogården domineras av lönn med inslag av alm, ask, björk och älghåspaspar, dvs den mycket smala framförädlade varianten av asp. De flesta träden är medelgrova och det finns nästan ingen död ved. Den lilla dungen söder om vägen består av yngre asp och björk. Buskskikt finns inget på kyrkogården och i dungen består det mest av hallon.

Flora och fauna: Ett blåmesbo noterades i en hålig björk. Den adekvat benämnda kyrkogårdslaven *Pleurosticta acetabulum* finns i stora mängder.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden, knutet till de grövsta träden.

34. Aspar vid Jonstorp

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 1,0 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Alldeles norr om Rösjö mossen i sydvästra delen av kommunen ligger en gård som på alla sidor är omgiven av barrskog. Här finns blandlövhagar och i gränzonen mellan hagmark och barrodling står en rad av gamla aspar. Fältskiktet är främst av frisk örttyp, med risinslag.

Träd- och buskskikt: Aspen dominerar objektet. Flera är mycket gamla och grova och här finns flera stående döda träd. I hagmarken växer även björk med inslag av sälg, gran och tall. Trädskiktet är övervägande glest. Buskskiktet består i hagmarken av glest växande en.

Övriga noteringar: Granplanteringen tränger på mot asparna, men det är röjt i asparnas omedelbara närhet.

Naturvärdesbedömning: De gamla och grova samt de döda asparna innebär ett visst naturvärde, eftersom de kan hysa en rik insektsfauna och därmed utgöra ett bra födoställe för fåglar.

35. Ekskog vid Syltängarna

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 16,6 ha
Skogstyp Ekskog	

Allmän beskrivning: Öster om Vinköl i sydvästra Skara möts den öppna odlingsmarken och den barrdominerade skogsmarken. I gränsen däremellan ligger en cirka 150 år gammal ekskog – naturreservatet Syltängarna. Tidigare markanvändning har antagligen varit bete, men i dag finns endast glest med smalbladiga gräs och fältskiktet är av frisk örtristyp. Relativt nyss gallrades gran ut ur ekskogen och det är troligen något som kan behöva göras om, eftersom området gränsar till granskog österut.

Träd- och buskskikt: Eken dominerar det slutna trädskiktet totalt, med ett litet inslag av björk. Ekarna står raka och jämgamla och ger intryck av att vara en gammal virkesodling. Här finns inga jätteträd och endast sparsamt med död ved, men det finns goda möjligheter till större dödvedsförråd i framtiden. De björkar som finns här är dock både gamla och grova. Trädförnyringen består av få ek- och rönnplantor. Buskskiktet utgörs av glest växande en.

Flora och fauna: Signalarten rostfläck *Arthonia vinosa* finns rikt förekommande på de grövsta träden. Skägglaven *Usnea filipendula* finns också i stora mängder

Övriga noteringar: Skogen är ett naturreservat och har ett högt rekreativvärde med vacker vårflora.

Naturvärdesbedömning: Ett problem är att det finns väldigt få träd i yngre generationer. De plantor som kommer upp blir snabbt avbetade av vilt. Naturvärdena ligger i den stora mängden ekar och allteftersom de blir äldre och dör av, kommer värdena knutna till död ved att öka, med intressant svamp-, moss- och lavflora samt insektsliv.

36. Blandlövhage och sekundär lövskog vid Läckeborg

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 4,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Där den öppna jordbruksmarken övergår i ett barrskogsdominerat landskap öster om Vinköl ligger dessa lövavsnitt på övervägande frisk mark. Vägen delar av objektet och den västra delen betas medan den östra är sedan länge stadd i igenväxning.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är slutet och domineras av asp och björk med inslag av ask, ek, lönn, gran och tall. Här förekommer lite död björkved. Buskskiktet består av en och hallon, glest i hagen och tätare i den sekundära lövskogen.

Övriga noteringar: En liten bäck rinner igenom området.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha måttliga naturvärden, knutet till döda stående björkar och hagmarksvärden.

37. Blandlövhage och sekundärskog vid Lilla Berget

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 2,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Öster om Vinköl är landskapet barrskogsdominerat. Intill gårdar finns lövträdmiljöer, både betade och igenvuxna hagmarker och avsnitt med sekundär lövskog. Detta objekt består både av sluten skog och av öppen hagmark. Underlaget är av frisk örtristyp. Hagmarken är svagt hävdad

Träd- och buskskikt: Dominerande trädslag är medelålders asp och björk med inslag av lönn, gran och tall. Död ved av asp och björk förekommer endast sparsamt. Asp och björk dominerar även föryngringsskiktet. Buskskiktet består av glest växande en och tämligen tätväxande hallon.

Övriga noteringar: En liten bäck rinner igenom objektet.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha lågt naturvärde..

39. Klubbalkärr samt sekundär lövskog vid Knutstorp och Gräsöna

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 7,9 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Klubbalkärr	

Allmän beskrivning: I ett barrskogsdominerat landskap i sydöstra delen av kommunen ligger en samling gårdar med igenväxande friska och fuktiga marker. I barrskogen ligger ett klibbalkärr insprängt.

Träd- och buskskikt: I klibbalkärret dominerar klibbalen det slutna trädskiktet helt med inslag av gran från omgivande barrskog. Socklarna är välutbildade och här finns en hel del död ved av klibbal i alla nedbrytningsstadier. I kärret utgörs föryngringsskiktet av glest växande ung gran och klibbal.

I den sekundära lövskogen överväger björk med inslag av klibbal, asp, sälg, gran och tall. Här finns endast en liten mängd död ved, främst björk. Buskskiktet på den friska och fuktiga marken består av björnbär, hallon och en.

Övriga noteringar: Den döda veden som finns i alla nedbrytningsstadier och i blöta förhållanden, utgör en möjlig livsmiljö för en intressant mossflora. Dock ligger kärret isolerat, vilket försvårar spridning av mossorna. En del av igenväxningsskogen ligger på mark som finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen nr 3, klass 2. Idag är hagmarksvärdena troligen lägre, i och med igenväxningen.

Naturvärdesbedömning: Det största naturvärdet ligger i klibbalkärrets blöta sockel- och dödvedsmiljö, vilken kan innehålla intressant mossflora, men det är för litet för att bilda ett eget objekt, varför den trivialare sekundärskogen får ingå i objektet. Hela området bedöms ha vissa naturvärden.

40. Igenväxande ekhage vid Knutstorp

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 1,5 ha
Skogstyp Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I sydöstra delen av kommunen, omgivet av barrskog, ligger några gårdar med igenväxande marker. Intill Knutstorp påträffas denna förut öppna och ektominerade mark.

Träd- och buskskikt: I dag överväger de unga barrträden, men här finns fortfarande många ekar, inte så grova men knotigt växande och rikt behängda med skägglav *Usnea filipendula*. Här finns också inslag av asp och björk. Intill vägen står en jätteek. Trädskiktet är slutet. Död ved förekommer endast sparsamt. Buskskiktet består av glest växande enar.

Flora och fauna: Det finns gott om signalarten rostfläck *Arthonia vinosa* och förekomst av fällmossa *Antitrichia curtispindula*, även den en signalart.

Övriga noteringar: Ekarna är trängda av de yngre barr- och lövträden och skulle må bättre av ett försiktigt friställande.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden, knutet till ekarna. Om man inte röjer bort granen kommer ekarna att trängas ut och de lövträdsanknutna naturvärdena gå förlorade.

42. Igenväxande lövhage vid Djupedal

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 3,3 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Lövrik myrmark	

Allmän beskrivning: I sydvästra delen av kommunen mitt ett granåkerlandskap ligger en isolerad gammal betesmark med glest växande gamla grova träd. Granen kommer in starkt från alla håll och kommer att ta över om inget görs. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp. Betet upphörde för mindre än tio år sedan. En liten fläck av fuktig björkskog ligger strax norr om betesmarken där björn- och vitmossor dominerar den fuktiga marken.

Träd- och buskskikt: Björk och gran är de dominerande trädslagen med inslag av fågelbär, sälk och klibbal. Många av björkarna och fågelbären är både gamla och grova och växer i odlingsrösen, vilket ger karaktär åt objektet. Vid bäcken växer ung klibbal. Föryngringen består mest av invaderande gran samt klibbal i fuktstråken. Den lilla lövmyrmarken norr om hagmarken har många senvuxna och knotiga björkar samt en hel del död björkved. Buskskiktet består av glest växande gamla enar.

Övriga noteringar: Här finns kulturlämningar i form av flera stora odlingsrösen. En bäck rinner igenom området.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden som trädklädd betesmark och värden knutna till de gamla fågelbärsträden och björkarna. Området är ett trevligt avbrott i granåkern och borde få vara kvar, vilket kräver skötsel. Det vore bra om den kunde börja betas igen.

43. Blandlövhage vid Hällavadet

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 6,4 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Vid gården Hällavadet mellan Härlunda och Vinköl finns fina beteshagar med gamla träd. Bygden är annars dominerad av granplanteringar, varför Hällavadet framstår som en ljusglimt. En mindre sjö omges av den hästbetade hagmarken, som är övervägande av frisk örtyyp.

Träd- och buskskikt: Björken dominerar det halvslutna trädskiktet med inslag av asp, klibbal, ek och sälg. Här finns gamla och grova träd av både asp och björk samt en måttlig mängd död aspved, bl a flera grova asplågor. Buskskiktet utgörs av glest växande en och hassel.

Övriga noteringar: Flera grova björkar står i en stenmur som löper längs uppfarten till gården.

Naturvärdesbedömning: Den trädklädda betesmarken har vissa naturvärden knutna till de gamla, grova träden. De samt den döda veden innebär potential till intressant moss- och lavflora samt förekomst av vedsvamp. Även insektsfaunan kan vara intressant, eftersom den döda veden finns i ett solöppet läge.

45. Björkhage och vårdträd vid Ekeberg

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 1,7 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I sydvästra delen av kommunen ligger Ekeberg som verkar ha varit en stor gård med mycket öppna marker. Idag ligger gården djupt inne i barrodling. Två långa stenmurar vittnar om tidigare betesaktivitet. En fin hagmarksrest har betats helt nyligen, med övervägande frisk örtristyp i fältskiktet.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar det halvslutna trädskiktet med ett ganska stort inslag av gran. Övriga trädslag är ek, alm, lönn, sälg och tall. De flesta av björkarna är grova, några till och med mycket grova, och det gäller också både ek och lönn. Här finns dock inga jätteträd. Död björkved förekommer sparsamt. Glest växande en utgör busksikt.

Övriga noteringar: Odlingsrösen och stenmurar utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Den trädbärande hagmarken har vissa naturvärden främst knutna till de gamla träden och ligger högt i sin klass.

47. Asp och vårdträdsmiljö vid Stekareslätten

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 4,1 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Mitt i barrskogslandskapet i sydvästra delen av kommunen ligger en gård med en del öppna marker omkring sig. Vissa av dessa håller på att växa igen. Söder om den öppna marken intill barrskogen ligger ett lövskogsavsnitt, varav ca en tredjedel har gallrats på gran. Marken är övervägande av frisk örtristyp, med ett lite fuktigare inslag nära en liten bäck.

Träd- och buskskikt: Medelgrov asp och björk dominerar helt i den gallrade delen och i den ogallrade är graninslaget stort. Nära huset står en jätteek och ett par mycket grova och gamla sälgar. Trädsnittet är slutet. Sälga förekommer i liten utsträckning, samt ett par gamla ekar. Gran föryngrar sig rikligt i den ogallrade delen. Buskskiktet är obefintligt i den gallrade delen och består av lite hallon i övrigt.

Övriga noteringar: En liten bäck rinner igenom området.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden, främst knutna till de gamla, grova träden.

48. Lövmiljöer vid Stora Skattegården

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 2,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Klibbalkärr Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Där det barrskogsdominerade landskapet börjar öppna sig i Härlunda ligger detta lövområde mellan granskog och öppen hagmark. Skogen är heterogen och består av flera olika typer, beroende på den stora variationen i markfuktighet.

Träd- och buskskikt: Trädsnittet är slutet och domineras av asp med stort inslag av björk och gran. Övriga trädslag är ek, lind, lönn, fågelbär, klibbal, rönn och tall. Gamla och grova exemplar finns av björk, lind, lönn, rönn och ek. I och intill klibbalkärret har klibbalarna och björkarna socklar. Här finns död ved av klibbal, asp, björk och rönn. Det finns flera träd med bohål och ett par med mulm. Intill Stora Skattegården växer en jätteek på över 1,5 m i

diameter och sju stycken gamla och grova lindar. I föryngringsskiktet överväger gran, med inslag av klibbal och asp. Buskskiktet består av medeltätt växande hallon och hassel.

Flora och fauna: Signalarten långfliksmossa *Nowellia curvifolia* växer i objektet.

Övriga noteringar: Graninvasion utgör ett hot mot skogen, så den bör hållas efter.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden av flera orsaker; den stora mängden död ved av olika trädslag både på frisk och på fuktig mark. Långfliksmossan indikerar förhöjda naturvärden. Jätteeken är mäktig med sin diameter på över 1,5 meter och de gamla lindarna ger karaktär åt objektet. Hela strukturen är heterogen från det blöta klibbalkärret till frisk mark med gamla jätteträd.

49. Sekundär lövskog vid Ekgården

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 2,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I Härlunda mellan Ekgården och en liten sjö, som är en utvikning av Flian, ligger en gles lövskog. Marken är mest fuktig och fältskiktet är av fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Klibbal och björk dominerar närmast sjön och längre upp mot gården växer många askar, varav ett par är mycket grova. Närmast gården är träden rejält utglesade, men den i fuktiga delen står träden tätt. God klibbalföryngring genom stubbskott förekommer. Buskskiktet är glest och består av krusbär, en och hägg.

Flora och fauna: Det finns gott om fåglar i den lilla sjön. Askarna är rikt bevuxna med ekorrsvansmossa *Leucodon squiroides*, en allmän men trevlig art.

Övriga noteringar: Området har betats i viss utsträckning.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden, knutna till de gamla träden och den rika fågelmiljön.

50. Vårdträd vid Ekgården

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 2,5 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdmiljöer	

Allmän beskrivning: I ett öppet landskap söder om Flian i Härlunda ligger Ekgården. Här finns en i dag parkskött miljö med flera gamla ädellövträd.

Träd- och buskskikt: Ek, lönn och björk dominerar med inslag av ask, lind och alm. Träden är gamla och grova. Två jätteträd av ek och alm finns här. Ett par döda almar förekommer. Buskskiktet är obefintligt.

Övriga noteringar: Träden står i en välklippt gräsmatta.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutna till de gamla träden.

51. Blandskog vid Dammhagen

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 2,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I västra Härlunda kring Dammhagen ligger en heterogen blandskog med gamla träd av flera slag. Den är omgiven av barrskog och vetter mot Ekgårdens öppna miljö västerut. Fältskiktet är mest av frisk örttyp med inslag av ris och fuktstråk.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är varierat. De dominerande trädslagen är björk och gran, men det finns också gott om ek, lönn, fågelbär, klibbal, rönn och tall. Gamla och grova träd finns av ek, björk och fågelbär. Intill gården står en jätteek. Död ved förekommer måttligt av rönn, klibbal, och ek. Buskskiktet är medeltätt och består av hassel och hägg. Vid uppfarten till huset växer en mycket ung björkdunge - ett igenväxningsstadium. I gränsen till granskogen ligger ett litet fuktstråk med kläna klibbalar

Övriga noteringar: Plockhuggning har förekommit. En liten bäck rinner intill objektsgränsen.

Naturvärdesbedömning: De många gamla fågelbärsträden och jätteeken innebär ett visst naturvärde, tillsammans med den döda ved som finns.

52. Ädellövdungar vid Prästegården

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 31	Areal 0,7 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Ekhage	

Allmän beskrivning: I det öppna landskapet i Härlunda ligger tre små men fina ädellövdungar. Fältskiktet är av frisk örttyp och vissa delar betas.

Träd- och buskskikt: Ek och lind dominerar, de flesta är grova. Här finns även alm, ask, fågelbär, oxel och hästkastanj. Här finns fyra jätteträd, tre ekar och en lind. Trädskiktet är glest. Knappt någon död ved alls förekommer. Det nästan obefintliga buskskiktet består av enstaka hassel.

Flora och fauna: På en grov ask vid ödekyrkogården växer vitskivlav *Buellia alboatra* och sydlig blekspik *Sclerophora amabilis* (VU).

Övriga noteringar: Den ena dungen ligger runt Härlunda gamla kyrkoruin från 1100-talet. Den revs 1781 då den nya Bjärklunda kyrka byggdes. Här sköts marken med slåtter. Objektet ingår i Ängs- och hagmarksinventeringens nr 6, delområde 2, klass 2.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga värden knutet till de gamla träden och de funna lavarna styrker värdet.

59. Ekkullar vid Dagsnäsåsen

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 7,8 ha
Skogstyp Ekhage Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Intill Hornborgasjöns sydvästra strand ligger slottet Dagsnäs. Norr om detta i det öppna landskapet ligger flera trädklädda åsryggar som betas. Kullarna ligger intill Hornborgasjöns naturreservat.

Träd- och buskskikt: I det glesa till halvslutna trädskiktet dominerar ek tillsammans med björk och asp. Här finns även oxel, lönn, rönn, fågelbär samt någon lärk. I den norra delen, Tjurahagen, finns flera mycket grova ekar. Död ved av asp och oxel förekommer i liten utsträckning.

Flora och fauna: Signalarterna rostfläck *Arthonia vinosa* och brun nållav *Chaenotheca phaeocephala* växer på flera grova ekar. Den bruna nållaven signalerar träd med höga naturvärden. Den indikerar sannolikt långvarig förekomst av gamla träd, framför allt ek, i ljus och näringsrikt läge. En tidigare undersökning (Pettersson 1995) fann även gulpuddrad spiklav *Calicium adpersum*, sotlav *Cyphelium sp* och almlav *Gyalecta ulmi* (NT). Floran har hagmarksvärden.

Övriga noteringar: Allmänheten har i princip inget tillträde till kullarna under fågelskyddssäsongen eftersom vägen ut till kullarna går i gränsen till reservatet. Annars är det ett fint utflyktsmål med högt rekreativvärde. Tjurahagen finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 12 delområde 2 och är klassad som en trea.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga naturvärden kopplat till de gamla ekarna med lavpåväxt. Andra bidrag till det höga naturvärdet är att det har en relativt stor trädslagsblandning och att kullarna utmärker sig geologiskt genom att höja sig över omgivningarna. Ekbackarna och fågelskyddsområdet intill förstärker varandras naturvärden eftersom landskapet blir mer omväxlande till sin struktur.

60. Hasselbacke vid Hästahuvudet

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32/ 083 33	Areal 3,3 ha
Skogstyp Ekhage Sekundär lövskog, friska och torra typer Hässlen	

Allmän beskrivning: I Hornborgareservatet nordöst om Dagsnäs ligger en liten åsrygg som höjer sig över de fuktiga betesmarkerna. Den är del av samma system som Dagsnäsåsen och Framoran, vilka ligger intill.

Träd- och buskskikt: I det halvslutna till glesa trädskiktet dominerar eken med inslag av grov oxel och rönn samt medelgrova klibbal, asp, björk och gammal apel. Här finns sparsamt med stående död ek samt en hel del lågor av oxel i upp till grova dimensioner. Utmärkande för området är de täta och höga hasselbuskar som dominerar buskskiktet, där även lite nypon finns. Hasselbuskarna är högväxta och utom räckhåll för de betande djuren.

Flora och fauna: Fältskiktet är av torr till frisk örttyp med en fin hagmarksflora bl a med liten blåklocka och bockrot, utom under de tätaste hasselbuskarna där fältskiktet är obefintligt.

Övriga noteringar: Rekreativvärdet är högt om man vill vänta tills fågelskyddssäsongen är över och inte har något emot de betande djuren.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga naturvärden knutet till de grova ekarna och det fina hässlet. Dessutom förstärker de intilliggande ekområdena samt den fina fågelmiljön varandra.

61. Gammal hagmark och lundmiljöer vid Framoran

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 32/ 083 33	Areal 12,5 ha
Skogstyp Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp Blandädellövlund Ask-almkund Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Intill Hornborgasjöns sydvästra sida ligger flera åsryggar som är minnen av ismältningen. På en av dessa ligger en fin lövskog med stor artrikedom. På grund av en varierad topografi och därmed fuktighetsgrad har många olika skogstyper utvecklats. Den äldsta delen går från parkeringsplatsen fram till bäcken som är objektets norra gräns. Väst om parkeringen är träden yngre, men har samma artsammansättning som den äldre delen. Större delen är obetat, endast en liten del i söder ingår i betesmark idag. Framoran och Bortoran är delar av samma åsrygg och detta objekt är den sydliga delen som har ett slutet trädskikt. Den norra delen är ett eget objekt, nr 98.

Träd- och buskskikt: Det slutna trädskiktet domineras av ek tillsammans med asp. Övriga trädslag är alm, lönn, björk, rönn och gran. Nästan alla arter har grova exemplar i skogen, bl a ett flertal mycket grova ekar. Spår av den gamla hagmarken syns fortfarande, i ekarnas vidkroniga form, förekomsten av hassel och gamla döda enar. De gamla ekarna och björkarna har gott om grov sprickbark med utrymme för intressant påväxt. Föryngringsskiktet består av lönn, det enda träd utan grova representanter i trädskiktet. Här finns måttligt med död ved av ek (grova grenar, mest), asp, björk och rönn. Det finns även gott om död hasselved, den art som överväger i det medeltäta buskskiktet, där också hallon förekommer.

Flora och fauna: Här finns fuktigare avsnitt med lundflora med signalarterna trolldruva och storrams tillsammans med stinksyska. De torrare och friska markerna är täckta av blåsippan. Signalarterna rostfläck *Arthonia vinosa*, gulpudrad spiklav *Calicium adpersum*, samt sotlav *Cyphelium inquinans*, finns i skogen. Hornborgasjöns alla fåglar finns alldeles intill.

Övriga noteringar: Naturlig påverkan finns i form av svampangrepp och intern beståndsdynamik. Betet upphörde för mer än 100 år sedan. En naturstig finns utmärkt och vid parkeringsplatsen finns flera upplysande skyltar. Norra delen av objektet finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 12, delområde 3 med klass 3.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett mycket fint område och det har riktigt höga naturvärden, trots att ytan är ganska liten. Här finns ett flertal signalarter och många gamla grova träd av både ek, alm och asp. Floran är intressant och rekreativvärde mycket högt.

62. Ädellöv vid Bjärka

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 2,6 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Blandlövhage av ask-almtyp Sekundär lövskog, friska och fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Vid Bjärka strax väster om Hornborgasjön i ett mestadels öppet odlingslandskap ligger dels en gård, dels en ödekyrkogård som är en rest av Bjärka kyrka från 1100-talet. Dessutom ingår en medelålders lövdunge kring väggkorsningen i Bjärka. Marken är frisk och örtrik och betas till viss del. Skall man skåda fågel vid Ore udde åker man igenom detta objekt.

Träd- och buskskikt: Det glesa trädskiktet består till största delen av lönn och ask tillsammans med ek och björk, alla grova eller mycket grova. Kring gården står fem jätteträd, tre askar och två ekar. Övriga trädslag är oxel, rönn och sälg. Här finns lite död ved av lönn, inklusive en mycket grov låga. Det glesa buskskiktet består av en och nypon.

Övriga noteringar: Kyrkoruinen är en kulturhistorisk lämning och här finns även stenvägar. Här finns störningar i form av bete, svampangrepp och slätter (kring ruinen). Dessutom påverkar plockhuggning och sandtag.

Naturvärdesbedömning: De gamla grova träden är värdefulla i sig och här finns intressen för allmänheten i och med ruinen och fågelskådning intill. Sammantaget har objektet höga naturvärden.

63. Sekundär lövskog och blandlövhage vid Apelskog

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 3,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: I Bjärka mellan öppen mark och barrskog ligger ett lövskogsområde som betas i söder till en knapp tredjedel.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar tillsammans med gran och asp. Björk och gran står för förnyringen. Död ved förekommer knappt alls. Buskskiktet är glest växande en i hagmarken och tätare i skogsdelen, där även vide förekommer.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden.

65. Hagmarker vid Arntorp

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 12,1 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I odlingslandskapet gränsande till barrskogar ligger denna betade björk- och aspskog. Vägen delar av objektet och den västra delen är en halvsluten björkhage med inslag av ek och asp. Den östra är viltinhägnad tät ung asp- och björkskog med stort inslag av gran.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar tillsammans med gran. Ek och rönn finns i mindre utsträckning. Den östra delen har gott om klen död ved av asp och björk. Här är marken till stor del fuktig. Den västra utgallrade björkhagen har sina fuktiga partier, i övrigt är marken frisk. God föryngring av asp och björk finns i området. Buskskiktet består av tät växande hallon tillsammans med vide och en, utom i den västra delen där det är mycket glest.

Övriga noteringar: Odlingsrösen och stenmurar utgör kulturhistoriska lämningar. En del av objektet ingår i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 13, klass 3.

Naturvärdesbedömning: God tillgång på död ved gör att objektet har vissa naturvärden

70. Ekhage och sekundär lövskog vid Vadet

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 5,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Ekhage Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I södra delen av kommunen, mitt i barrskogen, ligger en gård med lite öppen mark runt. Det är troligen en gammal betesmark som idag hålls öppen med någon form av slåtter. I kanten mot barrskogen, samt en bit in i skogen österut ligger ännu ett litet lövområde. Fältskiktet är av frisk och fuktig örttyp med inslag av ris.

Träd- och buskskikt: Ekar dominerar i den öppnare marken och flera är riktigt grova. Björk är det trädslag som överväger i resten av objektet, med inslag av lönn, asp och gran. Runt ekarna finns ett föryngringsskikt av ek och i den slutna skogen står gran för föryngringen. Här finns endast sparsamt med död ved. Buskskiktet består av glest växande en runt ekarna och medeltätt med hallon i den slutna skogen.

Övriga noteringar: Skogspartiet intill huset har glesats ut. Här finns flera odlingsrösen och stenmurar.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutet till de gamla ekarna och det faktum att barrskogen bryts av med lövavsnitt.

71. Allé och vårdträd vid Höryda

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 2,2 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Söder om Bjärklunda kyrka börjar en lång allé mot Höryda. Allén ligger i ett öppet avsnitt av det annars barrskogsdominerade landskapet. Det finns många trädslag i allén och flera är gamla och grova. Vid gården finns två jättealmar och en gammal grov lind som vårdträd på gårdsplan.

Träd- och buskskikt: Här finns många trädslag, men björk är det mest förekommande. I övrigt finns oxel, sälg, alm, ask, lind och fågelbär. Gamla och grova träd finns av lind, alm, oxel, björk och sälg. Några få döda björkar utgör den döda veden. Det har även nyplanterats i luckor i allén. Det mycket sparsamma buskskiktet innehåller lite krusbär.

Övriga noteringar: Här finns flera träd med bohål. Stenmurar och odlingsrösen utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Så många gamla och grova träd av olika slag utgör ett högt, lövanknutet naturvärde. Det öppna läget i odlingsmark gör dock att moss- och lavpåväxten inte är av det allra intressantaste slaget, på grund av att kväveöverskott från omgivande åkermark blåser upp på träden.

72. Sekundär lövskog och betesmark vid Ekenäs

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 5,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövshage av asp-björktyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Vid Bjärklunda kyrka i södra delen av kommunen ligger en delvis öppen, delvis skogtäckt trakt med flera små lövområden. Här finns en öppen hagmark, en sluten skog och en åkergräns. Fältskiktet är alltifrån fuktig örtristyp till frisk örttyp

Träd- och buskskikt: Den östligaste delen är en frisk till fuktig sekundär lövskog med stort graninslag. Klibbal och asp dominerar lövdelen med inslag av björk och lönn. Gran, lönn och klibbal står för förnyringen i området. Här finns en del död ved av klibbal, asp och lönn. Buskskiktet utgörs av glest växande hallon. Den centrala delen är en hagmark som är mycket glest trädbevuxen med björk, asp och gran, men utan buskskikt. Den västliga delen är en gräns mellan åker och barrskog och består av medelålders ek, asp och björk, flera växer i själva stenvuren.

Flora och fauna: Grönvit nattviol växer i skogen.

Övriga noteringar: Betet går även in i skogen, som har glesats ur. Här finns kulturlämningar i form av odlingsrösen och stenvurar.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden, beroende på att det är ett heterogent område och att det finns död ved av flera trädslag och åldrar. Ett problem kan vara att granen tar över i skogsdelen.

73. Vårdträd och allé kring Bjärklunda kyrka

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 2,4 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Vid Bjärklunda kyrka i södra delen av kommunen växer träd glest i en allé och på kyrkogården. Den nordligaste delen är en ung sekundär lövdunge.

Träd- och buskskikt: Alm och björk dominerar kring kyrkan och flera av almarna är grova. Övriga trädslag är: ek, lönn, fågelbär, oxel, asp, säl, ronn och gran. En jätteek står väster om kyrkan. I allén söder om kyrkan finns flera grova björkar. Det glesa buskskiktet utgörs av lite en och rönnsamak.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutna till de gamla träden.

74. Sekundär lövskog vid Ekenäs

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 5,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Detta är troligen ett gammalt hygge söder om Bjärklunda kyrka, som omges av barrskog samt nyare hygge.

Träd- och buskskikt: Asp och gran dominerar med inslag av björk och klibbal. Föryngringen utgörs av björk och gran. Hallon utgör buskskikt.

Naturvärdesbedömning: Objektet har låga naturvärden

76. Sekundär lövskog och hagmark vid Källebacken

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 32/ 083 42	Areal 4,9 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Mellan öppen mark och slutna barrblandskog i Härlunda ligger detta lövområde. Skogen är mestadels ung och trivial. En liten bäck rinner igenom objektet. Fältskiktet är friskt till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Björken dominerar tillsammans med asp. Övriga trädslag är ek, klibbal, gran, tall, sälg samt enstaka oxel. Träden är unga till medelålders och det finns endast sparsamt med död ved. Föryngringsskiktet består av asp och björk. Det medeltäta buskskiktet innehåller hallon och lite en.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden.

77. Gammal ekhage runt fotbollsplanen i Härlunda

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 2,3 ha
Skogstyp Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I Härlunda vid fotbollsplanen i Källebacken ligger en gammal hagmark med blandat trädskikt. Omgivningarna är produktionsbarrskog och blandad trivial lövskog.

Träd- och buskskikt: Grova ekar och asp dominerar det täta trädskiktet med inslag av björk, sälg, gran och tall. Här är relativt god ekföryngring, men även björk och gran tränger in. Det finns sparsamt med död ved av asp och björk. Det halvslutna busksiktet innehåller flera arter; björnbär, hallon, ros, hassel och en. De två sistnämnda tillsammans med förekomst av ängsvädd vittnar om en tidigare beteshistoria.

Flora och fauna: Signalarten sotlav *Cyphelium inquinans* växer på ek i objektet.

Övriga noteringar: Här ligger förutom fotbollsplanen en hembygdsgård och rekreationsvärdet i denna lilla skog är högt.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden, knutet till de grova ekarna.

78. Sekundär lövskog vid Rosenlund

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 3,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I barrdominerad mark i Härlunda ligger ett avsnitt med lövskog, dels kring en bäck, dels på torrare mark runt en gård. Marken är fuktig till frisk med ett örtrikt fältskikt med risinslag.

Träd- och buskskikt: Asp, björk och gran dominerar med inslag av ek och klibbal. Alla är unga till medelålders, med några få gamla träd. Här finns en viss förekomst av död ved av klibbal och björk. Asp och gran står för föryngringen i objektet. Buskskiktet är glest med lite hallon och en.

Övriga noteringar: Den lilla bäcken står för en liten vattenstörning. Barrplantering omger objektet.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden i och med den döda veden, i övrigt låga värden.

79. Aspar söder om Halleberg

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 0,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I Härlunda, i ett landskap där barrskog överväger med inslag av öppna delar, ligger denna ram av lövträd runt en åker. Barrinslaget är stort, men här finns lövträdsvärden i och med att flera aspar är gamla. Fältskiktet är mest frisk örttyp med fuktigt inslag. Objektet gränsar till åker och granskog.

Träd- och buskskikt: Aspen dominerar tillsammans med gran. Övriga trädslag är ek, björk, rönn, sälg och tall. De flesta av asparna är grova och här finns gott om död aspved, både nyfallna och medelgamla lågor. Det gäller även björk samt i viss mån rönn och sälg. Det finns även flera grova granar och det är också gran tillsammans med asp som står för förnygringen.

Flora och fauna: Signalarten tibast *Daphne mezereum* växer i objektet. En hel del av de döda och döende träden är svampangripna och flera träd har bohål.

Övriga noteringar: En liten sumpig göl med klen död ved finns i närheten.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutet till de gamla och grova träden samt de döda asparna och björkarna. Aspar har fällts och det vore önskvärt att de övriga fick stå kvar för insekts- och fågelfaunans skull. En utrensning av yngre gran skulle gynna lövträden, eftersom objektet är litet och dessa kommer annars att trängas ut av granen.

80. Sekundär lövskog söder om Halleberg

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 1,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: I Härlunda, söder om gården Halleberg, ligger en frisk till fuktig barrblandad lövskog mellan barrskog och öppen hagmark. Ett blött parti har blivit ett klibbalkärr.

Träd- och buskskikt: Det slutna trädskiktet innehåller lika mycket av vardera björk, asp, klibbal och gran, med inslag av tall, ek och lönn. Träden är medelålders med inslag av äldre träd, framför allt av asp. Många av klibbalarna har utbildat socklar i den blöta miljön. Träd med bohål finns samt något träd med mulm. Det finns gott om död ved, både liggande och stående, främst av klibbal och björk men även av gran och lönn. Utbrett svampangrepp säkrar dödvedstillgången. Det medeltäta buskskiktet består av hägg.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden i och med att det finns gott om död ved i fuktigt läge, vilket innebär möjlighet för intressanta mossor och att objektet trots sin litenhet har flera olika typer av lövmiljöer med äldre asp.

81. Vårdträd och sekundär lövskog vid Halleberg

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 3,2 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Kring gården Halleberg i Härlunda växer några små barrblandade lövbestånd. Vid husen finns flera mycket grova träd av flera trädslag. Marken är frisk till fuktig och blöt intill en liten damm.

Träd- och buskskikt: Kring gården växer ett antal grova och mycket grova askar, popplar, lindar och lönnar samt medelgrova exemplar av ek, klibbal, asp, björk och sälg. I ett fuktigt till blött parti intill en damm dominerar klibbal, de flesta med socklar. I sekundärskogen dominerar björk och asp tillsammans med en stor del gran. Här finns knappt någon död ved alls. Buskskiktet är glest växande hägg och spirea.

Övriga noteringar: Här finns inga speciella mossor och lavar, möjligen beroende på att riksväg 49 går alldeles intill.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutna till de gamla och mycket grova vårdträden. De sekundära lövskogsbitarna är triviala och hyser inga nämnvärda naturvärden.

82. Jätteek och sekundär lövskog söder om Lilla Broke

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 1,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Omringat av barrskog ligger en tomt med anslutande lövskog. På tomten står en jätteek och här finns också gamla aspar. Marken är övervägande av frisk örttyp med inslag av ris.

Träd- och buskskikt: Här finns ganska många olika trädslag på ett litet område. Gran är det vanligaste, men mängden lövträd är större än mängden barrträd. Förekommande lövträd är bok, ek, lönn, fågelbär, klibbal, asp, björk, rönn, sälk och poppel. Ek står för föryngringen i området. Död ved av ek och björk förekommer i liten utsträckning. Busksiktet består av glest växande björnbär, hassel, en och kaprifol.

Övriga noteringar: En stor del av objektet är tomtmark och här har man plockhuggit.

Naturvärdesbedömning: Det är ett litet och tomtbetonat objekt, men det har ändå ett visst naturvärde knutet till jätteeken och de gamla asparna.

83. Hagmark vid Skrelunda

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 6,6 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Söder om Flan i Härlunda ligger denna glest trädbevuxna hagmark på frisk till fuktig mark. Söder om hagen ligger en tättväxande, fuktig sekundär lövskog och resten är öppen mark, bl a tomter.

Träd- och buskskikt: Björk och klibbal dominerar med inslag av asp, ask och ek. Trädsiktet är glest och här är nyligen utgallrat. Rotskott av klibbal står för föryngringen och här finns ingen död ved att tala om. Busksiktet är glest växande en och krusbär.

Övriga noteringar: En bäck rinner igenom objektet och här finns ett litet sumpigt parti. Delar av hagmarken är inventerat i Ängs- och hagmarksinventeringen, nr 408.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden som trädklädd hagmark.

84. Sekundär lövskog vid Skrelunda

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 2,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I Härlunda, söder om Flian, ligger ett flertal gårdar och intill ett par av dessa finns en liten lövskog på övervägande fuktig mark. Norr om skogen ligger en trädbevuxen hagmark och söder om finns åkermark.

Träd- och buskskikt: Björken dominerar med inslag av klibbal, asp, sälg, ask, fågelbär, gran och högvuxen hägg. Det finns gamla och grova träd av både björk och asp. Ask överväger i föryngringsskiktet. Död ved förekommer rikligt framför allt av björk, klibbal och hägg, både stående och liggande. Buskskiktet är tätvuxet och häggen dominerar. Här växer även gott om hallon, björnbär samt krusbär, druvfläder och lite en.

Övriga noteringar: En liten bäck rinner igenom skogen och stenmurar utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Området är litet men har gott om död ved och många olika träd- och buskarter och bedöms därför ha vissa naturvärden.

85. Sekundär lövskog vid Hallegården

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 12,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: I Skrelunda söder om Flian ligger en ganska stor lövskog som är relativt ung. I utkanten betas marken.

Träd- och buskskikt: Björk och asp dominerar med inslag av klibbal, rönn, lönn, gran och tall. Trädskiktet är glesare vid hagmarken, annars är det tätt. Här finns sparsamt med död ved, framför allt av björk. Buskskiktet består av hallon, hägg och lite en.

Övriga noteringar: Den västligaste biten har nyligen gallrats ur kraftigt, eventuellt är det blivande hagmark. Delar ingår i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 16, klass 3.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden i hagmarksavsnitten. När skogen fått bli 50 – 100 år äldre kommer naturvärdena ha ökat i och med att mängden död ved ökat.

86. Sekundär lövskog och ekhage söder om Hallegården

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 5,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Ekhage	

Allmän beskrivning: Mellan Bjärklunda kyrka och Hallegården finns tre avsnitt med sekundär lövskog omgivna av åkermark och barrskog. Centralt mellan dessa ligger en liten ekhage med gamla ekar. Marken är övervägande frisk med fuktigt inslag i hagmarken.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar det slutna trädskiktet med inslag av klibbal, rönn, lind, gran och tall. De flesta är medelålders och medelgrova, men här finns också äldre träd och relativt gott om död ved. Många stående döda björkar och aspar utgör ett bra underlag för hackspettar. Rönn överväger i föryngringskiktet. Buskskiktet är medeltätt växande hassel och en. De vittnar tillsammans med en rest av gammal grässvål om ett tidigare öppet läge. I ekhagen växer ett antal grova ekar glest tillsammans med lite rönn och gran och glest växande en. Den östligaste delen är en långsmal tarm med yngre asp- och björkskog.

Övriga noteringar: Här finns flera odlingsrösen och stenmurar. I flera fall växer det gamla björkar och rönnar i rösen samt unga ekar i stenmurarna i hagmarken

Naturvärdesbedömning: Skogen har vissa naturvärden knutna till de gamla, stående döda träden och de grova ekarna.

88. Sekundär lövskog och holme vid Holmetorp

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 3,9 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: På östra sidan om Trestena torvmosse löper en ung, fuktig björkskog med en trädbevuxen åkerholme intill.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar både fuktskogen och holmen med inslag av grövre alm och lönn som växer intill ett hus. På holmen finns en del medelålders björkar, resten är mest ungt. Endast liten förekomst av död ved.

Naturvärdesbedömning: Objektet har låga naturvärden, men åkerholmen har ett strukturellt värde.

91. Sekundär lövskog vid Långöna

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 4,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Björkskog på gamla mossodlingar Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Landskapet präglas av gamla mossodlingar med björkskog. Här höjer sig en kulle med frisk blandskog på och det är den norra delen av objektet. Den södra delen är björkskog på gammal mossodling samt fuktig sekundärskog. Fältskiktet är av fuktig örtristyp med friskt inslag. Bete förekommer på en liten del av objektet.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är medelålders och björken dominerar. Inslag finns dock av asp, ek, gran och tall. Här finns en viss förekomst av död björkved. Buskskiktet är glest växande en och vide.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden i den döda veden

93. Betad skog vid Törstaberget

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 7,3 ha
Skogstyp Blandlövskog av asp-björktyp Blandlövskog av ask-almtyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Vid Trestena strax söder om Flian möter barrskogen det öppna odlingslandskapet. I gränsen däremellan ligger denna halvslutna till slutna lövskog som betas till större delen. Marken är frisk till fuktig. Den västra delen har större barrinslag.

Träd- och buskskikt: Dominerande trädslag är ask, björk och klibbal som samsas med ek och gran. Där vägen går in i objektet på norra sidan står det två mycket grova lönnar intill en lada. Föryngringsskiktet är hårt avbetat där hästarna går. Det finns en del död ved, främst klana björkar och klibbalar. Buskskiktet, som domineras av hägg, är glest i betesmarken och tätare i de obetade delarna längst österut.

Övriga noteringar: Gran kommer in starkt där den inte hålls efter. Det rinner en uträtad bäck igenom objektet.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutna till de äldre träden och den döda veden. Närheten till ett fint objekt med många äldre och grova träd förstärker värdet.

94. Blandlövhage och sekundär lövskog vid Trestena

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 6,4 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Kring Trestena egendom ligger hagar med många grova träd. Omgivningarna är öppen jordbruksmark och barrblandskog och det går en väg genom objektet. Väster om vägen växer en övervägande fuktig sekundär lövskog med flera mycket grova fågelbärsträd, både levande och döda. Marken är fuktig till frisk med blöta inslag och hårt betad av hästar i hagen.

Träd- och buskskikt: I hagmarken sandominerar ask och björk. Askarna är grova till mycket grova och björkarna har gamla exemplar. Det står två jätteaskar i hagmarken och där ligger ytterligare en enorm död ask. Här finns även grova individer av klibbal, asp, fågelbär, lönn och gran. Ask står för föryngringen och utgör även den största delen av trädskiktet i den yngre fuktskogen väster om vägen. Här finns relativt gott om död ved, framför allt i den yngre fuktskogen, av ask, fågelbär, klibbal, asp och björk. Den döda veden finns i alla grovlekar, både stående och liggande. Lågorna är både nyfallna och medelgamla. Buskskiktet är gles i hagen, bara enstaka krusbär, men i fuktskogen växer det tätt med hägg, Denna finns även som död ved.

Övriga noteringar: Det rinner en uträtad bäck genom objektet och det finns en mindre vattensamling i fuktskogen. Svampangrepp finns allmänt på många träd, vilket innebär en framtida god tillgång på död ved. Vägen och tomter utgör en viss störning.

Naturvärdesbedömning: Många gamla och grova träd och rik tillgång på död ved, grov och i fuktigt läge, innebär möjligheter för intressant påväxt av mossor och lavar. Detta objekt har ett högt naturvärde.

95. Åkerholmar med ek nordväst om Trestena

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 4,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torr typer Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: I ett öppet jordbrukslandskap väster om Hornborgasjön ligger flera åkerholmar. De är övervägande fuktiga med både friska och blöta inslag. Den sydligaste

holmen är ett fornminnesobjekt med två stora resta stenar, Höga stenarna, och en stenmursinramad vägsträcka. Holmarna ingår i betesmark.

Träd- och buskskikt: Ek, björk och klibbal utgör största delen av det slutna trädskiktet. Många av ekarna är grova, framför allt vid Höga stenarna, och det förekommer även mycket grova exemplar. Centralt i den största åkerholmen står en jätteek. Övriga trädslag är ask, fågelbär, asp, rönn, sälg, gran och tall. Hägg, som dominerar det glesa buskskiktet, finns också som stora träd. I övrigt påträffas gles växande en. Det finns gott om död ved av ek, klibbal, björk och sälg, både stående och liggande. Många av träden har bohål och det finns rikligt med rotvältor. Mycket av den döda veden ligger blött, vilket skapar möjligheter för intressanta vedväxande mossor.

Flora och fauna: Den mindre allmänna laven ärgspik *Microcalicium disseminatum* växer på de grövsta ekarna vid Höga stenarna.

Övriga noteringar: Svampangrepp på både levande och döda träd är utbrett. Betet är ganska extensivt i de fuktigaste delarna. Höga stenarna är ett fint fornminne vilket höjer rekreativsvärdet.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga naturvärden knutet till de gamla träden och den döda veden i fuktig miljö.

96. Björkallé norr om Trestena

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 32	Areal 1,7 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I den öppna jordbruksmarken strax väster om Hornborgasjöns utlopp i Hornborgasjön går en väg som är kantad av en 1,3 km lång björkallé.

Träd- och buskskikt: Medelgrovt till grovt björk utgör trädskiktet med enstaka inslag av asp och sälg. Många av björkarna är gamla och här finns flera stående döda träd, även riktigt grova. Här förekommer även träd med bohål. Björk finns även i föryngringskiktet.

Övriga noteringar: Många av träden är angripna av svamp.

Naturvärdesbedömning: En allé av gamla björkar är intressant i sig, men lövträdsvärdena är ändå måttliga.

98. Hagmark vid Ore backar

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 33	Areal 7,3 ha
Skogstyp Ekhage Blandlövhage av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: Den norra delen av Dagsnäsåsen är en glest träd- och buskbevuxen hagmark som, liksom den södra delen, ingår i Hornborgareservatet. Fältskiktet är främst av torr till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Medelgrov ek och grov alm dominerar trädskiktet med inslag av gran och tall. Här finns knappt någon död ved och buskskiktet består av hassel och en.

Flora och fauna: Objektet har hagmarksvärden med förekomst av bl a bockrot och liten blålocka. Hornborgasjöns rika fågelmiljö ligger intill.

Övriga noteringar: Rekreativvärdet är högt, eftersom det går en naturstig ut till ett fågeltorn längst ute på udden. Det har nyligen gallrats ganska kraftigt. Objektet finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 12, delområde 3 med klass 3.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga naturvärden knutet till de gamla träden samt genom att det ingår i Hornborgareservatet. Närheten till övrig värdefull mark förstärker värdet.

100. Åkerholmar med ek och rönn

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 33	Areal 11,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Björkskog på gamla mossodlingar	

Allmän beskrivning: Väster om Hornborgasjöns utlopp i det öppna jordbrukslandskapet ligger flera små trädbevuxna åkerholmar.

Träd- och buskskikt: De har ett trädskikt av ek och rönn tillsammans med asp, björk och gran och den sydligaste av dessa är omringad av björkskog på gammal mossodling. Föryngringsskiktet består av rönn och björk och buskskiktet består av hallon.

Naturvärdesbedömning: Åkerholmarna har vissa naturvärden knutet till att de är strukturellt viktiga inslag i landskapet.

101. Ekar i sekundärskog

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 33	Areal 6,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Björkskog på gamla mossodlingar Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: På södra sidan om Flian intill Hornborgasjön ligger ett par åkerholmar med gamla grova ekar. De är omslutna av en yngre och mer trivial skog. Fältskiktet är av frisk örttyp och eventuellt har det förekommit bete här för länge sedan. Det finns flera åkerholmar i området med en liknande trädslagssammansättning.

Träd- och buskskikt: Ekar dominerar trädskiktet och här finns flera mycket grova träd. Övriga trädslag är rönn, asp, björk och gran. Här finns tre jätteekar, varav två är döda, men fortfarande stående. Det finns mycket gott om död ekved, både stående och liggande samt även död ved av björk och rönn. Den döda veden finns i alla dimensioner och i alla nedbrytningstillstånd. Bohål förekommer i flera träd. Den omgivande skogen är övervägande björk på gamla mossodlingar tillsammans med gran och närmast vattnet växer ett videsnår.

Flora och fauna: Signalarten rostfläck *Arthonia vinosa* växer på de gamla ekarna. Petterson (1995) hittade även gulpuddrad spiklav *Calicium adpersum*, brun nållav *Chaenotheca phaeocephala* och rödbrun blekspik *Sclerophora coniophaea*.

Naturvärdesbedömning: Förekomst av signalarter och gamla och mycket grova ekar tillsammans med god tillgång på död ved ger ett högt naturvärde. Den omgivande skogen är dock yngre, mer trivial och ganska barrinblandad, varför den inte uppnår något högre naturvärde. Ändå måste ekarnas värde framhållas och naturvärdena skulle må bra av att man ser till att inte granen får något starkt fäste bland ekarna.

104. Vårdträd och sekundär lövskog söder om Lilla Skattegården

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 2,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträds miljöer	

Allmän beskrivning: I ett öppet odlingslandskap i Vinköl intill kommunens västra gräns ligger ett par åkerholmar och en gård. Vid gården finns ett antal grova vårdträd.

Träd- och buskskikt: Åkerholmarna är tätt bevuxna av ung asp, utan större naturvärden. Vid gården växer en rad av grova almar samt en del grov lönn och ek, varav en har en diameter på över en meter.

Naturvärdesbedömning: De gamla grova träden hyser vissa naturvärden, men åkerholmarnas naturvärde är sammantaget måttligt.

105. Asp- och björkskog vid Lilla Skattegården

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 10,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövshage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Vid kommunens västra gräns ligger en barrblandad lövskog som betas till viss del.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av gran och tall. Enstaka äldre aspar finns, i övrigt är träden medelålders. Endast lite död ved förekommer, framför allt i den östra delen.

Naturvärdesbedömning: Objektet har låga naturvärden.

107. Asp- och björkskog kring Änkegården

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 40/ 083 30	Areal 5,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I ett åkerbrukspräglad landskap ligger Änkegården. Runt den växer en sekundär lövskog. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av ek, fågelbär, oxel, sälj och tall. Viss förekomst av död ved av asp, björk och sälj finns i området. Buskskiktet utgörs av tätt växande hallon, vide och en.

Naturvärdesbedömning: Skogen är ung och naturvärdet får anses vara lågt.

109. Björkallé vid Stor Nolgården

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 0,9 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I det öppna odlingslandskapet i Vinköl ligger en gård vars uppfart kantas av en björkallé.

Träd- och buskskikt: Björken dominerar i allén och det står ett par kraftigt hamlade almar vid gården. I alléns början står ett par mycket gamla och grova björkar. Asp och ask förekommer också. Det förekommer grova exemplar av både björk och alm och ny björk har planterats i luckor i allén.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden knutet till de äldsta björkarna.

110. Asp- och björkhage vid Rönnebro

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 1,8 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I öppen jordbruksmark norr om Vinköl ligger en trädbevuxen hagmark, vars ytterkant är barrdominerad. Fältskiktet är främst av frisk örtristyp.

Träd- och buskskikt: Björken dominerar det halvslutna trädskiktet tillsammans med asp. Gran utgör ett stort inslag och de vida kronorna visar att de är uppvuxna i öppen mark. Övriga trädslag är rönn och tall. Här finns ett kraftigt föryngringsskikt av asp samt rönn. Här förekommer flera döda stående björkar och lite död gran och asp. Busksiktet består av glest växande en.

Övriga noteringar: Plockhuggning och dikning har förekommit i objektet.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden som trädklädd hagmark.

111. Ung asp och björkskog vid Backaberg

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 3,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I gränsen mellan barrskog och öppen mark ligger denna unga lövskog.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av ek, sälg, gran och tall.
Buskskiktet består av hallon

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden.

112. Sekundär lövskog och vårdträd söder om Kålltorp

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 3,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Söder om Kålltorp i Västra Gerum ligger ett barrskogsavsnitt. I en ficka i barrskogen ligger ett litet torp omgivet av lövträd. Närmast torpet växer en del vårdträd, varav ett par gamla lönnar. Västerut sträcker sig ett friskt till fuktigt parti ganska ung sekundär lövskog. Allt omringas av en barrdominerad skog.

Träd- och buskskikt: Kring torpet växer lönn och fågelbär, varav flera är äldre. Övriga trädslag är alm, oxel, björk, gran och tall. Den västra delen är en björkdominerad relativt ung skog. Det finns endast en liten förekomst av död ved, bl a ett grovt dött fågelbärsträd. Buskskiktet består av hallon och druvfläder samt lite hassel.

Övriga noteringar: Barrträden håller på att ta sig in i lövskogen.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutna till de gamla lönnarna och fågelbärsträden, i övrigt är naturvärdena låga.

113. Klibbalskog vid Hällestorp

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 3,8 ha
Skogstyp Klibbalskog av översilningstyp Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: Längs en liten bäck som rinner ut i Flian i Västra Gerum växer en smal bård av klibbalskog. På sina ställen är marken flack och här har små klibbalkärr bildats. Fuktskogen är svårt trängd av omgivande barrodling. Fältskiktet är av blöt till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Klibbalen dominerar helt, endast enstaka björk och inträngande gran växer i den blöta marken. Träden är medelålders, förutom i åkerkanten där de är unga. Träden har bildat socklar. Det finns viss tillgång på död ved, både stående och liggande. Busksiktet består av glest växande viden.

Övriga noteringar: Naturlig störning utgörs av viltbete och av vattenstörning. Barrodling och avverkning alldeles intill bäcken innebär stor störning på fuktskogen.

Naturvärdesbedömning: Trots att objektet är litet och trängt är det värdefullt med en rest av skog som inte är skött av människan i en annars hårt produktionsinriktad mark. Här kan finnas refugiemiljöer för tillbakaträngda arter som i en mer gynnsam framtid skulle kunna sprida sig till större områden runt Flian, eller komma att vandra in från de fina områdena strax öster om detta objekt.

114. Sekundär lövskog norr om Hällestorp

Församling Marum-Gerum/ Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 5,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I västra Gerum, där Flian rinner, finns detta lövobjekt med både fuktig och frisk skog. Runt Flian växer klibbal och söder därom finns ett avsnitt frisk sekundärskog där ek dominerar. Denna skog blir alltmer barrdominerad söderut. Dessa lövområden förbinds av en smal trädremsa som löper igenom öppet odlingslandskap. Fältskiktet är av fuktig till frisk örttyp med risinslag i söder.

Träd- och buskskikt: Runt Flian överväger klibbalen, i den friska skogen är det björk och ek som dominerar. Remsan emellan består nästan enbart av asp. Övriga trädslag är rönn och gran. Träden är medelålders och här finns en liten mängd död ved av klibbal i norr och av

björk i söder. Asp, klibbal och björk står för föryngringen. Busksiktet består i norr av hägg och hallon och i söder av hallon och brakved.

Övriga noteringar: Viltbete påverkar skogen. Granen hotar växa in i den södra lövskogsdelen.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden, eftersom det är viktigt för biodiversiteten med även en liten mängd lövträd i ett landskap som i övrigt domineras av åker och barrskog.

115. Sekundär lövskog vid Hagelsten

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 5,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Söder om Blombacka egendom i ett i övrigt öppet jordbrukslandskap ligger ett skogsparti. Det är troligen en gammal betesmark som vuxit igen med lövträd och som nu alltmer trängs av de omgivande barrträden. Den centrala delen är fortfarande lövskog, men det kommer upp mycket gran. Fältskiktet är av frisk örtristyp.

Träd- och buskskikt: Ek och björk är de mest förekommande lövträden i skogen. Andra trädslag är lönn, asp, rönn, sälg, gran och tall. Många av björkarna är gamla och har en riktigt kraftig sprickbark. Här finns även gamla och grova exemplar av gran och tall. Föryngringen står granen för med inslag av rönn och lönn. Här finns en hel del död ved av björk, ek, asp, rönn och gran, både stående och liggande. Buskskiktet består av glest växande brakved och här syns också gamla döda enar från en öppnare period.

Flora och fauna: Signalarterna vågig sidenmossa *Plagiothecium undulatum* och långfliksmossa *Nowellia curvifolia* förekommer på lågor i skogen.

Övriga noteringar: Gran och tall tränger in från alla håll. Svampangrepp på björkarna säkrar framtida tillgång på död ved.

Naturvärdesbedömning: Detta är en lövskog som ligger i toppskiktet i sin klass. Tyvärr drar den stora mängden barr ned intrycket. Men här finns ändå lövskogsvärden, knutna till de grova björkarna och den goda tillgången på död ved, som också är viktig för födosökande hackspettar.

116. Klibbalskog vid Blombacka

Församling Vinköl/ Marum-Gerum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 834023	Areal 19,6 ha
Skogstyp Klibbalskog av översilningstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Söder om Ardala rinner Flían precis intill E20. Det finns en stor rastplats vid Blombacka och härifrån är det lätt att ta sig ner i den fina klibbalskog som växer runt ån. Här finns många gamla träd och ett varierat fåltskikt med alltifrån blöt typ till frisk örttyp. Intill Blombacka egendom är inslaget ädellövträd ganska stort. Ett visst inslag av bete förekommer.

Träd- och buskskikt: Klibbalen dominerar det täta trädskiktet intill ån. Där marken höjer sig ökar inslaget av björk och asp. Intill Blombacka egendom finns inslag av ädellövträd som alm, ask, bok, ek och lönn och här påträffas två jätteträd, en bok och en lönn. Övriga förekommande trädslag är rönn, gran och tall. Träden är medelålders och medelgrova med äldre och grövre inslag. Föryngringen består kring ån av klibbal och närmare gården av ask och alm. Tillgången på död ved är ganska god, fram för allt av klibbal men även av asp. Längst i öster finns en grov död bok samt även död ved av ek. Här finns även träd med bohål. Buskskiktet utgörs av druvfläder, hägg, vide och hallon. På sina ställen är häggsnåren nästan ogenomträngliga.

Flora och fauna: Floran är intressant kring ån. Här växer flera signalarter; bäckbrämma missne och ormbär. Bäver har en population i Flían och de har varit flitiga med att fälla aspar längs ån. Pettersson (1995) fann gulpuddrad spiklav *Calicium adspersum* på en ek i söder.

Övriga noteringar: Plockhuggning och vägen utgör en viss negativ påverkan och vattenstörning tillsammans med svampangrepp innebär naturlig störning.

Naturvärdesbedömning: Ett stort objekt med fint utbildad klibbalskog av översilningstyp, med gamla och grova träd är mycket värdefullt. Eftersom många människor faktiskt tar sig ner till ån är även rekreativvärdet riktigt högt.

117. Alléer och vårdträd runt Blombacka egendom

Församling Vinköl	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 40/ 083 41	Areal 5,5 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdmiljöer	

Allmän beskrivning: Söder om Ardala intill Flian ligger Blombacka. Två fina alléer sträcker sig längs tillfartsvägarna och det växer många grova vårdträd kring husen.

Träd- och buskskikt: Den östra allén består av oxlar och den södra långa allén består av lönn, alm och framförallt lind. I den södra allén står också en enorm ek med en diameter på närmare 2 meter. Linden finns i stort mått över hela egendomen. Övriga förekommande trädslag är ask, fågelbär, björk, asp och hästkastanj. De allra flesta träden är grova. Allt är parkbetonat varför buskskikt saknas och fältskiktet till största delen är klippt gräsmatta.

Flora och fauna: På den enorma eken växer sotlav *Cyphelium inquinans*. I övrigt finns inte så mycket intressant påväxt, troligen beroende på att eken står så öppet och har blivit påverkad av åkermarkens gödning och eventuellt även bekämpningsmedel.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet är högt beroende på den stora koncentrationen grova ädla lövträd och att alléerna ger landskapet karaktär.

118. Lövmiljöer söder om Kilagården

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 4,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövskog av asp-björktyp Parker, alléer och vårdträdmiljöer	

Allmän beskrivning: Flian gör en krok vid Västra Gerum, där det ligger ett par stora gårdar. Söder om dessa ligger ett lövskogsområde med barrinslag. Objektets östra del består bl a av ett gammalt torpställe, Pålen. Den västra delen utgörs av alléer, hagmark och sekundär lövskog. Fältskiktet är övervägande av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar det slutna trädskiktet som i östra delen har ett stort inslag av tall som sprider sig ifrån barrskogen intill. Vid torpstället växer det tre jätteeckar. Övriga trädslag är klibbal, sälg, rönn, ask, ek, lönn, gran samt alm. I östra delen finns relativt gott om död ved av rönn, gran och asp. I västra delen växer en del ek, samt flera grova klibbalar. Buskskiktet består av druvfläder och björnbär, dock glest i hagmarken.

Övriga noteringar: Ett angränsande objekt har gott om grova ekar.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden, framför allt knutet till de mycket grova ekarna. Den stora trädslagsblandningen, samt intilliggande grova ekar styrker värdet, men barrträden som tränger in drar ned intrycket.

119. Ekhage och vårdträd vid Kilagården

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 6,3 ha
Skogstyp Ekhage Parker, alléer och vårdträdmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Kilagården ligger till hälften omsluten av Flian, som gör en krök vid Västra Gerum. Landskapet i övrigt är mestadels öppen odlingsmark. Kilagården har en fin ekhage där det finns minst ett tiotal mycket grova ekar. Ekhagen är även en nyckelbiotop, nr 4001. Detta objekt gränsar till en fin klubbaskog längs Flian. Hagmarken är övervägande av frisk typ med fuktiga inslag närmare ån.

Träd- och buskskikt: Ekhagen är glest bevuxen med grova och mycket grova ekar. Ett avsnitt med tätare trädsikt intill ån består av ek, lind, klubbask, asp och björk. Där står en mäktig lind, stor som ett slagskepp, vars stam delar upp sig i sju stammar någon meter ovanför marken. Troligen har den hamlats någon gång för länge sedan. Vid huset växer ett flertal grova bokar och lindar och i allén upp till huset växer lind och alm. Övriga trädslag är hästkastanj, tall och ädelgran. Död ved förekommer endast sparsamt, bl a ett par stående döda ekar samt klubbask närmare Flian. I betesmarken finns inga buskar, men i den tätare skogen växer en del krusbär och druvfläder.

Flora och fauna: Det finns bäver i ån, vilket många fällda lövträd visar på. Signalarten rostfläck *Arthonia vinosa* växer på många av de grova ekarna. Där finns det även gott om den mindre allmänna laven ärgspik *Microcalicium disseminatum*.

Övriga noteringar: Området har tre fina lövskogsobjekt intill varandra.

Naturvärdesbedömning: De många gamla och grova ekarna innebär i sig ett högt naturvärde och därtill kommer övriga grova träd av många slag. Närheten till de två andra fina lövobjekten, där Flian utgör en viktig struktur, stärker också värdet.

120. Bokpark och vårdträd vid Stora Kålltorp

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 4,9 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Vid Flians östra strand i Västra Gerum ligger Stora Kålltorp. Här finns en planterad bokpark och flera fina alléer. Många olika slag av ädellövträd växer kring herrgården.

Träd- och buskskikt: Den största, sammanhängande delen av objektet är en bokdominerad parkmiljö. Bokarna är övervägande grova och här finns även mycket grova träd. Minst en bok har en diameter på över en meter. I allén upp mot husen växer främst lönn tillsammans med en blandning av lind, hästkastanj, ek och ask. I norra delen av objektet finns en prydlig rad med grova ekar. Eventuellt markerar denna halva allé en gammal väg. På flera ställen förtätas trädskiktet och i dessa sekundära lövskogsavsnitt förekommer, förutom ovan nämnda trädslag, även björk, asp, klibbal, rönn, sälg samt någon enstaka gran. Det finns en liten förekomst av död ved i skogsavsnitten av björk och klibbal, i övrigt har döda träd städats undan. Flera av träden har bohål. Buskskiktet består av hägg, druvfläder och krusbär i de mindre skötta skogspartierna, i parkdelarna förekommer inga buskar.

Övriga noteringar: Objektet gränsar till en fin klibbalskog vid Flian, som är ett eget objekt.

Naturvärdesbedömning: Denna herrgårdsmiljö med många gamla och grova träd av flera slag och med närhet till två andra fina lövobjekt bedöms ha ganska höga naturvärden. Det vore dock önskvärt att lite mer döda träd kunde få ligga kvar. De intilliggande objekten har högre naturvärden, men tillsammans utgör de tre ett område med riktigt höga lövanknutna naturvärden.

121. Klibbal längs Flian i Västra Gerum

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 14,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Flian rinner västerut genom hela västra Skara. På många ställen runt ån växer en ridå av klibbal och ibland har alarna kunnat växa sig gamla och grova som här vid Stora Kålltorp. Landskapet Flian rinner igenom är dels barrskog dels öppen odlingsmark som här.

Träd- och buskskikt: Klibbalen dominerar helt det halvslutna trädskiktet. Det finns inslag av björk, asp och pil samt någon gran. Den nordvästra delen har ett övervägande ungt trädskikt, i resten av objektet är klibbalarna både grova och gamla. Död ved förekommer i stor mängd, bl a beroende på att det finns bäver i Flian som har fällt en hel del träd. Många av de stående döda klibbalarna har bohål i sig och man kan också se gott om hackmärken efter födosökande fåglar. Det tyder på en god tillgång på insekter i den döda veden.

Flora och fauna: Bäver har lämnat gott om fällda träd efter sig.

Övriga noteringar: På vardera sidan ån ligger fina lövbevuxna marker som är egna lövskogsobjekt.

Naturvärdesbedömning: Strukturellt utgör en sådan här klibbalridå ett mycket viktigt inslag i landskapet, eftersom den bryter av omgivningens enformighet, vare sig det rör sig om åkermark eller barrskog. Den utgör skydd för fåglar i den öppna marken och är en källa till mat och bomöjligheter i både barrskog och åkermark. Detta objekt har dessutom rikligt med både gamla och döda träd och naturvärdet är därför högt.

122. Ung asp- och björkskog vid Stora Kålltorp

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 6,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Norr om Stora Kålltorp ligger flera små dungar med yngre lövträd. De ansluter till Flian och ligger mest i öppen odlingsmark.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar det slutna trädskiktet med inslag av klibbal och ask. Buskskiktet består av druvfläder.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet bedöms vara lågt i dessa dungar.

124. Vårdträd vid Nyckeltorp

Församling Synnerby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 1,8 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Mitt i det öppna odlingslandskapet sydväst om Synnerby ligger gården Nyckeltorp. Här finns många vårdträd och en del blandlövhagar.

Träd- och buskskikt: Ek och lönn överväger bland vårdträden och här finns två jätteekar. I hagmarken växer både asp, björk och äppelträd. Övriga förekommande trädslag är alm, ask, bok, fågelbär och ädelgran. Här finns ingen död ved och inget buskskikt att tala om.

Flora och fauna: En tidigare undersökning (Pettersson 1995) fann brun nållav *Chaenotheca phaeocephala*.

Övriga noteringar: Trots att här finns gamla grova ekar med skorpbark växer få sällsyntare lavar och mossor på dem. Det beror sannolikt på att det blåser in överskottskväve från åkrarna.

Naturvärdesbedömning: Flera grova träd innebär ett visst naturvärde, men potentialen att utvecklas är låg, eftersom objektet ligger isolerat.

126. Allé och vårdträd vid Entorp

Församling Synnerby	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 40/ 083 50	Areal 3,7 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Björkhage	

Allmän beskrivning: I det öppna jordbrukslandskapet sydöst om Synnerby ligger Entorp. Vid gården växer en mycket fin allé som består av ekar samt närmast huset även ask. Öster om gården löper en allé som består av klibbalar. Väst om gården ligger en glest bevuxen björkhage med ett friskt, örtrikt fältskikt

Träd- och buskskikt: Eken dominerar i allén upp mot huset och bland vårdträden, där även ask finns, båda som mycket grova träd. Övriga trädslag är lind, lönn och björk. Träden är äldst och grövst närmast huset. Här finns jätteträd, två ekar och två askar. Allén, som har föryngrats och samtidigt förlängts vid ett par tillfällen, har de yngsta ekarna i väst och träden blir successivt äldre närmare huset. I betesmarken växer bara björk. Öster om gården fortsätter en allé där klibbal utgör trädsikt. Buskskikt förekommer knappt alls.

Övriga noteringar: Flera av träden ser dåliga ut och kommer nog att dö inom en relativt snar framtid. Detta skapar dock livsmöjligheter för vedlevande insekter och därmed insektsätande fåglar.

Naturvärdesbedömning: Detta objekt har en mycket stor del av områdets grova och mycket grova träd och därför är de trädanknutna naturvärdena höga. Dessutom är det sällsynt med ek- och klibbaldominerade alléer

127. Sekundär lövskog öster om Entorp

Församling Synnerby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 40	Areal 1,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Norr om Ardala, strax efter barrskogens slut, ligger denna skogsdunge i ett annars öppet odlingslandskap. Dungen delas av vägen, men den östra sidan är numera barrdominerad. Området väster om vägen har gallrats på barrträd.

Träd- och buskskikt: Klibbal, björk och tall dominerar det täta trädskiktet, med inslag av ek, asp och rönn. Träden är unga till medelålders och här finns en liten mängd död ved av björk. Föryngringsskiktet består av klibbal, asp och rönn. I buskskiktet finns hallon och brakved.

Övriga noteringar: Svampangripna björkar förekommer.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet bedöms vara lågt för objektet. Här finns dock potential att värdena för hackspettar ökar i och med den relativt goda mängden döende björkar.

130. Ung lövskog vid Kringlemad

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 12,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Björkskog på gamla mossodlingar	

Allmän beskrivning: Intill Flian vid Kringlemad växer en ung lövskog på både fuktig och frisk mark. Omgivningarna utgörs av barrskog.

Träd- och buskskikt: Björk och gran dominerar det slutna trädskiktet med inslag av asp. Död ved finns i liten mängd och buskskiktet består av viden.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden.

131. Klibbal längs Flian

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 5,5 ha
Skogstyp Klibbalskog av översilningstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Längs Flian vid Laxdiket löper en smal remsa klibbalskog intill ett större område med björk på mossodling.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar det täta trädskiktet med inslag av björk. Träden är medelålders med äldre inslag och några grova klibbalar finns. Död ved förekommer i viss utsträckning. Buskskiktet består främst av viden.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden knutna till de äldsta och grövsta träden och den döda veden.

132. Hagmark och sekundär lövskog vid Botorp

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 12,2 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Norr om Flian i Härlunda ligger Botorp. Runt gården finns betesmarker som är mer eller mindre trädbevuxna. De sydvästra och norra delarna av objektet ligger intill barrskog, vars granar tränger in. Den östligaste delen är en mosaik av flera lövskogstyper i liten skala, med både klibbalkärr, björksumpskog och blandlövhage. I norr är hagmarken allra glesast trädbevuxen. Fältskiktet är av frisk örttyp med risinslag.

Träd- och buskskikt: Björk, asp och gran är de dominanta trädslagen med inslag av ek, lind, klibbal, rönn, fågelbär och tall. Träden är övervägande medelgrova och medelålders. I den östligaste delen finns ett flertal gamla och grova aspar. Död ved förekommer sparsamt av klibbal och ek. Buskskiktet består av en, vide och hassel.

Flora och fauna: Ett tranpar sågs dansa över fuktängen intill. Här finns en fin hagmarksflora, se nedan.

Övriga noteringar: Svampangrepp på björkarna kommer leda till mer död ved i framtiden. Plockhuggning och dikning utgör ingrepp i objektet. Kulturlämningar finns i form av odlingsrösen och stenmurar. Objektet ingår i Ängs- och hagmarksinventeringens nr 7, delområde 2 och 3, klass 1.

Naturvärdesbedömning: Här finns relativt höga naturvärden knutna till de äldsta träden. Den fina hagmarksfloran innebär också höga naturvärden.

133. Lövkogsuddar söder om Botorp

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 5,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: I västra delen av Härlunda ligger ett par lövkogsuddar intill Flian. De har ena sidan mot Flian och andra mot barrskog. Här har tidigare varit betesmark av floran att döma, men det har vuxit igen under en lång tid. Granen kommer in starkt och är egentligen det träd som förekommer i störst mängd. Lövträden tillsammans utgör dock drygt halva trädskiktet.

Träd- och buskskikt: Björk, asp och gran dominerar det täta trädskiktet. De är medelålders förutom i kanten som vetter mot Flian, där de är yngre. Övriga trädslag är ek, klibbal, och tall. Det finns gott om död ved av björk och asp samt lite utav klibbal. Det mesta är lågor i klenna dimensioner. Även död granved finns i riklig mängd. En utgör buskskikt.

Flora och fauna: Fältskiktet speglar olika fuktighetsgrader i objektet. Svärdsilja och flädervänderot i kärret, blåtåtel i det fuktiga mellanskiktet och bland ekorrhör och ormbär, som är en signalart, hittar man även ängsvädd som är en rest av forna öppnare marker.

Naturvärdesbedömning: Här finns måttliga naturvärden knutna till den döda veden och att här finns flera typer av lövskogsmiljöer på ett litet område samt förekomst av signalarter.

134. Ekhage norr om Ekgården

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 41/ 083 31	Areal 4,1 ha
Skogstyp Ekhage	

Allmän beskrivning: I den fuktiga till blöta betesmarken mellan Flian och Ekgården ligger några friskare upphöjningar. Här växer några fina hagmarksekar. Fältskiktet är mest av frisk örttyp, med fuktiga inslag. Marken är betad men inte särskilt hårt.

Träd- och buskskikt: Ekar överväger i det glesa trädskiktet. Övriga trädslag är asp, björk, sälg och gran. Både ekarna och granarna är av hagmarkstyp, d v s med vida kronor. Ek står även för förnygringen. Det förekommer lite död ved av asp och sälg. Buskskiktet utgörs av glest växande hassel och nypon

Övriga noteringar: Här finns odlingsrösen och träden har grov sprickbark. Objektet ingår i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 6, delområde 3, klass 2.

Naturvärdesbedömning: Objektet är litet men har vissa naturvärden knutna till de äldre ekarna och björkarna.

135. Jätteekar och ung lövdunge norr om Prästegården

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 1,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I den öppna fuktiga hagmarken söder om Flian i Härlunda ligger en liten dunge. Här finns också två jätteekar och det är här de trädanknutna värdena ligger. Fältskiktet är av fuktig till blöt typ och detta är en del av betesmarken. Dock förekommer knappt något bete inne i den mycket täta dungen.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är mycket ungt och utgörs av klibbal och björk. Tall och asp finns som inslag i det slutna trädskiktet. Två mycket grova ekar står i den södra delen av objektet. Död mycket klen ved finns rikligt och buskskiktet utgörs av hägg och viden.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet ligger nästan helt och hållet hos de två mycket grova ekarna, i övrigt är värdena låga.

136. Ekhage vid Flian

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 1,7 ha
Skogstyp Ekhage	

Allmän beskrivning: Alldeles intill Flian i Härlunda ligger denna något höjda ekbevuxna hagmark. Omgivningarna är fuktig betesmark med en del trädklädda dungar. Denna dunge är nyligen gallrad. Fältskiktet är av frisk örttyp och blir fuktigt i norra delen intill ån.

Träd- och buskskikt: Det glesta trädskiktet består av ek, björk, lind och sälg. Ekarna och lindarna är grova och en del av björkarna likaså. Ek står även för föryngringen. Död ved finns knappt alls. Busksiktet utgörs av hassel, en och vide.

Övriga noteringar: Objektet ingår i Ängs- och hagmarksinventeringens nr 6, delområde 3, klass 2. Nötdjur betar i hagen.

Naturvärdesbedömning: Denna trevliga halvöppna ekhage har vissa naturvärden knutet till de grova ekarna och lindarna. Den är en viktig struktur i det mosaikartade landskapet runt Flian.

137. Klibbalskog och hagmark kring Flian

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 2,9 ha
Skogstyp Klibbalskog av översilningstyp Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: På norra sidan Flian vid Backa ligger ett avsnitt dominerat av klibbal. Den västligaste delen är en kulle som nyligen gallrats. Området har betats. Omgivningen är i söder fuktig hagmark och i norr frisk hagmark samt barrskog. Flian rinner snabbt i sin breda fåra och svämmar över då och då. Fältskiktet är övervägande av fuktig örttyp med friska inslag.

Träd- och buskskikt: Klibbalen dominerar, utom på den västra kullen, där björk, ek och asp finns rikligast. Träden är medelålders och medelgrova. Trädskiktet är halvslutet och föryngringsskiktet består av björk och klibbal. Det finns en del död stående ved av klibbal samt lite lågor av asp och björk. Buskskiktet utgörs av glest växande en och hassel, framför allt på kullen och de torrare delarna. Närmare än växer hägg.

Flora och fauna: Flera nyfällda aspar visar på att det finns bäver i Flian.

Övriga noteringar: En bit österut finns ett fritidsområde med kanotpaddling och detta innebär en hel del besök i denna del av Flian. Översvämningar innebär en naturlig påverkan.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutna till den döda veden och till att betad klibbalskog inte är så vanlig.

138. Blandlövhage och sekundär lövskog vid Granbacken

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 3,1 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Omgivet av barrskog ligger några gårdar med ett område av igenväxande björk- och asp. Fortfarande kan man hitta betesarter i fältskiktet och gott om en i buskskiktet.

Träd- och buskskikt: Asp och björk överväger i det nästan slutna trädskiktet. Gran kommer starkt och övriga trädslag är ek, rönn, sälg och tall. Föryngringsskiktet består av ek, björk och framförallt gran. Det finns relativt gott om död ved men mest i klenta dimensioner av asp, björk och sälg. En utgör buskskikt.

Övriga noteringar: Svampangrepp sörjer för mer död ved i framtiden. Odlingsrösen och stenmurar finns som kulturlämningar. Granplanteringen intill utgör hot för denna igenväxande hagmarksrest som skulle behöva framröjning och bete för att behålla sina natur- och kulturvärden.

Naturvärdesbedömning: Objektet har ännu vissa naturvärden som trädklädd betesmark, men risken är att den växer igen med gran.

139. Klibbalskog och sekundär lövskog vid Karlagårdsgärdet

Församling Marum-Gerum/ Vinköl	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 5,6 ha
Skogstyp Klibbalskog av översilningstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Öster om Blombacka, intill Flian växer en klibbalskog. På friskare mark intill finns en sekundär lövskog. Omgivningarna utgörs av öppen odlingsmark. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Intill ån dominerar klibbal med inslag av pil och hägg. På friskare mark växer björk, asp, alm, ask, fågelbär samt en hel del lönn. Klibbal och lönn utgör föryngringsskikt. Trädskiktet är slutet och träden är övervägande medelålders, men enstaka äldre exemplar finns av klibbal och asp, den sistnämnda med förekomst av bohål. Död ved finns i viss utsträckning av klibbal och björk. Både lågor och torrträd förekommer. Buskskiktet utgörs av hägg och hassel.

Övriga noteringar: Kulturlämningar finns i form av gammal kvarnmiljö och en gammal stenbro. Åns fluktuationer innebär en naturlig vattenstörning.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

140. Klubbalskog vid Bränningeberg

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 7,3 ha
Skogstyp Klubbalskog av översilningstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Kring Flian i Marum vid den gamla hospitalskvarnen växer en klubbalskog runt ån. Här finns även en del stora vårdträd kring husen. Flian skär ner i omgivningens öppna åkermark och trädridån syns på långt håll.

Träd- och buskskikt: Klubbalen överväger som oftast i det täta trädsiktet kring Flian och här har den sällskap av ask i stor mängd. Andra förekommande trädslag är lind, lönn, hägg, asp, rönn, blodbok, apel och vid ån flera grova pilträd. Träden har gott om bohål. Dödvedsförrådet består av klubbal och ask, både stående och liggande. Busksiktet är artrikt med hägg, hallon, druvfläder, getapel och vid huset växer körsbärskornell.

Övriga noteringar: Kväveläckaget från de omgivande åkrarna speglas i det ensartade fältsiktet med mycket nässlor. Här finns kulturhistoriska värden i den gamla kvarnen.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett fint avsnitt av klubbalskog vid Flian som har relativt höga naturvärden i trädsiktet. Det är en viktig trädridå, även om den är tunn, eftersom grannskapet annars är väldigt öppet. Här finns skydd och föda för många djur, inklusive vattendjuret vilka också behöver skuggade miljöer.

142. Klubbal och vårdträd vid Marums kyrka

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 3,4 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Klubbalskog av översilningstyp	

Allmän beskrivning: Marums kyrka ligger intill Flian i ett landskap som i norr är öppen odlingsmark och i söder barrskog. Kring kyrkan växer ädla vårdträd och runt ån växer klubbal. Fältsiktet är av fuktig till frisk örtyyp med blöta inslag.

Träd- och buskskikt: Klubbalen dominerar nära vattnet och runt kyrkan finns alm, lönn, och björk. Enstaka klubbalar är grova och gamla. Död ved förekommer inte och knappt heller något buskskikt.

Naturvärdesbedömning: Det är ett litet objekt men med gamla och fina klubbalar finns här ett visst naturvärde.

143. Klibbalskog och hagmark vid Halla

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 12,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandlövshage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Där Flian gör en krök i Marum växer lövskog kring ån, både fuktskog och hagmark. Fuktskogen är långsträckt längs ån och hagmarken ligger i södra delen av objektet. Fältskiktet är av blöt till fuktig typ. Emellanåt finns tomter med enstaka vårdträd, men de flesta tomterna är utskurna ur objektet. Det mesta av omgivningarna är barrskog.

Träd- och buskskikt: Längs ån dominerar klibbal tillsammans med ask och björk det slutna trädskiktet. I hagmarken växer björk och asp i ett glesare trädskikt. Övriga förekommande trädslag är hägg, gran, tall, hästkastanj och lönn. Död klibbalved finns utefter Flian i ganska stort mått, i övrigt finns sparsamt med björkved.

Flora och fauna: Det finns en trevlig hagmarksflora i söder med ängsvädd, mandelblom och smultron.

Övriga noteringar: Vattenstörning, bete och svampangrepp utgör naturlig störning,

Naturvärdesbedömning: Objektet har måttliga naturvärden i anknytning till äldre och grova klibbalar.

144. Sekundär lövskog vid Högsberg

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 12,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Vid Högsberg ligger flera mindre lövavsnitt i gränsen mellan barrskog och åkermark. De växer längs ett par små bäckar och är dels friska dels fuktiga. Marken intill är påverkad av skogsbruk och lövområdena är gallrade i viss utsträckning.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar med inslag av asp, rönn och gran. Det finns viss tillgång på klen död björkved. Buskskiktet består av hallon och druvfläder.

Flora och fauna: Signalarten missne växer i bäcken.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet bedöms vara lågt, endast en liten förekomst av missne höjer klassningen till en 3:a.

145. Björkskog vid Ardala

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 41/ 083 40	Areal 6,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I västra delen av samhället Ardala ligger denna unga björkskog.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar totalt det slutna trädskiktet med litet inslag av gran och tall. I föryngringsskiktet syns även rönn och ek. Här finns ännu ingen död ved att tala om. Buskskiktet består av glest växande viden.

Övriga noteringar: Området har värden för friluftslivet i Ardala.

Naturvärdesbedömning: Skogen är värdefull som rekreationsområde, naturvärdena är dock låga.

148. Vårdträd vid Simmatorp

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 3,4 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Strax väster om Skara stad ligger Simmatorps egendom. Här är miljön parkartad och en campingplats med stugby ligger intill. Fältskiktet består av skött gräsmatta.

Träd- och buskskikt: Lindar bildar en allé upp mot huset och övriga träd är ask, ek, lönn, asp, björk, sälg, tall och hästkastanj. En jätteek står intill huset. De flesta träden är grova och det förekommer varken död ved eller något buskskikt.

Övriga noteringar: Den intilliggande campingplatsen innebär en stor mängd besökare. Dessutom förgyller lövbeståndet landsvägskörningen på E20 som löper intill.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdena är måttliga och knutna till de gamla träden.

149. Fuktskog och igenväxt ekhage vid Afsen

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 5,5 ha
Skogstyp Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sjöstrandsnår	

Allmän beskrivning: Mellan Simmatorp och Munkatorp rinner Afsen, ett biflöde till Flian. Den västra delen ligger intill en sjölik, eventuellt uppdämd ansvällning av bäcken. Här finns en campingplats med stugor och fiskevatten. Norr om bäcken finns öppen åkermark och söder om finns barrskog som till stor del fällt helt nyligen. Nära bäcken är skogen fuktig och lägre ifrån, där marken blir torrare, syns det att här har varit öppnare betesmark förut. Östra delen har nyss röjts och har ett glesare trädsikt.

Träd- och buskskikt: De mest förekommande trädslagen är björk, asp, klibbal och gran. Inslag av ek, fågelbär och rönn finns också. Den östra utglesade delen har mindre inslag av gran. Asp, klibbal och ek står för föryngringen. Det finns gott om död ved i fuktskogen, främst av björk och asp men också av klibbal, gran och ek. Buskskiktet består av en och viden. Videt bildar sjöstrandsnår på sina ställen.

Flora och fauna: Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp med inslag av ris och blöt typ. Här finns fina hagmarksvärden i ett smalt band längs fuktskogen där det växer ängsvädd, blåsuga, gullviva, flädervänderot, liljekonvalj, svinrot, brudbröd, stinksyska, grönvit nattviol och signalarterna tvåblad, ormbär och storrams. Lavarna rostfläck *Arthonia vinosa* och sotlav *Cyphelium inquinans* återfinns på en gammal grov ek.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett fint litet lövskogsobjekt, men tyvärr trängt på båda sidor av åker och barrodling. Trots det blir det en hög klassning, eftersom naturvärdena är riktigt höga. Det beror på fina hagmarksvärden, god tillgång på död ved och att bårder av lövskog i ett annars enahanda landskap är strukturellt viktiga.

150. Vårdträd och sekundär lövskog vid Munkatorp

Församling Marum-Gerum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 41	Areal 2,8 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Precis söder om Skara stad ligger Munkatorps egendom. Här löper en nyplanterad lindallé mot huset. Den ersätter en tidigare allé av äldre träd. Vid uppfarten till

huset finns ett avsnitt med ganska ung sekundär lövskog på frisk mark med fuktiga inslag kring ett smalt stycke av Afsen.

Träd- och buskskikt: I lövskogsavsnittet växer mest asp och björk med inslag av lind, lönn och rönn. Allén består av lind och lönn. Kring egendomen växer gamla grova askar tillsammans med alm, bok, ek, oxel och blodbok. Intill huset står en högstubbe av ask. I lövskogen består buskskiktet av getapel, skogstry och vide. Närmare huset växer endast spirea.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden i anknytning till de gamla grova ädellövträden.

152. Blandlövhage och sekundär lövskog vid Stora Herrtorp

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42/ 083 41	Areal 6,1 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Detta är en betesmark på fuktigt underlag med varierande trädäckning intill Flian i Härlunda. I norr rinner Flian och runt om detta objekt finns öppnare hagmarker. Hästar sköter betet. Fältskiktet är främst av fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Klibbal och björk överväger i trädskiktet som delvis är slutna dungar av ungträd och delvis öppnare. Övriga förekommande trädslag är ek, oxel och vidkronig gran. Träden är klena till medelgrova och unga till medelålders. Det finns en liten mängd död ved av klibbal samt lite av ek. Buskskiktet består av hasselbuketter, en och nypon.

Övriga noteringar: Stenmurar utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden som trädklädd hagmark.

153. Klibbalskog vid Stora Herrtorp

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 5,6 ha
Skogstyp Klibbalskog av översilningstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Vid ett brett avsnitt av Flian i Härlunda vid Stora Herrtorp växer klibbal på övervägande fuktig mark. Det ligger en liten ö i vattnet och på norra stranden finns en fritidsanläggning med bl a kanotuthyrning. På sina ställen är skogen skött, men det har inte påverkat naturvärdena negativt i stor omfattning. Vissa delar betas.

Träd- och buskskikt: Dominerande trädslag är som så ofta vid Flian klibbal och en del gamla och grova exemplar finns. Övriga förekommande trädslag är björk, asp, sälg och närmare husen vid Stora Herrtorp även alm, ask, lönn och poppel. Klibbalen står för förnygringen. Viss tillgång på död klibbalved finns. Buskskiktet består av hägg, björnbär, hassel, vide och svarta vinbär.

Flora och fauna: Bäver, som har en population i Flian, brukar synas här.

Övriga noteringar: Fritidsanläggningen innebär ett stort antal besökare i området.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden knutna till de äldsta och grövsta träden

154. Hagmark och sekundär lövskog vid Lilla Herrtorp

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 3,7 ha
Skogstyp Blandlövskog av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: På norra sidan av Flian ligger Lilla Herrtorp med halvöppna betesmarker och tätare lövskogsavsnitt. Faktum är att även delar av skogen betas. Just här finns ett småskaligt odlingslandskap som omges av ett större barrskogsområde i norr. Fältskiktet är främst av frisk örtytp.

Träd- och buskskikt: Björk och asp dominerar tillsammans med gran, klibbal, ek, hägg och tall, i både hagen och skogen. Endast en liten del död ved finns. Buskskiktet består av en, hallon och hägg.

Övriga noteringar: Svampangrepp på björkarna kan innebära mer död ved i framtiden, om de får stå kvar som torrträd. Det kommer att vara positivt för bl a hackspettar. Det ligger en fritidsanläggning intill Flian vilket innebär höga värden för friluftslivet. Delar av objektet finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 8 med klass 3.

Naturvärdesbedömning: Området bedöms ha vissa naturvärden knutet till att det finns potential till större mängder död ved i framtiden samt som trädklädd betesmark.

155. Lövmiljöer vid Enebacken

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 2,8 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Norr om Flian i Härlunda där omgivningen är ett småskaligt odlingslandskap finns några mindre lövområden, dels sekundär lövskog dels hagmark. I en fårhage växer en mycket grov ek. Fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Björk och asp dominerar tillsammans med ek. Rönn, gran och tall förekommer också. Träden är mestadels medelålders med både yngre och äldre inslag. Föryngringsskiktet består av gran och björk. Det finns sparsamt med död ved. Buskskiktet utgörs av en och nypon.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha måttliga naturvärden som trädklädd hagmark.

156. Betad och igenväxande hagmark vid Lilla Broke

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 3,1 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp	

Allmän beskrivning: I Härlunda strax söder om Flian ligger hagmarker med varierande trädäckning. Detta objekt omges av öppnare betesmarker och gränisar i söder till barrskog. Den östra delen är idag obetad och har varit det tillräckligt länge för att trädskiktet skall ha hunnit sluta sig helt.

Träd- och buskskikt: Ek och asp dominerar men inslag finns av björk, sälg, gran och klibbal. Träden är övervägande medelålders med en del gammal grov asp och björk. Det är god föryngring av ek och asp samt gran. Död ved förekommer i viss mängd av björk, asp, klibbal och ek. Buskskiktet består av täta hasselnår med inslag av hägg.

Flora och fauna: Grönvit nattviol växer i det övervägande friska fältskiktet.

Övriga noteringar: Naturlig påverkan finns i form av bete på den västra sidan och en del svampangrepp. Plockhuggning utgör en liten negativ påverkan.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutet till de äldsta och grövsta träden.

157. Sekundär lövskog runt bilskroten i Härlunda

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 4,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp	

Allmän beskrivning: I norra delen av Härlunda strax söder om Flian ligger en bilskrot. Runt denna finns flera små lövskogsdungar, mest av sekundär typ. En del av skogen väster om bilskroten är igenväxt hagmark.

Träd- och buskskikt: Dominerande trädslag är björk, asp och ek. I övrigt finns lönn, sälj, klibbal och gran. Träden är medelålders med yngre inslag och i föryngringsskiktet finns asp, lönn och klibbal. En viss mängd död ved av klibbal och björk förekommer och enstaka stående döda medelgrova ekar. Buskskiktet består av hassel, krusbär och hägg.

Flora och fauna: Det friska fältskiktet hyser ängsvädd och smultron, vilka tillsammans med hassel och krusbär visar på ett förflutet som öppnare hagmark. Blåsippa förekommer också.

Övriga noteringar: Vägen och bebyggelsen utgör viss negativ inverkan.

Naturvärdesbedömning: Den igenväxta hagmarken motiverar naturvärdesklass tre, annars är naturvärdena låga.

158. Betesmark vid Stora Broke

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 13,1 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Klibbalskog av översilningstyp Hässlen	

Allmän beskrivning: På södra sidan om Flian i Härlunda ligger en stor hagmark med omväxlande trädskikt. Fältskiktet är av frisk örttyp med fuktiga inslag. En mindre våtmark finns mitt i objektet. Omgivningen är öppen hagmark, åkanten och en bilskrot.

Träd- och buskskikt: I hagmarken dominerar glest växande björk och asp, längs ån klibbal. Övriga trädslag som förekommer är ek, lind och gran. Här finns måttligt med död ved av björk och ek. Buskskiktet utgörs av hassel och en. På vissa ställen har riktiga hässlen bildats.

Övriga noteringar: Här kan man paddla vilket innebär högt värde för friluftslivet. En del av objektet finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 9 med klass 3. Kulturlämningar finns i form av odlingsrösen.

Naturvärdesbedömning: Sammantaget är detta ett riktigt fint mosaikartat område med relativt höga naturvärden.

159. Sekundär lövskog söder om Selagården

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 10,1 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av asp-björktyp Klibbalkog av översilningstyp	

Allmän beskrivning: I Härlunda söder om Flian ligger ett område med varierade trädäckning. En stor del av området betas. Ett litet avsnitt längs en bäck består av fuktskog.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av ek, sälg, gran samt klibbal. Träden är unga till medelålders med enstaka äldre björk och asp längs en väg i västra delen. Buskskiktet består av glest växande en.

Övriga noteringar: Delar av lövskogen är nyligen gallrat och utglesat

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden, med en viss potential om mängden död ved ökar i framtiden.

160. Hagmark vid Selagården

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 15,0 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Runt Selagården strax söder om Flian i Härlunda finns stora mycket glest trädbevuxna hagmarker. De västligaste delarna är fuktigare och har ett lite tätare trädskikt.

Träd- och buskskikt: Asp och björk överväger i det mycket glesa trädskiktet, där även alm, lind, lönn, fågelbär, rönn, sälg, klibbal och tall förekommer. En del sälgar är mycket gamla

och grova och här finns sparsamt med död ved av asp och björk. Buskskiktet är glest och består av en, gamla stora hasselbuketter, krusbär och vinbär.

Flora och fauna: Området har en trevlig hagmarksflora med bl a ängsvädd och stagg.

Övriga noteringar: En del av marken finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 17, naturvärdesklass tre, vilket innebär högt naturvärde.

Naturvärdesbedömning: Detta är inte en lövskog, men här finns naturvärden knutna till trädskiktet i de gamla hasselsnåren och de gamla sålgarna.

161. Åkerholmar och fuktskog längs Flian

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 8,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Vid östra sidan av riksväg 49 i Härlunda ligger ett sommarstugeområde längs Flian. Där tomterna upphör börjar detta objekt med fuktskog och åkerholmar. Omgivningen är öppen jordbruksmark och gles hagmark.

Träd- och buskskikt: Längs ån dominerar klibbal i det halvslutna trädskiktet, med inslag av björk och asp. Träden är medelålders och medelgrova. På åkerholmarna växer björk och ek med inslag av rönn och gran. Föryngringsskiktet består av klibbal respektive björk. Död ved finns i form av bäverfäld asp i måttlig mängd. Buskskiktet består av hägg och druvfläder längs ån samt krusbär, hassel och en på åkerholmarna.

Flora och fauna: Bävurar har lämnat tydliga spår efter sig.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden i och med förekomst av bäver.

162. Sekundär lövskog vid Hallängen

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 10,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, frisk och torra typer Klibbalkärr Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Norr om Flían, där Härlundas omväxlande öppna och trädslutna odlingsmark övergår i barrskog, ligger detta lövområde med övervägande sekundär lövskog. I den södra och centrala delen finns klibbalkärr. Fältskiktet är övervägande av frisk och fuktig örttyp med inslag av ris.

Träd- och buskskikt: Björk och klibbal dominerar med inslag av asp, rönn, säl, gran och tall samt på torrare mark alm, ek, lönn och fågelbär. Björk, rönn och stubbskott av klibbal, utgör föryngringsskikt. Det finns lite död ved av klibbal och säl. Buskskiktet består av glest växande en och lite björnbär.

Övriga noteringar: Flíanleden går här, vilket innebär ett högt rekreativvärde. Objektet påverkas av plockhuggning. Svampangrepp innebär möjligheter för mer död ved i framtiden.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden med sin lätt mosaikartade struktur.

163. Gammal asp- och björkhage längs Flíanleden

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 11,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp	

Allmän beskrivning: Alldeles norr om Flían i Härlunda ligger ett fint skogsområde omgivet av öppen odlingsmark. Det är en gammal hagmark som fått växa igen under lång tid. Den största delen i öster är gammal och fin, den allra västligaste yngre, men med potential.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar det slutna trädskiktet och här finns även ek, rönn, gran och tall. Ett flertal aspar är mycket grova, över 80 cm i diameter och ser ut att må mycket bra i den friska jorden. Asp överväger även i föryngringsskiktet. Död ved av asp och björk finns i stor mängd, både stående och liggande och dessutom i grova dimensioner. Många av träden har bohål. Det förekommer även död ved av säl, rönn och gran. Buskskiktet utgörs av en, hassel och hallon

Flora och fauna: I fältskiktet signalerar svinrot och nattviol om tidigare bete samt ormbär och bergsslok om skogliga värden.

Övriga noteringar: Stenmurar och en husruin utgör kulturlämningar. Värdet för friluftslivet är stort i och med att Flíanleden löper genom skogen.

Naturvärdesbedömning: Detta är en liten pärla med många gamla och grova aspar, som faktiskt är ibland de allra grövsta i Skara, tillsammans med äldre björk och en stor förekomst av död ved. Här finns goda förutsättningar för t ex hackspettar att finna både mat och husrum. Naturvärdet bedöms därför vara mycket högt.

164. Sekundär lövskog och forngårdsmiljö vid Smedsgården

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 5,9 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Söder om Flian i Härlunda ligger Smedsgården med en hembygdsgård intill. Omgivningarna är öppen jordbruksmark och i öster barrblandad skog. Lövskogsobjektet är långsmalt och består av tre avdelningar. Längst i öster finns en igenväxande hagmark med ett stort graninslag. Den centrala delen är en ung fuktskog runt en liten tjärn och den västra delen är en skött hembygdsgård, där det står en ek som trots att nästan halva trädet är borta ändå har en diameter på över metern. Marken är frisk till fuktig och betas kring hembygdsgården.

Träd- och buskskikt: Den östra delen som är en igenväxande björkhage har ett trädskikt som är nästan helt slutet och domineras av björk tillsammans med gran. Ek förekommer, så även klibbal, rönn och tall. Granen kommer starkt i föryngringsskiktet som även innehåller rönn och ek. Ett flertal av björkarna är gamla och grova och har ett bukettartat växtsätt. Död ved av björk förekommer sparsamt. Buskskiktet består av en och hallon

Den centrala delen har ett slutet ungt trädskikt av rönn och björk med inslag av klibbal och tall och en liten förekomst av död björkved i klena dimensioner. Det täta buskskiktet utgörs av hägg, nypon, björnbär, en och viden.

Kring hembygdsgården växer mest björk samt rönn, ek och grova fågelbär. Ingen död ved eller buskskikt.

Flora och fauna: Nattviol växer i den gamla hagmarken. Pettersson (1995) fann gulpudrad spiklav *Calicium adpersum* på den halva eken.

Övriga noteringar: Hembygdsgården och den intilliggande hällkistan från stenålderns slutskede för 4000 år sedan utgör intressanta kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Sammantaget har objektet vissa naturvärden, främst knutet till de gamla björkarna och den gamla jätteeken.

165. Björk på mossodling med ekdunge vid Aspöna

Församling Härlunda	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 22,0 ha
Skogstyp Björkskog på gamla mossodlingar Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Mellan Svartady och Flian ligger Aspöna. Väster om gården ligger en björkskog på gammal mossodling med inslag av en frisk sekundärskog i södra delen.

Träd- och buskskikt: Björken dominerar helt förutom i den södra friska delen där eken samdominerar med inslag av asp och gran. Trädskiktet är ungt förutom aspen och eken som är lite äldre. Busksiktet består av hallon.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha ett lågt naturvärde

168. Sekundär lövskog vid Laggartorp

Församling Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 19,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Strax norr om Flian i Stenum ligger detta lövskogsområde på frisk och fuktig mark. Vid gården finns några grövre aspar.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av gran. En liten tillgång på död ved finns. Buskskiktet är glest med hallon och enstaka vide.

Naturvärdesbedömning: Objektet har ett visst naturvärde i de grova asparna, annars är värdet lågt.

170. Betesmark vid Stora och Lilla Gryte

Församling Härlunda/ Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 12,1 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Mellan Stenum och Marum omgivet av barrskog ligger en samling gårdar i ett betespräglat småskaligt odlingslandskap. Stor del av marken betas av får eller häst och fältskiktet är övervägande av frisk örttyp med ett litet fuktigt inslag i östra delen.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar stort både i den öppnare hagmarken och i skogen. Övriga förekommande trädslag är ek, lönn, rönn, gran samt apel. Träden är

medelgrova till klena och medelålders till unga. Där djuren betar finns ingen trädförnygring alls, annars är det björk och asp som överväger i förnygringsskiktet i de betsfredade områdena.

Övriga noteringar: Stenmurar utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha måttliga naturvärden som trädklädd hagmark.

172. Sekundär lövskog vid Granön

Församling Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 7,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I västra Stenum där det öppna landskapet möter den slutna barrskogen ligger denna lövskog. Det är en gammal hagmark som vuxit igen för rätt länge sedan. En liten del i norr är en ung asp- och björkdunge på fuktig mark.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar tillsammans med gran. Träden är unga till medelålders och ganska klena. Död ved förekommer i liten utsträckning. Brakved, viden och druvfläder utgör buskskikt.

Flora och fauna: I den friska delen av lövskogen växer fortfarande grönvit nattviol.

Övriga noteringar: Stenmurar utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden knutna till de äldsta träden.

173. Hagmark och sekundär lövskog vid Ryd

Församling Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 8,0 ha
Skogstyp Blandlövskog av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I västra Stenum, gränsande till barrskog i väst och till klibbalkärr i öst, ligger detta skogsområde som är betat till hälften. Marken är av frisk örttyp med risinslag.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar det halvslutna trädskiktet med inslag av lönn, oxel, gran och tall. Träden är medelgrova och medelålders. Endast enstaka döda björkar förekommer. Busksiktet utgörs av glest växande en, hassel, vide och hallon.

Flora och fauna: En trevlig hagmarksflora finns med ängsvädd, bockrot, blåsuga och brudbröd. Dessutom finns skogsväxter som ormbär, som är en signalart

Övriga noteringar: Gallring har påverkat objektet.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet bedöms vara måttligt.

174. Klubbalkärr vid Ryd

Församling Stenum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 42/ 083 43	Areal 7,5 ha
Skogstyp Klubbalkärr Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I Stenum intill en sekundär lövskog på frisk mark ligger detta klubbalkärr. Kärrret omges av blandlövhage och frisk lövskog. Marken är fuktig till blöt, med friska inslag.

Träd- och buskskikt: Klubbalen dominerar stort och det finns gott om socklar på träden. I övrigt finns björk, asp, rönn, samt i den sydöstra delen hägg och ask. Träden är unga till medelålders och som mest medelgrova. Klubbal överväger även i föryngringsskiktet. Det finns gott om död ved av klubbal, både stående och liggande. Det glesa buskskiktet utgörs av hassel och brakved, på frisk mark. I det fuktiga området växer inga buskar.

Flora och fauna: Kabbeleka, videört och kärrviol växer i fuktiga avsnitt.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga naturvärden knutet till alsocklarna, som kan hysa intressant mossflora, och till den döda veden. Dock är trädskiktet ännu ganska ungt och objektet ligger lågt i sin klass, men här finns potential till ett riktigt fint klubbalkärr med höga naturvärden.

175. Hagmark och sekundär lövskog vid Romlycke

Församling Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42/ 083 43	Areal 8,6 ha
Skogstyp Blandlövshage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I västra Stenum i ett barrskogsdominerat landskap ligger Romlycke. Gården omges av både öppen odlingsmark, sluten skog samt hagmark med varierande trädäckning. Den större delen av objektet utgörs av sekundär lövskog och en något mindre del, den östliga, är en björkhage med vissa hagmarksvärden i floran, eftersom brudbröd växer där.

Träd- och buskskikt: Björk och asp dominerar med inslag av ek, lönn och gran. Träden är mest unga till medelålders och inte grövre än medelgrova. I förnyringsskiktet växer asp, björk och gran, dock inte där djuren kommer åt att beta. Död ved förekommer sparsamt av björk i skogsdelen. Buskskiktet består av hallon och enstaka en.

Övriga noteringar: En bäck rinner igenom hagen.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa värden som trädklädd hagmark. Den sekundära lövskogen hyser lägre naturvärden.

176. Sekundär lövskog vid Balsum

Församling Skara domkyrkoförsamling/ Härlunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 3,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I ett i övrigt barrskogsdominerat landskap söder om Skara stad ligger gården Balsum i öppen mark. Vid gården finns två lövskogsavsnitt. Den östra är nyligen urgallrad och har ett övervägande friskt fåltskikt och den västra har ett mer slutet trädsikt och ett fuktigare fåltskikt.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av ek, klippal, rönn, sälj och gran. Flera aspar är grova. Björk står för förnyring. Det finns en viss förekomst av död björk- och aspved. Buskskiktet är mycket glest i den östra delen och i den västra växer viden.

Flora och fauna: Svinrot i fåltskiktet påminner om en tidigare öppen fas.

Övriga noteringar: Svampangrepp på träden kommer leda till större mängd död ved i framtiden.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet bedöms vara måttligt, knutet till de grova asparna och den potentiella framtida större mängden död ved.

177. Sekundär lövskog söder om Balsum

Församling Skara domkyrkoförsamling/ Härlunda	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 2,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I barrlandskapet söder om Skara stad ligger en smal remsa sekundär lövskog med stort graninslag. Detta har tidigare varit en öppen, troligen betad mark.

Träd- och buskskikt: Björk och gran dominerar det slutna trädskiktet, med inslag av asp och tall. Gran och björk står även för föryngringen. Träden är medelålders och medelgrova. Det finns ett litet förråd av död ved av asp. Buskskiktet utgörs av en.

Flora och fauna: I det övervägande friska fältskiktet växer svinrot mellan skogsviol och skogsfräken. Svinroten utgör spår av ett förflutet som öppen mark.

Naturvärdesbedömning: De lövskogsanknutna naturvärdena är små och den stora mängden barrträd drar ytterligare ner värdet.

179. Sekundär lövskog vid Hästhagen

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 10,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Vid industriområdet Hästhagen alldeles söder om Skara stad ligger två lövskogsavsnitt. Den södra delen har något äldre träd. Fältskiktet är av frisk örttyp med inslag av ris. Vårfloran är trevlig med mycket liljekonvalj och vitsippor.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar det slutna trädskiktet med inslag av ek, sälg, rönn, tall och gran. Träden är övervägande medelålders med en del äldre och grövre asp och björk i den mittersta delen av objektet. Ett litet förråd av död björk- och sälgved finns. Buskskiktet består av hallon, nypon och en.

Övriga noteringar: Rekreativvärdet är högt i ett område som detta med närhet till staden och framför allt de arbetsplatser som finns i Hästhagen.

Naturvärdesbedömning: De lövskogsanknutna värdena bedöms vara måttliga och knutna till de äldsta träden och den döda veden.

180. Sekundär lövskog vid Vadaholm

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 4,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Söder om Skara stad längs en väg ligger en lövskog. Omgivningarna är tomter och barrskog. Fältskiktet är dels av fuktig dels frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av rönn, sälg och gran. Träden är medelåders och medelgrova och föryngringen av asp och björk är god. Tillgången på död ved är relativt god och det är asp och lite sälg som står för dödvedsförrådet. Buskskiktet utgörs av viden och hallon. Det finns även gott om klen död ved av vide.

Flora och fauna: Här växer grönvit nattviol, löktrav och gökärt tillsammans med kirskaål, kungsljus och nässlor. En blandning som visar på att delar av området har varit öppet, att tomter ligger intill och att ett visst överskott av kväve ställvis finns.

Övriga noteringar: En kraftledning och väg påverkar objektet. En bäck rinner i den södra delen.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden i den stora mängden dött vide och att floran är varierad.

181. Sekundär lövskog och vårdträd vid Källängen

Församling Skara domkyrkoförsamling/ Härlunda	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 2,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Söder om Skara stad ligger flera gårdar i ett öppet avsnitt i det annars barrskogsdominerade landskapet. Här finns lövskog gränsande till både barrskog och åkermark samt en del vårdträd. Graninslaget är stort. Fältskiktet är av frisk örttyp med risinslag.

Träd- och buskskikt: Asp, björk och gran dominerar det slutna trädskiktet och gårdsnära växer ek, lönn och tall. Träden är unga till medelålders och kläna till medelgrova. Tillgången på död ved är låg och i buskskiktet finns glest med en och vide.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden

182. Sekundär lövskog vid Baden

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 2,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Ett öppet avsnitt i barrskogen söder om Skara stad omger en sekundär lövskog. Fältskiktet är övervägande friskt med fuktigt inslag. Barrandelen är stor.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar tillsammans med gran. Enstaka lönn förekommer. Endast sparsamt med död björkved förekommer. Buskskiktet består av viden och hallon.

Övriga noteringar: En bäck rinner igenom skogen och en kraftledning utgör påverkan på objektet.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet bedöms vara lågt.

183. Sekundär lövskog vid skjutbana

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 2,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Kring en skjutbana söder om Skara växer ett par mindre lövskogsdungar. Omgivningen består i övrigt av slutna barrskog söderut samt öppnare marker norrut.

Träd- och buskskikt: Asp och gran dominerar med inslag av björk, ek, hägg och tall. Träden är unga till medelålders och kläna till medelgrova.

Övriga noteringar: Skjutbanan innebär att här finns vissa rekreativvärden.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdena bedöms vara låga.

184. Vårdträd och sekundär lövskog vid Arabien

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 6,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Ekhage Parker, alléer och vårdträds miljöer	

Allmän beskrivning: Sydväst om Götala ligger flera gårdar på rad. Här förekommer flera typer av lövskogsmiljöer, men de är små och får utgöra ett objekt. Området längst i öster är en igenväxande ekhage på frisk mark. Längst i väster finns en fuktskog som gränsar till barrskog. Kring gårdarna Stenbacken, Arabien och Svenstorp växer flera grövre vårdträd.

Träd- och buskskikt: I ekhagen dominerar eken, men aspen kommer in starkt och hagmarken håller på att växa igen. Här finns även lite hassel. Den västra fuktskogen domineras av klibbal och björk, men trängs av omgivande granskog. Här finns en del död ved av klibbal, björk och gran. Vide utgör buskskikt. Kring gårdarna finns vårdträd av lönn, oxel och ek, varav flera är grova.

Flora och fauna: Signalarten rostfläck *Arthonia vinosa* växer på en ek i östra delen av området.

Övriga noteringar: En bäck rinner i den västra delen. Granodling, vägen och plockhuggning påverkar objektet i viss utsträckning.

Naturvärdesbedömning: Detta lilla men heterogena lövskogsobjekt bedöms ha vissa naturvärden knutet till de grova träden och den döda veden i fuktskogen.

185. Sekundär lövskog vid Nyälvsborg

Församling Skara dom./ Härlunda/ Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 6,9 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Runt några torpställen växer en sekundär skog på mark som tidigare troligen var betad. Marken är frisk.

Träd- och buskskikt: Det halvslutna trädskiktet består av asp och björk tillsammans med ask, gran och tall. Träden är medelålders med ett flertal äldre aspar med bohål. Det finns lite död ved av asp. Buskskiktet består av glest växande druvfläder.

Övriga noteringar: Tomtmark ligger intill objektet. Stenmur och husruin finns som kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha ett visst naturvärde knutet till de gamla asparna.

186. Ung aspskog vid Nybygget

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 3,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Objektet är en tät aspdunge gränsande till öppen odlingsmark och igenväxande hagmark söder om Götala.

Träd- och buskskikt: Ung asp dominerar totalt det slutna trädskiktet. Här finns ingen död ved eller buskskikt.

Naturvärdesbedömning: Objektet har låga naturvärden.

187. Hagmark vid Göransberg

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 1,4 ha
Skogstyp Ekhage Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Söder om Skara i ett öppet odlingslandskap ligger denna trädklädda hagmark som till största delen betas. Endast en liten del ligger utanför betesfållan. I söder gränsar den till barrskog och i norr till öppen mark. Fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Ek och asp dominerar det halvslutna trädskiktet. Flera aspar är grova och ekarna är övervägande medelålders och medelgrova. Död ved förekommer knappt alls

och föryngringsskiktet, som övervägande består av asp, finns bara där djuren inte kommer åt att beta. Buskskiktet utgörs av glest växande hassel och en, lite tätare utanför hagen.

Övriga noteringar: Svampangrepp på träden, främst asparna, sörjer för att det kommer att bli mer död ved i framtiden. Får den dessutom stå eller ligga kvar, kommer sannolikt biodiversiteten att öka i och med att det blir fler habitat för insekter, mossor, svampar och lavar att kolonisera.

Naturvärdesbedömning: Hagmarken har ett visst naturvärde knutet till de grova asparna och till en framtida eventuell ökad mängd död ved.

188. Sekundär lövskog i västra Götala

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 42/ 083 52	Areal 14,6 ha
Skogstyp Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I västra Götala mellan barrskog och öppen odlingsmark sträcker sig denna lövskog. Fältskiktet är övervägande friskt med fuktigt inslag i söder. Här har varit öppen mark förut, troligen ekhage och fortfarande betas en del i söder. Hagen har fått växa igen med andra lövträd och lite gran. Under tiden för denna undersökning började man glesa ut i skogen, och om det görs med viss försiktighet kommer ekarna åter få tillräckligt med plats och ljus för att trivas.

Träd- och buskskikt: De äldsta och grövsta träden är ekar, det finns gott om ekar över 60 cm i diameter med grov sprickbark. I övrigt finns gott om asp och björk med inslag av alm, klippal, rönn, gran och tall. Två jätteeckar står i norra delen. Här finns relativt gott om död ved av asp, mest i klena dimensioner. En stor del är stående död asp och det förekommer också stående och liggande björkved. Flera träd har bohål. Området har en god ekföryngring, främst i norra delen av skogen. I södra delen är det rönn som kommer starkt. Buskskiktet utgörs av hassel, som ställvis är mycket tätväxande. Övriga buskarter är brakved, en, vide och hallon.

Flora och fauna: Sotlav *Cyphelium inquinans* växer på flera av ekarna i norra delen av skogen.

Övriga noteringar: Gallring har påverkat objektet. Stenmurar utgör kulturlämningar. Eftersom det går en vandringsstig genom skogen är värdet för friluftslivet högt.

Naturvärdesbedömning: Denna skog har höga naturvärden knutet till de gamla och grova ekarna, till det täta buskskiktet med gammal hassel och till det faktum att en sådan här skog/hagmark utgör ett viktigt inslag rent strukturellt i landskapet.

189. Ekskog och hagmark vid Mosstorp

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 12,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Ekhage Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Objektet består av två delar. Den västliga delen är en ekhage och vårdträd kring gården Mosstorp och den östliga delen är en större sekundär lövskog och hagmark. Fältskiktet är övervägande friskt med fuktigt inslag i centrala delen och av örtristyp. Omgivningarna är omväxlande öppna och träd täckt mark och i söder gränsar objektet till en barrodling.

Träd- och buskskikt: Eken dominerar i hela objektet, både som vårdträd och som skogbildare. I den västra delen finns en ekhage alldeles intill husen med grova ekar, varav två är över en meter i diameter, tillsammans med ett fåtal björkar. Här finns enstaka döda björkar och inget föryngrings- eller buskskikt.

I den östra delen växer förutom ek även asp, björk, rönn, gran samt någon enstaka bok. Träden är medelålders med några äldre träd av ek, björk och asp. Björk och asp står för den största delen av föryngringen. Här förekommer en måttlig mängd död ved av ek, både stående och liggande. Av konditionen att döma på ekarna kommer det snart att bli mer död ved, för flera av träden är i dålig form. Buskskiktet består av hallon och glest växande hassel. Träden tunnans ut mot norr i hagmarken.

Flora och fauna: På en grov ek fanns rostfläck *Arthonia vinosa* och på en annan gulpuddrad spiklav *Calicium adpersum*, båda signalarter. Ormbär, också den en signalart, växer i den östra delen av objektet.

Övriga noteringar: Många träd är svampangripna och det kommer inom en snar framtid finnas mer död ved. En kraftledning påverkar skogen likaså barrodlingen i söder. Delar av objektet finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 412, som ett område med visst naturvärde. Här finns kulturlämningar i form av fornlämningar.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha höga naturvärden knutet till de gamla grova träden med signalarter samt till det faktum att en skog av denna typ, med övervägande medelålders ek, inte är så vanlig.

190. Ek- och aspskog vid Nybygget

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 8,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I ett landskap med både öppen och skogsklädd mark ligger denna ek- och aspskog. Marken är mest av frisk örttyp med inslag av ris och fukt. Västra delen är nyligen gallrad på gran och har ett halvslutet trädskikt. I den östra delen står gran kvar, men om de fällt utan att skada de aspar och ekar som finns kvar, kommer de lövskogsanknutna värdena att öka.

Träd- och buskskikt: Ek och asp överväger med inslag av björk, rönn, gran och tall i det halvslutna trädskiktet. Träden är medelålders med en del gamla grova aspar med många bohål. Föryngringsskiktet består av ek, rönn och asp. Död ved av asp förekommer i god mängd med enstaka stående död björk. Buskskiktet utgörs av en, vide och nypon.

Övriga noteringar: Gran verkar ha gallrats ur nyligen men det finns fortfarande mycket gran kvar i den östra delen.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutna till de gamla och grova asparna, samt den döda veden.

192. Hagmark vid Udden.

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 3,4 ha
Skogstyp Ekhage Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Objektet är en ekkulle och dess närmsta omgivning som betas. Hagmarken ligger emellan ung björkskog i söder och barrodling och åkermark i norr. Marken är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Ek och björk dominerar med inslag av asp, rönn, gran och tall. Rönn och gran står för föryngringen. Buskskiktet består av glest växande en och hallon.

Övriga noteringar: Gran har börjat tränga in och kan komma att ta över så småningom.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden som trädklädd hagmark.

193. Sekundär lövskog vid Skogen

Församling Stenum	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 10,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torr typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Kring gården Skogen växer en ung lövskog. Omgivningen är i söder barrskog och i norr ännu yngre asp- och björkskog. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Asp och björk överväger i det slutna trädskiktet samt i föryngringen, med inslag av ung lönn, gran och tall. Ingen död ved förekommer och buskskiktet utgörs av glest växande en.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden.

194. Blandlövhage vid Rödjorna

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 1,9 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Mellan Skara och Stenum ligger denna hagmark som en gräns mellan barrskog och öppen mark. Norra delen håller på att växa igen med gran.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar tillsammans med gran. Ask och ek förekommer också. Träden är unga till medelålders och högst medelgrova. Ingen död ved förekommer. Buskskiktet består av glest växande en

Övriga noteringar: Bebyggelse och plockhuggning påverkar objektet och stenmurar utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden

195. Hagmark och sekundär lövskog vid Lilleskogen

Församling Stenum/ Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 5,8 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Kring några gårdar i västra Stenum ligger hagmarker och skog som är mer eller mindre slutna. Marken är frisk. Omgivningen är dels barrskog dels öppen hag- och åkermark.

Träd- och buskskikt: Björk och asp överväger i det slutna till halvslutna trädskiktet. Övriga förekommande trädslag är ek, rönn, sälg och gran. Träden är mestadels medelålders och medelgrova. Här finns knappt någon död ved och i buskskiktet växer hallon och en, glesare i hagmarken.

Naturvärdesbedömning: Objektet har låga naturvärden.

196. Klubbaskog och blandlövhage vid Stora Hultet

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 6,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Längs vägen mellan Skara och Stenum där barr- och blandskog dominerar ligger detta objekt som delas av vägen. Största delen är fuktskog längs en bäck. Den östra sidan betas och där marken höjer sig och torkar upp övergår fuktskogen i en blandlövhage. Yttre kanten i öster består av mycket ung björkskog på fuktig mark. Fältskiktet är allt ifrån blöt typ till frisk örtytp.

Träd- och buskskikt: Klubbaskogen dominerar i fuktskogen, med skogstry i buskskiktet. Här finns också en del död ved. I den friskare hagmarken växer ek, björk, asp, fågelbär, rönn, gran, tall och lönn med en och skogstry i buskskiktet.

Flora och fauna: Det växer nattviol i hagen.

Naturvärdesbedömning: Objektet har måttliga naturvärden knutet till den döda klubbaskogen och värden i hagmarksfloran.

197. Lövmiljöer vid Skinntorp

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 42	Areal 8,0
Skogstyp Hyggesuccessioner av lövrik typ Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Där Götalas öppnare marker övergår i barrskog ligger detta objekt med flera olika lövskogstyper. Den största delen är en mycket ung hyggesuccession. Norr om den ligger en liten fin åkerholme med en grov ek, samt norr om denna en smal remsa fuktskog vid en bäck

Träd- och buskskikt: Mycket ung björk och asp dominerar hygget. På åkerholmen växer ek, varav en grov, tillsammans med björk, rönn och tall. Fuktskogen längst i norr består av asp, björk och klibbal. Ingen död ved förekommer. Buskskiktet består av hallon och hassel.

Naturvärdesbedömning: Objektet har ett visst naturvärde knutet till de äldsta träden i de norra delarna. Resten har ett lågt naturvärde.

200. Sekundär lövskog i södra Stenum

Församling Stenum	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 2,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I det öppna landskapet norr om Flian ligger en gård som omsluts av ett skogsområde. Större delen av skogen är barrdominerad men en del i nordöst är ung lövskog. Marken är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar med inslag av asp, ek och gran. Träden är mest unga och död ved förekommer inte. Buskskiktet består av enstaka en.

Övriga noteringar: Ett par fornminnen ligger intill objektet.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden.

201. Hagmark och vårdträd vid Nyholm

Församling Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 2,4 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I Stenum där den öppna odlingsmarken möter skogklädd mark ligger gården Nyholm. Kring gården växer både vårdträd och en säregen asphage. Asparna växer i rader och det ser ut som om de är planterade. I själva verket har träden etablerat sig i diken i den före detta åkermarken och har vuxit sig grova under lång tid. Själva dikena finns inte längre. Fältskiktet är av frisk örttyp och den betas.

Träd- och buskskikt: Asp är det dominerande trädslaget i hagen där även björk finns. Träden är gamla och grova. Kring huset finns även medelgrov ek och lönn. Ingen död ved förekommer. Buskskiktet utgörs av glest växande en.

Övriga noteringar: De gamla björkarna har grov sprickbark och det finns bohål i asparna

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden i de gamla träden. Dessutom växer asparna på ett lite märkvärdigt sätt.

202. Igenväxande hagmark och sekundär lövskog vid Backgården

Församling Stenum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 6,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av ask-almtyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Ekhage	

Allmän beskrivning: Backgården är belägen i Stenum. Kring gården finns hagmarker som dels betas och dels växer igen. Söder därom ligger ett bestånd med sekundär lövskog som gränsar till barrodlingar. Marken är övervägande frisk, med fuktigare inslag i södra delen. En jätteek står vid vägkröken längst i norr.

Träd- och buskskikt: I den större delen, den sekundära lövskogen, dominerar björk med inslag av asp, klibbal, säl, gran och tall. Trädskiktet är slutet och träden högst medelålders. Det finns lite död ved av asp, björk och gran. Här består buskskiktet av hägg, hallon, en och viden.

Den nordvästra delen av objektet utgörs av hagmarker med ask, hägg, oxel, björk, rönn och ek, vara flera är riktigt grova. Här finns gott om ung ask. Tättväxande hassel och en utgör buskskikt.

Flora och fauna: På den mycket grova ek som står i nordöstra kanten växer signalarten gulpudrad spiklav *Calicium adpersum*.

Övriga noteringar: Svampangrepp är allmänt utbrett i skogen och det kommer leda till mer död ved i framtiden. Det är positivt för vedlevande mossor, lavar, vedsvamp och insekter, samt inte minst insektsätande fåglar.

Naturvärdesbedömning: Här finns naturvärden av flera slag. Askhagar är inte helt vanliga och denna skulle bli ännu finare med ett lite högre betetryck. Den potentiella stora mängden död ved i framtiden stärker värdet. Dessutom hyser ett jätteträd som eken i norr alltid trädanknutna naturvärden, som här gulpudrad spiklav. Eken är dock svårt trängd av barrodlingen i söder och i ganska dåligt skick. En försiktig framtagning av eken skulle förmodligen förlänga dess liv. Objektet ligger lågt i sin klass.

203. Sekundär lövskog vid Källegården

Församling Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 20,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I Stenum ligger ett ganska stort område med sekundär lövskog. Omgivningarna är mestadels öppen mark. Skogen har troligen varit öppnare med hagmarker och åkerlyckor. Det finns fortfarande en del små luckor i skogen. Dessa utnyttjas bl a för ridning. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp med risinslag.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar i det slutna trädskiktet. Inslag finns av ek och sparsamt med gran och tall. Flera tallar är grova. På flera ställen är marken fuktig och här är det klibbal som överväger i trädskiktet tillsammans med björk. De flesta träden är unga till medelålders och oftast inte mer än medelgrova, men det finns undantag, nämligen enstaka grova klibbalar och björkar. Föryngringen av björk och klibbal är god. Död ved finns i viss utsträckning av klibbal och björk, mest i klenare dimensioner. Buskskiktet är medeltätt och består av hassel, en och hallon. Både hassel och en berättar om att miljön tidigare var mer öppen.

Flora och fauna: Signalarten ormbär växer i skogen.

Övriga noteringar: Stenmurar utgör kulturlämningar. Många av träden är svampangripna och detta kommer leda till ett större dödvedsförråd i framtiden. Kraftledningarna påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till förekomst av död ved och att det är ett stort sammanhängande område med lövskog där barrinslaget är mycket litet.

204. Igenväxande hagmarker vid Västtomten

Församling Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 3,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Vid Hornborgasjöns nordvästra del ligger ett lövområde som är en igenväxande hagmark. Hagmarksgranar, d v s vidkroniga granar, och enbuskar visar tydligt att här helt nyligen har varit öppnare. Marken är dels frisk och dels fuktig.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar på den friska marken och klibbal på den fuktiga. Övriga trädslag är ask, rönn och gran. Träden är unga till medelålders med enstaka äldre träd, bl a gran. Död ved förekommer endast i liten utsträckning. Hassel, hallon och gamla enbuskar utgör buskskikt i de friskare partierna och hägg växer där det är blötare.

Övriga noteringar: Betet upphörde för ett par decennier sedan.

Naturvärdesbedömning: Här finns måttliga naturvärden knutna till de äldsta träden.

205. Sekundär lövskog vid Västtomten

Församling Stenum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 16,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: I gränsen till Hornborgasjöns nordvästra kant ligger denna sekundära lövskog. Troligen har skogen ett förflutet som hagmark. Omgivningarna består i norr av barrskog, i av öster ung fuktskog och annars öppen odlingsmark. Fältskiktet är fuktig till frisk örttyp med inslag av ris.

Träd- och buskskikt: Den södra halvan av objektet har äldst trädskikt och här står en jätteek med intressant lavpåväxt. De dominerande trädslagen är björk, asp och klibbal. Många av klibbalarna har bildat socklar på den fuktiga marken. Ek, hägg, rönn och gran förekommer också. Det finns död ved av klibbal, björk och hägg. Många av träden har bohål och det finns

gott om insektshål och hackmärken av födosökande fågel. Buskskiktet utgörs av hägg och hallon.

Flora och fauna: På jätteeiken återfinns signalarterna rostfläck *Arthonia vinosa*, gulpudrad spiklav *Calicium adpersum* och sotlav *Cyphelium inquinans*. Grönvit nattviol växer i skogen.

Övriga noteringar: Svampangrepp är utbrett och kommer leda till större mängd död ved i framtiden.

Naturvärdesbedömning: Skogen är som helhet relativt heterogen och i den södra halvan där träden är äldre finns höga naturvärden. Den norra delen är yngre och är något mindre intressant, men har god utvecklingspotential.

207. Vårdträd och hagmark vid Östtomten

Församling Stenum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 8,7 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I Stenum ligger Östtomten kring vilken det växer många grova ädellövträd och flera till och med mycket grova. Den östligaste delen av objektet är en sluten fuktskog. Landskapet omkring är både öppen åker- och hagmark samt skogsmark där lövträden överväger. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp och en del av markerna betas av både får och häst.

Träd- och buskskikt: De grova till mycket grova askarna ger karaktär åt detta objekt. Här finns fem stycken jätteaskar och en jättebok. Här förekommer även grova träd av alm, lönn, bok, poppel och säl. I den östliga delen finns en mycket grov säl på över 80 cm i diameter i ett röse. Övriga förekommande trädslag är björk, klibbal, asp, hästkastanj, gran och tall. Många av träden har bohål. Här finns en hel del död ved av ask och björk. En del av de grova stående döda askarna har gott om hål efter insekter och hackmärken efter födosökande fåglar. Där föryngringsskiktet tillåts komma upp domineras det av alm och ask. Buskskiktet är glest växande druvfläder, spirea, viden och hägg.

Övriga noteringar: Stenmurar och rösen utgör kulturlämningar. En väg går genom objektet och påverkar till viss del.

Naturvärdesbedömning: Det är inte vanligt med en så stor samling av grova ädellövträd på en plats, vilket direkt innebär att naturvärdet är högt. Att här dessutom finns flera grova stående döda träd med spår av insekter stärker värdet

208. Sekundär lövskog öster om Östtomten

Församling Stenum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 14,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: I Stenum nära Hornborgasjöns strand ligger denna lövskog som till största delen är ganska ung. I norr gränsar skogen till en brukad barrskog, och i söder finns öppen odlingsmark. Den södra delen är äldst och finast. Fältskiktet är av fuktig till frisk örttyp med blöta inslag.

Träd- och buskskikt: Björk överväger på den friska marken där även ek, ask och lite lönn växer. I den fuktiga delen dominerar klibbal som har bildat rejäla socklar. Föryngringen är god av både klibbal och ask med inslag av lönn i den friska delen. Det finns gott om död ved av både klibbal och björk i alla nedbrytningsstadier. Buskskiktet utgörs av brakved, hallon och hägg.

Övriga noteringar: Viltbete och svampangrepp är en naturlig del av skogens dynamik. Barrodling med avverkningsvägar in i lövskogen påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett ganska stort objekt med lövskog där den södra delen är äldst och intressantast. Här naturvärdet högt, med stor tillgång på död ved och sockelbildande klibbalar. Norra delen är både yngre och påverkad av skogsbruk, varför den egentligen inte är lika intressant som den södra delen. Dock finns här en god utvecklingspotential.

209. Sekundär lövskog och vårdträd vid Romlycke

Församling Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 4,1 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Med barrskog på östra sidan och öppen hagmark på västra ligger denna sekundära lövskog i Stenum. Granen växer in i objektet. Fältskiktet är av frisk örttyp med risinslag.

Träd- och buskskikt: Asp, björk och gran dominerar i skogen och runt huset finns ask, ek och fågelbär. Flera av askarna har hamlats. En del av träden står i hagmarken. Här finns viss förekomst av död björk- och aspved. Buskskiktet består i skogen av hallon.

Övriga noteringar: Stenmurar är av kulturhistoriskt intresse. Plockhuggning påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de hamlade askarna.

210. Vårdträd vid Stenums kyrka

Församling Stenum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 1,5 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Kring Stenums kyrka växer många grova ädellövträd. Landskapet är trevligt - ömsom öppet ömsom skog varav mycket är lövskog. Marken är frisk och parkskött.

Träd- och buskskikt: Grov ask och lönn dominerar i det glesa trädsiktet. Ett litet inslag av björk och tall finns. Död ved förekommer inte alls, inte heller buskskikt.

Övriga noteringar: Rekreativsvärdet är högt, eftersom kyrkan ligger mitt i byn och det ligger en forngård alldeles intill. Vägen har viss påverkan på objektet.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet är högt, eftersom dessa redan gamla och grova träd har alla möjligheter att få stå kvar och bli både äldre och grövre. Den höga koncentrationen gamla träd utgör en strukturellt viktig del av landskapet. Dessutom är rekreativsvärdet för de boende i närheten högt.

211. Lövskogsmiljöer vid Kyrkön

Församling Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 10,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Alldeles norr om Stenums kyrka ligger ett par lövområden. Fältsiktet är av frisk till fuktig örttyp. Området väster om vägen har stort inslag av gran och tall.

Träd- och buskskikt: Det slutna trädsiktet domineras av asp och björk med inslag av ek, lönn samt ask och klipbal där det är lite fuktigare. Trädsiktet är ganska likåldrigt och troligen har området betats förut. Det finns relativt gott om död ved av asp. Ask och gran överväger i föryngringssiktet. Busksiktet är artrikt och består av hassel, vide, hallon, måbär och hägg.

Flora och fauna: Signalarten ormbär växer i objektet.

Övriga noteringar: En bäck rinner igenom skogen och plockhuggning utgör påverkan.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden främst knutet till den döda veden, men även det rika buskskiktet är värdefullt.

212. Ekhage norr om Kyrkön

Församling Stenum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 2,0 ha
Skogstyp Ekhage	

Allmän beskrivning: Mellan barrskog och öppen hagmark i Stenum ligger denna halvslutna ekhage. Fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Ek överväger i trädskiktet där det också finns oxel, asp, björk, rönn, sälg och gran. De flesta träden är medelålders och medelgrova, men här finns också flera grova exemplar av oxel, rönn och sälg. Det är även dessa trädslag det finns död ved utav, flera ganska grova, både torrträd och lågor. Flera träd har bohål i sig och det är relativt gott om grov sprickbark. En bildar buskskikt.

Övriga noteringar: Odlingsrösen utgör kulturlämningar. Hagen finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen, nr 420, som ett område med visst naturvärde.

Naturvärdesbedömning: Här är en av områdets få ekhagar, vilket innebär ett högt trädanknutet naturvärde. Man håller på att ta fram större yta genom att ta bort barrträd och det är positivt för området.

213. Hagmark vid Lekareberg

Församling Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 4,3 ha
Skogstyp Ekhage Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: I Stenum ligger denna trädklädda betesmark med barrskog på västra sidan och öppen odlingsmark på den östra. Fältskiktet är av frisk örttyp och hagen betas av hästar.

Träd- och buskskikt: Ek, asp och björk dominerar med inslag av ask, lönn, rönn, gran och tall. Träden står glest och är övervägande medelålders. Buskskiktet består av en, nypon och vide.

Övriga noteringar: Objektet finns med som nr 420 i Ängs- och hagmarksinventeringen som område med vissa naturvärden.

Naturvärdesbedömning: Området har vissa värden som trädklädd hagmark.

214. Ekdungar och sekundär lövskog vid Ekelund

Församling Stenum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 5,4 ha
Skogstyp Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I Stenum, mellan barrskog och åkermark, ligger ett par ekdungar på frisk mark, samt ett yngre skogsparti på fuktigare mark. Tidigare var dessa markerna betade.

Träd- och buskskikt: I ekdungarna överväger ek i det slutna trädskiktet med inslag av björk, asp, alm, rönn och gran. Träden är medelålders med både yngre och äldre träd men grovleken överstiger inte medelgrov. Rönn och ek dominerar föryngringskiktet. Död ved finns av ek, asp, björk och rönn, dock inte så grova dimensioner. Buskskiktet består av en och hallon. Den västliga delen består av en ung fuktdominerad björk- och klibbalskog. Träden är unga och växer tätt. Här finns en del död ved av klibbal och björk, både stående och liggande, men i klena dimensioner. Brakved utgör glest buskskikt

Övriga noteringar: Stenmurar utgör kulturlämningar. En bäck rinner igenom området. Viltbete påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Ekdungarna är riktigt fina och naturvärdena är höga trots att träden inte är så gamla. Den västra fuktskogen är yngre, men får ändå ingå i objektet som totalt ligger lågt i sin klass.

215. Sekundär lövskog vid Lund

Församling Stenum	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 5,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I Stenum där öppen odlingsmark möter barrskog ligger detta lövbestånd. Norra delen gränsar till ett hygge. Marken är frisk.

Träd- och buskskikt: Asp och björk i yngre medelålder dominerar med inslag av klibbal, rönn och gran. Endast sparsamt med död ved förekommer. Glest växande nypon och en utgör buskskikt.

Naturvärdesbedömning: Objektet har låga naturvärden.

216. Sekundär lövskog vid Harbacken

Församling Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 5,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I gränsen mellan barrskog och öppen odlingsmark ligger denna lövskog med stort graninslag. Fältskiktet är av frisk örttyp med inslag av ris.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med en stor del gran. Sälg, rönn och ek förekommer också. Träden är medelålders och medelgrova med några gamla och grova sälgar. Viss förekomst av död asp- och björkved finns. Buskskiktet är medeltätt med hallon och vide.

Flora och fauna: Nattviol växer i skogen.

Övriga noteringar: Granen håller på att ta över lövskogen.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutet till de äldsta och döda träden. Om granen får breda ut sig, kommer de naturvärden som är knutna till lövskog att försvinna.

217. Sekundär lövskog vid Stora Ekås

Församling Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 3,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövskog av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: I ett mestadels öppet odlingslandskap i Stenum ligger detta lövområde. Fältskiktet är av frisk örttyp med risinslag. Omgivningarna är barrskog i norr och i övrigt öppen mark.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar det halvslutna trädskiktet med inslag av ask, ek och lönn. Träden är unga till medelålders och som mest medelgrova. Hallon utgör buskskikt.

Övriga noteringar: Delar av området betas. Objektet gränsar till tomtmark.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden som trädklädd hagmark.

218. Vårdträd och sekundär lövskog vid Högetomt

Församling Stenum/ Norra Ving	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 4,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av asp-björktyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I gränsen mellan barrskog och öppen odlingsmark ligger ett avsnitt med lövträd. Kring gården står vårdträd och intill ligger en hagmark och ett skogsavsnitt med asp- och björkskog. Fältskiktet är främst av frisk örttyp med risinslag.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av gran. Ek och lönn finns gårdsnära. Död ved förekommer endast i liten utsträckning och buskskiktet består av en och hallon.

Övriga noteringar: Stenmurar utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

219. Hagmark vid Härlingstorp

Församling Norra Ving	Naturvärdesklass 1
Ekonomiskt kartblad 083 43	Areal 28,6 ha
Skogstyp Ekhage Blandlövhage av ask-almtyp Blandlövhage av asp-björktyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Vid Härlingstorp i Norra Ving ligger stora betesmarker med gott om grova ädellövträd. Träden växer glest överallt utom i en dunge i söder, Erika dunge, och en hage i norra delen som har ett halvslutet trädskikt. Fältskiktet är av frisk örttyp med fuktigt inslag. Omgivningarna består i norr av halvsluten hagmark och barrskog och i söder av ett öppet odlingslandskap ända fram till Hornborgasjöns strand. Här finns ett flertal ekar med en diameter på över en meter.

Träd- och buskskikt: Ek är det dominerande trädslaget med många grova exemplar. Den sydligaste dungen är en frisk sekundär lövskog med ask, asp och björk i det slutna trädskiktet. I allén växer ask och lönn och övriga förekommande trädslag är alm, bok, lind, rönn, sälg samt gran. Alla, utom de tre sistnämnda, är övervägande grova. Ek och ask dominerar i föryngringsskiktet. Buskskiktet utgörs av glest växande en, vide, hagtorn, hägg, druvfläder, hallon och nypon. Området nordöst om allén har varken föryngrings- eller buskskikt. Död ved finns endast sparsamt, främst grova ekgrenar.

Flora och fauna: På ekarna växer gott om signalarterna rostfläck *Arthonia vinosa* och sotlav *Cyphelium inquinans*. Ormbär, även den en signalart, växer i Erika dunge

Övriga noteringar: Många ekar är angripna av svamp och därför är det mer död ved att vänta i framtiden. Objektet finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 74 och har klass 3, d v s ett högt naturvärde.

Naturvärdesbedömning: De lövträdsanknutna naturvärdena är mycket höga i detta område med så många gamla och grova lövträd. Får de framtida döda träden vara kvar, kommer värdena ytterligare förstärkas.

220. Ungt löv vid Lilla Lycke

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 5,2
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: På Billingens sluttning ligger denna unga källpåverkade fuktskog. I norr och väst gränsar den till hagmarker och i övrigt till barrodling. Marken är övervägande fuktig med friska inslag.

Träd- och buskskikt: Ask, klibbal och björk dominerar det täta trädskiktet. Övriga trädslag är alm, rönn, sälg och gran. Skogen är inte äldre än 20 år och träden är mycket kläna. Ingen död ved förekommer och i buskskiktet finns glest med hassel och hallon.

Övriga noteringar: En liten bäckrinner igenom objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns låga naturvärden. Trädslagsblandningen höjer klassningen till en låg trea.

221. Hagmarker vid Lilla Lycke

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 7,2
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: På Billingens sluttning vid Lilla Lycke ligger denna trädklädda hagmark. Det är nyligen utglesat och i nordvästra och norra delen växer en del fuktskog kvar. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp med torra inslag i den öppna marken.

Träd- och buskskikt: I den öppnare södra delen dominerar ask och björk i trädsiktet. Klibbalen kommer in där det blir fuktigare och dessutom har klibbalen en stark föryngring i sina stubbskott som skjuter fram ur de bortgallrade trädens stubbar. Övriga träd är ek, fågelbär, sälk och gran. Träden är medelålders och medelgrova, men en del gamla och grova fågelbär och klibbalar finns. Död ved förekommer i stor mängd av klibbal i den västra delen. Det är både stående och liggande död ved i klena och medelgrova dimensioner. Buskskiktet består av hassel, nypon, druvfläder

Övriga noteringar: Delar av området är med i Ängs- och hagmarksinventeringen, nr 75, som ett objekt med höga naturvärden. Det finns flera odlingsrösen och stenmurar som utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha höga naturvärden knutet till den döda veden och de äldsta träden.

222. Ung fuktskog norr om Lilla Lycke

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 3,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: På Billingsluttningen mellan trädklädda betesmarker med äldre trädsikt ligger denna ungskog som också betas. Östra delen gränsar till barrodling. Marken är källpåverkad och fältskiktet är av fuktig örttyp och blöt typ.

Träd- och buskskikt: Trädsiktet är övervägande mycket ung ask med stort inslag av klibbal. Här finns även några gamla ekar, som har vuxit upp i en öppen hagmark av formen på träden att döma. Övriga förekommande trädslag är björk, sälk, gran samt enstaka grov oxel. Här finns gott om död ved i klena dimensioner. Buskskiktet består av gles växande hallon och hassel.

Övriga noteringar: En bäck rinner igenom skogen.

Naturvärdesbedömning: Trots att trädskiktet är så ungt finns ändå naturvärden. Denna typ av fuktig ask- och klibbalskog finns i Skara endast längs bergsslutningen och är därmed ganska speciell. Dessutom finns här äldre ek inne i skogen. Dessa skulle förmodligen få ökad livslängd om man öppnade upp skogen omkring dem på ett försiktigt sätt.

223. Ask-almlund vid Fålehagen

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 7,4 ha
Skogstyp Ask-almlund Sekundär lövskog, friska och torra typer Klibbalskog av översilningstyp	

Allmän beskrivning: På Billingens sluttning ligger detta objekt som omväxlande innehåller ovanstående skogstyper. Närmast bäckarna överväger klibbalen medan de torraste markavsnitten är bevuxna med sekundär lövskog. Emellan dessa ligger ask-almlundmiljön. Skogen gränsar i öster mot barrodling och i väster mot hagmarker av varierande öppenhetsgrad. I norr ligger en liten åker och i söder en ung fuktskog. Endast en liten del av objektet i söder betas idag, tidigare betades större avsnitt.

Träd- och buskskikt: Ask är det vanligast förekommande trädet tillsammans med klibbal. Övriga trädslag är alm, fågelbär, hägg, björk, sälg, gran samt en del grova ekar. Trädskiktet är slutet, men något glesare i norr där man nyligen gallrat. Träden är medelålders och medelgrova, utom de grövsta ekarna. I objektet finns fyra jätteekar. Ask dominerar föryngringsskiktet där även klibbal skjuter stubbskott. Död ved, både nyfallen och något äldre, finns i god mängd av ask och klibbal samt lite gran. Buskskiktet utgörs av druvfläder, hassel och hallon.

Flora och fauna: Stinksyska och bäckbräsma, en signalart, växer i skogen.

Övriga noteringar: Två bäckar rinner igenom skogen, en i norr och en i söder. Gallring och angränsande barrodling påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet är högt i denna relativt ovanliga skogstyp och knutet till de äldsta träden och den döda veden. De angränsande barrodlingarna drar ner intrycket och objektet ligger lågt i sin klass.

224. Hagmarker vid Fålehagen

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 4,2
Skogstyp Ekhage Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Vid nedre delen av Billingens sluttning ligger trädklädda hagmarker vid Fålehagen och dessa betas av hästar. Omgivningen är i öster en ask-alm-lund och i övrigt mer eller mindre trädklädda hagmarker. Marken är övervägande frisk med fuktigt inslag och fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp

Träd- och buskskikt: Ek och björk dominerar det glesa till halvslutna trädskiktet. Övriga träd är alm, ask, hägg, klibbal och rönn. Eken är grov och övriga träd medelgrova. Här finns knappt någon död ved och det medeltäta buskskiktet utgörs av hassel och hallon.

Övriga noteringar: En liten bäck rinner igenom objektet. En fin gammal mur utgör kulturlämning. En väg utgör viss påverkan. Betetrycket är inte så högt i hagen, vilket märks mest i norra delen.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

225. Almskog vid Stora Rökstorp

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 10,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Ask-alm-lund Blandlöv-hage av ask-alm-typ Parker, alléer och vårdträds-miljöer	

Allmän beskrivning: På Billingens västsluttning ligger ett gammalt stenbrott med lövskog omkring. Delar av skogen betas av hästar. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Alm är det vanligast förekommande trädslaget. Övriga träd är ask, fågelbär, klibbal, björk, rönn och gran. Träden är unga till medelålders, med enstaka gamla och grova träd, fram för allt alm. Vid gården växer två jättealmar. Ask dominerar föryngringsskiktet. Träd med bohål förekommer. Död ved finns utav alm och fågelbär i liten utsträckning. Buskskiktet består av hassel, krusbär, nypon och i stenbrottet viden.

Flora och fauna: Stinksyska, som är en lundart, växer i området tillsammans med skogsbingel, stinknäva, blåsippan, rödblåra och nässlor.

Övriga noteringar: En bäck rinner igenom objektet som naturligtvis är påverkat av stenbrottet samt plockhuggning. Stenmurar och stenbrottet i sig utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Här finns ganska höga naturvärden, men det är så påverkat av stenbrottet att den ligger lågt i sin klass.

226. Blandlövhagar vid Biskopskullen

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 12,7 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp Klibbalskog av översilningstyp	

Allmän beskrivning: Där den öppna slätten norr om Hornborgasjön börjar höja sig upp mot Billingen ligger denna trädklädda hagmark med ett litet avsnitt fuktskog. Området är stort och betas. Fältskiktet är av frisk till torr örttyp med något risinslag samt fuktig örttyp till blöt typ vid bäcken. Här finns många fornlämningar i form av skeppssättningar, stencirklar och stenkvadrater. De är från järnåldern, 500 f Kr – 1050 e Kr.

Träd- och buskskikt: Ask och alm dominerar det halvslutna trädskiktet. I vissa delar är ek det mest förekommande trädslaget. Övriga träd är fågelbär, hägg, oxel, klibbal, björk, rönn och sälg. De flesta träden är medelålders och medelgrova med inslag av gamla och grova exemplar, särskilt av oxel och fågelbärsträd. Längs bäcken växer rikligt med klibbal och här finns en del död ved, mest stående. I övrigt finns endast lite död ved av sälg. Buskskiktet består av nypon, hagtorn och gamla höga hasselbuskar.

Flora och fauna: Blanksvart trämyra *Lasius fuliginosus* finns i en ek i hagen. Det är en mindre allmän art som signalerar höga naturvärden i gamla träd. Där den lever finns ofta flera naturvårdsintressanta arter.

Övriga noteringar: En bäck rinner i objektet till en damm, som är en rest av ett gammalt kalkbrott. Objektet finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen, nr 76

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga lövanknutna naturvärden som stärks av hagmarksfloran och de många fornlämningarna, vilka leder till ett högt värde för friluftslivet.

227. Sekundär lövskog öster om Björkelund

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 4,1
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: På Billingens sluttning, mellan barrodlingar, växer detta lövbestånd. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp. Här finns enstaka träd som är gamla och grova. De växer i stenvägar och är en rest från tidigare, öppnare förhållanden.

Träd- och buskskikt: Ask och björk dominerar det slutna trädskiktet med inslag av lönn, fågelbär, hägg, oxel, klibbal, asp, rönn, sälg och gran. Längs en bäck växer flera stora aspar, vilka har bohål. Det finns grova exemplar av rönn och oxel. Det förekommer lite död ved av klibbal och rönn. Buskskiktet utgörs av medeltätt växande hägg och hallon.

Övriga noteringar: En bäck rinner igenom objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

229. Allé och trädridå vid bäck vid Amundtorp

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 2,1 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Detta är ett långsmalt objekt som innefattar både alléer och en fuktskog kring en bäck vid Amundtorp. Omgivningarna är öppna odlingsmarker och en del trädklädda hagmarker. Marken är frisk till fuktig.

Träd- och buskskikt: Ask och alm dominerar i hela objektet, både i alléerna och kring bäcken. De utgör även föryngringsskikt. Övriga förekommande trädslag är lönn, sälg och hästkastanj. Träden är unga till medelålders. Buskskikt finns inte.

Övriga noteringar: En väg utgör viss påverkan.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

230. Fuktskog längs bäck söder om Timmerbacken

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 5,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Längs en bäck som rinner nedför Billings sluttning växer detta smala lövbestånd. I öster finns betade partier där skogen övergår i öppen hagmark. Fältskiktet är av fuktig till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar med inslag av björk, ask, rönn, lönn, gran samt rikligt med fågelbärsträd. Träden är medelålders och medelgrova, med yngre inslag. I föryngringsskiktet finns lönn, ask och klibbal. Det förekommer endast lite död ved av klibbal. Buskskiktet utgörs av druvfläder och hallon.

Övriga noteringar: Tomter och åkermark ligger intill objektet. En väg utgör viss påverkan, liksom även bäcken. Stenmurar utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutet till trädslagsblandningen och till att en sådan här skog är en viktig struktur i landskapet.

231. Blandlövhage vid Timmerbacken

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 3,4 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: På Billings sluttning i ett omväxlande öppet och trädbevuxet landskap ligger denna blandlövhage. Marken är frisk och betas.

Träd- och buskskikt: De dominerande träden är ask och asp med stort inslag av fågelbär. Övriga träd är alm, ek, lönn, klibbal björk och rönn. Träden är medelålders och medelgrova. Asp utgör föryngringsskikt. Endast sparsamt med död ved förekommer. Buskskiktet utgörs av glest växande nypon.

Övriga noteringar: Det finns kulturlämningar i form av stenmurar.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden i sin ovanliga trädslagsblandning.

232. Fuktskog runt Klämmasjön

Församling Norra Ving	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 5,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Runt Klämmasjön och en anslutande uträtad bäck växer en fuktig lövskog. Omgivningarna är öppen odlingsmark. Fältskiktet är övervägande av fuktig örttyp med friskt inslag.

Träd- och buskskikt: Klibbal och björk dominerar men här finns också fågelbär, asp, rönn, sälk och gran. Träden är knappt medelgrova och medelålders. Det förekommer gott om död ved av klibbal och björk, både stående och liggande. Buskskiktet är tätt och utgörs av viden, druvfläder, olvon och hallon.

Övriga noteringar: Svampangrepp kommer att innebära ännu mer död ved i framtiden. Omgivande åkrars läckage av överskottskväve utgör en störning på skogen.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till den stora mängden död ved. Objektet är dock för påverkat av omgivande åkermark för att få en högre klassning.

233. Spåberget – en ädellövkulle

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 3,0 ha
Skogstyp Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Spåberget höjer sig över slättbygden norr om Hornborgasjön. Ungefär halva berget är täckt av lövträd varav de flesta är ädellövträd. Marken har i forntiden varit åkermark och i nyare tid troligen också betesmark. Här är nyligen gallrat. Marken är frisk och det lilla fältskikt som förekommer är av örtrik typ

Träd- och buskskikt: Här växer många olika trädslag men lind överväger. I övrigt förekommer alm, ask, bok, ek, lönn, fågelbär, björk, rönn, sälk och lite gran och tall. De flesta är medelålders och medelgrova, dock finns ett flertal grova sälgar. Den nyligen gjorda gallringen verkar ha fått med sig buskskiktet också, varför det är svårt att säga något om dess beskaffning. Även mängden död ved är svår att bedöma, eftersom marken är full av de nyss avverkade träden.

Övriga noteringar: Fornåkrar finns på berget. Efter gallringen, som har påverkat skogen kraftigt, kommer ljusinsläppet blir större och troligen kommer fältsiktets artrikedom att öka.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett speciellt bestånd med ovanligt många trädslag på liten yta. De flesta är ganska likåldriga och rakvuxna, vilket tyder på att de vuxit upp i en sluten miljö. Det finns dock enstaka äldre träd, vilka kan ha stått i en öppnare hagmark. Naturvärdet är emellertid högt eftersom här finns så många ädellövträd. Om det i framtiden dessutom kommer att finnas en del död ved, styrks klassningen.

234. Vårdträd vid Norra Lundby kyrka

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 2,0
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdmiljöer	

Allmän beskrivning: I det öppna odlingslandskapet ligger Norra Lundby kyrka med flera gårdar intill. Kring kyrkan och gårdarna växer grova ädellövträd. Marken är frisk och parkskött.

Träd- och buskskikt: Lind och oxel är de mest förekommande träden. Oxeln växer runt en av gårdarna och de är grova. Två träd är över en meter i diameter, en alm och en ask.. Övriga trädslag är alm, ask, lönn, björk och hästkastanj. Död ved finns inte, liksom buskskikt.

Övriga noteringar: Rekreativsvärdet är högt för de boende och kyrkobesökare.

Naturvärdesbedömning: De lövknutna naturvärdena är höga, beroende på att här finns den närmaste omgivningens högsta koncentration av gamla och grova lövträd.

235. Ask och klibbal runt Älebäcken

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 2,1 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Parker, alléer och vårdträds miljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: På slätten nordöst om Hornborgasjön rinner Älebäcken. Kring bäcken växer en fuktskog. Marken är övervägande fuktig med friska inslag.

Träd- och buskskikt: Ask och klibbal dominerar det slutna trädskiktet, även i förnygringsstadiet. Övriga trädslag är alm, lönn, sälg och gran. Ett par grova almar och en jätteask står vid en intilliggande gård. Träden är mestadels unga till medelålders och inte mer än medelgrova. Död ved finns utav ask och klibbal, i relativt stor mängd, både som torrträd och lågor. Buskskiktet utgörs av viden.

Övriga noteringar: Vägen, tomtmark och tippning av sten utgör negativ påverkan på objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutna till den döda veden och de äldsta träden.

236. Blandlöv hage på Himmelsberget

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 11,3 ha
Skogstyp Blandlövskog av ask-almtyp Parker, alléer och vårdträds miljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Himmelsberget höjer sig över slätten nordöst om Hornborgasjön. Bergets sluttningar består av trädklädd hagmark och på toppen finns öppen odlingsmark. Fältskiktet utgörs av frisk örttyp. Trädskiktet är inte så gammalt på berget. Enligt uppgift av boende var det helt öppet år 1947.

Träd- och buskskikt: Ask och fågelbär dominerar det halvslutna trädskiktet på sluttningarna. Här finns också alm, ek, lönn, oxel, asp, björk, rönn, sälg, gran och apel. De flesta träden är medelgrova och medelålders. Enstaka gamla och grova exemplar finns bl a av oxel och gamla buketter av rönn. Vid foten av berget intill husen står fyra grova ekar. Föryngringen står ask för. Död ved finns främst av fågelbärsträd. Buskskiktet är artrikt och består av en, nypon, hagtorn, getapel, hassel och hallon.

Övriga noteringar: Objektet finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 78, klass 3. Stenmurar finns som kulturlämningar. De allra brantaste ställena där betesdjuren inte kommer åt är mer stadda i igenväxning.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga trädanknutna naturvärden, i och med att denna lövskogstyp med ask- och fågelbärshage inte är så vanlig. Den relativt stora mängden död ved av fågelbär stärker värdet.

237. Klibbalskog norr om Himmelsberget

Församling Norra Lundby/ Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 3,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Norr om Himmelsberget rinner en bäck och runt denna växer en fuktig lövskog. I norra delen ligger en frisk lövdunge intill en gård. Fältskiktet är övervägande av fuktig örttyp med friska inslag

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är slutet och domineras av klibbal i den fuktiga delen, tillsammans med hägg. I de friskare delarna växer ask, ek, fågelbär, asp, björk och rönn. Träden är medelålders och inte mer än medelgrova. Viss sockelbildning förekommer på klibbalarna. Ask står för föryngringen. Död ved finns av fågelbär, hägg och framför allt klibbal i relativt stor mängd. Det finns både liggande och stående död ved. Buskskiktet består av hallon och hassel.

Flora och fauna: På en liten kulle i den fuktiga skogen växer ask och hassel. I fältskiktet växer blåbär, skogsbingel och stinknäva. Detta är ett första litet smakprov på de naturtyper som blir allt vanligare ju längre norrut i Valle man kommer.

Övriga noteringar: Bäckens och svampangrepp påverkar objektet. Stenmur utgör kulturlämning.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till den döda veden. Trädskiktet är ännu för ungt för en högre klassning, men här finns god utvecklingspotential.

238. Vårdträd och allé vid Ulunda

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 1,4 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I en öppen del av landskapet ligger denna allé längs Ulundagatan. Marken är frisk och parkskött.

Träd- och buskskikt: Lönn dominerar med inslag av alm, ask, bok, fågelbär och oxel. De sistnämnda finns i grova exemplar. Träden är medelålders och medelgrova med äldre och grövre inslag. Ingen föryngring, död ved eller buskskikt förekommer.

Övriga noteringar: Stenmur utgör kulturlämning. Vägen innebär negativ påverkan.

Naturvärdesbedömning: Gamla och grova träd innebär alltid ett visst naturvärde. Här är det de grövsta oxlarna som utmärker sig.

239. Blandlövhage söder om Ulunda

Församling Norra Lundby/ Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 4,1 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Mellan Himmelsberget och Billingens sluttning ligger detta objekt. Det är en trädklädd hagmark i en sänka i det kuperade öppna landskapet. Marken är övervägande frisk med fuktigt inslag i de lägsta delarna intill bäcken

Träd- och buskskikt: Ask dominerar det halvslutna trädsiktet. Inslag finns av ek, lönn, fågelbär, asp, björk och i de fuktigare sänkorna klibbal. Träden är medelålders och medelgrova med enstaka grova ekar. Det finns endast lite död ved av ask. Nypon utgör glest buskskikt.

Övriga noteringar: En liten bäck rinner igenom hagmarken. Stenmurar utgör kulturlämningar. Delar av objektet ingår i Ängs- och hagmarksinventeringen nr 443, som ett område med visst naturvärde.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden som trädklädd hagmark.

240. Sekundär lövskog öster om Källegården

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 5,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Ask-almkund Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Intill Billingens sluttningar ligger denna lövskog som tidigare har betats. Omgivningarna utgörs av åkermark, mer eller mindre trädklädda hagmarker samt barrskog. Den västra halvan är äldre och intressantare än den östra, som är något yngre och har större barrinslag.

Träd- och buskskikt: Ask är det dominerande trädslaget. Övriga träd är alm, lönn, fågelbär, hägg, oxel, klibbal, rönn och gran. De flesta träden är medelålders och medelgrova, men det förekommer ask och oxel som är både gammal och mycket grov. Ask och lönn står för förnyringen. Det finns god tillgång på död ved av ask, oxel och rönn, även i grova dimensioner, samt dessutom lite fågelbär och klibbal. Buskskiktet utgörs av glest växande druvfläder, hagtorn samt hallon.

Övriga noteringar: Stenmurar utgör kulturlämningar och gallring har påverkat skogen. Granen kommer in ifrån öster. En stig går igenom objektet.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga naturvärden knutet till den stora mängden död ved och de grova askarna i den västra delen. Den östra är mer trivial. Granen bör hållas efter om inte lövskogsvärden skall gå förlorade, framför allt i den västra delen.

241. Blandlövhage och sekundär lövskog vid Bäckefors

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44	Areal 1,8 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Detta lilla lövbestånd är beläget söder om Varnhem, upp mot Billingensluttningen. I norr gränsar skogen till barrskog. Objektet består dels av hagmark dels av skog. Fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar det slutna trädskiktet, med inslag av alm, fågelbär, hägg, oxel, klibbal, rönn, sälk och gran. Träden är medelålders och medelgrova med äldre och grövre exemplar, framför allt av asp, oxel och fågelbär. Förnyringsskiktet

domineras av fågelbär. Död ved finns av hägg, oxel, asp, björk, rönn och sälg. Buskskiktet består av nypon, hassel och hägg.

Flora och fauna: Tibast, en signalart, växer i skogen.

Övriga noteringar: Pilgrimsleden går igenom objektet. Stenmurar utgör kulturlämningar. Får och vilt betar och svampangrepp förekommer. Granen utgör ett hot eftersom den växer in ifrån omgivande barrodlingar.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till den stora variationen av trädslag i den döda veden och till de äldsta träden.

242. Klibbal längs Pilgrimsån

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 44/ 083 45	Areal 3,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandlövhage av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: Pilgrimsån rinner genom en plantskola söder om Varnhem. På båda sidor om plantskolan växer en trädrida runt ån. Marken är fuktig till frisk och får betar intill ån.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar det halvslutna trädskiktet utom i östra delen där ask växer glest. Det förekommer även ek, alm, fågelbär, hägg, björk och rönn. Träden är medelålders och medelgrova, med enstaka grovt fågelbärsträd. Klibbal och björk står för föryngringen. Buskskiktet består av glest växande hägg.

Övriga noteringar: Plantskolan som delar av objektet utgör påverkan.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutna till de äldsta träden.

243. Hagmarker söder om Tre Bäcker

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 45/ 083 44	Areal 9,3 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Klibbalskog av översilningstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: På Billingslutningen ligger denna trädklädda hagmark. En liten del i söder är en fuktig klibbalskog. Den östligaste delen är också fuktig och källpåverkad, men den största delen är frisk mark.

Träd- och buskskikt: Björk och asp dominerar den största delen av hagmarken. Här är trädskiktet gles och håller på att glesas ut ytterligare. I fuktskogen i den lilla sänkan växer klibbal och den har utvecklat socklar på stammarna. Övriga träslag är alm, ask, ek, fågelbär, hägg, sälg och gran. Träden är medelålders och medelgrova, men det finns flera riktigt gamla och grova fågelbärsträd. Död ved av klibbal finns det gott om i den fuktiga delen. Både stående och liggande död ved förekommer. Det finns även lite död ved av björk och asp. Buskskiktet består av hassel och en i den torrare delen samt hägg och hallon i den fuktigare östra delen.

Flora och fauna: Vågig sidenmossa *Plagiothecium undulatum* växer i objektet, likaså bäckbräsa och gullpudra. Alla är signalarter.

Övriga noteringar: Gran kommer in från angränsande barrodlingar. Stenmurar och odlingsrösen utgör kulturlämningar. Svampangrepp, viltbete, och plockhuggning påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden i klibbalskogen med signalarter och död ved. Resten har vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

244. Fuktig sekundär lövskog vid Ljungstorp

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 45	Areal 7,1 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Intill riksväg 49 rinner en bäck och runt denna växer en fuktskog. Söder om vägen ligger en blandlövhage. Omgivningarna är barrskog i söder och hagmarker i norr. Fältskiktet är av fuktig till frisk örttyp

Träd- och buskskikt: Ask dominerar med inslag av ek, fågelbär, hägg, klibbal, asp, björk, sälg och gran. Träden är medelålders och medelgrova. Viss mängd död ved finns av ask och björk. Buskskiktet består av hassel.

Flora och fauna: Bäckbräsa, en signalart, växer i bäcken

Övriga noteringar: En bäck rinner igenom objektet och den sväller ut till en mindre vattensamling centralt i området.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

245. Ung sekundär lövskog vid Rolfstorp

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 45	Areal 4,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: På båda sidor om riksväg 49 ligger denna sekundära lövskog. Marken är frisk och omgivningarna utgörs av barrskog.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar det slutna trädskiktet med inslag av ask, klibbal, asp, sälg, gran och tall. Träden är unga till medelålders och inte så grova. Död ved finns i liten utsträckning. Buskskiktet utgörs av ett bestånd viden.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden.

246. Sekundär lövskog och igenväxande björkhage vid Storekullen

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 45	Areal 8,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövskog av asp-björktyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Intill riksväg 49 vid gränden mot Skövde ligger denna igenväxande björkhage. Omgivningarna är hagmark och barrskog. Fältskiktet är av frisk örttyp med fuktigt inslag.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar stort med inslag av asp, rönn och gran. Vid bäcken växer klibbal. Träden är inte mer än medelålders och medelgrova. Endast lite död björkved förekommer. Buskskiktet utgörs av en, hassel och hallon.

Flora och fauna: Bäckbräsma växer i bäcken.

Övriga noteringar: Upphört bete och plockhuggning har påverkat objektet.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet bedöms vara lågt.

247. Sekundär lövskog vid Risberget

Församling Synnerby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 50/ 082 59	Areal 4,9 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I det öppna odlingslandskapet i västra Synnerby ligger denna lövskog på frisk mark.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av rönn, gran och tall. Träden är medelålders och medelgrova med inslag av äldre asp. Buskskiktet utgörs av glest växande en.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden knutet till de äldsta asparna

248. Vårdträd vid kyrkan i Synnerby

Församling Synnerby	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 50	Areal 2,1 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I kommunens västra del ligger Synnerby kyrka. Kring den och de intilliggande gårdarna växer flera gamla och grova ädellövträd. Fältskiktet är friskt och består övervägande av klippt gräsmatta.

Träd- och buskskikt: Det glesa trädsiktet innehåller många trädslag. Ask, lind och björk är de mest förekommande. Här finns också alm, bok, ek, lönn, klibbal, poppel och gran. Många av träden är gamla och grova och vid kyrkan står en jättealm. Död ved förekommer inte, likaså inte något buskskikt.

Flora och fauna: Träden på kyrkogården är rikligt bevuxna med den allmänna, men riktigt benämnda kyrkogårdslaven.

Naturvärdesbedömning: Eftersom här finns landskapets största koncentration av gamla och grova träd, blir naturvärdet högt.

250. Vårdträd vid Lövåsa

Församling Synnerby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 50	Areal 1,3 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I det öppna odlingslandskapet i Synnerby ligger Lövåsa gård med ett antal vårdträd intill. Fältskiktet är friskt och består övervägande av klippt gräsmatta.

Träd- och buskskikt: Här finns många olika arter, men alm, ask, ek och björk överväger. Träden är medelålders och medelgrova, utom ask som finns i gamla och grova exemplar. Övriga trädslag är bok, lönn, hästkastanj och lind, vilka står hamlade i en allé. Linden är dock relativt ung och klen. Död ved och buskskikt är obefintligt.

Övriga noteringar: Vägen påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns måttliga naturvärden i de äldsta träden.

251. Blandlövhage vid Ässtorp

Församling Synnerby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 50	Areal 2,4 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I det öppna landskapet i Synnerby skär Dofsan ner vid Ässtorp. Här växer en del lövträd i en hagmark som betas av hästar. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar och det finns både gamla och grova exemplar. Övriga trädslag är alm, lönn, björk, hästkastanj, gran och tall. Enstaka död stående klibbal förekommer. Buskskiktet är obefintligt, likaså föryngringsskiktet, eftersom de äts upp av betesdjuren.

Naturvärdesbedömning: Trots sin litenhet har objektet ett visst naturvärde som viktig struktur i landskapet.

252. Vårdträd vid Ekedal

Församling Synnerby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 50	Areal 1,4 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Intill Dofsan i Synnerby ligger Ekedal. Vid gården finns ett antal grova träd och en allé. Vid alléns början ligger en trädbevuxen hagmark som tillsammans med allén bildar ett T. Fältskiktet är av frisk örttyp med fuktigt inslag nära bäcken. Tre jätteeckar växer vid huset.

Träd- och buskskikt: Ek är det dominerande trädet, framför allt vad gäller storlek. Övriga trädslag är björk (som utgör allé), lönn, gran och tall. Enstaka enbuskar utgör buskskikt.

Naturvärdesbedömning: Trots de mycket grova ekarna med skorpbark, finns inga speciella lavar eller mossor på träden. Här finns ändå vissa naturvärden i själva träden.

253. Lövridå längs Mansbäcken

Församling Synnerby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 50	Areal 6,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I kommunens norra gräns längs Mansbäcken växer en fuktskog. Marken är fuktig till frisk. Omgivningarna är öppet odlingslandskap.

Träd- och buskskikt: Klibbal, asp och björk dominerar med inslag av pil och gran. Död ved förekommer inte. Buskskiktet består av enstaka viden.

Naturvärdesbedömning: Trädridån är ganska trivial i sin vegetation, men den är ett viktigt element i landskapet som är öppet i övrigt. Det motiverar naturvärdesklassningen.

256. Ädellöv vid Siggatorp

Församling Synnerby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 51	Areal 1,0 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: Denna ädellövhage ligger intill Dofsan i det öppna odlingslandskapet i Synnerby. Marken är frisk till fuktig och av örttyp.

Träd- och buskskikt: Ask och lönn dominerar med inslag av alm, ek, klibbal och björk. Träden är medelålders och medelgrova. Det finns träd med bohål. Död ved förekommer inte. Buskskiktet utgörs av glest växande en.

Övriga noteringar: Bäckens och bete utgör naturlig påverkan.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutna till trädslagsblandningen.

260. Sekundär lövskog vid Bernstorp

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 51	Areal 3,1 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Ekhage Parker, alléer och vårdträdmiljöer	

Allmän beskrivning: Alldeles intill Skara stad ligger Bernstorp, en gård och ett koloniområde. Norr om gården ligger en ekhage och en sekundär lövskog. Den nordligaste delen ligger intill Dofsan och är även den sekundär lövskog. Fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Ek utgör större delen av trädskiktet i hagen och det närmsta skogspartiet. Den nordligaste delen domineras av asp och björk. Övriga förekommande trädslag är alm, ask, lind, lönn, rönn, sälg och poppel. Intill gården står en jätteask. Träden är övervägande medelålders och medelgrova med enstaka grova aspar längst i norr. Ask, asp, lönn och rönn växer tätt i föryngringsskiktet. Buskskikt utgörs av en och hallon.

Övriga noteringar: Koloniområdet och närheten till staden gör att värdet för friluftslivet är högt. Den nordligaste skogen är skräpig av bl a trädgårdsavfall.

Naturvärdesbedömning: Här finns naturvärden knutna till de äldsta träden och för friluftslivet.

261. Vårdträd och blandlövhage vid Horshaga

Församling Händene	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 51	Areal 4,3 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Strax väster om Skara stad ligger Horshaga. Dofsan skär ner i det öppna odlingslandskapet och präglar betsmarken intill. Intill huset finns en lindallé. Marken är fuktig närmast bäcken och friskare högre upp i sluttningen.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar i den fuktiga delen av hagen, med inslag av ask och hägg. På torrare mark växer lind, björk, ek, lönn, tall samt flera grova bokar. Klibbal står för förnyringen där den inte är avbetad. Ingen död ved eller buskskikt finns.

Övriga noteringar: Omgivande åkermark påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

264. Fuktskog och vårdträd vid Hindsbosjön

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 52	Areal 3,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: Inne i Skara stad rinner Drysan. I västra delen sväller bäcken ut till en liten sjö, Hindsbosjön, och intill den ligger detta objekt. Här finns både mycket grova parkträd och en fin liten fuktskog intill Drysan. Marken är fuktig till frisk och omgivningarna är stadsbebyggelse.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar närmast bäcken på den fuktiga marken med inslag av ask och pil. På den friskare delen växer alm, ask, bok, ek, lönn, oxel, asp, björk, rönn, gran, hästkastanj och poppel. De grövsta exemplaren är av bok och hästkastanj. Det finns en god förnyring av klibbal och lönn. Död ved förekommer av klibbal och alm i liten utsträckning. Buskskiktet utgörs av skogstry.

Övriga noteringar: Rekreativvärdet är mycket högt i och med den goda tillgängligheten. Vägen innebär en viss påverkan.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutna till de äldsta och grövsta träden.

265. Allé och vårdträdsmiljö vid Uddetorp

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 52	Areal 2,9 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I norra delen av Skara stad går en allé från Drysan till Uddetorp, en bit norr om staden. Vårdträd växer kring Uddetorp, bl a en jätteask. Marken är frisk och parkskött.

Träd- och buskskikt: Den södra delen av allén utgörs av oxel och lind, och den norra delen av björk. Oxlarna är grova och de övriga medelgrova. Kring Uddetorp växer en del vårdträd som ask, lind, bok, lönn och pil. Buskskikt finns sparsamt vid Uddetorp med hallon och viden. I allén växer inga buskar alls.

Övriga noteringar: Vägen utgör påverkan på objektet. Rekreativvärdet av en vacker allé i stadsmiljö är högt.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

266. Vårdträd och park vid SLU

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 52	Areal 3,9 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Mitt inne i Skara stad ligger Sveriges lantbruksuniversitets område. Kring detta växer många lövträd. Marken är frisk med fuktigt inslag vid Drysan.

Träd- och buskskikt: De mest förekommande träden är alm och ask. Övriga är bok, lind, lönn, oxel, klibbal, asp, björk, apel, poppel, pil, gran och tall. Grova exemplar finns av de flesta arter. Vid bäcken finns några gamla och grova klibbalar på sockel. De buskar som finns är förutom hägg och hassel trädgårdsväxter.

Övriga noteringar: Rekreativvärdet av dessa träd är mycket högt, eftersom de är lättillgängliga för folk.

Naturvärdesbedömning: En stor samling gamla och grova lövträd innebär alltid ett högt trädanknutet naturvärde, även om resten av omgivningen inte har så höga naturvärden.

267. Botan och Viktoriaparken i Skara

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 52	Areal 7,2 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Inne i Skara stad finns några grönområden med lövträd. Här gäller det Botan tillsammans med kyrkogården och Viktoriaparken. Det finns en stor trädslagsblandning, framför allt i Botan. Marken är frisk och består mest av klippt gräsmatta. Det är bara intill Viktoriasjön och längs Drysan som marken är fuktig.

Träd- och buskskikt: Blandningen i trädskiktet är stor, men de arter som förekommer i flest exemplar är alm och ask samt klibbal längs Drysan. Dessa samt lönn är alla övervägande grova. Övriga trädslag är bok (även blodbok), lind, oxel, björk, rönn, avenbok, hästkastanj, gran, tall och lärk. De är i allmänhet medelgrova. Här finns två jätteträd, en ek i söder och en ask centralt. I Viktoriaparken har man nyligen planterat unga pilträd, någon annan typ av föryngring förekommer inte. Död ved finns inte heller, annat än möjligen enstaka grenar kvar på träden. Buskskiktet är även det parkbetonat med idegran, måbär, syren, hagtorn och spirea.

Övriga noteringar: Parkerna är välbesökta och eftersom de är så lättillgängliga för många människor är de av högsta rekreativvärde.

Naturvärdesbedömning: Värdet i parker som dessa är högt, beroende på att här finns många både grova och gamla ädla lövträd och att det är av högt värde för de boende i Skara. Påväxten på träden är inte av allra intressantaste sort, på grund av att de arterna kräver bättre luftkvalitet.

268. Sekundär lövskog vid Nyhem

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 52	Areal 2,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Strax söder om Skara stad ligger denna sekundära lövskog. Den är belägen mellan barrskog och öppen odlingsmark, precis intill E20. Här har tidigare varit en hagmark av asp-björktyp och den har vuxit igen till skog. Fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar det slutna trädskiktet. Övriga förekommande träd är ek, lönn, gran och tall. Träden är mest medelålders och medelgrova med enstaka äldre exemplar. En riktigt grov björk växer mitt i ett fornröse. Vissa av de äldsta asparna har bohål. Föryngringen av björk, asp och ek är god. Död ved finns knappt. Buskskiktet består av hallon.

Övriga noteringar: Stenmur och odlingsrösen utgör kulturlämningar. Gran sprider sig från barrodlingen intill.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa värden knutet till de äldsta och grövsta träden.

269. Sekundär lövskog väster om Tempelberget

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 52	Areal 6,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Detta objekt sträcker sig från djurkyrkogården längs Afsen/Göotalabäcken, förbi hundklubben och en bit västerut i granskogen. Omgivningarna är i söder övervägande barrskog och i norr är det öppet mot industriområde och odlingsmark. Marken är fuktig längs bäcken och frisk i övrigt.

Träd- och buskskikt: Björk och ek dominerar det slutna tillsammans med gran. Klibbal växer längs bäcken och här finns också asp. Träden är medelålders och medelgrova. Död ved av framför allt björk förekommer i liten utsträckning. Buskskiktet är glest och består av hassel, druvfläder och viden.

Övriga noteringar: Plockhuggning och barrodling utgör viss påverkan. Svampangrepp förekommer i liten omfattning.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdena är måttliga men värdet för friluftslivet är högt i och med att hundklubben och dessutom den lilla djurkyrkogården ligger här. Närheten till Tempelbackens promenadstråk styrker värdet.

270. Ekkullar vid Tempelbacken

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 52	Areal 5,3 ha
Skogstyp Ek-hassellund Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Öster om Skara stad ligger fyra ekkullar vid Ekedal. Omgivningarna är öppen odlingsmark och i väster granskog. Marken är frisk med fuktigt inslag vid Göotalabäcken, som rinner norr om kullarna. Den västligaste kullen som ligger närmast staden

är i det närmaste skött som parkmiljö – man har röjt sly och buskar, ordnat med stigar, eldplats och bänkar. De andra kullarna är skötta till viss del, bl a slås den sydligaste som är en fornminneskulle.

Träd- och buskskikt: Ek är det dominerande trädslaget, framför allt på den västligaste kullen. Träden är övervägande grova, även de klibbalar som står nära bäcken. Övriga trädslag är björk, asp, rönn, hägg, gran och tall. De är övervägande medelålders och medelgrova med gamla och grova exemplar av både björk och rönn. Sammanlagt sex jätteeckar växer i objektet. Död ved finns av ek, klibbal, björk, rönn och tall. Den döda veden finns både som lågor och stående torrträd. Buskskiktet består av hassel, en, måbär och hallon, glesast i väst.

Flora och fauna: Signalarterna rostfläck *Arthonia vinosa* och sotlav *Cyphelium inquinans* växer på de grövsta ekarna. Pettersson (1995) fann brun nållav *Chaenotheca phaeocephala* och gul dropplav *Cliostomum corrugatum*. Det finns gott om träd med bohål och många av dem var bebodda av fågelungar vid inventeringstillfället

Övriga noteringar: Götalaleden, en friluftsled, går genom Tempelbackarna vilket gör rekreativvärdet högt. Att ett naturområde ligger nära en stad och är lättillgänglig för människor är viktigt för friluftslivet. Den intilliggande granodlingen påverkar den västliga kullen, men granuppslaget hålls efter.

Naturvärdesbedömning: Ett område som detta har mycket höga naturvärden. Både för att här finns många gamla och grova träd av flera slag och för att det finns gott om död ved, också den av många slag. Att området dessutom är av mycket hög betydelse för friluftslivet stärker värdet ytterligare.

271. Allé och vårdträd vid Götala Herrgård

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 52	Areal 5,8 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I det öppna odlingslandskapet öster om Skara stad ligger Götala herrgård. Mot husen löper en fin allé med många trädslag. Där vägen svänger sväller allén ut till en liten dunge, där det också växer grova träd. Kring herrgården växer en del grova vårdträd och norr därom, ett litet avsnitt med medelålders sekundärskog. Marken är frisk och skött som parkmiljö till största delen.

Träd- och buskskikt: I allén och den lilla dungen växer många olika trädslag. Grova och mycket grova exemplar finns av alm, ask, klibbal och asp. Kring herrgården finns också hästkastanj, sälj och poppel, även de grova till mycket grova. Fyra träd med en diameter över en meter finns; en klibbal, två askar och en poppel. Övriga förekommande trädslag är björk, rönn, lind, lönn, klibbal och fågelbär. Många av träden har bohål och grov sprickbark är

allmänt förekommande. Asp och ask överväger i föryngringsskiktet. Buskskiktet är glest och parkbetonat. I den nordligaste dungen växer asp, björk och fågelbär. Här förekommer bete.

Övriga noteringar: En liten damm är belägen bakom herrgården. Bebyggelsen och vägen påverkar objektet till viss del.

Naturvärdesbedömning: Ett objekt som detta är mycket värdefullt. En stor mängd både gamla och grova träd av många slag samt att tillgängligheten för friluftslivet är god ger ett högt naturvärde. Dessutom är de en viktig struktur i det öppna landskapet – en möjlighet för att söka föda och skydd för bl a fågellivet. Den nordligaste dungen håller inte riktigt samma klass, men den får ingå i detta objekt eftersom den är för liten att utgöra ett eget objekt.

272. Blandlövhage vid Motviljet

Församling Stenum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 52/ 083 42	Areal 8,7 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Ekhage	

Allmän beskrivning: Söder om Götala herrgård ligger en stor hagmark med ett glest trädskikt. Omgivningarna är öppen mark och i söder barrskog. Fältskiktet är övervägande av frisk örttyp, med fuktiga inslag.

Träd- och buskskikt: Björk och ek dominerar med inslag av asp, ask, fågelbär, klibbal, rönn, gran och tall. Träden är medelålders till äldre och upp till grova dimensioner. Här finns enstaka gamla och grova ekar. Många träd har bohål och flera bär hamlingsspår. Enstaka stående döda björkar förekommer. Busksiktet är glest och består av en och nypon

Flora och fauna: Pettersson (1995) fann guldpuddrad spiklav *Calicium adpersum*, gul dropplav *Cliostomum corrugatum* och brun nållav *Chaenotheca phaeocephala*.

Övriga noteringar: Objektet finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen, nr 27 som klass 3. Røjning har påverkat objektet. Odlingsrösen utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet är ganska högt i en hagmark som denna med gamla och grova lövträd.

273. Blandlövhage och sekundär lövskog vid Stora Vadet

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 52/ 083 53	Areal 12,1
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: I det omväxlande öppna och trädbevuxna landskapet i Götala öster om Skara finns detta lövbestånd. Objektet består av två områden intill varandra, den södra delen är en betesmark och den norra har för länge vuxit igen sedan till skog. Fältskiktet är övervägande av frisk örttyp med fuktiga och blöta inslag, framför allt kring bäcken.

Träd- och buskskikt: I hagmarken i söder dominerar asp och björk det halvslutna trädskiktet. Andra förekommande trädslag är ask, ek, fågelbär och gran. Träden är mestadels medelålders, men här finns också hela dungar med tätväxande ung asp. Enstaka dött fågelbär förekommer. Buskskiktet är glest växande en.

Den norra delen är en sluten skog där asp och björk finns i stor mängd, med sällskap av ek, rönn och sälg. Inslaget av gran och tall är stort. Klibbal förekommer där marken är riktigt fuktig till blöt. Här har stammarna utvecklats socklar, både hos klibbal och björk. En del död stående och liggande ved av klibbal och björk finns i skogen. Buskskiktet utgörs av hallon och enstaka en.

Flora och fauna: Åkergrödor lever i området och ormvråk noterades.

Övriga noteringar: Götalabäcken rinner igenom skogen och innebär viss vattenstörning. Plockhuggning har förekommit.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden i och med att det innehåller omväxlande miljöer och att det finns relativt god mängd död ved.

274. Allé och vårdträd vid Brunnsbo

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 52	Areal 3,2 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I det helt öppna odlingslandskapet öster om Skara ligger Brunnsbo gård. Mot gården löper en lång björkallé och kring gården växer flera vårdträd. Fältskiktet är av frisk örttyp med ett litet fuktigt inslag där Dofsan rinner förbi.

Träd- och buskskikt: Björk utgör hela allén och träden är gamla och grova. Det finns även en del döda stående björkar i allén. Kring husen och på tomten växer ask, alm, ek, lind, lönn och oxel. Många av träden är gamla och grova. Två jätteaskar står vid husen. Flera träd har bohål och grov sprickbark förekommer allmänt. En dunge på tomten har slutet trädskikt. Enstaka död ved av ask finns. Buskskiktet består av nypon, hallon, fläder och krusbär.

Övriga noteringar: Fårbete påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden i de äldsta och grövsta träden. Öppenheten gör att träden blir utsatta för omkringblåsande gödning och ev. bekämpningsmedel från omgivande åkermark. Det kan förklara att påväxten på träden inte är av det intressantaste slaget.

276. Mäskabäckens dalgång

Församling Skara domkyrkoförsamling/ Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 52	Areal 14,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Norr om Skara stad rinner Mäskabäcken. Där den delar sig, strax öster om museijärnvägen, växer en sluten lövskog. Omgivningarna är öppen odlingsmark. Fältskiktet är blött till fuktigt nere i dalgången och friskare högre upp i sluttningen.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar det slutna trädskiktet. Övriga förekommande träd är björk, asp, hägg, rönn, sälg, gran och tall. Träden är övervägande medelålders med äldre och grövre inslag av klibbal. Föryngringsskiktet består av klibbal och asp. Död ved finns i relativt stor mängd och det gäller främst klibbal, men även asp. Både liggande och stående död ved finns. Buskskiktet utgörs av hallon, druvfläder, hägg och lite hassel.

Flora och fauna: Spår av bäver finns i området..

Övriga noteringar: Bäckens och bete i södra delen utgör påverkan. De omgivande åkrarna läcker kväve till objektet, vilket syns på den stora förekomsten av nässlor.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga naturvärden knutet till den döda veden och de äldsta träden. Strukturellt är detta en viktig del i det annars mest öppna och platta landskapet. Här finns föda och skydd för djurlivet och bäcken bidrar med sin naturtyp till landskapets biologiska mångfald.

280. Sekundär lövskog väster om Brunnsboäng

Församling Skara domkyrkoförsamling/ Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 52	Areal 3,9 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Intill Brunnsboängs naturreservat ligger denna lövskog. Den gränsar också till barrodling och åkermark. Marken är frisk till fuktig med blöta inslag intill bäcken.

Träd- och buskskikt: Asp är det dominerande trädslaget i den slutna skogen. Björk och gran förekommer i stor mängd med inslag av ask, ek, rönn, sälj, gran samt klibbal i det fuktigaste området i norra delen. Träden är medelålders till äldre och medelgrova till grova. En hel del grova aspar finns i skogen och flera av dem har bohål. Det finns även grova exemplar av gran. Ask överväger i föryngringsskiktet. Död ved finns i relativt stor mängd och det gäller klibbal, asp, björk och gran. Både stående torrträd och lågor förekommer och dessutom i både grova och klena dimensioner. Buskskiktet består av medeltätt växande hassel, hallon och druvfläder.

Flora och fauna: Signalarten rostfläck *Arthonia vinosa* växer på ek i skogen. Grönvit nattviol förekommer i fältskiktet. Svampangrepp på träden är vanligt, bl a växer den allmänna arten aspticka *Phellinus tremulae* på många av asparna.

Övriga noteringar: Gran har vuxit in i skogen som troligen är en före detta betesmark. De grova granarna har ett värde i sig, men en utgallring av de klenare granarna vore önskvärt för de lövanknutna naturvärdena.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga naturvärden knutna till de äldsta träden och den grova döda veden. Förekomst av signalart och närhet till finare marker stärker värdet.

281. Fuktskog vid Vingården

Församling Skara domkyrkoförsamling/ Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 52	Areal 4,1 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Norr om Brunnsboängs reservat ligger denna fuktskog. Den gränsar till hygge, barrskog och åker. Västligaste delen är en barrblandad fuktskog. Fältskiktet är övervägande av fuktig örttyp med friska inslag.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar det slutna trädskiktet. Inslag finns av björk, ask, hägg, asp och gran. Träden är medelålders med gamla exemplar längst i väst. Sockelbildning förekommer både hos klibbal och björk. Klibbal och ask står för föryngringen. En del död ved av klibbal förekommer. Hallon och druvfläder utgör buskskikt.

Övriga noteringar: Åkerns överskottskväve påverkar objektet av den stora mängden av nässlor att döma.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutna till de äldsta träden.

283. Lövdunge vid Östergården

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 52	Areal 2,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Mitt i den öppna åkermarken vid Östergården ligger en trädklädd åkerholme som delvis betas. Marken är frisk med fuktigt inslag.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av ek, rönn och gran. Träden är medelålders och medelgrova. Föryngringen står asp och gran för. Död ved förekommer endast sparsamt. Buskskiktet är glest och består mest av viden vid dammen intill.

Övriga noteringar: En damm ligger i anslutning till objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de äldsta träden. Dessutom är trädklädda åkerholmar en viktig struktur i det öppna odlingslandskapet.

284. Sekundär lövskog vid Knivsbacken

Församling Stenum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 53/ 083 43	Areal 9,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Sydväst om Tubbetorp ligger detta lövbestånd. Omgivningarna är öppen odlingsmark och barrskog. Marken är frisk med fuktigt inslag längs en liten bäck.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av klibbal. Övriga trädslag är ek, hägg, gran och tall. Träden är medelålders och medelgrova. Endast lite död ved av björk förekommer. Buskskiktet består av hallon.

Naturvärdesbedömning: Här finns måttliga naturvärden knutet till bäcken.

285. Ung sekundärskog väst och öst om Tubbetorp

Församling Stenum	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 6,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: På båda sidor om Tubbetorp ligger dessa mycket unga lövskogsbestånd. Fältskiktet är av frisk och fuktig örttyp. Omgivningarna är öppen odlingsmark, blandlövhage och en äldre sekundär lövskog.

Träd- och buskskikt: Asp och björk utgör det slutna trädskiktet. Träden är unga i öster och mycket unga och kläna i väster.

Övriga noteringar: Götalabäcken rinner igenom objektet.

Naturvärdesbedömning: Objektet har låga naturvärden.

286. Blandlövhage och sekundär lövskog vid Tubbetorp

Församling Stenum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 17,2 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: Öster om Skara där öppen odlingsmark övergår i skogsmark ligger Tubbetorp. Norr om gården finns ett lövbestånd, där västra halvan är blandlövhage och östra halvan, som tidigare har betats, är igenvuxen lövskog. Kring gården står en del gamla och grova vårdträd, bl a en jätteek. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp med blöta inslag längs Götalabäcken. Lite ris förekommer också.

Träd- och buskskikt: Asp och björk är de dominanta trädslagen. Här växer även alm, ask, lönn, fågelbär, vidkronig gran och i de fuktigare delarna klibbal. På vissa ställen längs bäcken har det till och med bildats riktiga klibbalkärr med rejäla socklar på träden. Trädsiktet är i hagmarken halvslutet med ljusöppningar och tätare partier. Den östra skogen är helt slutet. Vid vägen och nära gården står grövre vårdträd, bl a ek, lind och ask. Föryngringen av asp, ek björk och ask är god på västra sidan. På östra sidan dominerar hägg och asp i föryngringsskiktet. Död ved förekommer i ganska stort mått av klibbal, asp, ek och alm. Buskskiktet utgörs av en, hassel, nypon och hallon i den västra hagen och i östskogen finns tätt med hägg och brakved.

Flora och fauna: Signalarten rankstarr *Carex elongata* växer i kärrmiljön. På ek växer gulpudrad spiklav *Calicium adspersum*, även den en signalart. Hagmarksfloran är intressant, se nedan.

Övriga noteringar: Hagen finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen, nr 26 med klass 3. En del av den västra hagmarken är en nyckelbiotop med ornitologiska värden.

Naturvärdesbedömning: Här är flera skogstyper intill varandra och marken är både betad och ohävdad. Det finns rikligt med död ved och förekomst av signalarter. Allt detta leder till ett högt naturvärde.

287. Sekundär lövskog norr om Gresaberget

Församling Norra Ving	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 53/ 083 43	Areal 7,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I norra Ving intill de fina ekhagarna ligger ett område med sekundär lövskog. Marken är delvis frisk och i ett band runt avfallsanläggningen går ett fuktstråk med en bård av unga lövträd.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av klibbal och gran. Träden är unga till medelålders. Det förekommer lite död ved av klibbal. Buskskiktet består av hallon och druvfläder.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden.

288. Ekhage söder om Axvall

Församling Norra Ving	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 53/ 083 43	Areal 15,5 ha
Skogstyp Ekhage Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: I Norra Ving ligger denna stora hagmark med många gamla och grova träd. Hembygdsgården ligger här och ett elljusspår går igenom hagen. Omgivningarna är barrblandskog åt väster och öppen odlingsmark åt öster. I söder finns fler fina ekhagar och i norr ligger samhället Axvall. Marken är frisk och fältskiktet är av frisk örttyp med risinslag. Ett par små våtmarker finns i området.

Träd- och buskskikt: Ek och björk dominerar tillsammans med asp i det halvslutna trädskiktet. Övriga trädslag är lönn, sälg, poppel, gran och tall. Träden är medelålders till gamla och medelgrova till grova. Det finns tre jätteeckar i hagen. Många av asparna har bohål och grov sprickbark förekommer allmänt. Död ved finns av ek, björk och sälg, både lågor och stående torrträd. Det glesa buskskiktet utgörs av enbuskar.

Flora och fauna: På flera av ekarna växer signalarterna rostfläck *Arthonia vinosa* och sotlav *Cyphelium inquinans*. Hagmarksfloran är fin, se nedan.

Övriga noteringar: Objektet finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som Vingängen, nr 73 ett objekt med höga naturvärden (klass 3).

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden knutet till de många gamla och grova träden. Förekomst av signalarter och högsta värde för friluftslivet styrker värdet.

289. Klibbalstrandskog runt Vingasjön

Församling Norra Ving/ Norra Lundby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 53/ 083 54/ 083 44	Areal 7,7 ha
Skogstyp Klibbalstrandskog Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Runt Vingasjön söder om Axvall växer en strandskog. Omgivningarna är odlingsmark i söder och i norr bebyggelse. Sjön har en iordninggjord badplats med bryggor. Marken är fuktig till frisk och till vissa delar parkskött.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar helt med litet inslag av andra träd som lönn, fågelbär, asp, björk, rönn, sälg och pil. Träden är övervägande medelålders och medelgrova

men det finns en del grova exemplar av klibbal. Död ved finns i liten utsträckning av klibbal. Buskskiktet består av medeltätt växande druvfläder, hallon, viden och spirea.

Övriga noteringar: Badplatsen innebär både en påverkan och ett värde för friluftslivet.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden i sin för kommunen lite ovanliga skogstyp och i de äldsta träden.

290. Björkhage vid Valleskolan

Församling Skärv	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 5,9 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: På det militära övningsområdet norr om Valleskolan ligger denna björkhage. I väster gränsar den till barrskog och i övrigt till hagmark och bebyggelse. Fältskiktet är av torr till frisk örttyp och här betas.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar helt det glesa trädsiktet med inslag av gran, tall och enstaka apel. Ingen död ved förekommer. Buskskiktet utgörs av hallon och en.

Övriga noteringar: Militära övningar kan påverka objektet. Hagmarken finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som en del av nr 72, Axvalla hed. Den har fått högsta naturvärde, klass 1.

Naturvärdesbedömning: Beståndet bedöms ha vissa naturvärden som trädklädd hagmark. Även om hagmarksfloran är fin, är de trädanknutna naturvärdena måttliga.

291. Park och vårdträd vid Axvalla folkhögskola

Församling Skärv	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 53/ 083 63	Areal 4,9 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Kring Axvalla folkhögskola växer många äldre vårdträd. Omgivningarna är öppna och tätorten Axvall ligger intill. Marken är frisk och parkskött.

Träd- och buskskikt: Lönn är det vanligast förekommande trädet men här finns många olika trädslag. De övriga är alm, ask, bok, ek, lind, oxel, björk, säl, gran, hästkastanj och rödek. Det finns gamla och grova träd av alla arter men hos oxel och lind dominerar de grova träden.

På vissa ytor som inte ansas så hårt finns ungräd av gran, bok, ek, rönn och lönn. En del träd har bohål. Enstaka döda björkar förekommer. Buskskiktet är i det närmaste obefintligt, endast någon hagtorn finns.

Övriga noteringar: Vissa träd är svampangripna. Rekreativvärdet är högt för de som arbetar och studerar här.

Naturvärdesbedömning: En stor mängd gamla och grova träd ger ett högt trädanknutet naturvärde, även om omgivningarna inte har några större andra naturvärden. Den ligger dock lågt i sin klass

292. Enbuskemarken vid Axvall

Församling Skärv	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 53/ 083 54	Areal 33,9 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Detta är norra delen av Axvalla hed, som till största delen ligger norr om riksväg 49. Objektet består av två delar. Den ena är den mycket glest trädbevuxna heden och den andra är den sekundära lövskog i väster som bildats när hagmarken har fått växa igen. Marken är frisk och fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: På heden dominerar björk med inslag av asp, fågelbär och rönn. Buskskiktet är glest växande en och nypon. Den västliga skogen domineras även den av björk och asp med stort inslag av gran. Övriga förekommande träd är ask, ek, lönn, hägg, sälg och tall. Träden är medelålders med både yngre och äldre inslag. Ett par riktigt gamla, grova hagmarksgranar står inne ibland de yngre träden. Det finns även mycket gamla och grova exemplar av sälg. Död ved finns i liten utsträckning av sälg och björk. Buskskiktet är tätare än i hagmarken och består av nypon, hallon, en och druvfläder.

Övriga noteringar: Bete och upphörande bete utgör stor påverkan på objektet. Övrig påverkan utgörs av vägen, gallring och en kraftledningsgata. En rastplats ligger intill och ger ett visst rekreativvärde, även om trafiken är mycket störande. Axvalla hed har nr 72 i Ängs- och hagmarksinventeringen och är klassad som 1:a.

Naturvärdesbedömning: De största värdena ligger i hagmarksfloran – de trädanknutna naturvärdena är dock måttliga.

293. Ekhage vid Brunnsboäng

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 1
Ekonomiskt kartblad 083 53/ 083 52	Areal 61,5 ha
Skogstyp Ekhage	

Allmän beskrivning: Brunnsboäng är en stor och vacker ängs- och hagmark som utmärks av sina många vidkroniga ekar. Ängen är unik i kommunen med sin stora areal och sin stora mängd gamla och grova ekar. Området betas och har hittills också slagits till viss del. Ängen har en lång historia. Den är ett fossilt kulturlandskap med många olika fornlämningar. Sedan 1400-talet har här varit slåtteräng. Efter en tid med igenväxning på 1900-talet togs slåttern upp igen och den hävdgynnade floran har haft en återhämtning. Omgivningarna är i söder öppen odlingsmark och i norr en igenvuxen ekhage, också den med grova träd. Det rika fåltskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Eken dominerar trädskiktet totalt med ett litet inslag av björk, rönn, sälg, apel och gran. Ekarna är grova till mycket grova och står glest över ängen. Det finns en ganska liten mängd död ved – inga lågor, men väl flera stående döda och döende ekar. Det finns även död ved av rönn och hassel. Många av träden har bohål och grov sprickbark förekommer i stort mått. Buskskiktet är glest och består av gruppställda hasselbuketter. Många är riktigt gamla och omfattningsrika och i de inre delarna av buketterna står döda hasselstammar kvar.

Flora och fauna: Floran är intressant med slåttergubbe, ormrot, svinrot, ormbär (signalart), nattviol (båda arterna), gökblomster, gullviva och mycket mer. Se ängs- och hagmarksinventeringen där Brunnsboäng finns med som nr 51 och är av högsta klass. På träden växer rikligt med rostfläck *Arthonia vinosa* och sotlav *Cyphelium inquinans* samt en del gulpudrad spiklav *Calicium adpersum*. Alla lavarna är signalarter. Den mindre allmänna blanksvart trämyra *Lasius fuliginosus* har en koloni i en döende ek. Det är en art som signalerar höga naturvärden i gamla träd. Där den lever finns ofta flera naturvårdsintressanta arter. Det finns för övrigt gott om insektshål i de döda träden. Pettersson (1995) fann även gul dropplav *Cliostomum corrugatum* (NT) och brun nållav *Chaenotheca phaeocephala*.

Övriga noteringar: Brunnsboäng är ett naturreservat som är både lättillgängligt och ligger nära tätorten, vilket gör att värdet för friluftslivet är det allra högsta. Flera av ekarna verkar vara i dåligt skick. De visar tecken på stress med allt mer utglesade kronor. Om detta är ett problem kommer den närmaste tiden att visa.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet är här av allra högsta klass. Det beror på den stora mängden grov ek, den fina floran med signalarter, att värdet för friluftslivet är mycket högt samt inte minst att det finns så mycket av allting eftersom arealen är så stor. Ett problem kan dock återväxten bli, i och med att föryngringen av ek inte är så stor.

294. Blandlövhage i Brunnsboäng

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 3,7 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: I södra delen av Brunnsboäng ligger denna hagmark. Fältskiktet är av frisk örttyp och området betas.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är nygallrat och mycket glest. Asp, björk och sälg utgör trädskiktet. De är medelålders och medelgrova utom sälgen som är yngre. Enstaka död sälg finns. Buskskiktet är obefintligt, troligen avbetat.

Övriga noteringar: Gallring har påverkat objektet kraftigt.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden som trädklädd hagmark.

295. Igenväxt hagmark vid Brunnsboäng

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 20,8 ha
Skogstyp Igenväxt äng/hage av lind-ektyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Norra delen av Brunnsboängs naturreservat är en ekhage som fått växa igen under lång tid. Norr om objektet finns en ung gran- och aspskog och i söder ligger den öppna ekhagen Brunnsboäng. Marken är frisk till fuktig och fältskiktet av frisk örttyp med fuktigt inslag.

Träd- och buskskikt: I det slutna trädskiktet är de mest förekommande arterna asp och gran. Björk och ek finns också med inslag av ask, sälg, hägg och klibbal. De båda sistnämnda överväger närmare bäcken. De många grova till mycket grova träden sätter prägel på skogen. Både lövträd som ek och asp samt även gran har gamla och grova exemplar. Bohål förekommer allmänt i de gamla asparna. Asp och ask dominerar i föryngringsskiktet. Död ved finns i rätt stor omfattning. Det har fallit många grenar från ekarna och det står en del ekar som torrträd. Asp, björk och gran har också producerat död ved. Buskskiktet består av tätt växande hassel och hallon.

Flora och fauna: En av Sveriges främsta signalarter, lunglav *Lobaria pulmonaria*, växer på flera ekar i skogen. Den signalerar bl a långvarig kontinuitet av gamla grova lövträd och där lunglaven finns brukar fler intressanta arter också finnas. Här finner man även signalarterna

rostfläck *Arthonia vinosa* och guldpuddrad spiklav *Calicium adpersum* på ekarna. Signalarterna långfliksmossa *Nowellia curvifolia* och vågig sidenmossa *Plagiothecium undulatum* finns i skogen. Den förstnämnda växer på död ved som har hunnit ligga ett tag.

Övriga noteringar: Denna gamla hagmark har ju vuxit igen med mycket gran. Om man skulle ta bort alla träd utom ekar för att försöka återskapa en hagmark liknande Brunnsboäng, skulle många naturvärden som finns idag gå förlorade. Många av de gamla och grova träden är asp och gran med egna värden för naturen.

Naturvärdesbedömning: Objektet har mycket höga naturvärden knutet till de gamla och grova träden och till förekomsten av signalarter. Närheten till Brunnsboäng stärker värdet.

296. Ung asp- och granskog norr om Brunnsboäng

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 9,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Längs en bäck som rinner norr om Brunnsboäng växer ett ungt barrblandat lövskogsparti. Marken är fuktig med friska inslag. Omgivningen är i norr barrskog och i söder en igenväxande ekhage.

Träd- och buskskikt: Asp och gran dominerar helt. Träden är unga och kläna. Endast lite klen död ved förekommer.

Naturvärdesbedömning: Objektet har låga naturvärden.

297. Sekundär lövskog vid Ranåkra kvist

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 10,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Där skogsmarken vid Brunnsboäng i norr övergår i öppen odlingsmark är denna lövskog belägen. Man kan ana att här har varit en öppen betesmark tidigare, bl a genom att de äldsta granarna har vida kronor, något de bara får om de växer upp fritt. Hässlebrodd och ängsvädd i fältskiktet tyder också på ett förflutet som öppnare mark. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp med ett ganska stort risinslag.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är slutet och domineras i norr av klibbal och i söder av asp och björk. Inslag finns av ek, ask, sälk och vidkronig gran. Träden är medelålders och medelgrova. Ask, asp och klibbal står för föryngringen. Död ved förekommer sparsamt av klibbal, ek och björk. Buskskiktet utgörs av hassel, hallon och druvfläder

Övriga noteringar: Plockhuggning och väg påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden hos de äldsta träden och den döda veden.

298. Sekundär lövskog vid Ranåkra kvist

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 5,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Objektet består av två delar, en ung asp- och björkdunge i norr och en kraftigt utglesad del i söder. Eventuellt har man tänkt sig börja med bete där, eftersom de flesta träden är fällda, endast ett fåtal står kvar. Fältskiktet är av frisk örttyp med risinslag.

Träd- och buskskikt: Asp och björk växer i den norra delen med inslag av ek, sälk, tall och gran. I den södra står enstaka träd kvar. Död ved förekommer sparsamt och buskskiktet består av enstaka hassel.

Övriga noteringar: Avverkning har påverkat objektet kraftigt.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet bedöms vara lågt.

299. Vårdträd vid Ranåker

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 1,5 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Gården Ranåker ligger högt i det böljande öppna landskapet norr om Brunnsboäng. Marken är frisk och parkskött.

Träd- och buskskikt: Flera grova askar växer intill husen. Unga lönnar och lindar växer i två korta alléer. Varken död ved eller buskskikt förekommer.

Naturvärdesbedömning: Här finns måttliga naturvärden i de gamla och grova askarna.

300. Sekundär lövskog vid Skogen

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 6,9 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Detta lövbestånd ligger öster om Ranåker omgivet av barrskog på tre sidor. I väster öppnar sig odlingslandskapet. Objektet består av två delar, en på var sida om vägen. Fältskiktet är av fuktig till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Den västra delen består av klibbal intill en mosse med inslag av ek, fågelbär, oxel, asp, björk och rönn. Hela det centrala partiet domineras av gran. Död ved finns av klibbal, asp, björk och gran. Buskskiktet består av hallon och druvfläder.

Den östra delen är något torrare och domineras av asp och björk och har ett mindre graninslag. I övrigt är de lika förutom att här finns lite hassel i buskskiktet också.

Övriga noteringar: En del träd är angripna av svamp vilket kommer att innebära mer död ved i framtiden.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden i de äldsta träden och den döda ved som finns.

301. Sekundär lövskog vid Lundsberg

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 13,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Vid Lundsberg finns en träningsbana för hästar. Centrala delen är öppen och kring den växer lövskog som delvis betas. Omgivningarna är barrskog. Marken är frisk till fuktig.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar i det slutna trädskiktet. Övriga förekommande träd är ask, ek, fågelbär, rönn, sälj, gran och tall. Träden är övervägande

medelålders och medelgrova men det finns också grova aspar. En del träd har bohål. Asp dominerar i föryngringskiktet. Viss tillgång på död ved finns. Buskskiktet består av hallon, brakved, hassel och vide.

Flora och fauna: Signalarten ormbär växer i skogen.

Övriga noteringar: Travträningsskogen påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

302. Vårdträd och sekundär lövskog vid Stora Ekeberg

Församling Skärv	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 2,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Vid Stora Ekeberg, till hälften omringat av barrskog, ligger detta objekt. Det består av två delar, en sekundär lövskog och vårdträd i en park. Fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: I den skogsbetonade delen av objektet dominerar asp och björk med inslag av ask, ek, fågelbär, gran. I utkanten står en grov bok som vårdträd. Grova exemplar finns av både björk och bok. Här finns endast en liten förekomst av död ved, men i grova dimensioner. Buskskiktet består av hassel och hallon.

Parkdelen består av vårdträd av lönn, alm, blodbok, lind och hästkastanj. Ingen död ved eller buskskikt förekommer.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden i de äldsta träden och den grova döda veden i skogen.

303. Sekundär lövskog vid Axevalla travbana

Församling Skärv	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 4,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Vid travträningsskogen i Axevalla ligger två bestånd med lövskog. Omgivningarna är öppen odlingsmark och parkeringsplats. Marken är frisk.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av ek och gran. Träden är unga till medelålders och som mest medelgrova. Endast sparsamt med död ved förekommer. Asp och gran står för förnyringen. Buskskiktet består av brakved och hassel.

Övriga noteringar: Travträningsbanan påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden.

305. Blandlövhagar vid Hulegården

Församling Skärv/ Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 5,8 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I de öppna odlingsmarkerna vid Hulegården ligger flera blandlövhagar på kullar. Fältskiktet är av torr till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Björk, asp och ek dominerar med inslag av rönn, gran och tall i det halvslutna trädskiktet. Träden är medelålders och medelgrova, med ungt inslag. Björk och ek står förnyringen. Död ved förekommer i liten utsträckning. Buskskiktet utgörs av en, hallon och nypon.

Övriga noteringar: Bete påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet bedöms vara måttligt.

306. Sekundär lövskog vid Hulegården

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 53	Areal 3,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Omslutet av barrskog ligger en öppen odlingsmark vid Hulegården. I gränsen till barrskogen finns en sekundär lövskog, så även på en åkerholme. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp med risinslag.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar det slutna trädskiktet med inslag av ek, klibbal, rönn, säl, gran och tall. Gran och klibbal står för förnyringen i den långsmala

skogen och på åkerholmen är det asp. Endast liten förekomst av klen död ved finns. En och hallon utgör buskskikt.

Naturvärdesbedömning; Objektet har låga naturvärden.

307. Sekundär lövskog vid Vargmossarna

Församling Skärv	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 53/ 083 63	Areal 17,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I nordöstra Skara ligger Vargmossarna. I dess södra del ligger denna lövskog. Den är till största delen omgiven av barrskog, förutom i den västra delen där en asp- och björkhage finns. Största delen av detta objekt har tidigare också varit asp- och björkhage, men den har vuxit igen under ett antal år. En liten del med vårdträd finns också. Fältskiktet är av fuktig till frisk örtristyp.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med ett stort inslag av gran. Övriga trädslag är ek, hägg, klibbal och tall. Träden är medelålders med ungt inslag och som mest medelgrova. Det finns död björk- och asped, både stående torrträd och lågor, i relativt god mängd. Asp och gran står för föryngringen. Buskskiktet är ställvis tätt växande viden, hallon och brakved.

Övriga noteringar: En gammal banvall går igenom objektet. Den används till ridväg numera. Diken samt plockhuggning har påverkat objektet. Svampangrepp förekommer i viss utsträckning.

Naturvärdesbedömning: Skogen har vissa naturvärden knutet till den döda veden.

310. Lövhagar och vårdträd vid Skålltorp

Församling Skärv	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 53/ 083 63	Areal 15,1 ha
Skogstyp Ekhage Blandlövhage av asp-björktyp Blandlövhage av ask-almtyp Parker, alléer och vårdträds miljöer	

Allmän beskrivning: Norr om Axvall i gränsen mellan öppen hagmark och barrskog ligger Skålltorp. Där finns en ridskola som har en del fina vårdträd. Omkring gården finns mycket betesmark med olika typer av trädskikt. En liten trädklädd fornminneskulle söder om gården ingår också i objektet. Omgivningarna är i norr en fin lövskog och i söder öppen hagmark. Marken är frisk med fuktigt inslag och fältskiktet är av frisk och fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Norra delen är en ekhage där grova ekar dominerar det glesa trädskiktet. Buskskiktet består av glest växande en. Den västligaste delen är en blandlövhage med dominans av asp, björk samt ask, med inslag av alm, fågelbär och rönn. Klibbal växer i ett stråk intill bäcken. Träden är medelålders till äldre och medelgrova till grova. Här är buskskiktet tätare och består av hassel, en, hallon och snöbär. Bland vårdträden återfinns minst tre jätteträd, en lind, en ek och en ask. Död ved av klibbal och björk förekommer endast sparsamt.

Övriga noteringar: Ett par fornlämningar finns i objektet. Ridskolan innebär ett högt rekreativvärde. En liten bäck rinner igenom områdets västra del. En del träd är svampangripna och det kan leda till större mängd död ved i framtiden. Får de döda träden stå kvar finns möjligheter för vedlevande insekter och deras predatorer att etablera sig. Hagarna finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen, nr 71 och har klassats som 3:a.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett fint och varierat objekt med många gamla och grova träd. De trädanknutna värdena är höga, likaså finns värden i hagmarksfloran. Närheten till den fina skogen i norr stärker värdet.

311. Äldre lövskog vid Skålltorp

Församling Skärv	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 53/ 083 63	Areal 16,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Klibbalkärr Ek-hassellund	

Allmän beskrivning: En stor och heterogen skog med flera olika skogstyper inblandade i varandra. Bäcken som rinner genom skogen ger en blötare skog dominerad av klibbal, medan det på friskare mark har bildats lundliknande partier. Ställvis finns torrare sekundär lövskog. Här har troligen betats förut, men skogen har sedan ett tag slutit sig. En avgränsad del mitt i skogen är granodling. Fältskiktet varierar med markens fuktighetsgrad och är fuktig till frisk örttyp med inslag av ris och blöt typ. I norr gränsar området till barrskog och i söder till öppet landskap, främst hagmarker.

Träd- och buskskikt: Det omväxlande trädskiktet består av ek, asp, björk, alm, ask, klibbal samt inslag av lönn och fågelbär. Träden är medelgrova till grova med yngre inslag. Det finns grova träd av framför allt asp, ask, klibbal och ek. I västra delen finns ett mycket ungt

ekdominerat parti. Där är ekarna högstammiga och det verkar som skogen de vuxit upp i har gallrats på allt utom ek. En framtida ekhage, möjligen? Ställvis intill bäcken har det bildats klibbalkärr med socklar på träden. Föryngringsskiktet varierar även det med fuktighetsgraden och klibbal, ask och asp är de som kommer upp mest. Död ved finns i god mängd. Den utgörs av klibbal, asp, björk, alm och ek. Både lågor och stående torrträd förekommer och i medelgrova till grova dimensioner. Buskskiktet är medeltätt – ställvis tätt – och består av brakved, hassel, hallon och närmast husen även snöbär.

Flora och fauna: I objektet växer signalarterna långfliksmossa *Nowellia curvifolia*, en mossa som växer på död ved som uppnått en viss ålder, samt krusig ulota *Ulota crispa*. Lavarna rostfläck *Arthonia vinosa* och sotlav *Cyphelium inquinans* är även de signalarter.

Övriga noteringar: En damm finns nära husen och en bäck rinner igenom området. Svampangrepp är allmänt utbrett vilket kommer leda till mer död ved i framtiden. Bete förekommer i utkanten närmast hagarna. Granodlingar ligger intill och i objektet.

Naturvärdesbedömning: Detta stora och heterogena objekt har höga naturvärden. Här finns flera olika skogstyper, alla med äldre och grövre träd och en god tillgång på död ved, även den grövre. Signalarterna styrker den höga klassningen.

312. Klibbalstrandskog vid Prinshagasjön och Spånnsjön

Församling Norra Ving/ Norra Lundby	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54/ 083 44	Areal 11,4 ha
Skogstyp Klibbalstrandskog Sekundär lövskog, friska och torra typer Sjöstrandsnår	

Allmän beskrivning: Prinshagasjön och Spånnsjön ligger intill varandra i slättmarken norr om Hornborgasjön. Omgivningarna är öppen odlingsmark. Marken är fuktig till blöt med friska inslag.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar det slutna trädskiktet där marken är fuktig. På friskare mark dominerar björk. Övriga förekommande trädslag är hägg, asp, rönn, sälj och pil. Träden är medelålders och medelgrova med yngre inslag. Ett parti vid Spånnsjön är utan trädskikt och består endast av viden – ett sjöstrandsnår. Dessa är viktiga miljöer för bl a småfågel. Död ved finns i relativt stor utsträckning. Det är främst klibbal och videsnåren som producerat död ved. Torrträd av björk förekommer också. Buskskiktet är medeltätt med ställvis mycket täta partier av viden. Övriga buskar är getapel, hallon och hagtorn.

Övriga noteringar: Häst och får betar intill träden. Ett allmänt utbrett svampangrepp kommer leda till mer död ved i framtiden.

Naturvärdesbedömning: Denna skogstyp är inte så vanlig och det tillsammans med att här finns gott om död ved ger ett högt naturvärde.

313. Vårdträd vid Prinshaga

Församling Skärv	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 1,4 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Prinshaga egendom ligger öster om Axvall i ett mestadels öppet landskap. Vid gården växer många gamla och mycket grova ädellövträd. Sex stycken träd når över en meter i diameter och det är tre lindar, två bokar och en alm.

Träd- och buskskikt: Bok och lönn förekommer mest. Övriga trädslag är alm, lind, asp, björk, hästkastanj och tall. Död ved förekommer inte, inget buskskikt heller.

Övriga noteringar: En del av marken betas. Byggnaderna är kulturminnesmärkta.

Naturvärdesbedömning: Så många jätteträd innebär ett högt naturvärde, trots att objektet är litet. Beståndet är dock påverkat av bebyggelsen och det drar ner värdet, så objektet ligger lågt i sin klass.

314. Alléer och vårdträd vid Pansarmuseet

Församling Skärv	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 7,4 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I Axvalla heds östkant ligger Pansarmuseet med flera alléer intill. Den största, som löper i flera rader, går i nord-sydlig riktning och den mindre i östlig riktning mot Husgårdet. Marken är frisk och parkskött.

Träd- och buskskikt: Lind dominerar den stora allén totalt. Allén går i flera rader, oftast fyra. Den något mindre allén i norra delen utgörs av lönn, ask, alm, lind och björk. Träden är medelålders och många av träden är grova. Död ved förekommer inte, inget buskskikt heller.

Naturvärdesbedömning: Det trädanknutna naturvärdet är högt i och med en stora mängden grov lind. Dessutom är det strukturella värdet av en allé högt i ett i övrigt öppet landskap.

315. Ung fuktskog vid Axvalla hus

Församling Skärv	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 4,1 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Detta är en våtmark som ligger intill en äldre klibbalstrandskog vid Husgårdessjön. I väster gränsar skogen till Axvalla hed. Strukturen på skogen liknar den intilliggande klibbalskogens (objekt nr 316), men denna är mycket yngre.

Träd- och buskskikt: Klibbal och björk dominerar trädsiktet med inslag av gran och rönn. Träden är unga och kläna, men somliga är senväxta eftersom de växer i fuktig mark. Eventuellt kan här bildas klibbalkärr längre fram. Död ved förekommer nästan inte alls, och buskskiktet är nästan obefintligt, endast enstaka viden.

Naturvärdesbedömning: Trädsiktet är ännu ungt, men strukturen är fin och hit kan värdena från den äldre klibbalskogen komma att sprida sig.

316. Klibbalstrandskog och hagmark vid Axvalla hus

Församling Skärv	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 7,1 ha
Skogstyp Klibbalstrandskog Blandlövhage av ask-almtyp Ekhage	

Allmän beskrivning: Invid Husgårdessjön öster om Axvall är flera fornlämningar belägna, bl a Axvalla hus. Vid borgruinen finns en blandlövhage och på båda sidor om den växer en klibbalstrandskog intill sjön. Längst i norr ingår ett par jätteträd som står i en hagmark inom objektet. Marken är fuktig till frisk och fältskiktet varierar därefter.

Träd- och buskskikt: Klibbalen dominerar i det fuktiga partiet och det finns viss sockelbildning. Här finns också björk, ask och gran. Träden är medelålders med äldre inslag. Även i föryngringsskiktet överväger klibbal. Död ved förekommer i ganska stor utsträckning av klibbal och björk. Det finns både lågor och torrträd i upp till medelgrova dimensioner. Buskskiktet är enstaka viden.

I den norra hagmarken står två jätteträd, en ek och en ask, och kring Axvalla hus växer grova askar. Här förekommer även ek, lönn, björk, rönn, fågelbär och flera mycket grova oxlar. Klibbalarna vid vattenbrynet är grova även de. Död ved förekommer inte och buskskiktet är glest växande nypon, hagtorn och krusbär.

Övriga noteringar: Man kommer till fornborgen via en iordninggjord stig, som är ordentligt instängslad från de betande nötdjuren på Axvalla hed. Svampangrepp förekommer och det

innebär mer död ved i framtiden. Sjöns vattenståndsfluktuationer utgör påverkan och skapar förutsättningar för en fuktskog. Axvalla hus finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen, nr 440, som ett område med visst naturvärde.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden i den stora mängden död ved och i de äldsta träden.

317. Fuktig sekundär lövskog mellan Ökull och Axvall

Församling Norra Lundby/ Skärv	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 7,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Klibbalstrandskog	

Allmän beskrivning: Intill kanten av Husgårdessjön, Ökullasjön och Käringsjön växer tre bestånd med ung fuktskog. Närmast de större sjöarna är skogstypen klibbalstrandskog. Omgivningarna är sjö och öppen odlingsmark. Fältskiktet är av fuktig till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Klibbal överväger på den fuktiga marken och björk där marken är friskare. Övriga trädslag är ask, asp och rönn. Träden är unga till medelålders och inte mer än medelgrova. Klibbal överväger i föryngringskiktet. Död ved av klibbal finns i liten utsträckning. Buskskiktet utgörs av viden, hallon och lite björnbär.

Övriga noteringar: Sjöarna och bäckar påverkar bestånden liksom även åkrarnas överskottskväve.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutna till de äldsta träden och till att trädbestånden utgör en viktig struktur i det annars ganska öppna landskapet.

318. Parkmiljö och hagmark vid Ökull

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 4,8 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdmiljöer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Kring Ökull finns en vacker parkmiljö med flera grova ädellövträd. På södra sidan vägen finns en betesmark med en trädklädd våtmark, som också ingår i objektet. I parken växer tre jättealmar. Fältskiktet är skött gräsmatta och i hagen frisk till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Alm dominerar det glesa trädskiktet med inslag av ask, lönn, björk och tall. Närmast sjön är klibbal det dominerande trädet, men bara i en enkel trädrad. Dock är de övervägande grova. Buskskikt utgörs av viden vid sjön och våtmarken, i parken inget alls.

Naturvärdesbedömning: Objektet har relativt höga naturvärden knutet till jätteträden och de grova klibbalarna men det ligger lågt i sin klass.

319. Sekundär lövskog vid Ökull

Församling Norra Lundby	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 6,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Runt två små sjöar och längs en bäck växer denna unga fuktdominerade skog. Omgivningarna är hagmark med varierande trädäckning.

Träd- och buskskikt: Klibbal och björk dominerar trädskiktet med inslag av alm och ask. Träden är unga till medelålders och högst medelgrova. Död ved förekommer endast i liten utsträckning. Buskskiktet består av viden och hallon.

Övriga noteringar: Plockhuggning och gallring har påverkat objektet. Bete förekommer delvis.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden

320. Sekundär lövskog vid Ökull

Församling Norra Lundby/ Skärv	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 44,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövskog av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Detta är ett stort objekt med lövskog där den största delen av trädskiktet är yngre. Skogen ligger öster om Husgårdessjön och omsluter norra halvan av Ökullasjön. Marken är frisk till fuktig med blöta inslag vid sjöarna och bäckarna. En del rikkärr förekommer. En del av området betas.

Träd- och buskskikt: De dominerande trädslagen är björk och klibbal med inslag av asp. Här finns också ek, hägg, rönn, gran och tall. Träden är unga till medelålders och max medelgrova. Klibbal och björk står föryngringen. Död ved förekommer i viss utsträckning av klibbal, björk och ek, men mest i klena dimensioner. Buskskiktet utgörs av hallon, björnbär, hassel och en.

Flora och fauna: Carlsson (1993) fann en mängd intressanta arter i området, bl a ett stort antal sällsynta svampar. Hagmarksfloran är också intressant, se Ängs- och hagmarksinventeringen, nr 80.

Övriga noteringar: Sjöarna och bäckarna påverkar skogen, tillsammans med betet. En annan påverkan är avverkning och plockhuggning vilket har förekommit i skogen. Området utnyttjas av friluftslivet. Området finns med i Våtmarksinventeringen som ett klass1-objekt. Ängs- och hagmarksinventeringen har klassat delar av området (nr 80) som 2.

Naturvärdesbedömning: Det finns höga naturvärden i Ökull, men de är inte knutna till trädskiktet i någon högre utsträckning, varför denna del av Ökull ligger lågt inom sin klass.

321. Äldre lövmiljö i norra Ökull

Församling Varnhem/ Norra Lundby	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 13,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Klibbalskog av översilningstyp Blandlövhage av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: Den nordöstra delen av Ökullskogen är en omväxlande miljö, där ädellövbevuxna kullar höjer sig över en fuktigare skog. Marken är frisk till fuktig med inslag av blötare kärrmiljöer. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp med både torra och blöta inslag. Större delen av marken betas.

Träd- och buskskikt: På kullarna växer ett äldre trädskikt med övervägande alm, fågelbär och oxel (många grova). Ett gruppställt buskskikt av hassel och nypon ger kullarna karaktär. I de lägre partierna överväger en fuktig klibbal- och björkskog, som ställvis är en riktig klibbalskog av översilningstyp med socklar. På den friska marken växer björk tillsammans med alm, ek, hägg, asp, rönn, gran och tall. Träden är äldst på kullarna, men det finns äldre träd i de lägre partierna också, framför allt av björk och rönn. Död ved finns på kullarna av oxel, alm och hassel och i övrigt en del klibbal och björk. Buskskiktet består i de lägre delarna av nypon, krusbär och hallon.

Flora och fauna: Vätteros, gullpudra, blåsippra och gullviva är ett urval av de kärlväxter som finns i området. De tre förstnämnda är signalarter, liksom mossan krusig ulota *Ulota crispa* som växer på hasselbuskarna.

Övriga noteringar: Området är undersökt tidigare av Carlsson (1993) och i Ängs och hagmarksinventeringen finns det med som nr 81 med klass 3. Svampangrepp, bäckar och bete påverkar objektet. Plockhuggning och närheten till riksväg 49 utgör en viss störning..

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden i de gamla träden, den döda veden och i förekomsten av signalarter.

322. Lundmiljöer och hagmark vid Varnhem

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 13,6 ha
Skogstyp Ask-almlund Klibbalskog av översilningstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Söder om klosterruinen finns ett lövbestånd bestående av olika skogstyper. Här rinner Munkabäcken och runt den växer en fin klibbalskog av översilningstyp som övergår i ask-almlund. Marken här är källpåverkad. Delar av skogen ingår i betesmark och en bit i väster är en ask- och almällé längs vägen. Fältskiktet är heterogent och går allt ifrån blöt typ, via fuktig örttyp och lundörttyp till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Det finns många trädslag i området men det är alm och ask som dominerar i det övervägande slutna trädskiktet. Intill bäcken växer också klibbal, hägg och enstaka gråal. På den friskare marken förekommer även lönn, fågelbär, asp, björk, rönn, sälg, apel och tall. Träden är medelålders till äldre, men på högarna av restmaterial från kalkbrottet är askarna och almarna ganska unga. Även föryngringsskiktet domineras av ask och alm. Det finns viss tillgång på död ved av klibbal, ask, hägg, björk och alm. Buskskiktet är artrikt och består av hassel, skogstry, hagtorn, getapel, nypon, krusbär, hägg, hallon, björnbär och snöbär.

Flora och fauna: Det omväxlande fältskiktet hyser en intressant flora. Här växer bl a bäckbräsma, storrams och rutlungmossa *Conocephalum conicum*, alla signalarter, samt stinknäva, rödklint, skogsvicker, nässelklocka, flädervänderot och blåsippa.

Övriga noteringar: Munkabäcken rinner igenom området. Ett gammalt kalkbrott ligger i området och högar av restprodukter finns i stor mängd. Svampangrepp finns i viss utsträckning och det kan innebära mer död ved i framtiden

Naturvärdesbedömning: Skogen är heterogen, gamla och grova träd förekommer, så även flera signalarter och detta ger ett mycket högt naturvärde. Blir det mer död ved i framtiden kommer värdet att stärkas ytterligare.

323. Ädellövträd vid Varnhems klosterruin.

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 6,5 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Ask-almhund	

Allmän beskrivning: Vid Varnhems kyrka och klosterruin växer många gamla och grova ädellövträd. Omgivningarna är bebyggelse och hagmarker. Marken är frisk och fältskiktet är av frisk örttyp och lundörttyp.

Träd- och buskskikt: Alm och lind finns i störst antal i detta till största delen parkskötta område. Ask, bok, ek, lönn och björk förekommer också. Träden är grova och gamla med inslag av mycket grova träd. Flera jätteträd växer här; tre almar och en ask. En alm har en diameter på över två meter. Död ved förekommer endast i liten utsträckning, och då främst som döda grenar kvarsittande i träden. Buskskiktet är glest växande krusbär.

Flora och fauna: Signalarten storrams växer där träden står som tätast.

Övriga noteringar: Värdet för friluftslivet är det allra högsta här i och med att folk kommer till denna plats för de kulturella, andliga och historiska värdena. Klosterruinen, örttagården och inte minst pilgrimsleden som går igenom lövbeståndet lockar besökare.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet knutet till träd är högt i och med den stora mängden gamla och grova ädellövträd.

324. Allé och vårdträd vid Kyrkebo

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 2,4 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Norr om infarten till Varnhem från riksväg 49 ligger detta lilla objekt. Omgivningarna är öppen mark. Fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Allén består av ask och lönn, likaså de grova vårdträden. Oxel och alm förekommer också i det glesa trädskiktet. Död ved och buskskikt förekommer inte.

Övriga noteringar: Vägen utgör stark påverkan. Fornlämningar finns i objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutna till de äldsta träden.

325. Fuktskog och vårdträd vid Nygården

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 6,2
Skogstyp Klibbalskog av översilningstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Väster om Varnhem ligger detta heterogena lövbestånd. Det består av flera olika delar beroende på markfuktighet och skötsel. Fältskiktet är av fuktig och frisk örttyp med blött inslag. Omgivningarna är öppen jordbruks- och hagmark.

Träd- och buskskikt: Klibbal och ask dominerar det halvslutna trädskiktet, som så ofta i dessa delar av Skara intill en bäck. Klibbalen har bildat socklar på stammarna. Övriga trädslag i den fuktiga miljön är hägg och pil. Två jätteaskar finns nära gården. På den friskare marken växer alm, bok, lönn, fågelbär, björk, rönn, gran, hästkastanj och apel. Död ved av klibbal förekommer i god mängd, mest nyfallen, men även en del medelålders lågor finns.

Flora och fauna: Gullpudra och sotlav *Cyphelium inquinans*, båda signalarter, förekommer.

Övriga noteringar: En bäck rinner igenom området och en åsrygg går tvärs igenom landskapet – eventuellt en gammal banvall eller väg.

Naturvärdesbedömning: Förekomst av signalarter, jätteträd, död ved och heterogent trädskikt ger ett högt naturvärde. Beståndet är dock påverkat av bebyggelsen och det drar ner värdet en del, så objektet ligger lågt i sin klass.

326. Ask-almdungar vid Skarke gamla tomt

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 1,7 ha
Skogstyp Blandlövhygge av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: Mitt ute i den öppna marken ligger dessa fornminneskullar med ett glest trädskikt. Marken betas och är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Ask finns i störst antal tillsammans med lönn, fågelbär och sälg. Träden är medelgrova. Död ved förekommer inte. Buskskiktet utgörs av glest växande krusbär och hägg.

Övriga noteringar: Det finns hålvägar och andra fornlämningar i objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden eftersom det är strukturellt viktigt i det öppna landskapet med trädklädda åkerholmar och liknande.

327. Yngre lövskog runt Tåsjön och Kusen

Församling Varnhem/ Eggby	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 16,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Kring sjöarna i södra delen av naturreservatet Höjentorp-Drottningkullen växer en mestadels ung lövskog. Marken är övervägande fuktig med friska inslag och fältskiktet varierar därefter. Bete förekommer till viss del.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar stort med inslag av asp, klibbal, gran, tall och någon ek. Enstaka äldre träd finns. Död ved finns endast sparsamt. Buskskiktet består av viden.

Flora och fauna: Tidigare undersökningar har hittat en intressant flora, se Larsson (1998).

Övriga noteringar: Sjöarnas fluktuationer innebär en naturlig vattenstörning. Riksväg 49 utgör viss negativ påverkan på objektet.

Naturvärdesbedömning: De trädanknutna värdena bedöms vara låga, men här finns potential för framtida god tillgång på död, stående ved, vilket innebär födomöjligheter för t ex hackspettar.

328. Blandlövhage vid Långhässlasjön

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 4,8 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Objektet ligger runt Långhässlasjön, i södra delen av Höjentorp-Drottningkullens naturreservat. Runt sjön växer en fuktig strandskog och öster om sjön syns en av kamelandskapets så typiska kullar. Den glest ädellövbevuxna kullen ingår i en större öppen betesmark.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet på kullen domineras av alm och ek med inslag av ask, apal och björk. Hassel och nypon överväger i det glesa buskskiktet, där även en och hagtorn finns.

Det fuktiga stråket intill sjön domineras av björk med en del klibbal. Viss sockelbildning förekommer hos alarna. Många träd är angripna av svamp och här finns redan god förekomst av död ved, framför allt björk i klenare dimensioner.

Flora och fauna: Här växer gott om signalarten blåsippa samt gullviva.

Övriga noteringar: Kamelandskapetets kulliga karaktär ger objektet en heterogen struktur med alltifrån högväxta örter på obetad blöt mark till kullens välbetade torra örttyp. Hagen finns i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 82, klassad som 2:a.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha höga naturvärden beroende på förekomst av äldre ädellövträd, den stora mängden död björkved i väta samt gräsmarksvärden. Området är litet men ligger i ett reservat nära flera värdefulla lövskogsområden.

329. Lövhage vid Skräddaregården

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 5,0 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I de öppna betesmarkerna i södra Valle ligger dessa trädklädda partier. Fältskiktet är allt ifrån torrt på höjden, via friskt och fuktigt till blöta inslag nere i sänkorna.

Träd- och buskskikt: Det halvslutna trädskiktet växer på och vid sidan av en av de åsar som är vanliga i Valles kamelandskap. Alm och ask överväger med inslag av ek, fågelbär, oxel, björk, rönn, gran, tall, apel och klibbal i de fuktiga stråken intill bäcken. Äldre och grövre träd finns av de flesta slagen, särskilt ask, ek och oxel. Träd med bohål förekommer. Buskskiktet består av hassel, nypon, getapel, en och i de fuktiga delarna viden.

Flora och fauna: Signalarten blåsippa finns rikligt och övriga intressanta kärlväxter kan man se i Ängs- och hagmarksinventeringen, nr 82. Objektet klassas där som en 2:a.

Övriga noteringar: En bäck rinner i hagens norra del. Den och bete påverkar beståndet. Fornlämningar finns i området och eftersom här är ett naturreservat med iordninggjorda stigar, är rekreationsvärdet högt.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha höga naturvärden knutet till de grova träden, den döda ved som förekommer och det artrika buskskiktet. Hagmarksfloran stärker värdet.

330. Sekundär lövskog vid Bysjön

Församling Skärv	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 27,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Söder om Bysjön växer en lövskog som till hälften är medelålders och den andra hälften, den sydvästra, är mycket ung slyskog. Fältskiktet är av frisk örttyp med fuktigt inslag.

Träd- och buskskikt: Björk och asp dominerar med inslag av ek, och klibbal. Intill hus i västra delen växer några grövre almar. Den sydligaste delen är slyskog av björk. Död ved finns mycket sparsamt av klibbal och björk. Buskskiktet utgörs av hägg, hassel och viden.

Övriga noteringar: Sjön och en bäck utgör viss vattenstörning på objektet.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutet till de äldsta träden, annars är värdet lågt.

331. Sekundär lövskog runt Iglasjön

Församling Skärv	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 3,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Objektet är en liten skog runt en liten sjö. Fältskiktet är av fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar med inslag av klibbal, asp och tall. Träden är unga till medelålders. Död ved finns i liten utsträckning. Buskskiktet består av viden.

Övriga noteringar: Viss förekomst av svampangrepp kommer leda till mer död ved i framtiden

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden i videsnåren och i den potentiella större mängden död ved.

332. Fuktskog runt Gårdssjön

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 20,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Objektet, som ingår i Höjentorp-Drottningkullens naturreservat, går i en båge runt Gårdssjön och är till största delen en ung fuktskog. Den västligaste delen är en friskare skog och här finns också en del vårdträd nära riksväg 49. Stor del av marken betas. Fältskiktet är av fuktig örttyp med inslag av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Yngre klibbal och björk dominerar skogen. Övriga förekommande träd är asp, rönn, gran, tall, samt lite alm, ask och ek. Träden är övervägande yngre med något äldre avsnitt längst i väster. Död ved förekommer i liten utsträckning, främst av björk. Buskskiktet utgörs av hallon, hassel och brakved.

Flora och fauna: Blåsippa, en signalart, växer i god mängd.

Övriga noteringar: Betet, bäck och sjö påverkar objektet. Svampangripna träd finns i skogen och det kommer att innebära mer död ved i framtiden.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutna till den döda veden.

333. Igenväxt hagmark vid Gårdssjön

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 1,7 ha
Skogstyp Igenväxt äng/hagmark av ask-almtyp Igenväxt äng/hagmark av ek-lindtyp	

Allmän beskrivning: Vid Gårdssjöns västra strand ligger denna igenväxta hagmark. Här finns många grova ädellövträd på frisk mark. Närmast sjön är marken fuktig.

Träd- och buskskikt: Ek och alm dominerar trädsiktet med inslag av ask, lind, hägg och rönn. Närmare sjön växer björk och klibbal. Det finns grova och mycket grova exemplar av ek och alm, och det finns även död ved av dessa. Buskskiktet består av hassel, hagtorn, getapel och krusbär.

Flora och fauna: Larsson (1998) fann almlav *Gyalecta ulmi* och vitskivlav *Buellia alboatra*, båda är signalarter och med på rödlistan som missgynnade (NT). Här växer även signalarten ormbär.

Övriga noteringar: Sjöns vattenståndsvariationer innebär viss vattenstörning.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett fint litet objekt med höga naturvärden.

334. Gammal ädellövskog vid Drottningkullen

Församling Skärv/ Egby-Istrum	Naturvärdesklass 1
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 16,6 ha
Skogstyp Ask-almlund Blandädellövlund Ek-hassellund Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Mellan Drottningkullen och Måsjön växer denna äldre ädellövskog. Marken är böljande småkullig och är som hela Valleområdet ett resultat av den senaste istidens issmältning. Skogen omges av flera olika skogstyper; ung fuktskog finns både söder och norr om objektet, i norr finns även ett par barrskogsavsnitt och i sydväst finns öppnare hagmarker. Marken är frisk med fuktiga inslag och fältskiktet är av lundörttyp med inslag av frisk och fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är heterogent både vad gäller arter och åldrar. Alm, ask och ek dominerar i det slutna trädskiktet. Dessa är övervägande grova och gamla. Andra träd med hög ålder och grova dimensioner är lind, sälj, oxel samt rönn. Minst 5 ekar med en diameter på över metern finns. De ädla träden växer främst på kullarna. De mellanliggande områdena, som ställvis är fuktiga, hyser trivialare trädslag som klibbal och björk. Övriga träd man finner i skogen är bok, hägg, asp och lönn. Död ved finns i god mängd av de dominerande trädslagen samt ek och klibbal. Även dessa finns i alla dimensioner, från klint till grovt och både som lågor och torrträd. Grov sprickbark är allmänt förekommande och det finns många träd med bohål. Mulmträd påträffas också. Ask och lönn utgör ett ganska tätt föryngringskikt. Buskskiktet utgörs av tätt växande buketter av hassel som står gruppställt. Dessa bidrar även till den döda veden, eftersom många av buketterna har en stor mängd döda stammar i mitten. Dessutom förekommer hagtorn, skogstry, krusbär och måbär.

Flora och fauna: I skogen lever många intressanta arter av kärlväxter, svampar samt mossor och lavar. Signalarterna underviol, storrans, blåsippan och vårärt samt skogsbingel, stinksyska och trolldruva finns i god mängd. På de gamla träden växer många krävande mossor bl a trädporrella *Porella platyphylla*, krusig ulota *Ulota crispa*, guldlocksmissa *Homalothecium sericeum*, och lavarna lunglav *Lobaria pulmonaria*, almlav *Gyalecta ulmi* (NT i rödlistan, d v s missgynnad), rostfläck *Arthonia vinosa* och sotlav *Cyphelium inquinans*. Alla nämnda är signalarter och två av de mest användbara är just lunglav och almlav. Almlaven brukar växa på grov bark av gamla ädellövträd antingen i halvöppna hagmarker eller, som här, i slutna

naturskogslig gammal ädellövskog. Lunglaven är krävande och dokumenterat svårspriidd. Larsson (1998) fann även piskbaronmossa *Anomodon attenuatus*, liten baronmossa *A. longifolius*, grov baronmossa *A. viticulosus*, fällmossa *Antitrichia curtipendula*, trubbfjädermossa *Homalia trichomanides* och platt fjädermossa *Neckera complanata*. Dessutom rapporterades även svamparna läderskål *Encoelia furfuracea* och hasselticka *Dichomitus campestris*. Pettersson (1995) fann även *Cliostomum corrugatum* (NT), gulpudrad spiklav *Chaenotheca phaeocephala*, skuggorangelav *Caloplaca lucifuga* (NT) och röd brun blekspik *Sclerophora coniophaea* (NT).

Övriga noteringar: Området ingår i ett naturreservat och här bedrivs både botanisk och geologisk undervisning. Värde för undervisning och friluftsliv är mycket högt.

Naturvärdesbedömning: Här är ett stort skogsområde med övervägande gamla och grova träd i trädskiktet. Död ved finns rikligt och i alla dimensioner och nedbrytningsgrader och floran är dokumenterat intressant. Detta är ett toppobjekt och naturvärdet är det allra högsta.

335. Fuktskog norr om Drottningkullen

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 33,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Klibbalstrandskog Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Mellan Vagnsjön och Ormsjön ligger denna stora fuktskog. Intill sjökanten är skogen av typen klibbalstrandskog. Omgivningarna är sjö, öppen hagmark, barrodling och en gammal fin ädellövskog. Marken är till allra största delen fuktig med blöta inslag. Ställvis finns friska partier vilket avspeglas i floran. Fältskiktet är övervägande av fuktig örttyp med friska inslag.

Träd- och buskskikt: Det slutna trädskiktet domineras av björk och klibbal som är medelålders och medelgrova. De friskare partierna har träd som alm, ask, ek, lönn, och rönn. Övriga förekommande trädslag är hägg, asp, gran och tall. Den östra delen har på den friska marken flera gamla träd från en tidigare generation, bl a jätteträd av ek intill vägen. Dessutom finns några äldre askar. Föryngringen består främst av ask och klibbal. Död ved finns av alla arter, men inte i så stor omfattning ännu. Trädskiktet är inte gammalt nog att ha producerat några större mängder död ved. Framtiden ser dock ljus ut i det avseendet, eftersom här finns potential till stora mängder lågor och torrträd, med möjligheter för insekter och fåglar att finna livsrum. Buskskiktet består av hassel, hallon och brakved

Flora och fauna: På en av de gamla ekarna intill vägen fanns signalarterna rostfläck *Arthonia vinosa* och gulpudrad spiklav *Calicium adpersum*. Larsson (1998) fann även almlav *Gyalecta ulmi* (NT) och porlav *Pertusaria pertusa*. Pettersson (1995) rapporterade förekomst av brun nållav *Chaenotheca phaeocephala* och gul dropplav *Cliostomum corrugatum* (NT).

Övriga noteringar: Objektet ingår i Höjentorp-Drottningkullens naturreservat och skogen bör ha goda förutsättningar att få stå kvar och bilda ett stort dödvedsförråd.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden i de gamla träden med signalarter och i den stora mängden potentiell död ved.

336. Lövhage vid Lusthuskullen

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 2,4 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp Ask-almhund	

Allmän beskrivning: Lusthuskullen är en brant kulle av material som avsattes vid senaste issmältningen. Den ligger norr om gården Drottningkullen och det var härifrån som drottning Ulrika Eleonora såg slottet i Höjentorp brinna ner 1722. Kullen är omgiven av öppnare betesmark och skog som är delvis yngre och fuktig, delvis äldre och frisk. Marken är frisk och fältskiktet av frisk örttyp

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är i dag ganska glest på kullen. Flest träd finns av alm och flera av dem är gamla. Grova och gamla exemplar finns även av ask, lind och fågelbär. Övriga förekommande träd på kullen är lönn, klibbal, asp och björk. Ask har god förnygring. Död ved förekommer sparsamt med enstaka lågor. Buskskiktet består av hassel, som har kapats till korta stubbar.

Flora och fauna: Signalarterna blåsipppa och vårärt växer här. På flera träd finns även guldlocksmossa *Homalothecium sericeum* och traslav *Leptogium lichenoides*, även de signalarter. Larsson (1998) fann även piskbaronmossa *Anomodon attenuatus*, liten baronmossa *A. longifolius*, grov baronmossa *A. viticulosus*, fällmossa *Antitrichia curtispindula*, krusig ulota *Ulota crispa* och blekspik *Sclerophora sp.*

Övriga noteringar: Bete och slåtter utgör påverkan på kullen. Plockhuggning har inneburit påverkan som är positiv för hagmarksfloran, men för de trädanknutna värdena är effekten inte lika godartad, eftersom död ved inte lämnats kvar. Hagmarken finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som ett område med naturvärden, nr 448.

Naturvärdesbedömning: Detta lilla objekt har höga naturvärden av flera slag. Floran är mycket trevlig och här förekommer signalarter av många slag. Dock skulle de trädanknutna naturvärdena öka om det fanns mer död ved i objektet.

337. Ädellöv och fuktskog söder om Ormsjön

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 9,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandädellövlund Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: Detta heterogena skogsområde ligger mellan sjö och öppen hagmark och gränsar i väster till Lusthuskullen. I norra delen av skogen finns små kullar med ädellövlundflora. På den lågläntare marken är trädskiktet trivialare. Den södra delen är ett fuktigt till blött område med yngre trädskikt och den lilla Kosjön, som egentligen är mer av ett kärr. Fältskiktet är varierat från lundörttyp och frisk örttyp till fuktig örtristyp.

Träd- och buskskikt: På de små kullarna i norra delen växer alm, ask, ek, lönn, fågelbär och oxel. Grova exemplar finns av alla trädslag utom lönn, vilken är övervägande ung och klen. De lägre partierna domineras av björk och asp med inslag av klibbal och gran. Död ved finns av alm, ek, och oxel. Buskskiktet utgörs på kullarna av hassel, hagtorn samt skogstry och i de lägre delarna brakved och viden.

Det södra området består av medelålders klibbal och björk i det slutna trädskiktet tillsammans med lite tall. Träden är yngre än i norr och det har bildats socklar på både klibbal och björk. Det har bildats en hel del död ved och den förekommer som både lågor och torrträd. Buskskiktet utgörs av glest växande pors, skvattram och viden.

Flora och fauna: Signalarten blåsippe växer rikligt på kullarna. Larsson (1998) fann även grov baronmossa *Anomodon viticulosus*, trubbfjädermossa *Homalia trichomanides*, blåmossa *Leucobryum glaucum*, långfliksmossa *Nowellia curvifolia* samt svamparna lackticka *Ganoderma lucidum* och kandelabersvamp *Clavicornia pyxidata* (NT). Molluskinventering har gjorts och flera intressanta arter påträffades, se von Proschwitz (1982)

Övriga noteringar: En stig går genom skogen, som ju är en del av naturreservatet Höjentorp-Drottningkullen. Svampangrepp är allmänt utbrett, framför allt i den södra skogen, och det kommer att innebära mer död ved i framtiden.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden knutet till de gamla träden, i den nuvarande och blivande döda veden och i den stora mängden socklar samt den intressanta floran.

338. Lövhage och fuktskog väster om Kungsbron

Församling Eggby-Istrum/ Skärv	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 6,9 ha
Skogstyp Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Detta lövbestånd ligger väster om Kungsbron i Höjentorp-Drottningkullens naturreservat. Det är en till viss del betad lövhage med ett ganska tätt trädskikt. I norr ligger Östersjön och i söder gränsar skogen till öppen betesmark. De högläntare delarna är friska och bevuxna med ädellövträd. Avsnitten närmast sjön är fuktiga och har en mer trivial trädsmammansättning.

Träd- och buskskikt: På den torrare marken växer ek tillsammans med ask, lind, lönn och fågelbär. Flera ekar är gamla och grova och det finns även grova exemplar av alm och lind. I de fuktiga delarna dominerar klibbal med inslag av björk. Död ved förekommer av främst ek och fågelbär samt klibbal längs stranden. Buskskiktet utgörs främst av hassel, men det förekommer även brakved, skogstry samt viden vid sjön.

Flora och fauna: Signalarterna ormbär och storrans finns i området. På ekarna växer en rik lavflora bl a rostfläck *Arthonia vinosa* och guldpuddrad spiklav *Calicium adpersum*, båda signalarter. Larsson (1998) fann även gul dropplav *Cliostomum corrugatum* (NT). Pettersson (1995) rapporterar almlav *Gyalecta ulmi* (NT) samt brun nållav *Chaenotheca phaeocephala*. Molluskinventering har gjorts och flera intressanta arter påträffades, se von Proschwitz (1982)

Övriga noteringar: Hästar och får betar i området.

Naturvärdesbedömning: Gamla och grova ekar, grov död ved och förekomst av signalarter innebär ett högt naturvärde.

339. Sekundär lövskog vid Ormsjön

Församling Varnhem/ Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 6,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I ett landskap med omväxlande trädskikt där både barr- och ädellövskogar förekommer ligger denna sekundära lövskog. Skogen ligger utmed en bäck som rinner ut i Ormsjön i Höjentorp-Drottningkullens naturreservat. Marken är fuktig till frisk och fältskiktet varierar därefter.

Träd- och buskskikt: De dominerande trädslagen är klibbal, björk och gran; den sistnämnda har ett stort inslag här. Socklar har bildats både hos klibbal och björk. Trädskiktet är slutet och man finner även ask, ek och asp. Föryngringen består av gran, klibbal och ask. Död ved av klibbal och björk förekommer i god mängd och mycket utav det ligger fuktigt, vilket innebär möjligheter för en intressant mosspåväxt. Buskskiktet utgörs av hallon, hassel och viden i ett medeltätt skikt.

Flora och fauna: Flera signalarter förekommer i skogen som nordlundarv, bäckbräsma, hässleklocka, ormbär och grönvit nattviol.

Övriga noteringar: Sjön och bäcken utgör vattenpåverkan. Svampangrepp är allmänt utbrett och det kommer att innebära mer död ved i framtiden. En negativ påverkan är att granen växer in ifrån omgivande planteringar.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden knutet till den stora mängden död ved och förekomst av signalarter stärker värdet.

340. Fuktskog kring Granhagstjärn

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 13,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandädellövskog	

Allmän beskrivning: På östra sidan av Ormsjön är marken platt med enstaka uppstickande kullar. I de lägre partierna växer en yngre fuktskog och på kullarna finns en fin lundmiljö. Marken är övervägande fuktig med friska inslag, främst på kullarna. Omgivningarna är sjö, granodling, öppen hagmark samt en något äldre lövskog.

Träd- och buskskikt: I den fuktiga delen överväger björk och klibbal i det slutna och unga trädskiktet. De flesta träden har utvecklat socklar. Asp, gran och tall finns också. Död ved förekommer ännu inte och buskskiktet utgörs av enstaka brakved.

På kullarna, främst den norra – Iliakulle, växer en fin lundflora. Alm, lönn, fågelbär, oxel och ek finns i det halvslutna trädskiktet. Enstaka mycket grov oxel står här. Resten av träden är medelålders till äldre. Föryngringen utgörs nästan helt av ask. Död ved finns i liten utsträckning, mest av hassel som också utgör buskskikt. Skogstry och hagtorn påträffas också.

Flora och fauna: På Iliakulle växer signalarten underviol tillsammans med skogsbingel och stinksyska.

Övriga noteringar: Ett par små tjärnar och en bäck finns i området och de utgör, tillsammans med sjön en stark vattenpåverkan på skogen. Den intilliggande granodlingen utgör negativ påverkan. En vandringsstig går genom objektets norra del.

Naturvärdesbedömning: Den lilla Iliakulle har en fin lundflora och i den större fuktskogen finns potential till en stor mängd död ved i framtiden. Nu är dock naturvärdena måttliga.

341. Ädellöv- och fuktskog vid Klostersnöläng

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 16,6 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Igenväxt äng/hagmark av ask-almtyp Klibbalskog av översilningstyp Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: I östra delen av naturreservatet Höjentorp-Drottningkullen ligger ett stort lövbestånd med flera olika skogstyper. Marken är i de lägsta delarna fuktig till blöt och där dominerar fuktskog och kärr. På åsar och kullar som höjer sig över marken ligger en skog på frisk mark som är dels betad hagmark och dels igenvuxen sådan. Runt objektet finns barrskogar och öppen åkermark.

Träd- och buskskikt: I den fuktiga skogen växer mest klibbal, ask och björk. Träden är medelålders med inslag av både yngre och äldre träd. Klibbal och ask föryngrar sig bra. Det finns viss mängd död ved av alla förekommande trädslag. Buskskiktet är mycket glest.

På de friskare åsarna dominerar ask och alm det halvslutna till slutna trädskiktet. I den nordligaste delen betas marken idag och här finns många grova träd, flera till och med mycket grova. Även ek, fågelbär och oxel förekommer tillsammans med björk, rönn, sälj och gran. Ask och alm föryngrar sig bra där betesdjuren inte kommer åt. Död ved finns i liten utsträckning av ask och oxel samt döda grenar på ekar. Flera träd har bohål och mulm förekommer. Buskskiktet utgörs av hassel, hägg, nypon, en och skogstry, glesare i den betade hagmarken.

Flora och fauna: På de gamla träden finns bl a guldlocksmissa *Homalothecium sericeum* och Larsson (1998) rapporterar traslav *Leptogium lichenoides*, gulvit blekspik *Sclerophora nivea*, guldpuddrad spiklav *Calicium adpersum*, almlav *Gyalecta ulmi* (NT), samt mossorna trädporrella *Porella platyphylla* och fällmossa *Antitrichia curtispindula*. Svamparna svavelticka *Laetiporus sulphureus* och fläckticka *Skeletocutis nivea* rapporteras också. Pettersson (1995) fann bl a brun nållav *Chaenotheca phaeocephala*. Troligen är även insektsfaunan intressant eftersom här finns mulmträd.

Övriga noteringar: En bäck rinner igenom objektet. Bete av både nötdjur och vilt utgör påverkan på skogen. En vandringsstig går igenom området.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga naturvärden knutet till de gamla och grova träden, den döda veden som finns och den döda ved som potentiellt kommer att finnas i framtiden. Förekomst av intressanta arter styrker klassningen.

342. Fuktskog vid Klostersnoläng

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 2,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Klibbalskog av översilningstyp Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: I östra gränsen av naturreservatet Höjentorp-Drottningkullen ligger denna unga fuktskog. Den omges av äldre ädellövträd på ena sidan och av åker på den andra. Marken är blöt till fuktig.

Träd- och buskskikt: Björk, ask och klibbal överväger i det halvslutna trädskiktet där även hägg och gran påträffas. Träden är medelålders till unga. Det förekommer relativt gott om död ved i beståndet av de dominanta trädslagen. Glest växande hägg utgör buskskikt.

Flora och fauna: Signalarten gullpudra växer i fältskiktet som är av fuktig örttyp

Övriga noteringar: En bäck rinner igenom objektet. Svampangrepp är allmänt utbredd och det kommer att innebära ännu mer död ved i framtiden. Omgivande åkermark utgör påverkan på fuktskogen genom läckage av överskottskväve.

Naturvärdesbedömning: Här finns ganska höga naturvärden knutet till den stora mängden död ved i fuktigt läge, men objektet är litet och ännu ganska ungt, varför klassningen blir en trea.

343. Sekundär lövskog i Djurgårdsskogen

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 7,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: Som en bred remsa kring halva Djurgårdsskogens barrskogsparti ligger denna lövskog på frisk såväl som fuktig mark. I norr gränsar skogen till öppen åkermark och i väster till ung barrblandskog. Fältskiktet varierar från blöt typ i kärret till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar på de fuktiga och blöta partierna, med inslag av björk. Där marken är friskare växer björk tillsammans med asp. Det förekommer även ädla träd som alm, ask, bok, ek, lönn och fågelbär samt hägg, gran och tall. Träden har på den fuktiga marken bildat socklar, så även de askar som växer här. I föryngringsskiktet dominerar

ask och gran. Död ved förekommer främst av klibbal och björk, men det finns även död almved och av fågelbär. Buskskiktet utgörs av hassel, skogstry och viden på den fuktiga marken.

Övriga noteringar: Svampangrepp är allmänt utbrett och det kommer att innebära mer död ved i framtiden. En vandringsstig går igenom objektet.

Naturvärdesbedömning: Trädskiktet är här övervägande yngre och innehåller dessutom ett ganska stort inslag av gran, vilket innebär ett måttligt naturvärde. Här finns dock potential till en trevlig lövskog om man i framtiden håller efter granen och låter lövträden mogna och bilda mer död ved.

344. Ung fuktskog vid Djurgårdsskogen

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 2,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Intill granodling och medelålders lövskog ligger detta lövbestånd som alldeles nyligen var ett hygge. Marken är fuktig med friska inslag och fältskiktet varierar därefter.

Träd- och buskskikt: Klibbal och björk dominerar med ett stort inslag av gran. Ask förekommer också. Träden är unga och klena och död ved förekommer inte. Buskskiktet utgörs av glest växande hassel, skogstry och hallon.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha låga naturvärden. Det skulle dock vara önskvärt att lövträden fick ta över och fungera som förstärkningsyta till de fina lövbestånden intill.

345. Ädellövbestånd vid Hulängen

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 6,0 ha
Skogstyp Ask-almkund Blandlövshage av ask-almtyper Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyper	

Allmän beskrivning: I det kuperade Vallelandskapet med omväxlande åkermark, barrodling och ädellövträd, ligger detta skogsbestånd. Det är dels en hagmark som betas idag, dels en gammal hagmark som vuxit igen. Marken är övervägande frisk med ett litet blött inslag av ett kärr i södra delen.

Träd- och buskskikt: Alm, ask och ek dominerar objektet och de finns i mycket grova exemplar och sätter prägel på området. Fågelbär finns också i riklig mängd. Gamla och grova träd finns även av lind oxel sälg och hägg. Andra förekommande trädslag är lönn, klibbal, björk, apel och gran. Ask och alm föryngrar sig bra där betesdjuren inte kommer åt. Död ved påträffas av alm, björk, fågelbär samt oxel. Dessutom står här en gammal grov död ek. Buskskiktet är artrikt och består av hassel, krusbär, olvon, skogstry, hagtorn, hallon och lite viden vid det lilla kärret.

Flora och fauna: Här finns en intressant lundflora med signalarterna ormbär, trolldruva, hässleklocka och gullpudra. På de gamla träden växer signalarterna guldlocksmossa *Homalothecium sericeum*, trädporrella *Porella platyphylla*, samt grov fjädermossa *Neckera crispa*. Här finner man också gullpudrad spiklav *Calicium adpersum*. Larsson (1998) fann även bl a piskbaronmossa *Anomodon attenuatus*, liten baronmossa *Anomodon longifolius* samt almlav *Gyalecta ulmi* (NT), gul dropplav *Cliostomum corrugatum* (NT). Pettersson (1995) rapporterar även bl a brun nållav *Chaenotheca phaeocephala*, gammelekslav *Opegrapha illecebrosa* (VU) och blekspik *Sclerophora coniophaea* (NT).

Övriga noteringar: En stor del av området betas. Intelligande granodlingar påverkar en del, men de ligger lägre ner i den fuktigare marken.

Naturvärdesbedömning: Här är naturvärdet högt i och med förekomst av gamla och grova ädellövträd och många signalarter.

346. Lövskog vid Lilla Djurgården

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 3,6 ha
Skogstyp Ask-amlund Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I östra delen av Höjentorp-Drottningkullens naturreservat ligger detta lövbestånd. Marken är frisk till fuktig. Omgivningarna är blandbarrskog och tomtmark.

Träd- och buskskikt: Ask och björk dominerar men det finns också ett stort inslag av gran i det slutna trädskiktet. Trädskiktet är relativt ungt med undantag av en del riktigt gamla och grova fågelbär, vilka även står för områdets dödvedsförråd. Övriga förekommande träd är ek, lönn, hägg och sälg. Buskskiktet utgörs av skogstry, hassel, krusbär och hallon.

Flora och fauna: Stinksyska och hässleklocka växer i området.

Naturvärdesbedömning: Detta är en ganska ung skog och med ett stort graninslag. Dock finns här potential till en fin ask-almkund i framtiden, om granen hålls efter och om lövträden får fortsätta växa till och dessutom lämna efter sig död ved. Det trädanknutna naturvärdet är i dag måttligt.

347. Lövhagar vid Övre Korsgården

Församling Skärv	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 12,4 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Där det öppna odlingslandskapet närmar sig barrskogen i Skärv finns flera lövhagar med varierande trädteckning. Marken är övervägande frisk och fältskiktet av frisk örttyp med inslag av ris.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar trädsiktet med inslag av ek, lönn, fågelbär, hägg, rönn, gran och tall. Träden är övervägande medelålders och medelgrova, men här finns även en del äldre asp. Död ved förekommer i de mer slutna partierna, och det är framför allt björk- och aspvad som finns, mest i klena dimensioner. Busksiktet är gles i de öppnare markerna med nypon och en samt i de mer slutna delarna även hägg och hassel.

Övriga noteringar: Stenmurar utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden som trädklädd hagmark.

348. Blandlövhage vid Persbo

Församling Skärv	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 4,2 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Blandlövhage av ask-almtyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Nordväst om Bysjön i Skärv ligger denna lövhage. I norr gränsar den till en sekundärskog och i söder till öppen hagmark. Vid huset finns en del vårdträd. Fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar trädsiktet med inslag av asp alm, ask, ek, lönn, fågelbär, oxel, klibbal, rönn och apel. Träden är övervägande medelålders, med inslag av både unga och äldre träd. Gamla och grova träd finns av fågelbär, lönn och oxel. Föryngringen står

asp för. Vid huset finns grova vårdträd av alm, ask och lönn. Död ved förekommer i viss utsträckning. Buskskiktet är glest och består av hassel och nypon.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

349. Sekundär lövskog vid Persbo

Församling Skärv	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 14,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: Vid Persbo i Skärv är en sekundär lövskog belägen. Den har troligen varit öppen betesmark tidigare – det tyder de stora hagmarksgranarna på, vilka finns inne i den slutna yngre skogen. I norr gränsar skogen till barrskog och hygge, och i söder till en lövhage. Detta är ett fuktigt skogsområde med både riktigt blöta partier och friskare mark runt om. Ställvis längs bäcken har det bildats klibbalkärr.

Träd- och buskskikt: Klibbal överväger i det slutna trädskiktet och i kärravsnitten har träden bildat socklar. Här finns ett stort inslag av björk, alm och ask. Övriga trädslag är fågelbär, hägg, asp, rönn, gran och tall. Träden är övervägande medelålders, men här förekommer också exemplar ur en äldre generation, bl a björk, fågelbär och vidkronig gran. Ask dominerar föryngringsskiktet. Död ved finns mest av klibbal, men också av asp, björk och gran. Både lågor med rotvältor och stående torrträd påträffas. Buskskiktet består av hassel (vilket också pekar på ett öppnare förflutet), hägg och hallon.

Flora och fauna: Signalarten storrams växer i skogen.

Övriga noteringar: En bäck påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Skogen är heterogen och här finns en del död ved. Objektet bedöms ha vissa naturvärden

352. Klibbalstrandskog runt Skärvalången

Församling Skärv	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 12,9 ha
Skogstyp Klibbalstrandskog Sekundär lövskog, friska och torra typer Sjöstrandsnår	

Allmän beskrivning: Vid Skärvalångens stränder växer denna strandskog som till viss del betas. Den östligaste delen är yngst. Marken är fuktig till frisk och fältskiktet varierar därefter. Omgivningarna är sjö, bebyggelse och barrskog.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar i den fuktiga delen. På den friska marken överväger björk. Övriga förekommande trädslag är ask, ek, asp, rönn, pil och gran. Död ved förekommer i god mängd både av klibbal och björk, både som lågor och stående torrträd. Buskskiktet består av hallon, druvfläder och närmast sjön växer ett tätt snår av viden med gott om död klenved.

Övriga noteringar: Objektet ingår i Höjentorp-Drottningkullens naturreservat. Svampangrepp är ganska allmänt utbrett och kommer innebära mer död ved i framtiden.

Naturvärdesbedömning: Detta är en fin klibbalstrandskog med gott om död ved och med en bård av viden – något som är en viktig fågelmiljö. Naturvärdet är tämligen högt.

353. Lövhage vid Tranåsarna

Församling Skärv	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 5,0 ha
Skogstyp Blandlövhage av ek-lindtyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sjöstrandsnår	

Allmän beskrivning: På en udde ut i Skärvalången ligger detta område som är en fin lövhage. Marken är övervägande frisk och fältskiktet av frisk örttyp med fuktigt inslag.

Träd- och buskskikt: I hagmarken överväger ek tillsammans med lind. Här finns också alm, björk, asp, fågelbär, hägg, gran, sälj och längs vattnet klibbal. Det finns gamla och grova träd av lind, klibbal och ek. Död ved förekommer sparsamt, en stående död ek finns i västra delen av området. Buskskiktet utgörs av hassel, hagtorn, krusbär, druvfläder och nypon.

Flora och fauna: Larsson (1998) fann rostfläck *Arthonia vinosa* och gulnål *Chaenotheca brachypoda* och Petersson (1995) guldpuddrad spiklav *Calicium adpersum*, brun nållav *Chaenotheca phaeocephala* och skuggorangelav *Caloplaca lucifuga*. Alla är signalarter, utom den sistnämnda som är på rödlistan som hotad (NT).

Naturvärdesbedömning: Detta är ett fint område med höga naturvärden i de gamla och grova träden och förekomst av signalarter.

354. Lövhage och sekundär lövskog vid Sjötuna

Församling Eggby/ Skärv	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 5,5 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och fuktiga typer Klibbalstrandskog	

Allmän beskrivning: På Skärvalångens västra sida ligger en badplats. Kring den och söder därom ligger dels en glest trädbevuxen hagmark, dels en frisk lövskog. Alldeles intill badplatsen växer ett litet avsnitt klibbalstrandskog. Marken är frisk till fuktig och fältskiktet av frisk till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Björk och klibbal dominerar tillsammans med ek, asp, gran och tall. Träden är medelålders och av medelgrovlek. Där betesdjuren inte kommer åt utgörs föryngringsskiktet av asp i den friska delen och klibbal i den fuktiga delen. I hagen blir föryngringen och buskskiktet uppätet. Hallon utgör buskskikt i övrigt. Död ved av klibbal förekommer endast i liten utsträckning.

Övriga noteringar: Sjön, betesdjuren och svampangrepp påverkar objektet. Bad- och båtplats innebär högt värde för friluftslivet.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

356. Äldre ädellövskog vid Höjentorps slottsruin

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 1
Ekonomiskt kartblad 0835 54	Areal 24,9 ha
Skogstyp Blandädellövlund Sekundär lövskog, fuktiga typer Ask-almlund Klibbalstrandskog Klibbalkärr Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Detta är ett stort och heterogent skogsområde kring Höjentorps slottsruin med flera olika typer av skog. De fuktigare strandkanterna består av klibbalstrandskog och det finns ett klibbalkärr norr om ruinen. De friskare delarna ligger lite högre på åsar och kullar av isälvsmaterial och här dominerar ädellövträd och lundvegetation. Kring själva ruinen är det parkskött med ett visst bete av får och här påträffas flera jätteträd. Fältskiktet varierar med markens fuktighet från lundörttyp till frisk och fuktig örttyp och blöt typ. Omgivningarna är sjöar och en stor åker.

Träd- och buskskikt: Strandskogen, som växer i strandkanten runt objektet, domineras av klibbal och inåt land ökar inblandningen av björk. Ask förekommer också. Träden är medelålders till äldre, med yngre inslag och socklar har utvecklats. Klibbal och ask föryngrar sig bra. Död ved finns i stor mängd, både som lågor och torrträd och det är medelgrova till klana dimensioner. Buskskiktet utgörs här av glest växande brakved, skogstry och hassel samt ett stråk av viden längs stranden.

Inne i fuktskogen höjer sig små kullar med ädellövlundflora. Här dominerar alm och lönn med inslag av ek, ask, hägg och fågelbär. Död ved förekommer i viss utsträckning av alm och fågelbär. Träden är medelgrova till grova och här finns även mycket grova exemplar av ek. Buskskiktet utgörs av medeltätt växande hassel med inslag av skogstry och hagtorn.

Runt själva slottsruinen är marken parkskött och här växer i ett tämligen glest skikt många grova träd av ask, bok, ek, lind och lönn. Här står sex jättebokar, en jätteek och två jätteaskar. Död ved förekommer högst sparsamt av alm samt möjligen döda grenar uppe i träden. Buskskikt finns inget.

Norr om slottsruinen finns ett klibbalkärr. Här går den gamla uppfarten till slottet på en upphöjning tvärs över kärret. Klibbal dominerar i trädskiktet och socklarna är väl utbildade. I utkanterna på friskare mark ser man även hägg, ask, alm och lind. Trädskiktet är övervägande medelåldrigt med inslag av äldre och grövre träd. Trädskiktet har glesats ur. Död ved finns i viss mängd av klibbal och ask. Buskskiktet är glest växande viden och enstaka hassel.

Öster om ruinen finns en ask-almund med äldre trädskikt. Intill sjökanten och i de fuktigaste delarna påträffas också klibbal. Här har man plockhuggit och glesat ut en del, varför trädskiktet är halvslutet. Buskskiktet är även det utglesat och består av hassel och olvon.

Flora och fauna: Signalarterna ramslök, getrams, missne och sotlav *Cyphelium inquinans* växer i objektet. Larsson (1998) fann bl a fällmossa *Antitrichia curtispindula*, trubbfjädermossa *Homalia trichomanides*, stubbspretmossa *Herzogiella seligeri*, almlav *Gyalecta ulmi* (NT), trädporrella, *Porella platyphylla*, brun nållav *Chaenotheca phaeocephala* samt gul dropplav *Cliostomum corrugatum* (NT). Molluskinventering har gjorts och flera intressanta arter påträffades, se von Proschwitz (1982).

Övriga noteringar: Slottsruinen är ett trevligt utflyktsmål och det går flera stigar igenom hela skogen. Värde för friluftslivet är mycket högt. Plockhuggning har förekommit på flera ställen.

Naturvärdesbedömning: Storleken och den stora variationen ger objektet detta höga värde. Var för sig är de olika skogstyperna värdefulla, men tillsammans får de högsta klass. Många gamla och grova ädellövträd, gott om död ved i fuktigt läge, socklar på de fuktigt växande träden, intressant flora, förekomst av jätteträd och flera signalarter ger högsta naturvärde tillsammans med det faktum att skogen är så varierad.

357. Ädellövskog norr om Höjentorp

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 1
Ekonomiskt kartblad 083 54	Areal 38,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandädellövlund Blandlövhage av ask-almtyp Klibbalstrandskog Klibbalkärr Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Norr om Höjentorp ligger denna stora och varierande skog. Området består av flera olika skogstyper som ligger inblandade i varandra. Marken är i huvudsak av två typer, fuktig och frisk, och detta ger karaktär åt respektive skogstyp. De lågläntare partierna består av strandskog, kärr och sekundär fuktskog. De friskare kullarna och åsarna höjer sig över fuktskogen och utgörs av blandädellövlund samt blandlövhage. Längs vägen växer flera mycket grova askar och almar i en allé. Omgivningarna är sjöar och åkermark samt en del barrskog.

Träd- och buskskikt: Den lågt liggande fuktskogen präglas i sjökanten av klibbal och så även i de klibbalkärr som finns. I resten av fuktskogen finns samdominans mellan klibbal och björk. Här finner man även ask, hägg, rönn, tall och gran, den sistnämnda finns ställvis i större mängd. Det finns grova exemplar av björk, klibbal och hägg. Både klibbal och björk har väl utbildade socklar, men även flera exemplar av de almar som växer lite fuktigare. Föryngringen består av klibbal och ask. Det finns gott om död ved i skogen av alla trädslag, både klen och medelgrovt. Enstaka grövre lågor finns av björk.

Över fuktskogen höjer sig kullar och åsar av isälvsmaterial och på denna friska mark växer ett tätt trädskikt av främst ask och alm. Ek och fågelbär utgör ett stort inslag och övriga förekommande trädslag är bok, lönn, sälj och oxel. Alla dessa finns i riktigt grova och gamla exemplar. De finns spridda i hela objektet; på kullarna i hagmarken, längs bilvägen och den gamla landsvägen samt på åsar och kullar inne i fuktskogen. Andra trädslag som påträffas är asp och rönn. Föryngringen utgörs främst av ask och lönn. Träd med bohål förekommer samt även mulmträd. Död ved förekommer av alla trädslag, men mest av fågelbär, ask, ek, hägg och rönn. Buskskiktet utgörs främst av hassel och skogstry.

Flora och fauna: I fältskiktet kan man hitta signalarter som bäckbräsma, gullpudra, ormbär, rankstarr, storrams, blåsippan och hässleklocka. Bland mossorna påträffas bl a blåmossa *Leucobryum glaucum*, fällmossa *Antitrichia curtipendula* och lavarna rostfläck *Arthonia vinosa*, almlav *Gyalecta ulmi* (NT), se Larsson (1998). Pettersson (1995) fann även brun nållav *Chaenotheca phaeocephala* och gullpudrad spiklav *Calicium adpersum*. Larsson (1998) fann även blanksvart trämyra *Lasius fuliginosus*, en mindre allmän art som signalerar höga naturvärden i gamla träd. Där den lever finns ofta flera naturvårdsintressanta arter. Molluskinventering har gjorts och flera intressanta arter påträffades, se von Proschwitz (1982)

Övriga noteringar: De många sjöarna med anslutande bäckar innebär inte bara påverkan på skogen, utan är en förutsättning för fuktskogarna. Bete påverkar i hagmarken och viltbete

förekommer i hela skogen. Svampangrepp är allmänt utbrett och det är en faktor som kommer att öka dödvedsmängden i skogen. En annan typ av störning står vägen och plockhuggning för. Rekreativvärdet är högt, eftersom slottsruinen ligger i närheten och att det går vandringsstigar genom södra delen av området.

Naturvärdesbedömning: Skogens storlek och den mosaikartade strukturen av högklassiga skogsområden med intressant flora ger området högsta naturvärde.

358. Strandskog runt Eggbysjön

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 54/ 083 64	Areal 11,2 ha
Skogstyp Klibbalstrandskog Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Kring Eggbysjön och Älvasjön växer denna smala strandskog. Vid parkeringen bredvid Eggby kyrka växer ett par större almar och askar. Omgivningarna är öppna med sjö och åkermark. Marken är fuktig till frisk och fältskiktet varierar därefter.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar tillsammans med björk och det finns inslag av alm, ask, oxel, asp, gran och tall. Träden är övervägande medelålders och här finns en del grova exemplar av klibbal samt även alm och ask. Föryngringskiktet är glest växande klibbal. Död ved förekommer i viss mängd av klibbal och björk samt även lite oxel. Buskskiktet utgörs av glest växande brakved, hallon och viden.

Övriga noteringar: Objektet är långsmalt och starkt påverkat av sjöar och de intilliggande åkrarna, något som syns på den stora mängden nässlor i fältskiktet.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de äldsta och grövsta träden samt den döda ved som finns. Strukturellt är detta en viktig skog, eftersom den utgör ett trädklätt avbrott i det öppna åker- och sjödominerade landskapet.

359. Hagmark och vårdträd vid Stenslund hembygdsgård

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55/ 083 45	Areal 2,3 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Parker, alléer och vårdträdmiljöer	

Allmän beskrivning: Mellan riksväg 49 och Billingebranten ligger en hembygdsgård med tillhörande lövbestånd. I stenmurar växer flera grova träd och det finns en hagmark i anslutning till gården. Marken är frisk och fältskiktet av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Det halvslutna trädskiktet domineras i hagen av asp och björk. Här påträffas också ek, hägg och gran. Den sistnämnda sprider sig ifrån intilliggande odling. I stenmurar kring gården växer flera gamla, grova askar och fågelbär. Ask står för föryngringen där betesdjuren inte kommer åt. Enstaka döda björkar förekommer också. Buskskiktet är glest och består av hassel, krusbär, hallon och nypon.

Flora och fauna: Signalarten blåsippra växer rikligt i hagen.

Övriga noteringar: Den fina hembygdsgården med tillhörande stenmurar utgör kulturlämningar. Granen som sprider sig från odlingar högre upp på branten bör hållas efter.

Naturvärdesbedömning: Här finns naturvärden knutet till de gamla träden.

360. Trädklädd hagmark vid Tre Bäcker

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 11,2 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Vid riksväg 49 ligger gården Tre Bäcker och det är just vad som rinner här. Kring bäckarna finns en trädklädd hagmark på både frisk och fuktig mark med omväxlande struktur. Här är vackert och det finns en liten rastplats, men tyvärr är ljudet från 49:an rätt överväldigade.

Träd- och buskskikt: Kring bäckarna på den fuktigare marken dominerar klibbal det halvslutna trädskiktet. Där marken höjer sig lite i mjuka kullar växer ek, asp och björk. Flera av träden är grova och det finns mycket grova träd av björk, oxel och ek i objektet. Övriga förekommande trädslag är ask, hägg, oxel och gran. Granarna är av hagmarkstyp med vida kronor, vilket tyder på att de har vuxit upp i en öppen mark. Död ved finns i viss mängd utav klibbal, björk och ek och flera är riktigt grova. Buskskiktet består av en, hassel och krusbär.

Flora och fauna: Här påträffas flera signalarter som bäckbräsma, blåsippra och sotlav *Cyphelium inquinans*. Här lever även den mindre allmänna arten blanksvart trämyra *Lasius fuliginosus*.

Övriga noteringar: Bäckarna påverkar naturligtvis skogen starkt. Det gör även riksväg 49 som går igenom skogen. Svampangrepp är allmänt utbredd och det kommer att leda till mer död ved i skogen.

Naturvärdesbedömning: Här finns ganska höga naturvärden i och med att här finns många gamla träd, död ved och en del signalarter. Närheten till riksväg 49 drar dock ner intrycket.

361. Asp- och björkhage i Ljungstorp

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 4,8 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Mitt i Ljungstorp ligger denna trädklädda betesmark. Den omges närmast av öppen mark som i sin tur omsluts av löv- och barrskog. Marken är frisk och källpåverkad vid den lilla bäcken som rinner igenom hagen.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av ask, ek, oxel, klibbal, sälg, gran och tall. Träden är medelålders utom ett par gamla och grova oxlar. Död ved finns i liten utsträckning av björk och klibbal. Buskskiktet är glest och består av hallon, hägg och en.

Flora och fauna: Blåsippa och bäckbräsma, båda signalarter, växer i hagen.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa värden som trädklädd hagmark.

362. Sekundär lövskog längs Änebäcken

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 5,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Längs Änebäcken i östra Ljungstorp växer en lövskog med stort barrinslag. Den gamla banvallen går igenom objektet och en fin gammal stenbro går över bäcken. Beståndet omges av barrskog. Fältskiktet är av frisk till fuktig örtristyp och det är källpåverkat. Området ingår i en betesfälla.

Träd- och buskskikt: Asp, björk och gran är de dominanta trädslagen. I det slutna trädskiktet förekommer även fågelbär, rönn, sälg samt enstaka gråal. Träden är medelålders till gamla och här finns flera grova aspar med bohål. Äldre och grövre exemplar finns även av fågelbär, sälg och gran. Död ved finns av klibbal och björk i medelgod mängd. Buskskiktet är nästan helt bortbetat.

Flora och fauna: Signalarterna bäckbräsma och blåsippa påträffas i skogen.

Övriga noteringar: Bäckens, betet och den gamla banvallen påverkar skogen. Stenbron utgör en fin kulturlämning. Svampangrepp sörjer för framtida dödvedstillgång.

Naturvärdesbedömning: Objektet har lövanknutna naturvärden i de gamla asparna trots att barrträd utgör hälften av skogen.

366. Ung sekundär lövskog i Ljungstorp

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 36,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Denna stora lövskog i Ljungstorp gränsar till barrskog och tomter. De centrala delarna är blandlövhage, övriga delar är ung och homogen lövskog. Marken är fuktig och frisk och fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp med risinslag.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar med inslag av klibbal och asp. Enstaka gråal, ask, bok och oxel förekommer också. Träden är unga med medelålders inslag. Enstaka äldre träd finns vid tomterna. Klibbal och ask föryngrar sig rikligt. Död ved förekommer sparsamt, främst av klibbal. Buskskiktet är glesst växande hägg, hassel och druvfläder.

Flora och fauna: Signalarten blåsippa förekommer i objektet.

Övriga noteringar: Svampangrepp förekommer i liten utsträckning.

Naturvärdesbedömning: Objektet har i dag ganska låga naturvärden, men har potential att i framtiden utveckla stor mängd död ved, eftersom arealen är så stor.

367. Sekundär lövskog i Ljungstorp

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 7,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I Ljungstorp ligger flera lövskogsområden. Detta lövbestånd är medelålders och därmed ett av de äldre i detta område. Skogen gränsar till öppen mark samt yngre lövskog. Marken är övervägande fuktig med friska inslag och fåltskiktet varierar därefter.

Träd- och buskskikt: Asp, björk och klibbal dominerar med inslag av ask, hägg, oxel, gran och tall samt enstaka gråal och bok. Träden är mestadels medelålders och medelgrova. Död ved finns i viss utsträckning av klibbal och björk. Buskskiktet består av hägg och hallon.

Övriga noteringar: Många av träden är angripna av svamp och det kommer att innebära en större mängd död ved i framtiden.

Naturvärdesbedömning: Objektet har måttliga naturvärden främst knutet till den döda veden.

368. Vårdträd vid Hålltorp

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 2,7 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdmiljöer Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandlövchage av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: Vid Hålltorp i Ljungstorp växer en allé av askar längs vägen. Norr om vägen ligger en dunge på fuktig mark längs en liten bäck. Här är marken källpåverkad. Omgivningarna är övervägande hagmarker

Träd- och buskskikt: Ask dominerar bland vårdträden. Flera av dessa är gamla och grova. En del av askarna står i betesmark innanför den stenvägg som löper längs vägen. I den lilla dungen norr om vägen överväger björk tillsammans med lönn, ask och fågelbär. Här är träden yngre. Död ved förekommer lite grann i dungen, annars inte. Buskskikt finns bara i dungen och det är mest hägg.

Övriga noteringar: Stenvägg utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden knutna till de gamla träden.

369. Fuktskog och ek-hassellund i västra Ljungstorp

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 19,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Ek-hassellund	

Allmän beskrivning: I och omkring Ljungstorp ligger flera lövskogar. Flertalet är yngre igenväxningsskogar, så även denna. Detta bestånd ligger i västra Ljungstorp och består av två typer av skog. Som så ofta i Valle är det en fuktig skog som ligger lägre i terrängen samt åsar och kullar med en friskare skog bestående av ädla träd. Fuktskogen dominerar i den nordvästra delen och den friskare skogen i sydöstra. I västra delen ingår en del av skogen i betesmark. Skogsavsnittet omges av öppen odlings- och hagmark, utom i norr där ungskog möter upp. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp. I södra delen av objektet syns källpåverkan där en liten bäck rinner.

Träd- och buskskikt: I de fuktigare partierna överväger klibbal och björk i det slutna trädskiktet. Ask, ek, lönn, fågelbär, hägg, asp, sälg och gran förekommer också i mindre utsträckning. Träden är mestadels medelålders till yngre med enstaka äldre träd. Föryngringen består av klibbal och ask. Död ved förekommer i ganska stor mängd. Det är mest nyfallna lågor av klibbal samt en del björk. Även ask och fågelbär bidrar med död ved. Buskskiktet är tätt växande hägg med inslag av hassel och viden.

De friskare höjderna har ett något glesare trädskikt som består av i huvudsak ek, asp och björk. Fågelbär har ett tämligen stort inslag och här förekommer även enstaka gråalar i närheten av bäcken. Övriga påträffade trädslag är ask, hägg, gran och tall. Träden är övervägande medelålders med enstaka träd ur en äldre generation. Här kan man se att marken tidigare troligen utnyttjades till bete. Föryngringen består här av hägg och ask. Död ved finns i medelgod mängd av hägg, gråal och asp men främst av björk. Många av de stående döda träden uppvisar många hackmärken efter födosökande fåglar. Buskskiktet utgörs av ett ställvis tätt hasselbuskage, samt glesare växande hägg.

Flora och fauna: Signalarter som bäckbräsma, blåsippa och krusig ulota *Ulota crispa* växer i skogen.

Övriga noteringar: En bäck rinner vid åsens fot i södra delen av skogen, intill den väg som går här. Svampangrepp är allmänt utbredd och det kommer att innebära mer död ved i framtiden. Stenmurar utgör kulturlämningar. Spår av viltbete syns tydligt.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett fint och omväxlande objekt med flera signalarter. Trädskiktet är inte så gammalt, men det finns redan gott om död ved och potential till ännu större mängd. Naturvärdena bedöms vara höga.

370. Blandlövhage vid Nygården

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 2,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Omsluten av öppet landskap på tre håll med en yngre fuktskog på det fjärde ligger denna hagmark med ett ganska tätt trädskikt. Marken är fuktig till frisk och delar av området betas idag. Resten är en igenväxt hagmark.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar trädskiktet med inslag av björk, ask, hägg, rönn, sälg och tall. Träden är övervägande yngre med enstaka äldre björk. Det finns relativt gott om död ved av klena dimensioner. Buskskiktet är medeltätt växande hägg, hallon, hassel med inslag av nypon.

Övriga noteringar: Svampangrepp är utbrett så här kommer att bli ännu mer klen död ved. Annan påverkan är plockhuggning och en för länge sedan utförd dikning.

Naturvärdesbedömning: Här finns måttliga naturvärden i den klena döda veden.

371. Gråalskog och sekundär lövskog norr om Nygården

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 26,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Gråalskog	

Allmän beskrivning: Där det öppna odlingslandskapet norr om Varnhem övergår i skogsmark ligger denna sekundära lövskog. Det är ett stort objekt med yngre fuktskog som har vuxit upp kring ett gammalt torpställe. Kring torpstället finns många stenmurar och ett par gamla åkerlyckor, vilka håller på att växa igen med ask. De äldre träd som finns växer just kring torpstället. Marken är fuktig med friska inslag och fåltskiktet är övervägande av fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: De dominant trädslagen är ask, asp och klibbal samt vid torpstället även gråal. Träden är övervägande i yngre medelåldern, men just kring torpstället finns många äldre träd av asp och fågelbär. Flera av dem växer i de gamla murarna. I skogen förekommer även alm, ek, hägg, björk och sälg. Död ved finns i riklig mängd av de flesta trädslag, både

som torrträd och lågor. Ask och hägg står för föryngringen. Buskskiktet är slutet till halvslutet och utgörs av hägg, hassel, hallon och vid torpet även röda vinbär.

Flora och fauna: Här växer flera signalarter som stubbspretmossa *Herzogiella seligeri*, krusig ulota *Ulota crispa*, bäckbräsma och gullpudra.

Övriga noteringar: En bäck rinner genom skogen. Torpstället har lämnat många stenmurar efter sig. Svampangrepp är mycket vanligt i skogen och det kommer att innebära ännu mer död ved i framtiden. Överallt syns spår av viltbete. I norra delen, intill en granodling, förekommer plockhuggning.

Naturvärdesbedömning: De största värdena finns i den centrala delen av skogen, vid det gamla torpstället. Här är träden äldst och här finns den säregna gråalskogen. Gråal är ett sällsynt träd i kommunen. Den stora mängden död ved i fuktigt läge innebär möjlighet för många intressanta mossor att finns livsrum. Resten av skogen är yngre och i norr är den påverkad av den intilliggande granskogen. Alltså kan dessa delar av skogen fungera som förstärkningsytor till värdekärnan. Naturvärdena är sammantaget höga i detta objekt.

372. Allé och vårdträd vid Backa

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55/ 083 54	Areal 4,8 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I det öppna landskapet norr om Varnhem ligger Backa. Upp mot gården löper en lång allé som syns vida omkring. Kring gården finns också ett antal vårdträd. Marken är frisk och fältskiktet är mestadels gräsmatta.

Träd- och buskskikt: Den mycket speciella allén planterades på 1890-talet och består av askar på södra sidan och oxlar på den norra. Oxlarna är i dåligt skick och flera håller på att dö. En orsak är sannolikt att de mycket högre askarna skuggar dem. Dessutom är livslängden för oxel inte mycket över 100 år, till skillnad från ask som kan bli 250 år. Allén har ett säreget utseende i och med att askarna är så mycket högre än oxlarna. Eventuellt hade man tänkt sig hamla askarna från början. Det hade inneburit att träden hade varit mer jämnhöga. Kring gården finns grövre träd av alm, lind, asp, björk, gran, lärk samt ett par mycket grova pilar. Grov sprickbark finns i stort mått samt även träd med bohål. Buskskikt förekommer inte.

Flora och fauna: De gamla träden hyser troligen en intressant flora av både svamp, mossor och lavar, trots det exponerade läget. Även insektsfaunan är antagligen intressant.

Övriga noteringar: Rätt många oxlar är angripna av svamp och förmodligen kommer de att dö inom en relativt snar framtid.

Naturvärdesbedömning: De många gamla och grova träden och den säregna allén utgör ett högt trädanknutet naturvärde.

373. Blandlövhage vid Nyborg

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 6,8 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: Mellan Nyborg och Backa norr om Varnhem ligger denna glest trädbevuxna hagmark. Den gränsar till odlingsmark och medelålders lövskog. Marken är frisk och av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Ask och alm dominerar tillsammans med björk. Fågelbär, gran och tall finns också. Träden är medelålders till äldre. Död ved förekommer inte och buskskiktet är glest växande en och hassel.

Övriga noteringar: Stenmurar utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

374. Yngre sekundär lövskog i norra Ljungstorp

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 34,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Norr om Ljungstorp finns flera avsnitt med yngre lövskog. De omges av barrskog utom i västra delen där en medelålders lövskog påträffas. Marken är frisk med fuktiga inslag och fältskiktet är övervägande av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Björk och klibbal växer tillsammans med ask, hägg, sälj och gran. Död ved finns endast sparsamt. Hägg, hallon, hassel och druvfläder utgör buskskikt

Naturvärdesbedömning: Skogen är homogen och ung och naturvärdet är i dag lågt. Dock finns potential att utveckla ett äldre trädskikt med ett gott dödvedsförråd i framtiden, varför klassningen blir en trea.

375. Sekundär lövskog vid Änebäcken

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 4,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Längs Änebäcken i norra Ljungstorp växer denna yngre fuktskog. Billingebranten höjer sig alldeles intill bäcken. I själva branten står få lövträd, men det finns riktigt gamla och fina granar. Skogen omges av små åkrar och barrskog. Marken är fuktig med friska inslag.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar tillsammans med klibbal och gråal. Övriga förekommande träd är asp, hägg samt ask som dessutom har ett stort uppslag i föryngringsskiktet. Dessutom är graninslaget stort, framför allt i södra delen. Träden är medelålders och medelgrova, med en del äldre aspar. Död ved förekommer i liten utsträckning. Buskskiktet är glest växande hallon.

Flora och fauna: Blåsippor växer i rik mängd. På granarna växer gammelgranlav *Lecanactis abietina*.

Övriga noteringar: Kulturlämningar finns i form av stenmurar. Bäcken utgör en naturlig vattenstörning. Intilliggande tomter innebär också en viss påverkan.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

376. Sekundär lövskog vid Lötens kvarn

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 11,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandlövskog av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Längs Änebäcken växer en omväxlande fuktig och frisk lövskog. Omgivningarna är barrskog och åkermark. Den östra delen är friskare, betas samt har ett stort graninslag. Fältskiktet är av fuktig till frisk örtyyp.

Träd- och buskskikt: Asp, björk och klibbal dominerar det halvslutna till slutna trädskiktet. Det förekommer även enstaka gråal samt gott om gran i den östra delen. Träden är medelålders och av medelgrovlek. Död ved förekommer i relativt stor mängd intill bäcken

och det är asp och björk som står för större delen. Buskskiktet är glest växande hägg samt hassel.

Övriga noteringar: Ett utbrett svampangrepp på träden kommer att innebära möjligheter till ett större dödvvedsförråd i framtiden. Det finns lämningar av en gammal kvarn.

Naturvärdesbedömning: Idag är naturvärdena måttliga, men potential finns.

378. Sekundär lövskog vid Larstorp

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 15,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Omslutet av barrskog upp mot Billingeslutningen ligger dessa yngre skogspartier. De är igenväxande hagmarker samt gamla hyggen. Marken är frisk till fuktig och fältskiktet varierar därefter.

Träd- och buskskikt: Ask och klibbal dominerar med inslag av björk, alm, sälg och gran. Trädskiktet är övervägande ungt med medelålders inslag. Död ved förekommer av de dominanta trädslagen i liten utsträckning. Buskskiktet utgörs mest av hägg.

Övriga noteringar: Viltbete har lämnat tydliga spår efter sig. Stenmurar utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Här finns måttliga naturvärden i de äldre träden, men här finns potential att bilda död ved som t ex hackspettar kan finna föda i.

379. Sekundär lövskog norr om Nyborg

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 18,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Detta är ett stort lövområde i gränsen mellan Billingens barrskogar och de öppna odlingsmarkerna i sydöstra Valle. I skogen finns ett hjorthägn och några små partier med barrodling. Marken är fuktig, framförallt i den södra delen med friska inslag.

Träd- och buskskikt: Ask och klibbal utgör den större delen av det slutna trädskiktet. Det finns en äldre generation av fågelbär, asp och björk med flera grova exemplar. Övriga förekommande träd är lönn, rönn, sälg och gran. De är övervägande medelålders. Död ved finns i visst mått av den äldre trädgenerationen. Buskskiktet utgörs av hägg och druvfläder.

Flora och fauna: Signalarter som påträffas i skogen är gullpudra och krusig ulota *Ulota crispa*.

Övriga noteringar: En bäck rinner igenom objektet. Inträngande gran drar ner intrycket. Inne i granodlingen står ett par gamla och grova lönnar som skulle må bättre av ett försiktigt friställande.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de äldsta träden och den döda veden.

380. Lövridå kring bäck vid Backa

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 3,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Vid Backa rinner en bäck kring vilken det växer en träddridå. Den omges av öppen hagmark och odlingsmark. Fältskiktet är av fuktig örttyp med friska inslag.

Träd- och buskskikt: Klibbal och ask dominerar det halvslutna trädskiktet. Alm, ek, fågelbär, sälg och gran förekommer också. Intill vägen som korsar bäcken står två jätteekar. I övrigt är träden medelålders och medelgrova. Klibbal och ask står även för förnyringen. Död ved finns i liten utsträckning av de dominerande trädslagen. Buskskiktet är glest växande hallon och hassel.

Flora och fauna: På de gamla ekarna växer signalarten sotlav *Cyphelium inquinans*.

Övriga noteringar: Nötdjur betar i den västra delen. Den omgivande åkerns överskottskväve påverkar vegetationen, vilket syns på den stora mängden nässlor i fältskiktet.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden i de gamla jätteekarna. Objektet är ganska litet och har inte någon större utvecklingspotential.

381. Blandlövhage norr om Backa

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 7,1 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: Norr om Backa i södra Valle påträffas ett stort lövbestånd varav knappt hälften är denna halvslutna hagmark och norr därom ligger en tätare sekundär lövskog. Omgivningarna i övrigt är öppen åker- och hagmark. Marken är mest frisk med fuktigare inslag i södra delen. Fältskiktet är av frisk örttyp och lundörttyp.

Träd- och buskskikt: Ask och alm finns i störst mängd tillsammans med ek i det ojämnt fördelade trädskiktet. Träden är medelålders till äldre och det finns tämligen många grova exemplar. Grov sprickbark finns i god mängd. Ekarna har blivit uppstammade och har en annan form än den typiskt låga, breda hagmarkseken. Övriga förekommande trädslag är fågelbär, klibbal, björk, apel samt grova hagmarksgranar. Död ved finns i medelgod mängd av ask och björk samt en del klibbal. Det förekommer både lågor och stående torrträd, grövre dimensioner är inte ovanligt. Buskskiktet har också det omväxlande täthet och utgörs av hassel, ställvis mycket tätt, och nypon.

Flora och fauna: Här finns en intressant flora med flera signalarter som blåsippa, ormbär, vårärt, vätteros och storrams. Stubbspretmossan *Herzogiella seligeri* växer på död ved i området. Den används som signalart eftersom den kräver rik tillgång på död ved och är nogräknad med sitt substrat, som är mjuk, murken och permanent fuktig ved. Ett stort risbo noterades i ett träd.

Övriga noteringar: Det finns gott om fornåkrar och odlingsrösen i hagen. Svampangrepp kan komma att leda till mer död ved i framtiden.

Naturvärdesbedömning: Detta är en fin lövhage med höga naturvärden. Om den döda veden får öka ytterligare kommer naturvärdena förmodligen att öka, särskilt om veden är grövre och får ligga soligt. Det ger möjligheter för en intressant insektsfauna.

382. Betad skog norr om Backa

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 16,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Söder om Torps fina lövområden ligger denna betade lövskog. I söder finns en blandlövhage och i norr ett hygge. På sidorna omges skogen av öppen odlingsmark. Marken är dels frisk och dels fuktig och fältskiktet varierar därefter, lundörttypen dominerar dock.

Träd- och buskskikt: Det slutna trädskiktet domineras av en äldre generation av björk, asp, klibbal och gran. Ett yngre skikt av ask förekommer i hela skogen. Övriga förekommande träd är ek, lönn, fågelbär, oxel och rönn. De äldre träden är i vissa fall riktigt grova och många av asparna har bohål. De övriga träden är i huvudsak medelgrova. I förnyringsskiktet dominerar ask, men betesdjuren håller efter uppslaget. Död ved finns både av den äldre trädgenerationen och av ask. Buskskiktet är ställvis tätt och består av hassel, hägg och hagtorn.

Flora och fauna: Här finns en fin lundflora med blåsippan, ormbär, vätteros, vårärt och underviol, alla signalarter samt stinksyska.

Övriga noteringar: Skogen betas av nötdjur.

Naturvärdesbedömning: Skogen har höga naturvärden knutet till de gamla träden och den döda veden. Signalarterna stärker värdet.

384. Blandlövhage vid Noltorp

Församling Varnhem	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 3,3 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Precis söder om Torps naturreservat ligger denna trädklädda hagmark. Den gränsar till yngre fuktskog i öster och till åkermark i väster. Marken är övervägande frisk med fuktigt inslag vid bäcken i söder. Fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Björk och asp dominerar det halvslutna trädskiktet tillsammans med sälg. Ek och fågelbär förekommer också. Träden är medelålders och medelgrova. Död ved finns i viss utsträckning. Buskskiktet utgörs bl a av hassel och nypon.

Övriga noteringar: Ett par odlingsrösen förekommer i området.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden som trädklädd hagmark.

385. Igenväxt hagmark vid Torp

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 6,9 ha
Skogstyp Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp Sekundär lövskog, friska och torra typer.	

Allmän beskrivning: Mitt inne i Torps naturreservat ligger detta avsnitt med ett äldre trädskikt än den omgivande fuktpräglade skogen. Marken är här mest frisk med ett fältskikt av lundörttyp.

Träd- och buskskikt: Här finns en äldre trädgeneration av ek som trängs av framför allt hassel och ett yngre lövuppslag av bl a ask. Ekarna är av hagmarkstyp, d v s med breda och låga kronor, vilket träden bara får om de växer upp i en öppen miljö. Död ved finns i viss

utsträckning, bl a som kvarhängande grenar på ekarna. Buskskiktet är tätt växande hassel. Grov sprickbark finns i stor mängd och den hyser intressant påväxt.

Flora och fauna: Signalarter som blåsippa och lungört växer i skogen och Bengtson (2001) rapporterar kornig nållav *Chaenotheca chlorella* och bårdlav *Nephroma parile*, även de signalarter.

Övriga noteringar: Stenmur utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden knutet till de gamla och grova ekarna. En försiktig utglesning förlänger troligen ekarnas liv. Närheten till flera fina lövbestånd styrker värdet.

386. Stort heterogent lövbestånd i Torps naturreservat

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 1
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 47,0 ha
Skogstyp Ask-almkund Sekundär lövskog, fuktiga typer Klibbalskog av översilningstyp Ek-hassellund Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Detta stora lövområde i östra delen av kommunen är större delen av naturreservatet Torp. Detta objekt är sammansatt av flera typer av lövskog och utgör tillsammans med de andra lövobjekten i reservatet ett av kommunens viktigaste lövområden. En stor del av skogen är källpåverkad och kan uppvisa en intressant flora och fauna. Öppen odlingsmark ligger väster om skogen och på östra sidan finns Billingens barrskogar. Marken är fuktig till blöt med friska delar. Fältskiktet är allt ifrån blöt typ, fuktig örttyp och lundörttyp till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: I denna heterogena skog är det fuktiga typer som överväger. Det rinner flera små bäckar genom området och kring dem finns klibbalskog av översilningstyp samt fuktigt sekundärlöv. Klibbal och ask förekommer i stor mängd i dessa skogstyper tillsammans med hägg. De friskare områdena är bevuxna med alm, ask, ek, fågelbär, asp, björk och rönn. Trädskiktet är övervägande medelålders, men här finns partier med äldre träd som asp och fågelbär. Ask och klibbal föryngrar sig rikligt. Död ved förekommer i medelgod mängd och det är främst av hägg, klibbal och ask i de fuktigare skogstyperna. Fågelbär har producerat en hel del död ved i norra delen av skogen. Det finns åtskilliga träd med bohål framför allt gamla aspar. Buskskiktet har varierande täthet och här hittar man hassel, samt krusbär, druvfläder och skogstry.

Flora och fauna: En stor mängd signalarter växer i skogen t ex bäckbräsma, storrams, kransrams, gullpudra och ormbär. I den källpåverkade marken växer många intressanta arter. Bengtson (2001) rapporterar bl a dunmossa *Trichocolea tomentella* (NT).

Övriga noteringar: Här finns många stenmurar och flera andra lämningar. En stig går genom skogen och värdet för friluftslivet är högt.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett område med mycket höga naturvärden. Storleken och variationsrikedomen samt en stor utvecklingspotential innebär en hög klassning. En stor förekomst av signalarter styrker också värdet. Sammantaget ligger Torps lövområden i högsta klassen.

387. Blandlövhage i Torp

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 8,1 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I naturreservatet Torp ligger just ett gammalt torp vid namn Gatan. Vid detta ligger hagmarker som är glest och gruppställt trädbevuxna. Intill huset finns vårdträd. Objektet, som består av två delar, gränsar till ask-almlyndar, öppen hagmark samt lite barrodling i norr.

Träd- och buskskikt: I det glesa trädskiktet växer flest av alm och fågelbär, men också ask, hägg, oxel och sälg. Träden är i många fall både gamla och grova. Det förekommer också död ved av flera slag. Bl a finns här riktigt grova stående döda fågelbärsträd. Buskskiktet är glest och består av nypon, hagtorn och hassel.

Flora och fauna: Bengtson (2001) fann den rödlistade skalbaggen *Hapalarea pygmaea* (NT).

Övriga noteringar: Här finns kulturella lämningar i form av fornåkrar och torplämningar. Rekreativvärdet är högt i och med att stigen går igenom området och att det är lättillgängligt. Hagen finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen, nr 452 – ett område med visst naturvärde.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden i de många gamla och grova träden samt i den många gånger grova döda veden. Närheten till flera fina lövområden styrker värdet.

388. Sekundär lövskog vid Torp

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 7,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Klibbalskog av översilningstyp	

Allmän beskrivning: I nordöstra delen av Torps naturreservat ligger detta lövbestånd. En bäck rinner igenom områdets södra, källpåverkade del. Marken höjer sig mot Billingen och högre upp är marken friskare. Området omges av barrodling och glest bevuxen hagmark. Fältskiktet är av lundörttyp och frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Den södra delen är en fuktig klibbalsdominerad skog med ett stort askinslag. Övriga trädslag är björk, alm, ek och fågelbär vilka växer i den friskare delen. Träden är övervägande medelålders. Död ved finns främst av klibbal och björk, både som lågor och stående torrträd. Dessutom förekommer en hel del död ved av fågelbär. Buskskiktet utgörs av hassel och hägg.

Flora och fauna: Signalarterna blåsippa och lungört växer bland skogsbingel och i bäcken finns kabbelekor.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden knutet till de äldsta och grövsta träden och förekomst av signalarter samt närheten till övriga fina lövbestånd i området stärker värdet.

389. Igenväxt hagmark vid Torp

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 6,0 ha
Skogstyp Igenväxt hagmark av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: I naturreservatet Torp finns flera olika typer av lövskogar. Detta objekt ligger i norra delen och gränsar i norr till barrodling, i väster till öppen odlingsmark och resten är halvöppen hagmark och fornåkrar vid ett gammalt torp. Det är en gammal, sedan länge igenväxt ängs- eller hagmark, som nu har vuxit igen och närmar sig ett lundartat stadium. Marken är lätt kuperad och sluttar uppåt mot Billingen. Fältskiktet är av lundörttyp med inslag av frisk örttyp samt ställvis lite ris.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är slutet och de flesta träden är i medelåldern. Det finns dock ett glesare skikt av en ännu äldre generation av alm och ek, varav flera är mycket grova. De dominerande trädslagen är dock björk och klibbal. Andra förekommande träd är ask, rönn

och fågelbär. Den döda ved som finns är mest björk och klibbal, men det finns även grov almved samt ekved. Det finns gott om insektshål och hackmärken efter födosökande fågel i de stående torrträden. Dessutom producerar de gamla hasselbuketterna en hel del klen död ved. I buskskiktet finns även skogstry.

Flora och fauna: I lundfloran hittar man signalarten lungört samt stinksyska. På de gamla träden växer bl a trubbfjädermossa *Homalia trichomanides* och Bengtson (2001) fann även kornig nållav *Chaenotheca chlorella* och trädporrella *Porella platyphylla*. Ett större risbo påträffades.

Övriga noteringar: Stenmurar utgör minnen från tidigare markanvändning. Objektet ingår i ett reservat och en stig löper intill skogen.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga naturvärden knutet till de gamla och grova träden. Närheten till flera fina lövbestånd samt förekomst av signalarter stärker värdet.

390. Klibbalkärr vid Torp

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 3,4 ha
Skogstyp Klibbalkärr Klibbalskog av översilningstyp	

Allmän beskrivning: I norra delen av Torps naturreservat rinner en liten bäck. Längs dess östra sida växer en fuktskog med kärrpartier. Fuktskogen gränsar till en delvis betad ädellövskog på andra sidan bäcken och till odlingsmark på andra sidan. Marken är blöt till fuktig och fältskiktet avspeglar detta.

Träd- och buskskikt: Klibbal dominerar det täta trädskiktet med inslag av ask, hägg och björk. Träden är övervägande medelålders. Död ved förekommer i relativt god mängd, både som lågor och stående torrträd. Buskskiktet är halvslutet men gruppställt och utgörs av hägg och viden. I södra delen är trädskiktet lite glesare och videt växer mycket tätt.

Flora och fauna: Signalarter som trivs i denna blöta miljö är gullpudra och bäckbräsma. Båda finns i riklig mängd i skogen tillsammans med kabbeleka, älgört och flädervänderot.

Övriga noteringar: Träden är utsatta för svampangrepp, vilket kommer att öka på dödvedsmängden i framtiden. Bäcken i sig utgör en naturlig vattenstörning. Värdet för friluftslivet kan sägas vara något mindre än i resten av reservatet, eftersom det är ett svårtillgängligt område

Naturvärdesbedömning: Förekomst av signalarter samt relativt stor mängd död ved ger ett högt naturvärde. Tillsammans med ädellövskogen intill blir detta ett mycket speciellt lövskogsområde.

391. Blandlövhage och lund vid Torp

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 5,3 ha
Skogstyp Ekhage Blandädellövlund Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I det böljande Valleområdet finns flera naturreservat. I norra delen av naturreservatet Torp rinner en bäck kring vilken det växer ett stråk med lövskog. Lövbekstandet är på båda sidor omgivet av öppen odlings- och betesmark. Detta objekt ligger på bäckens västra sida och är en ädellövskog som delvis betas. Marken är övervägande frisk med fuktigare inslag närmare bäcken. Fältskiktet är av frisk örttyp till lundörttyp. Det finns även en del gamla och grova vårdträd vid Sandtorps gård.

Träd- och buskskikt: Eken förekommer i flest antal tillsammans med alm. Här finns många fler olika trädslag som ask, lind, lönn, fågelbär, oxel, asp, björk och sälg. Den södra delen är en lundmiljö med många gamla och grova träd, främst ek och alm. De har producerat en måttlig mängd död ved, varav en hel del är i grova dimensioner. Det gynnar både svampar och insekter. Buskskiktet består av hassel och skogstry.

I norr betar hästar och här är trädskiktet glesare. Det finns gott om buskarter, många finns i brynet intill tätare skog. Förekommande buskar är hassel, nypon, en och hagtorn.

Kring gården växer lönnar som vårdträd. Flera av dem är mycket grova

Flora och fauna: Signalarten guldocksmossa *Homalothecium sericeum* växer rikligt på ask i objektet. Bengtson (2001) fann en intressant skalbaggsfauna bl a den rödlistade *Hapalarea pygmaea* (NT).

Övriga noteringar: Många av träden är angripna av svamp, vilket kommer att innebära mer död ved i framtiden.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga naturvärden kopplat till de gamla och grova träden samt den döda veden.

392. Blandlövhage öster om Tomten

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 9,6 ha
Skogstyp Blandlöv hage av asp-björktyp Ekhage Blandädellövlund	

Allmän beskrivning: Där Valle börjar höja sig mot Billingebranten ligger naturreservatet Torp. Detta lövskogsobjekt påträffas precis norr om själva reservatet och består av två områden. Den ena är en liten betad trädklädd kulle intill vägen till Öglunda och den andra ligger i själva sluttningen. I södra delen – vid foten av den större, sluttande hagen – finns ett avsnitt med blandädellövlund. Omgivningarna är i öster barrodling och i väster öppen hagmark. Marken är frisk med fuktigt inslag vid foten av Billingebranten. Fältskiktet är dels av lundörttyp, dels av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: I denna blandlövhage finns flest träd av björk och asp, men det är den stora mängden fågelbärsträd som ger hagen dess karaktär. Gamla och grova exemplar finns framför allt av oxel, fågelbär och ek. Det är även dessa som står för den lilla mängd död ved som finns här. Alm, ask och klibbal förekommer mest i den fuktiga lundmiljön. Här finns också endast en liten mängd död ved. Buskskiktet är glesat växande hassel, nypon, en och hagtorn.

Flora och fauna: I det lilla lundavsnittet växer stinksyska och signalarter som lungört, storrams, ormbär, vätteros och blåsippan.

Övriga noteringar: Odlingsrösen utgör kulturlämningar. Granodlingen tränger in i lunden och utgör ett hot mot lövskogsvärderna där. Hagmarken i sluttningen är välbetad av får. Ett upplag ligger i objektets södra del och ger ett skräpigt intryck.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden i den lilla lunden med många signalarter på en liten yta. I hagmarken finns naturvärden knutet till de gamla och grova träden och till det faktum att dessa fågelbärsrika marker är ganska sällsynta.

393. Blandlövhage vid Orgelgården

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 55	Areal 12,2 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp Ekhage	

Allmän beskrivning: I östra delen av Höjentorp-Drottningkullens naturreservat ligger denna stora hagmark med ett halvslutet trädsnitt. På våren lyser hagen vit av alla blommande fågelbärsträd. Marken är övervägande frisk med torra inslag på åschrönen.

Träd- och buskskikt: Fågelbär sätter prägel på hagmarken men här finns många andra trädslag. Ek finns tillsammans med alm, ask, lönn, oxel, asp, björk, rönn, apel och enstaka gran. Gamla och grova exemplar finns främst av oxel, i övrigt är träden mest medelålders. Död ved förekommer endast i liten utsträckning

Flora och fauna: På våren lyser marken gul av gullvivor.

Övriga noteringar: Här finns husgrund, odlingsrösen och stenmurar som kulturminnen. Hagen finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 84 och är klassad som en trea.

Naturvärdesbedömning: Här finns ganska höga naturvärden knutet till den säregna trädslagssammansättningen. Värden i hagmarksfloran samt för friluftslivet stärker klassningen.

394. Lövskog kring Lötensjöarna

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 55/ 083 54	Areal 12,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandlövhage av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: Detta är ett sammansatt lövskogsområde i nordvästra delen av Höjentorp-Drottningkullens naturreservat. De avsnitt som är låglänta är fuktskog och de högre liggande partierna är frisk lövskog som till stor del betas. Även de lägre delarna har troligen betats tidigare. Marken är blöt till fuktig med friska inslag framför allt i norra delen. Den sydvästra delen är en ås som sträcker sig i nordöstlig riktning och på denna växer en del gamla träd.

Träd- och buskskikt: Blandning av trädslag i skogen är stor, men de mest förekommande är klibbal och björk. Här påträffas även alm, ask, ek, fågelbär, hägg, asp och gran. De dominanta trädslagen har bildat socklar. Trädskiktet på höjderna är halvslutet till slutet och övervägande medelålders, här finns dock en del äldre alm, ask, ek och oxel, framför allt på den södra åsen. Död ved förekommer i måttlig mängd av de flesta trädslag, dock mest klibbal. En grov stående död ek finns på den södra åsen. Buskskiktet består av skogstry samt ställvis tätt växande viden, inte minst mellan sjöarna. Mindre förekomst finns av måbär, getapel, hassel och hallon.

Flora och fauna: Ett större risbo noterades i ett träd.

Övriga noteringar: Ett allmänt utbredd svampangrepp på träden kommer att leda till mer död ved i framtiden, vilket kommer att höja områdets naturvärde.

Naturvärdesbedömning: Här finns relativt höga naturvärden i ett stort sammanhängande lövområde som detta. Ekarna på åsen är trängda av omgivande yngre träd och om inget görs kommer de att dö inom en snar framtid. Ekarnas livslängd skulle troligen öka vid ett försiktigt framröjande.

396. Betad fuktskog och vårdträd vid Skäggatorp

Församling Händene	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 61	Areal 4,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av asp-björktyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I nordöstra delen av Skara rinner flera bäckar. Vid Tvetabäckens sydligaste del ligger gården Skäggatorp, med flera typer av lövskog på sina marker. Kring gården växer flera gamla och grova vårdträd. Där bäcken skär ner i den öppna jordbruksmarken växer en skog som är fuktig i de nedre delarna och frisk högre upp i slutningen. Här är skogen betad och marken är rejält upptrampad. Det finns även ett glesare avsnitt som klassas som blandlövhage. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: I den betade bäckdalen dominerar klibbal och björk med inslag av ask, asp, sälg, fågelbär och gran. Här finns en hel del gamla träd, både klibbal, björk och sälg. Intill gården växer två jätteträd, en bok och en ask. Föryngringen består främst av klibbal. Tillgången på död ved är ganska god och det finns både liggande och stående död ved av de dominerande trädslagen. Buskskiktet består av hassel samt en på torrare mark. Kring gården växer många grova askar tillsammans med alm, bok, blodbok, ek, björk, apel, hästkastanj samt en hel del lind.

Flora och fauna: På den gamla jätteasken lever en koloni av blanksvart trämyra *Lasius fuliginosus*, en art som signalerar höga naturvärden i gamla träd. Där den lever finns ofta flera naturvårdsintressanta arter. Det förekommer en hel del svampangrepp vilket innebär mer framtida död ved.

Övriga noteringar: Flera av träden har bohål och troligen även mulm i håligheter.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett fint lövobjekt med en stor del av omgivningens gamla och grova träd. Den betade bäckdalen med sin relativa höga andel av död ved är en viktig struktur i landskapet och en fortsättning på Tvetabäckens lövmiljöer. Naturvärdet bedöms vara högt.

397. Tvetabäckens dalgång från Geteryggen till Skäggatorp

Församling Händene	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 61	Areal 36,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Klibbalskog av översilningstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I Skaras norra gräns mot Lidköping rinner Tvetabäcken. Längs bäckens dalgång växer en fuktig till frisk lövskog som till största delen betas. Bäckens omges av åkrar och i sydöstra och nordvästra ändarna finns även barrskog, vars granar tränger in i objektet. Fältskiktet är alltifrån blöt typ till frisk örttyp med en trevlig hagmarksflora i de torrare delarna. Dock syns kvävepåverkan tydligt i och med ett ganska stort inslag av nässlor. De äldsta och finaste delarna av objektet ligger i den norra delen från Jättabacken och ca 1,5 km sydöst samt i söder i höjd med Skäggatorp till dess att bäcken går in i barrskogen vid Rävabacken. Emellan dessa kärnområden är trädsiktet yngre och längst i norr är barrinslaget stort. Objektet ligger till delvis i Lidköpings kommun, eftersom gränsen till viss del går i själva bäcken.

Träd- och buskskikt: Närmast bäcken växer klibbal tillsammans med björk och ask. Träden är medelålders till gamla och många är grova. Högre upp i sluttningen överväger björk. Övriga trädslag är ek, lönn, hägg, asp, rönn, tall samt granar vars vidkroniga form tydligt talar om att de är uppvuxna i en öppen miljö. Tre ekjättar noterades i den norra delen av objektet. Att marken tidigare varit öppen berättar även de många döda enarna inne bland träden om. Föryngringsskiktet domineras av klibbal. Död ved finns rikligt, framför allt utav klibbal men även av asp och björk. Buskskiktet består av en, gamla hasselbuketter, hagtorn, nypon och hägg.

Flora och fauna: Signalarten bäckbräsma växer intill bäcken och här finns även nordlundarv, också den en signalart. Det finns en hel del åkergrödor och som med alla groddjur, som är hotade i ett europeiskt perspektiv, har vi ett ansvar att bevara dem och deras livsmiljöer.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett fint lövområde med höga naturvärden av flera slag. Här finns gott om död ved, både stående träd med livsrum för insekter och därmed insektsätande fålar, samt liggande i fuktigt läge med möjligheter för krävande mossor och lavar. Här finns en stor andel av omgivningarnas totala andel lövträd och bäcken utgör i sig ett viktigt element i landskapet. Arealen är stor och det innebär större möjligheter för naturvärdenas framtida bevarande och utveckling. Den långsmala formen innebär dock att lövbeståndet utsätts för påverkan av omgivande åker- och skogsbruk.

398. Betad lövskog och vårdträd längs Tvetabäcken vid Åkedal

Församling Händene	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 61	Areal 22,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandlövskog av asp-björktyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Klibbalskog av översilningstyp	

Allmän beskrivning: Längs Tvetabäcken vid Åkedal finns ett lövskogsområde bestående av flera skogstyper. Större delen betas. Längst ner i bäckdalen är skogen fuktig och påverkad av bäcken. Högre upp i sluttningen blir marken friskare och här syns betespåverkan mest. Vid gårdarna växer en del gamla och grova vårdträd. Omgivningarna är åkermark och björkblandad barrskog. Objektets båda ändar slutar i barrskog, där endast en liten smal strimma lövträd växer kring bäcken.

Träd- och buskskikt: Längst ner i den fuktiga marken dominerar klibbalen tillsammans med ask och björk. På den friskare marken är det björken som överväger. Vårdträden är ask (varav en är över en meter i diameter), ek, lind, lönn samt en rad med gamla och grova björkar intill en gammal väg. Övriga förekommande trädslag är asp, rönn, säl, gran, hästkastanj och apel. Träden är medelålders med äldre inslag. Död ved förekommer i viss mängd, framför allt nära bäcken. Buskskiktet består mest av hassel i höga buketter samt lite hallon.

Flora och fauna: Pettersson (1995) fann brun nållav *Chaenotheca phaeocephala* på en grov gårdsnära ek.

Övriga noteringar: Betesdjuren har trampat upp marken en hel del nära bäcken. Kvävepåverkan från omgivande åkermark syns tydligt i förekomsten av nässlor i fåltskiktet.

Naturvärdesbedömning: Objektet har ganska höga naturvärden knutet till död ved, gamla vårdträd, trädklädd betesmark och sin för landskapet mycket viktiga struktur. Eftersom detta ligger i närheten av det fina objektet nedströms, stärks naturvärdet.

399. Fuktskog längs Råstensbäcken

Församling Händene	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 62/ 083 63	Areal 25,4 ha
Skogstyp Klibbalskog av översilningstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Längs gränsen mot Götene rinner Råstensbäcken längs vilken en fuktskog växer. Omgivningarna är i öster öppen jordbruksmark och i väster slutet barrskog. Den smala strimman lövskog är svårt trängd av gran i västra delen. Längst i väst finns också en liten fin rest av klibbalskog av översilningstyp med intressant flora. Den är dock påverkad av att skogen har kalhuggits alldeles intill.

Träd- och buskskikt: Klibbalen dominerar det slutna trädskiktet som också innehåller mycket gran. Övriga trädslag är asp, björk, ek och rönn. Många träd är äldre och grova och i väster står också två jätteeckar. Det finns ganska gott om död ved, både stående och liggande, även i grova dimensioner. Buskskiktet består av hassel och hallon.

Flora och fauna: Signalarterna gullpudra och nordlundarv förekommer samt stinksyska.

Övriga noteringar: Bäckens utgör i sig en naturlig störning eller egentligen en förutsättning för denna skogstyp. Skogsbruket är en större och allvarlig störning på denna skog i både västra delen och den längst i öster, bortanför vägen.

Naturvärdesbedömning: Trots att fuktskogen är trängd finns här relativt höga naturvärden. De är knutna till den döda veden, de gamla träden och den för landskapet betydelsefulla struktur en skog av denna typ har.

400. Lövridå runt Mäskabäckens västra del

Församling Skara domkyrkoförsamling	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 62/ 083 52	Areal 10,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: En sträckning av Mäskabäcken väster om museijärnvägen rinner i ett öppet odlingslandskap samt inne i barrodling. Lövridån är smal och trängd av både barrträd och åkermark.

Träd- och buskskikt: Klibbal och gran dominerar med inslag av björk, asp och sälg. Vid bäcken inne i barrodlingen står flera gamla grova klibbalar samt en del död ved av både klibbal, asp och gran. Buskskiktet består av hallon.

Övriga noteringar: Många träd är svampangripna och det kommer att innebära mer död ved inom en snar framtid.

Naturvärdesbedömning: Objektet har fin struktur, men är svårt trängd. Här finns dock lövskogsvärden kvar i de gamla och grova samt döda träden. Det är viktigt att de få lövträden som finns får stå kvar för biodiversitetens skull.

401. Blandlövhage vid Backgården

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 2,9 ha
Skogstyp Ekhage Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Väster om Bråneke finns denna hästbetade blandlövhage. Den gränsar till åkermark i norr och till barrskog i söder. Marken är frisk och hagen är lite kuperad. Fältskiktet av frisk örttyp med risinslag.

Träd- och buskskikt: Ek och björk dominerar det glesa trädskiktet med inslag av lönn, oxel, asp, rönn, sälg samt gran och tall. Barrinslaget blir allt större ju längre söderut man kommer. Träden är medelålders och medelgrova. Ekarna har fin hagmarksform, men de flesta når inte över en halvmeter i diameter. Ek och gran är de träd som föryngrar sig bäst i hagen. Det finns enstaka död stående björk, samt en del fallna ekgrenar. Buskskiktet utgörs av glest växande en.

Flora och fauna: Ängs- och hagmarksinventeringen fann en intressant flora och där har den naturvärdesklass tre.. Den finns med som nr 55 i den inventeringen.

Övriga noteringar: Granen kommer in i från barrskogen i söder och den bör hållas efter om man vill ha kvar en lövklädd hage.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden som trädklädd hagmark.

402. Sekundär lövskog runt Brånekesjön

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 63/ 083 53	Areal 16,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Runt Brånekesjön i norra Skara växer en sekundär lövskog av både frisk och fuktig typ. Fältskiktet är från blöt till frisk örttyp med risinslag. En liten del är hagmark som betas av får. Omgivningarna är öppen odlingsmark och barrskog.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av klibbal, rönn, ek och gran. Träden är i yngre medelåldern och här finns viss tillgång på död ved av björk och asp. Buskskiktet består av hallon.

Övriga noteringar: Naturliga störningar finns i form av bete, svampangrepp och vattenstörning från sjön. Hagmarken finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 56, klass 3.

Naturvärdesbedömning: Objektet bedöms ha vissa naturvärden, eftersom det är stort och kommer att innehålla en hel del klen död björkved, vilket gynnar t ex hackspettar.

405. Ungt lövbestånd vid Hästholmen

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 4
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 3,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Mitt i det öppna odlings- och beteslandskapet i norra delen av kommunen ligger två små bestånd med yngre lövskog. Marken är frisk och fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med enstaka gran och rönn som inslag. Trädskiktet är mycket ungt till ungt, med en del medelålders träd i östra delen. Buskskiktet är glest.

Naturvärdesbedömning: Objektet har låga naturvärden.

406. Vårdträd vid Skånings-Åsaka kyrka

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 1,5 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: På en höjd i det öppna landskapet i norra Skara ligger Skånings-Åsaka kyrka. Kring den växer ett antal vårdträd. Marken är frisk och fältskiktet är övervägande klippt gräsmatta.

Träd- och buskskikt: Här växer lind i störst antal och flera av dem är grova. Andra förekommande trädslag är alm, ask, lönn, hästkastanj och poppel. De flesta är medelålders och medelgrova. Död ved förekommer inte, inte heller något buskskikt.

Övriga noteringar: Flera unga almar har hamlats. Värdet för kyrkobesökare är högt.

Naturvärdesbedömning: Här finns naturvärden knutet till de äldsta träden. Eftersom att landskapet är så öppet, är en samling träd en viktig miljö för t ex fåglar

407. Ekhage på Ekebacken

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 9,3 ha
Skogstyp Ekhage	

Allmän beskrivning: Vid Munstorp höjer sig denna fina ekhage över den öppna hagmarken. Norr om ekbacken ligger en mindre hagmark med något yngre trädskikt, resten är öppen betesmark. Marken är frisk med fuktiga inslag och fältskiktet är mestadels av frisk örttyp med inslag av en lundörttyp.

Träd- och buskskikt: Eken dominerar stort i det halvslutna trädskiktet. De flesta är grova och här finns ett flertal mycket grova exemplar. Övriga träd är oxel, klibbal, björk och sälg. Även de är många gånger både gamla och grova. I föryngringskiktet uppträder ask, men den blir ganska snabbt avbetad. Död ved förekommer av alla trädslag i måttlig mängd. Både lågor och torrträd påträffas. I buskskiktet växer hassel ställvis mycket tätt och många av buketterna har en ansevärd ålder. Här förekommer även en och hallon.

Flora och fauna: Floran är en trevlig blandning av hagmark och lund och man finner växter som, ormbär, grönvit nattviol, stinksyska slättegubbe, midsommarblomster och liten blåklocka. De två förstnämnda är signalarter. På ekarna växer rikligt med rostfläck *Arthonia vinosa*, gulpuddrad spiklav *Calicium adpersum* och sotlav *Cyphelium inquinans*. Pettersson (1995) rapporterar även brun nållav *Chaenotheca phaeocephala* (NT).

Övriga noteringar: Bete samt eventuellt även slätter påverkar skogen och här har förekommit plockhuggning, troligen för att skapa öppnare miljöer och gynna fältskiktet. Ett tämligen allmänt förekommande svampangrepp kommer att leda till mer död ved i framtiden. Om den döda veden är belägen i soligt läge kommer förutsättningar för en intressant insektsfauna finnas. Objektet finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 59, delobjekt 1, och har naturvärdesklass tre. Ett flertal fornlämningar finns i området.

Naturvärdesbedömning: En så stor förekomst av gamla och grova ekar ger ett mycket högt värde. Förekomst av signalarter stärker värdet. Spridningsmöjligheterna för naturvärdena utanför Ekebacken är begränsade, eftersom den ligger lite isolerat. Klassningen blir därför en tvåa, men den ligger högt i sin klass.

408. Blandlövhage vid Munstorp

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 4,8 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Ekhage Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I norra delen av kommunen, omgivet av öppen hagmark samt ett avsnitt av barrskog ligger denna trädklädda hagmark. Marken är frisk och fältskiktet är av frisk örttyp med risinslag.

Träd- och buskskikt: Björk, ap och ek är de dominerande träden, men inslaget av gran är tämligen stort. Här finns också ask, klibbal, rönn, sälj och tall. Träden är högst medelålders och inte särskilt grova. Död ved finns endast i liten utsträckning. Buskskiktet utgörs av en och hassel.

Övriga noteringar: Objektet ingår i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 59 och har naturvärdesklass tre. Bete påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden, mest som en möjlig förstärkningsyta till Ekebacken intill.

409. Vårdträd kring Munstorp

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 4,2 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I norra Skara ligger gården Munstorp. Kring den växer många gamla vårdträd samt ett par avsnitt sekundär lövskog. Gården omges av öppna hagmarker och barrblandskog. Marken är frisk med fuktiga inslag.

Träd- och buskskikt: De dominerande träden i antal är ask, lönn och björk. De mest imponerande träden är en ek och en ask där båda når en diameter på över metern. Här förekommer också alm, asp och gran. Vårdträden är gamla och grova. Det finns träd med bohål samt gott om grov sprickbark. Partiet med sekundär lövskog i södra delen är medelålders och träden är övervägande medelgrova. Det finns inget buskskiktet bland vårdträden.

Övriga noteringar: Bebyggelsen och vägen påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns många gamla och grova ädellövträd och det ger ett högt trädanknutet naturvärde. I övrigt är naturvärdena måttliga.

410. Ekhage vid Munstorp

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 1,2 ha
Skogstyp Ekhage	

Allmän beskrivning: Öster om Munstorp i norra delen av kommunen ligger en liten ekhage i en större betesmark. Marken är frisk och fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Ek dominerar med litet inslag av björk och rönn i det halvslutna trädskiktet. Enstaka asp finns som torrträd. Träden är medelålders och medelgrova. Enstaka död ved förekommer av asp och rönn. Buskskiktet är helt bortbetat.

Flora och fauna: En mindre hackspett med ungar noterades i ett hål i den döda aspen. Den finns med på rödlistan som sårbar (VU).

Övriga noteringar: Ängs- och hagmarksinventeringen klassar hagen som en trea (nr 59, delobjekt 2)

Naturvärdesbedömning: Här finns naturvärden knutet till att det är en trädklädd hagmark samt att mindre hackspett häckar här.

413. Sekundär lövskog vid Gammelskog

Församling Skånings-Åsaka	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 5,5 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Vid Gammelskog i norra delen av kommunen ligger denna yngre lövskog. Barrinslaget är stort beroende på omgivande barrodling. Marken är frisk och fältskiktet av frisk örttyp med risinslag.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar med inslag av lönn, fågelbär, gran och tall. Träden är medelålders och medelgrova. Död ved förekommer i liten utsträckning. Buskskiktet utgörs av bl a en och hassel.

Övriga noteringar: Granskogen tränger i lövområdet. Ett litet inslag av svampangrepp finns.

Naturvärdesbedömning: Här finns måttliga naturvärden knutet till lövträden.

415. Blandlövhage vid Falkenberg

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 10,4 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Ekhage	

Allmän beskrivning: I nordöstra delen av kommunen ligger Falkenberg. Här finns flera tomter och kring dessa ligger en stor hagmark uppdelad i två områden. Den östra är en liten kulle med nyligen utglesat träd- och buskskikt och den västra en stor hagmark med omväxlande trädäckning. Fältskiktet är av torr till frisk örttyp med ett litet inslag av ris.

Träd- och buskskikt: Asp och björk överväger i det glesa till halvslutna trädskiktet. Ek, fågelbär och gran förekommer också. Träden är mestadels medelålders och medelgrova, men här finns grova och till och med mycket grova exemplar av bl a ek. Grov sprickbark finns i god mängd av både ek och björk. Död ved förekommer endast sparsamt, förutom i ett område som är betesfredat, där det finns större andel död ved. Buskskiktet är glest och gruppställt och utgörs främst av hassel tillsammans med en och nypon. Ställvis är hasselnåren täta.

Flora och fauna: Här finns en fin hagmarksflora med bl a liten blåklocka, gökärt samt blåsippa, den sistnämnda en signalart. Sotlav *Cyphelium inquinans* växer på jätteecken på den östra kullen.

Övriga noteringar: Betet samt en nyligen gjord röjning påverkar objektet. Ett litet svampangrepp på träden förekommer.

Naturvärdesbedömning: Här finns relativt höga naturvärden främst knutet till de äldsta träden. Ett större inslag av solexponerad död ved med möjligheter för en intressant insektsfauna, skulle öka naturvärdena. Närheten till den fina ek- och hassellunden stärker klassningen.

416. Gammal lövskog vid Falkenberg

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 7,8 ha
Skogstyp Ek-hassellund Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: I kommunens norra del ligger gården Falkenberg. Norr om den finns ett stort skogsområde som till största delen består av barrskog. Inne i barrskogen finns detta intressanta lövbestånd. Objektet består av två områden. Dels kärnområdet med ett mycket heterogent trädskikt med många gamla träd och dels de lövområden med ett yngre trädskikt

som omsluter kärnan till cirka hälften. Den andra hälften kring kärnan utgörs av ung produktionsgranskog. Marken är övervägande frisk med fuktiga inslag. Fältskiktet är av lundörttyp och frisk till fuktig örttyp med risinslag.

Träd- och buskskikt: I kärnområdet, som ligger centralt i objektet, växer asp, björk och ek. Oxel och gran förekommer också. Trädskiktet har en stor åldersblandning och det finns många mycket gamla och grova exemplar. I de många grova asparna finns gott om bohål. Grov sprickbark finns i rik mängd, både på björk och på ek. Här är tillgången på död ved, både lågor och stående torrträd, mycket god. Även den döda veden är grov och ibland mycket grov. Alla stadier av dödved finns representerade i kärnområdet, allt ifrån nyfallna träd till sådana som är nästan helt nedbrutna. Buskskiktet är halvslutet och gruppställt och utgörs av hassel. I södra delen finns ett område där hassel dominerar med ett glest trädsikt av mycket gamla björkar. Även hasselbuketterna är gamla och bidrar med död ved. I gränsen mellan hasselområdet och den öppnare hagmarken i söder står en gammal jätteek.

Den omgivande lövskogen har ett yngre trädsikt som till stor del består av ek, särskilt den östligaste delen av objektet. Det är en kulle där rak och högstammig ek växer tätt. Det homogena trädsiktet tyder på att det beståndet är planterat. I norr utgörs det unga trädsiktet av asp, björk och ek och har liknande sammansättning som kärnområdet, men utan de höga åldrarna eller någon död ved att tala om.

Flora och fauna: Här växer flera signalarter bl a täcker blåsippa större delen av marken. Krusig ulota *Ulota crispa* växer i tämligen stor mängd på hasselbuskarna och sotlav *Cyphelium inquinans* förekommer på björk. På jätteeken växer också gulpuddrad spiklav *Calicium adpersum*. Man kan även anta att svampfloran är intressant i kärnområdet.

Övriga noteringar: Många av träden är svampangripna och det kommer att innebära ytterligare tillskott till dödvedsförrådet i skogen inom en snar framtid. Ett problem är den omgivande granodlingen som tränger på från nästan alla håll. I kärnområdet utgörs annars störning bara av viltbete och intern beståndsdynamik med stormfällningar som skapar luckor där nya träd kan etablera sig.

Naturvärdesbedömning: Kärnområdets naturvärden är mycket höga och av högsta klass. Dock har själva kärnan en liten areal och den omgivande yngre lövskogen behövs som förstärkningsyta så att naturvärdena kan ha en möjlighet att sprida sig. Granodlingen utgör dock ett hinder för den långsiktiga överlevnaden av lövskogens naturvärden. Jätteeken står idag trängt och dess livslängd skulle eventuellt kunna utsträckas om den blev framröjd med försiktighet.

420. Blandlövhage vid Krogstorp

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 5,3 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Öster om Krogstorp i norra delen av kommunen är landskapet omväxlande barrskog och lövklädda hagmarker. Objektet består av två delar. Den östra är en ung och glest trädbevuxen hagmark och den västra har ett äldre trädskikt. Båda områdena har glesats ut. Marken är frisk till fuktig. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Det unga trädskiktet i öster består av asp och björk och det är mycket glest. Den västra delen har ett äldre trädskikt med björk, ek och asp. Träden är medelålders och medelgrova med inslag av äldre och grövre träd. Även här är trädskiktet glest. Död ved finns endast sparsamt. Buskskiktet utgörs av en och hassel.

Flora och fauna: Här finns en fin hagmarksflora, se nedan.

Övriga noteringar: Delar av hagmarken finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 63 och har klass 3. Odlingsrösen förekommer. En bäck rinner igenom området.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de äldsta träden och till hagmarksfloran.

421. Vårdträd vid Ölanda kapell

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 3,8 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Runt Ölanda kapell och stuteri växer många grova vårdträd. Norra delen är en kulle med ett litet kapell. Marken är övervägande torr vid kapellet och frisk i övrigt. Det mesta är skött gräsmatta men vissa delar av trädbeståndet står i hagmark.

Träd- och buskskikt: Lönn dominerar det glesa trädskiktet, men de träd man noterar är de jätteaskar som växer här. Tre stycken totalt och de är rikt bevuxna med lavar och mossor, som visserligen är allmänna arter. Övriga trädslag är alm, lind, fågelbär, björk och hästkastanj. De flesta är medelgrova till grova. Enstaka död alm förekommer. Buskskiktet är parkbetonat där det finns, med syren och hagtorn.

Övriga noteringar: Kulturlämningar finns i form av det gamla kapellet och de många stenväggarna.

Naturvärdesbedömning: De många gamla och grova träden ger ett högt trädanknutet naturvärde även om lav- och mosspåväxten inte är den mest sällsynta. Det beror bl a på att de hämmas av det öppna odlingslandskapets ibland kväverika luftmiljö.

422. Sekundär lövskog vid Ölanda

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 2,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska typer	

Allmän beskrivning: I norra delen av kommunen, nordväst om Ölanda, ligger detta lövavsnitt som ett hörn av en större sammanhängande barrdominerad skog. Den omges av barrskog och åkermark och ligger intill vägen. Marken är frisk och fältskiktet är av frisk örtristyp.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är halvslutet till slutet och lite luckigt. Björken överväger med inslag av ask, fågelbär, klibbal, asp, rönn och sälg. Träden är unga till medelålders och inte mer än medelgrova. Död ved förekommer i liten utsträckning av björk. Buskskiktet utgörs mest av hallon.

Övriga noteringar: Här ligger en gammal ödekyrkogård.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

423. Trädklädda hagmarker vid Backåsen

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 63	Areal 19,1 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Ekhage	

Allmän beskrivning: Intill norra kommungränsen ligger detta område med trädklädda hagmarker. Här finns flera typer av trädskikt; både glest växande träd på frisk mark till tätare björkdungar på ett fuktigare underlag. Hagmarken höjer sig från den öppna platta odlingsmarken norr om Ölanda. I norr gränsar hagen till barrskog. Marken är torr till frisk med fuktiga inslag. Fältskiktet är av torr och frisk till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Ek dominerar tillsammans med björk. Det finns inslag av lönn, oxel, klibbal, asp, rönn, sälg, apel, gran och tall. Träden är medelålders och medelgrova. Det förekommer en del äldre träd, men i mindre utsträckning. Död ved finns endast sparsamt, bl a flera stående döda ekar. Buskskiktet är glest bevuxet med hassel, en och nypon,

Flora och fauna: Här finns en fin hagmarksflora med bl a liten blåklocka och bockrot, se Ängs- och hagmarksinventeringen, nr 61. Pettersson (1995) fann gulpudrad spiklav *Calicium adpersum*, sotlav *Cyphelium sp* och brun nållav *Chaenotheca phaeocephala*.

Övriga noteringar: Man har glesat ut trädskiktet på ett par ställen i hagen. En del träd är angripna av svamp och det kommer att innebära möjligheter till mer död ved i framtiden. Det skulle gynna en intressant insektsfauna om andelen solexponerad död ved fick öka.

Naturvärdesbedömning: Här finns ganska höga naturvärden knutet till de gamla träden och till hagmarksfloran. Förekomst av signalarter stärker värdet, men objektet ligger lågt inom sin klass.

426. Fuktskog vid Kullingshagen

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 64/ 083 54	Areal 3,9 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: Norr om Skärvalången breder ett öppet odlingslandskap ut sig. Där det övergår i barrskog ligger denna fuktiga lövskog. Fältskiktet är av fuktig örttyp med inslag av ris samt i kärret blöt örttyp. Norra delen av beståndet är friskare och betas till viss del av häst.

Träd- och buskskikt: I fuktskogen dominerar klibbal med inslag av ask och björk. I den friskare norra delen dominerar asp trädskiktet. Övriga förekommande träslag är fågelbär, oxel (enstaka grov), rönn och gran. Träden är övervägande medelålders och inte mer än medelgrova. I kärrdelen har klibbalarna utvecklat socklar. Föryngringsskiktet domineras av ask och klibbal. Död ved finns i viss mängd, framför allt av klibbal, men även av björk och enstaka fågelbär. Buskskiktet består av gles växande hallon och hassel.

Övriga noteringar: En bäck rinner igenom områdets södra halva. Ett visst angrepp av svamp på träden kommer att leda till ett större dödvedsförråd i framtiden. Hästbete påverkar norra delen.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till förekomst av död ved i fuktigt läge, vilket kan innebära möjligheter för intressanta mossor.

427. Vårdträd vid Skattegården

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 64	Areal 1,9 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Norr om Skärvalången, omgiven av odlingsmark, ligger Skattegården. Kring gården växer ett antal vårdträd. Marken är frisk och fältskiktet är mest klippt gräsmatta.

Träd- och buskskikt: Alm och lönn dominerar trädskiktet, ask, ek och asp förekommer också. Träden är medelåders med äldre inslag och medelgrova till grova. Död ved förekommer inte, så ej heller något buskskikt.

Övriga noteringar: Stenmurar utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Alléerna och vårdträden är fina utan att vara jättegrova. Det är dock en stor koncentration av ädellövträd på en plats, vilket ger ett tämligen högt naturvärde.

428. Allé och klibbalstrandskog vid Foxerna

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 64	Areal 3,9 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Klibbalstrandskog	

Allmän beskrivning: I norra strandkanten av Skärvalången ligger gården Foxerna. Till gården leder en lindallé som övergår i en lönnallé närmare huset. Från huset går ännu en allé ner mot stranden, vilken kantas av en klibbalstrandskog. Strandskogen ingår i naturreservatet Höjentorp-Drottningkullen. Marken är frisk och vid stranden fuktig. Fältskiktet är dels klippt gräsmatta och dels av fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: I norra allén växer lind, lönn samt ett par jättealmar. I den södra allén förekommer lönn på västsidan och bok på östsidan, hela vägen. Boken föryngrar sig kraftigt på den gamla vägen emellan alléträden. Även i denna allé finns gamla almar, varav en är över metern i diameter. Grova, gamla samt även döda oxlar påträffas också. Övriga förekommande träd är ask, ek, asp och björk. Nere vid stranden växer klibbal, björk samt pil och det finns grova exemplar av dem också. Buskskiktet utgörs av skogstry (varav mycket har dött), getapel, hassel, krusbär, hagtorn, syren, snöbär och måbär.

Flora och fauna: Signalarten guldlöcksmossa *Homalothecium sericeum* växer i stor mängd på de gamla almarna

Övriga noteringar: Ett sumpigt område nära strandkanten finns i södra delen av objektet. Sjöns fluktuationer utgör en naturlig vattenstörning i strandskogen. Ett svampangrepp på träden kommer att innebära mer död ved i framtiden. Bebyggelsen och vägen utgör viss negativ påverkan.

Naturvärdesbedömning: Buskskiktet är rikt på mat för fåglar och det tillsammans med trädens möjlighet till skydd gör detta objekt värdefullt i naturvårdssammanhang. Dessutom finns många gamla och grova träd samt signalarter, vilket styrker klassningen.

429. Strandskog och vårdträd vid Eggby kyrka

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 64/ 083 54	Areal 5,2 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I norra delen av Höjentorp-Drottningkullens naturreservat ligger Stakasjön och Lilla Stakasjön. De ligger intill Eggby kyrka. Kring sjöarna växer en strandskog och vid kyrkan finns ett antal vårdträd. Marken är fuktig vid sjöarna och frisk vid kyrkan. Fältskiktet är av fuktig örtristyp med friska inslag.

Träd- och buskskikt: Kring kyrkan står ett antal grova exemplar av ask, alm och lönn, samt tre jätteaskar. Här finns varken död ved eller buskskikt att tala om. Kring sjön dominerar medelgrov björk med inslag av klibbal, alm och gran. Trädskiktet är glest. Ask och björk utgör föryngringsskikt. Det förekommer en hel del död ved, både lågor och torrträd. Buskskiktet är även det glest och består av hägg.

Flora och fauna: Signalarten guldocksmossa *Homalothecium sericeum* växer på de grövsta askarna.

Övriga noteringar: Många av björkarna vid vattnet är angripna av svamp, vilket kommer att leda till ännu mer död ved i framtiden. Man har plockhuggit och glesat ut träden vid strandkanten.

Naturvärdesbedömning: Här finns ganska höga värden i den döda veden och i de gamla och grova ädellövträden.

430. Blandlövhage vid Torpet samt och sekundär lövskog vid Käringamossen

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 64	Areal 5,4 ha
Skogstyp Sekundär lövskog fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Väster om Eggby breder ett öppet odlingslandskap ut sig. Här finns två trädklädda områden, dels en sekundär skog på Käringamossen, dels en blandlövhage. Marken är fuktig till frisk och fältskiktet varierar därefter.

Träd- och buskskikt: I det östliga skogspartiet finns medelålders björk, asp och ek samt i norra delen ett avsnitt med yngre trädskikt av samma trädslag. Övriga förekommande trädslag är alm, klibbal, gran och tall. Död ved förekommer i viss utsträckning. Buskskiktet utgörs av hassel, druvfläder och hallon.

I den västliga hagen är trädskiktet glest och består av asp och björk med inslag av rönn. Enstaka dött stående träd förekommer. Även buskskiktet är glest och utgörs av en, hassel och hallon.

Övriga noteringar: Hagmarken har nyligen gallrats. Stenmur utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Här finns måttliga naturvärden knutet till de äldsta träden.

431. Blandlövhage på Lunnaberget

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 64	Areal 3,6 ha
Skogstyp Ekhage Blandlövhage av asp-björktyp Blandlövhage av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: Söder om Istrumasjön ligger en ås som gränsar till ett öppet odlingslandskap. Åsen är en trädklädd hagmark med ett varierat träd- och buskskikt. Marken är torr till frisk och fältskiktet är av torr till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är glest och omväxlande. De träd som förekommer i störst mängd är björk och ek. Andra trädslag är ask, alm, asp, rönn, gran samt flera riktigt grova oxlar. Fågelbär finns i stor mängd, liksom överallt i trakten. De flesta träden är medelålders och medelgrova, men det finns äldre och grövre exemplar av bl a rönn. Ekarna är dock inte några jättar ännu, men de kan bli om ett par hundra år om de får fortsätta växa öppet. Död ved förekommer sparsamt framför allt av rönn. Buskskiktet består av glest växande hassel, en, krusbär, nypon, druvfläder och hallon. Det tätnar ju närmare fuktskogen i norr man kommer.

Övriga noteringar: Odlingsrösen och stenmurar utgör kulturlämningar. Ängs- och hagmarksinventeringen (nr 64, delområde 1) ger hagen naturvärdesklass tre. Nötdjur betar i området.

Naturvärdesbedömning: Här finns ganska höga naturvärden i trädskiktet men framför allt i det varierade buskskiktet, med många arter som bidrar både med nektar och frukter, vilket är bra för såväl insektslivet som fågellivet. Hagen höjer sig över mängden, men är inte något toppobjekt vilket gör att den ligger lågt i sin klass.

432. Lövskog runt Istrumasjön

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 64	Areal 13,9 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Kring Istrumasjön i norra Skara växer denna övervägande fuktiga lövskog. Skogen omges av öppna åker- och betesmarker samt i väster barrskog. Marken är fuktig närmast sjön och friskare längre upp i terrängen. Fältskiktet är av fuktig örtristyp med friska inslag.

Träd- och buskskikt: I det övervägande täta trädskiktet dominerar björk, asp och klibbal. Det förekommer även ask, ek, gran och tall i skogen. Föryngringsskiktet utgörs av ask och ek på friskare mark och klibbal på fuktig mark. Träden är annars medelålders och medelgrova med äldre inslag. Det finns även gott om träd som har utvecklat socklar, både hos björk och klibbal. Särskilt den sydvästra delen har ett äldre trädskikt med grövre träd. Här finns även en stor mängd död ved, i alla former och nedbrytningsstadier. Både lågor och stående torrträd finns och många bär spår av födosökande fåglar. Buskskiktet består av ställvis täta videsnår, brakved, hassel och hallon.

Flora och fauna: Signalarten rankstarr växer i den sumpiga miljön.

Övriga noteringar: Många av träden är angripna av svamp och det kommer att innebära en påfyllning av dödvedsförrådet i framtiden. Området har undersökts tidigare i både nyckelbiotopsinventering (1994) och våtmarksinventering (1989).

Naturvärdesbedömning: En så stor och sammanhängande fuktskog med delvis gamla områden har ett högt värde. God tillgång på död ved samt förekomst av signalart stärker värdet.

433. Vårdträd samt lövhagar vid Backgården

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 64	Areal 4,6 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Parker. Alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Mellan Eggby och Istrum ligger Backgården. Objektet består av tre mindre delar; två hagar samt vårdträden kring gården. Marken är frisk med torra inslag och fältskiktet är huvudsakligen av frisk örttyp. Omgivningarna är öppen hag- och åkermark.

Träd- och buskskikt: Kring gården växer många grova exemplar av framför allt ask och lönn men även bok. En ask är över en meter i diameter. I hagarna dominerar asp, björk och ask med inslag av rönn, ek, lönn och tall. Träden är medelålders och medelgrova med enstaka äldre träd. Död ved förekommer inte. Buskskiktet består av lite en och nypon.

Övriga noteringar: I den östra hagen finns ett fornminne. Denna del ingår även i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 65 och har klass 3.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de äldsta träden. Detta är dock små avsnitt av landskapet och de har små förutsättningar att utveckla större naturvärden.

434. Sekundär lövskog och vårdträd vid Ämtenäs

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 64	Areal 5,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Intill Ämtens västra strand ligger detta lövområde. Det är ett lövbestånd som utgörs av både parkmiljö samt yngre sekundärlöv. Vid vägen och på tomtmark vid sjökanten finns äldre och grövre vårdträd, resten består av yngre lövträd. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är av varierande täthet. Björk dominerar och sedan finns det lika mycket vardera av lind, ek, ask och alm. I mindre utsträckning förekommer även lönn, fågelbär, hägg, klibbal, gran och tall. Träden är övervägande yngre med äldre inslag av ädellövträd i parkmiljö. Död ved förekommer inte och där buskskikt finns utgörs det av tätt växande hägg, hassel, spirea och viden.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

435. Rödekskog vid Eahagen

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 64/ 083 65	Areal 9,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: I västra delen av naturreservatet Eahagen-Öglunda ängar finns dessa två lövbestånd. De sammanbinds av en ekallé som växer längs vägen. Bestånden omges av öppen hagmark och i norr barrskog. Marken är övervägande frisk och fältskiktet är av lundörttyp.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är halvslutet till slutet och likåldrigt. Det dominerande trädslaget är planterad rödek. Andra träd i skogen är ek, björk, och gran. Dessa träd är medelålders och medelgrova. Det förekommer också en hel del yngre träd av flera slag som alm, lönn, fågelbär, hägg, rönn, apel, och tall. Död ved finns endast i liten omfattning. Buskskiktet utgörs av hassel, hägg, druvfläder, skogstry och nypon.

Flora och fauna: I den lundartade floran påträffas signalarter som blåsippan, trolldruva, storrams och lungört. Mindre hackspett noteras i skogen.

Övriga noteringar: Det finns gott om odlingsrösen i området. Plockhuggning har påverkat skogen. Området ingår i ett naturreservat och här går stigar alldeles intill, vilket innebär ett högt värde för friluftslivet.

Naturvärdesbedömning: Objektet har höga naturvärden i och med att detta är en ekskog av ovanlig typ samt att signalarterna pekar på ett högt värde.

437. Lövskog vid Remningstorps arboretum

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 64	Areal 9,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Inne i ett barrskogs- och våtmarksrikt område väster om Flämsjön ligger detta lövbestånd. Trädskiktet är mycket märkligt med bl a metasequoia. Det beror på det finns ett arboretum beläget här. Denna inventering visar dock den inhemska skogen som finns omkring arboretet. Kring sjöarna växer en medelålders fuktskog och på friskare mark finns en igenväxande hagmark. På en liten halvö i Acksjön, Bockön, växer flera grova ekar. Marken är fuktig med friska inslag. Fältskiktet är av fuktig till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Skogen består av klibbal och björk till största delen med inslag av hägg, ask, alm, ek, lind, fågelbär, säl, gran och tall. Träden är övervägande medelålders med äldre inslag främst i norr. En jätteek står intill sjökanten. I föryngringsskiktet växer klibbal och ask. Död ved förekommer i viss utsträckning. Druvfläder, hägg, hassel och hallon utgör buskskiktet.

Flora och fauna: Pettersson (1995) fann här guldspiklav *Calicium adpersum*, brun nållav *Chaenotheca phaeocephala* och gul dropplav *Cliostomum corrugatum* (NT).

Övriga noteringar: Bäck och sumpiga avsnitt av stranden ger karaktär åt den fuktiga skogen.

Naturvärdesbedömning: Här finns relativt höga naturvärden knutet till de äldsta träden, fram för allt ekarna.

439. Blandlövhage vid Smedsgården

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 64	Areal 6,7 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Norr om Istrum ligger Smedsgården. Den omges av öppen hagmark som är helt omsluten av barrskog. Det är två delar av hagmarken som är trädklädd, en i norr och en i söder. Marken är frisk och fältskiktet är av frisk örttyp med ett litet risinslag.

Träd- och buskskikt: Asp och björk dominerar det glesa trädskiktet med inslag av tall. Gran kommer in i föryngringsskiktet. Träden är medelålders och medelgrova. Död ved förekommer endast sparsamt. Buskskiktet är glest växande en och hallon.

Övriga noteringar: Omgivande barrskog påverkar objektet genom att barrträd tränger in.

Naturvärdesbedömning: Objektet har måttliga naturvärden som trädklädd hagmark.

441. Sekundär lövskog runt Rörsjön

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 64	Areal 8,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Norr om Istrum ligger Rörsjön och kring denna växer en rand med lövskog. Omgivningarna är sjö och åkermark. Marken är fuktig till frisk och fältskiktet varierar därefter.

Träd- och buskskikt: Klibbal och björk dominerar det halvslutna trädskiktet. Andra förekommande träd är ek, fågelbär, asp och tall. Träden är unga till medelålders och inte mer än medelgrova. Död ved finns i liten utsträckning och då främst av björk. Buskskikt förekommer nästan inte alls.

Övriga noteringar: Barrplantering intill påverkar objektet genom att barrträden tränger in.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de äldsta träden.

442. Lövhage och sekundär lövskog vid Sjöhagen

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 64	Areal 5,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: I norra Istrum vid Rörsjön ligger denna hagmark och sekundärskog. Längs en bäck som ser nyschaktad ut växer ett stråk med ask och det gränsar till ett hygge. I övrigt gränsar objektet till barrodling och öppen hagmark. Marken är övervägande frisk och fältskiktet är av frisk örtristyp.

Träd- och buskskikt: I hagen dominerar asp och björk med inslag av ek ask och gran. I lövskogen på andra sidan vägen som växer intill bäcken dominerar ask med inslag av klibbal och hägg. Träden är medelålders och medelgrova. Död ved förekommer endast i liten utsträckning. Buskskiktet utgörs av hassel och hallon.

Flora och fauna: Blåsippor växer i skogen.

Övriga noteringar: Hygget i öster och schaktning i bäcken har påverkat objektet. Hagen ingår i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 460, ett område med vissa naturvärden.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till de äldsta träden

443. Sekundär lövskog vid Närsäter

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 64	Areal 4,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Söder om Rikesätter i norra Skara ligger denna sekundära lövskog och hagmark. Det är troligen en tidigare betesmark som har vuxit igen under ganska lång tid. Objektet består av tvådelar, en mindre hagmark i nordöst och ett större bestånd i sydväst. De nordliga delarna är öppnare. Barrodlingar omger större delen av objektet och resten är öppen mark. Marken är fuktig till frisk och fältskiktet är av fuktig örtristyp med friska inslag.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar med inslag av klibbal, asp, rönn, ek, lönn, fågelbär och hägg. De flesta är unga till medelålders och grövst är några få ekar och fågelbärsträd som växer nära vägen. Död ved förekommer i liten utsträckning, främst av björk. Buskskiktet utgörs av brakved, hassel och hallon.

Övriga noteringar: En liten jakthytt finns intill vägen. En damm finns i norra delen av objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns måttliga naturvärden knutet till de äldre träden.

446. Betad fuktskog vid Stommen

Församling Eggby-Istrum/ Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 7,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Blandlövhage av asp-björktyp Klibbalstrandskog	

Allmän beskrivning: I södra delen av Eahagen-Öglunda naturreservat intill Ämtens strand ligger dessa lövskogar och betesmarker. De ingår i en större delvis öppen hagmark som är lätt kuperad. Omgivningarna är öppen åker- och hagmark samt sjön. Marken är övervägande fuktig med vissa friska inslag.

Träd- och buskskikt: De dominerande trädslagen är klibbal och björk. Övriga förekommande träd är alm, ask, ek, fågelbär, asp och tall. Trädskiktet är halvslutet och i allmänhet medelålders. Det finns en del gammal och grov asp i skogen. I övrigt är träden av medelgrovlek. Sockelbildning förekommer både hos klibbal och björk. Död ved påträffas i viss utsträckning, framför allt av björk och asp. Buskskiktet utgörs av hägg, hassel, en, hagtorn, nypon och viden.

Flora och fauna: Här finns signalarter som lungört, och ormbär bland skogsbingel, gullviva, älgört och kabbeleka.

Övriga noteringar: Här finns både sumphål och sumpiga avsnitt intill stranden. Naturlig påverkan kommer av vattenstörning, bete samt svampangrepp. Det sistnämnda kommer att innebära större mängd fuktig död ved i framtiden, vilket gynnar mossfloran.

Naturvärdesbedömning: Här finns ganska höga naturvärden i de gamla asparna samt den döda veden. Förekomst av signalarter stärker värdet.

447. Blandlövskog och vårdträd vid Stommen

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 4,2 ha
Skogstyp Blandlövskog av ask-almtyp Ekhage	

Allmän beskrivning: Söder om Ämten ligger gården Stommen och runt den finns vackert kuperade hagmarker med varierande trädteckning. Ett par gravhögar från järnåldern, från ca 500 år före till 500 år efter vår tideräknings början, ligger i södra delen av objektet och även de är beväxna med träd, mest ek. Marken är övervägande frisk med ett par fuktsänkor. Fältskiktet är av frisk örttyp och lundörttyp.

Träd- och buskskikt: De dominerande trädslagen är alm, ask och ek. Övriga förekommande trädslag är lönn, fågelbär, hägg, oxel, björk samt unga rönnor. Många av träden är gamla och grova, främst fågelbär, oxel samt alm och ek. Död ved förekommer i viss utsträckning av främst ek. Många döda grenar sitter kvar på träden. Det halvslutna och gruppställda buskskiktet utgörs av hassel, hägg, hagtorn och krusbär.

Flora och fauna: Signalarten guldklocksmossa *Homalothecium sericeum* växer på en gammal ask. Andra förekommande signalarter är blåsippa, lungört och vätteros. I en gammal knotig ek påträffades blanksvart trämyra *Lasius fuliginosus*, en mindre allmän art.

Övriga noteringar: Objektet är en del av naturreservatet Eahagen-Öglunda ängar och gravhögar utgör kulturminnen. Detta innebär att värdet för friluftslivet är ganska högt.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden i de gamla träden vilket stärks av förekomst av signalarter.

448. Hagmarker vid Ledsgården

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 5,7 ha
Skogstyp Blandlövskog av ask-almtyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I ett vackert småkulligt landskap intill Ämten ligger dessa hagmarker. Den östra delen av objektet är en fuktskog kring en bäck. Området ingår i naturreservatet Eahagen-Öglunda. Omgivningarna är mestadels öppna hagmarker och nötdjur betar. Marken är frisk till fuktig och fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: I hagmarken dominerar alm och björk tillsammans med fågelbär. Kring bäcken växer främst klibbal och ask. Träden är främst medelålders och medelgrova, men här finns även gamla och grova träd av framför allt oxel och fågelbär. Övriga trädslag är hägg, rönn och apel. Död ved förekommer i begränsad omfattning. Buskskiktet utgörs av hagtorn, hägg och en.

Övriga noteringar: Många odlingsrösen utgör kulturminnen. Valle vandring – en vandringsled – går genom objektet vilket innebär värden för friluftslivet. Hagmarken ingår delvis i Ängs- och hagmarksinventeringen, nr 89, klass 3.

Naturvärdesbedömning: Här finns måttliga naturvärden i de äldsta träden. Här är njutbart för ögat och området har ett stort värde för friluftslivet.

449. Lundmiljöer vid Eahagen-Öglunda ängar

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 1
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 49,9 ha
Skogstyp Ask-almhund Ek-hassellund Blandlövhage av ek-lindtyp Blandlövhage av ask-almtyp Klibbalstrandskog	

Allmän beskrivning: I naturreservatet Eahagen-Öglunda ängar finns stora och mycket fina lövområden. Området är behagligt kuperat och består till stor del av lundmiljöer med ett äldre träd- och buskskikt. Här har tidigare varit fodermarker, som har fått växa igen sedan länge. I områdets utkanter i väst, syd och öst förekommer bete av nötdjur idag. Vissa områden inne i reservatet slås. Intill sjökanten har det på sina ställen utvecklats en klibbalstrandskog, även den med ett äldre trädskikt. Marken är frisk till fuktig och fältskiktet är främst av lundörttyp med inslag av frisk örttyp i betesmarken och fuktig örttyp i strandskogen. Här förekommer även blöta partier.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är slutet utom i hagmarken där det är något glesare. De träd som påträffas mest i skogen är alm, ask och ek. Det är dessa samt fågelbär och lind som är allra äldst och som är kvar från den öppnare tiden. Övriga förekommande trädslag är hägg, klibbal, björk, lönn, rönn, sälg samt gran och grova tallar. Träden är medelålders till äldre och det finns många grova träd. De flesta trädslag föryngrar sig, men bland de yngsta träden överväger lönn och alm samt klibbal i de fuktiga partierna. Jätteträd förekommer av både ek och alm och här finns även mulmträd. Klibbalarna har utvecklat socklar i fuktskogen. Det finns rikligt med död ved i området av alla trädslag, men de grövsta är av alm, ek, fågelbär och sälg. I fuktskogen finns rikligt med död klibbal. Både lågor och stående torrträd förekommer samt i alla nedbrytningsstadier. Buskskiktet är oftast tätt men luckigt och består främst av gamla hasselbuketter som även de bidrar med död ved. Här finns även hägg, hagtorn, skogstry, björnbär, röda vinbär samt nypon i de betade delarna. Inne i skogen förekommer gamla skelett av stora enar, vilket också visar på tidigare öppna förhållanden.

Flora och fauna: Både floran och faunan i området är intressant. Här finns stora ytor och goda möjligheter för många av våra mer sällsynta djur och växter att finna livsrum. Här förekommer många signalarter som storrams, lungört, blåsippa, tandrot och vårärt. På äldre ek och alm växer rostfläck *Arthonia vinosa*, trubbfjädermossa *Homalia trichomanides*, krusig ulota *Ulota crispa* och guldlocks-mossa *Homalothecium sericeum*. Bengtson (2002) rapporterar även brun knappålslav *Chaenotheca phaeocephala*, gulnål *Chaenotheca brachypoda* samt svampar som kandelabersvamp *Clavicornia pyxidata* (NT), grå kantarell *Craterellus cinereus* (NT), kastanjesopp *Gyroporus castaneus* (NT), luktvaxskivling *Hygrocybe quieta* (NT), lundvaxskivling *Hygrophorus nemoreus* (NT), rosentratts-kivling *Leucopaxillus rhodoleucus* (NT) samt stäppröksvamp *Lycoperdon decipiens* (VU) som är rödlistade. Dessutom uppger Bengtson även rödlistade skalbaggar t ex ekbrunbagge *Hypulus quercinus* (VU) och ekgrenbrunbagge *Conopalpus testaceus* (NT).

Övriga noteringar: I hagmarkerna finns stora odlingsrösen i vilka det växer gamla och grova träd. Svampangrepp på träden är ganska vanligt i skogen och det kommer att innebära ännu mer död ved i framtiden. En vandringsstig går igenom området och här finns parkbänkar uppställda på flera ställen. Värdet för friluftslivet är alltså av högsta klass och det gäller även för skolor och naturrelaterade kurser.

Naturvärdesbedömning: Det här området har mycket höga naturvärden och är ett av kommunens absoluta toppobjekt. Den stora förekomsten av gamla träd av flera slag och den rikliga och varierade förekomsten av död ved innebär allra högsta trädanknutna naturvärde. Förekomst av både signalarter och rödlistade arter styrker värdet. Tack vare sin storlek och att området är skyddat som reservat finns alla möjligheter för naturvärdena att bevaras och utvecklas.

450. Fuktskog runt Rommen

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 7,6 ha
Skogstyp Klibbalkärr Sekundär lövskog, fuktiga typer Ek-hassellund	

Allmän beskrivning: I naturreservatet Eahagen-Öglunda ängar finns den lilla sjön Rommen. Den har ett litet tillflöde i Hallavadsbäcken. Kring dessa båda växer en fuktskog där enstaka friska kullar höjer sig med lundflora på. I omgivningarna finns dels en gammal ädellövlund i väster, dels öppen hagmark i öster. Fältskiktet är av fuktig örttyp, blöt typ och enstaka inslag av lundörttyp.

Träd- och buskskikt: Klibbal och björk dominerar det halvslutna till slutna trädskiktet. Träden är medelålders till äldre och stammarna har utvecklat rejäla socklar. Övriga trädslag som påträffas är ask, lönn, hägg, asp, rönn, tall, samt ek på de små kullarna. Även eken når

grova dimensioner. Död ved finns rikligt av björk och klibbal. Både lågor och stående torrträd förekommer. Det glesa buskskiktet utgörs framför allt av hägg och lite viden.

Flora och fauna: Bäver har hjälpt till att fälla träd kring sjön. Signalarten gullpudra finns i klibbalkärret och på de friskare kullarna växer bl a blåsippa.

Övriga noteringar: Ek- och hassellunden betas. Sjön och bäcken utgör en naturlig vattenstörning vid högvatten. En vandringsstig går precis intill objektet.

Naturvärdesbedömning: I denna fuktskog finns höga naturvärden i de många socklarna och den döda veden, vilka kan erbjuda växtplatser för intressanta mossor, vedsvampar och andra vedlevande organismer. Förekomst av signalarter styrker värdet, samt även närheten till de fina markerna i naturreservatet.

451. Ädellövkullar öster om Slättäng

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 6,9 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: I den öppna åker- och betesmarken i Öglunda ligger tre trädklädda kullar. De höjer sig över den öppna marken och ger karaktär åt landskapet. Marken är torr till frisk och fältskiktet är mest av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: I det glesa trädskiktet finns flera gamla och grova exemplar av både ask, alm och ek. Fågelbär och björk förekommer också. Död ved finns endast sparsamt.

Övriga noteringar: Kullarna betas av nötdjur.

Naturvärdesbedömning: De gamla träden innebär ett visst naturvärde, men objektet är litet och spridnings- samt invandringsmöjligheter för olika arter är begränsade.

452. Sekundär lövskog och hagmark vid Hägnen

Församling Öglunda/ Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 11,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Blandlövhage av ask-almtyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Klibbalskog av översilningstyp	

Allmän beskrivning: Längs Billingebranten i nordöstra delen av kommunen finns flera områden med lövskog. Detta är ett bestånd som i huvudsak består av två skogstyper: en sekundärt uppkommen lövskog samt blandlövskog. Området ligger alldeles utanför naturreservatet Jättadalen-Öglunda grotta och gränsar till barrskog i öster och öppen hagmark i väster. Ställvis är marken mycket brant. Ett par bäckar rinner igenom området och vid den större Tornbäcken finns lämningar av en gammal kvarn. Marken är källpåverkad och frisk med fuktiga inslag kring bäckarna och fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp samt avsnitt med lundörttyp.

Träd- och buskskikt: Den centrala delen samt ett par mindre områden i västra delen utgörs av hagmark med ett glest trädskikt. Ask dominerar med inslag av fågelbär, björk, ek, lönn och gran. Träden är medelålders med vissa äldre inslag av framför allt fågelbär och björk. Det är även dessa två trädslag som har producerat den lilla mängd död ved som finns. Buskskiktet är glest även det och består av nypon och hassel.

Skogsdelen är tätare och äldre i norra delen av objektet. Här finns en äldre generation av fågelbärsträd varav många har dött. Troligen har även detta område betats förut, men igenväxningen har gått långt, med yngre ask, björk och klibbal. Det förekommer även rönn och gran. I förnyringsskiktet dominerar ask. Död ved finns i stora mängder av fågelbär, både lågor och stående torrträd. En hel del ligger i fuktigt läge, vilket skapar möjligheter för en intressant mossflora. Buskskiktet är halvslutet och består av hägg, hallon, hagtorn, hassel och krusbär.

Flora och fauna: Här finns flera signalarter bl a blåsippan, ormbär och lungört bland stinknäva, skogsbingel, och gullviva.

Övriga noteringar: Stigen fram till Öglunda grotta går igenom området och framför allt den del som går igenom hagmarken är mycket angenäm för ögat. Här går även en cykelled. Värde för friluftslivet är alltså mycket högt. Kulturminnen finns i form av stenmurar och den gamla kvarnen. Man har plockhuggit och gallrat i hagen och den är nu mycket glest trädbevuxen.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett omväxlande lövskogsobjekt med naturvärden av flera slag. Stor mängd gamla och döda fågelbärsträd, källmiljö och höga rekreativvärden gör objektet värdefullt.

453. Lundmiljö vid Jättadalen

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 6,8 ha
Skogstyp Ask-almlund Klibbalskog av översilningstyp Blandlövskog av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: Vid naturreservatet Jättadalen-Öglunda grotta ligger en fin, källpåverkad lundmiljö. Här rinner en bäck som kan bli riktigt stor vid högt vattenflöde. Det

har man utnyttjat i den gamla kvarnen som finns här. Billingebranten är mycket brant på sina ställen, men där lövträden växer är det inte som allra brantast. Västra delen av objektet är en blandlövhage som sträcker sig nästan ända ner till Öglunda kyrka. Marken är fuktig till frisk och fältskiktet är av lundörttyp och fuktig örttyp, förutom i hagen där den är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Ask och klibbal är de dominanta träden i det slutna trädskiktet. De är medelålders till äldre och övervägande medelgrova. Här finns en stor mängd fågelbärsträd också, liksom i hela trakten. De är i många fall gamla och grova och har börjat dö. Övriga trädslag man finner här är oxel (även de gamla och grova) samt lönn, asp, björk och vidkronig gran. Död ved förekommer i måttlig mängd av ask, klibbal och fågelbär. Buskskiktet är ganska glest och består övervägande av hägg.

Flora och fauna: Den källpåverkade marken hyser en intressant flora. Bl a växer här ramslök, blåsippan, ormbär och bäckbräsma, alla signalarter.

Övriga noteringar: En stig går genom skogen och rekreationsvärdet är högt. Bete förekommer i den västliga delen. Bäckens utgör en naturlig vattenstörning. Här finns förutom kvarnen, kulturlämningar i form av stenmurar och odlingsrösen.

Naturvärdesbedömning: Områdets fina struktur med branter och källpåverkad mark skapar höga naturvärden. Förekomst av vissa signalarter styrker bedömningen. Denna skogstyp med ask och klibbal i källpåverkad miljö finns bara längs Billingebranten i Skara. Det skulle dock finnas fler möjligheter för en intressant moss- och vedsvampflora om den döda veden fick öka i mängd.

454. Blandlövhage vid Öglunda

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 4,0 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: I Öglunda intill naturreservatet Jättadalen-Öglunda grotta ligger denna trädklädda hagmark. Den är långsmal och påverkas av omgivande tomtmarker. Marken är fuktig av små bäckar som rinner ner för sluttningen och ger en källpåverkan på objektet. Friska inslag påträffas i den östra delen. Fältskiktet är av fuktig till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Ask och klibbal överväger i det halvslutna trädskiktet men här finns också ett stort inslag av fågelbär. Fågelbärsträden är övervägande grova och övriga träd är medelålders och medelgrova. Övriga trädslag är alm, lönn, hägg, björk, rönn, sälk och apel. Död ved förekommer i god mängd och det är främst av fågelbär, klibbal, rönn och sälk. Det finns både lågor och stående torrträd. Buskskiktet är glest och utgörs bl a av druvfläder och hassel

Flora och fauna: Av de många hålen i torrträden att döma, finns här gott om insekter. Signalarter som påträffas i området är vätteros, ormbär, bäckbräsma och gullpudra.

Övriga noteringar: Stenmurar utgör kulturlämningar. Betestrycket är inte högt i hagen. En väg delar av objektet.

Naturvärdesbedömning: Det är ett fint litet objekt med mycket död ved och några signalarter. Det är dock ganska litet och omgivet av tomter varför den ligger lågt i sin klass.

455. Sekundär lövskog och blandlövhagar i Öglunda

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 14,3 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Ask-almlund Blandlövhage av asp-björktyp Klibbalskog av översilningstyp	

Allmän beskrivning: Detta stora lövområde på Billingesluttningen är en mosaik av flera skogstyper. Här finns både sluten lövskog och glest trädbevuxen hagmark. Det är främst de lägre liggande områdena som är betesmark idag. Tidigare var en större andel av dessa områden öppnare betesmarker. Marken är frisk till fuktig där enstaka små bäckar rinner och fältskiktet är av fuktig till frisk örttyp med lundinslag.

Träd- och buskskikt: Ask, björk och klibbal är de träd som förekommer mest. I hagmarken är det dock fågelbärsträden som utmärker sig, framför allt på våren. Övriga trädslag är alm, hägg, asp, rönn, sälg samt gran. Träden är medelålders med yngre inslag. De äldre träden är framför allt fågelbär och någon ek. Klibbalar och ask som växer fuktigt har börjat utveckla socklar. Död ved förekommer i viss utsträckning främst i medelgrova och kläna dimensioner. Buskskiktet utgörs av hägg, hassel och krusbär.

Flora och fauna: Signalarterna gullpudra och bäckbräsa förekommer i den fuktiga, källpåverkade marken och här finns även källgräsmossa *Brachythecium rivulare*.

Övriga noteringar: Stenmurar utgör kulturlämningar. Det är ett vackert landskap och här finns värden för friluftslivet.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett stort sammanhängande lövskogsområde och det i sig innebär ett visst naturvärde. Dessutom är trädslagsblandning speciell för Billingesluttningen. Här finns en del död ved och möjligheter till ett större framtida dödvedsförråd. Förekomst av signalarter styrker klassningen.

460. Fuktskog i Eahagen

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 65/ 083 64	Areal 2,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Vid Flämsjöns södra strand ligger en fuktskog. Den ingår i Eahagen-Öglunda ängars naturreservat och växer på fuktig till blöt mark. I norr gränsar skogen till en medelålders rödekskog och i söder till en gammal fin hagmark. Fältskiktet är av fuktig örttyp med blöta inslag. Ris förekommer lite grann.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar det slutna trädskiktet. Övriga trädslag är alm, ask, klibbal, rönn, sälg, rödek och gran. Träden är mestadels medelålders med en del äldre exemplar av björk och rönn. Enstaka äldre och grövre klibbal står nära vattnet. Där har stammarna också utvecklat socklar. Föryngringen står björk och alm för. Död ved finns i relativt god mängd av björk och rönn, både lågor och stående torrträd, men det är kläna dimensioner. Buskskiktet består av ställvis tätt växande hägg.

Övriga noteringar: Ett litet område med sumpiga avsnitt intill stranden finns i objektet. För just denna del av naturreservatet är rekreationsvärdet något lägre, eftersom terrängen är svårforcerad.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden i den döda veden.

461. Ekhage längs Flämsjön

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 6,8 ha
Skogstyp Ekhage Sekundär lövskog, fuktig typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Längs Flämsjöns västra sida är en långsmal ekhage belägen. Hagen gränsar till sjön i öster och ung rödekskog i sydväst, samt barrskog i nordväst. Marken är frisk med fuktigt inslag vid strandkanten. Fältskiktet är av frisk örttyp, med fuktigt inslag. Viss mängd ris förekommer också.

Träd- och buskskikt: Ek dominerar tillsammans med björk. Övriga trädslag är alm, lind, hägg, klibbal, rönn, sälg och rödek. Träden är medelålders till äldre och övervägande medelgrova. Riktigt grova björkar och enstaka klibbalar förekommer. Föryngringsskiktet blir för det mesta uppätet, men i betesfredade områden är det ek, rönn, och alm som kommer upp. Död ved av klibbal och björk påträffas i hagen, både som lågor och stående torrträd. Däremot

förekommer död ved av ek nästan inte alls. Det ganska glesa buskskiktet utgörs av hassel, en, krusbär, björnbär och hagtorn.

Flora och fauna: Gullvivor och blåsippor täcker marken och lungört finns också. De båda sistnämnda är signalarter. Dessutom finns flera arter knutna till naturliga gräsmarker.

Övriga noteringar: Odlingsrösen utgör kulturlämningar. Hagen igår i Eahagen-Öglunda ängars naturreservat och har ett högt värde för friluftslivet. Området ingår i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 69 och har klassats som en trea. Bete utgör påverkan. En del av träden är angripna av svamp och det kommer att innebära en större mängd död ved i framtiden. Det är bra för både insektsfaunan och de fåglar som lever av den, som till exempel den mindre hackspetten som noterades i området.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden knutet till de gamla och grova träden samt till den döda ved som finns. Förekomst av signalarter styrker klassningen.

462. Vårdträd vid Remningstorp

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65/ 083 64	Areal 5,5 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Vid Flämsjöns västra strand ligger Remningstorps egendom. Kring den växer många fina vårdträd. Omgivningarna är sjö, hagmark och barrskog. Marken är frisk och mest parkskött gräsmatta.

Träd- och buskskikt: Lind dominerar det glesa trädsnittet och det finns flera mycket gamla och grova exemplar. Här förekommer även grova exemplar av ask och ek. Övriga trädslag är alm, lönn, klibbal och björk. Träd med bohål finns. Hägg utgör det lilla buskskikt som förekommer.

Övriga noteringar: Bebyggelse och vägen utgör viss påverkan.

Naturvärdesbedömning: De gamla och grova vårdträden har ett högt trädanknutet naturvärde och utgör ett viktigt komplement till lövträdsvärden i reservatet Eahagen-Öglunda ängar.

463. Hagmarker och vårdträd vid Björnudden

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 12,6 ha
Skogstyp Ekhage Klibbalstrandskog Parker, alléer och vårdträdsmiljöer	

Allmän beskrivning: Vid Flämsjöns nordvästra strand ligger denna stora hagmark med ett gammalt trädsnitt. Det är en böljande småkullig ekhage som längs sjökanten övergår i klibbalstrandskog. Vid tomter finns även en del vårdträd. Hagen gränsar förutom till sjön, även till produktionsbarrskog, yngre lövskog samt öppen mark. Marken är frisk i hagen och fuktig intill sjökanten och fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Ek dominerar det glesa till halvslutna trädsnittet. Det förekommer många grova träd, främst av ek och lind och här finns även ett flertal jätteekar. Övriga trädslag som påträffas är alm, ask, klibbal och björk. De flesta är medelålders till äldre och medelgrova till grova. Död ved finns i viss mängd främst vid sjökanten, men även några stående döda och döende ekar finns. Ganska många träd har bohål och flera har mulm. Gamla hasselbuketter samt nypon och druvfläder utgör det glesa och i norr gruppställda buskskiktet.

Flora och fauna: Flera signalarter påträffas som blåsippa, lungört, tandrot och storrams. På de gamla träden växer även guldlocksossa *Homalothecium sericeum*, rostfläck *Arthonia vinosa*, gulpuddrad spiklav *Calicium adpersum* och sotlav *Cyphelium inquinans*, samtliga signalarter. Troligen är insektsfaunan i de gamla mulmträden intressant.

Övriga noteringar: Sjöns fluktuationer innebär påverkan på den sjönära skogen och bete påverkar i större delen av området. Plockhuggning har förekommit.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdena i området är höga och ligger i de många gamla och grova träden samt förekomst av signalarter som styrker värdet. Dessutom finns andra ekhagar i närheten som stärker värdena för denna naturtyp i området, genom att ge spridningsmöjligheter.

464. Varierad lövskog öster om Flämsjön

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 70,6 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp Blandlövskog av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: På Flämsjöns östra sida ligger ett stort lövskogsområde. Det är uppdelat i två delar beroende på trädsnittets ålder och detta objekt utgörs av den äldre delen, den yngre delen är objekt nr 465. Det är ett varierat område med kuperad mark och både friskt och fuktigt underlag. Omgivningarna är dels sjön och den yngre lövskogen, samt barrskog i norr och hagmarker i söder. Fältskiktet är av frisk till fuktig örttyp med inslag av ris. Ställvis förekommer lundörttyp.

Träd- och buskskikt: Ask, asp och björk finns i störst mängd tillsammans med klibbal som dominerar på fuktig mark. Träden är medelålders med inslag av äldre exemplar av bl a asp, ek och fågelbär. En jätteek står i gränsen till granskogen i nordöstra delen. Övriga

förekommande träd är alm, lind, lönn, oxel, rönn och gran. Träd med bohål påträffas samt även enstaka hamlade träd. I föryngringsskiktet kommer gran in men ännu så länge dominerar klibbal och ask. Död ved finns i viss mängd av asp, klibbal och ask. Buskskiktet är ganska glest och utgörs av hassel och skogstry.

Flora och fauna: Signalarter som lungört, blåsippa, tandrot, vätteros, gullpudra och vårärt förekommer i skogen.

Övriga noteringar: Kulturlämningar finns i form av stenmurar och odlingsrösen. En vandringsled går genom skogen och ger ett högt rekreativvärde. Det finns flera avsnitt med bebyggelse i skogen och de samt vägarna utgör en viss påverkan.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden i det omväxlande trädskiktet och det faktum att området är så stort. Förekomst av signalarter styrker klassningen. Får skogen mogna och bilda mer död ved kommer värdena öka ytterligare.

465. Yngre sekundär lövskog på Flämsjöns östsida

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 30,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: På Flämsjöns östra sida finns ett stort lövskogsområde. Området är uppdelat i två delar, en med ett äldre trädskikt (objekt nr 464) och denna del vars trädskikt är yngre. En stor andel av den yngre skogen ligger på fuktig mark, men här finns också friska inslag. Fältskiktet är av fuktig till frisk örttyp och ställvis förekommer lundörttyp.

Träd- och buskskikt: Klibbal, asp och björk dominerar det täta trädskiktet. Det förekommer även ask, ek, lind, fågelbär, hägg, sälg samt ställvis mycket gran i området. Träden är övervägande unga till medelålders. Enstaka äldre exemplar av ek och björk förekommer. I föryngringsskiktet dominerar klibbal på fuktig mark och asp och björk på friskare underlag. I en gammal inägomark i norra delen av objektet sker igenväxning av sälg. Död ved förekommer sparsamt av de dominerande trädslagen. Buskskiktet är ställvis tätt och utgörs främst av hägg och skogstry.

Flora och fauna: Signalarter som lungört, vårärt, tandrot, blåsippa och gullpudra finns i skogen vilket kan tyda på ett förflutet som lövskog under lång tid, även om trädskiktet är ungt idag. Guldlocksossa *Homalothecium sericeum* påträffas i skogen.

Övriga noteringar: Kulturlämningar finns i form av stenmurar. Bebyggelse och vägar finns i området och påverkar skogen. En vandrings slinga går genom skogen och den tillsammans med fritidshuset gör att rekreativvärdet i området är högt.

Naturvärdesbedömning: Här finns idag måttliga naturvärden i trädskiktet eftersom det är övervägande ungt. Skogen har dock potential att tillsammans med den omgivande, något äldre skogen bilda ett fint lövområde i framtiden om t ex död ved får bildas och ligga kvar.

466. Lövträd vid Flämsjöns strand

Församling Öglunda/ Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 4,1 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Vid Flämsjöns norra strand finns ett parkskött område med en iordninggjord badplats. Väster därom är skogen sekundärt uppkommen på både frisk och fuktig mark. Omgivningarna är dels barrskog och sjö, dels bebyggelse.

Träd- och buskskikt: Ask och lönn dominerar i den parkskötta miljön, med inslag av alm, klibbal, hästkastanj samt enstaka bok och lind. Mycket grova träd finns, tre bokar och en lind. I den sekundära skogen växer lönn, björk, asp, alm, ask, hägg, gran och tall. Träden är övervägande äldre i parkdelen och medelålders till yngre i den sekundära skogen. Död ved förekommer endast sparsamt i sekundärskogen. Buskskiktet är glest växande viden, hassel, hallon samt endast vid badplatsen spirea.

Flora och fauna: Storrans växer vid badstranden och guldlocksmissa *Homalothecium sericeum* förekommer också, båda är signalarter.

Övriga noteringar: Rekreativvärdet är högt i parkdelen Sjöns vattennivåfluktuationer utgör en naturlig störning på skogen.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden knutet till lövträd i och med att här finns flera jätteträd. Förekomst av ett par signalarter styrker värdet, men objektet ligger annars lågt i sin klass.

467. Ekdunge vid Flämsslätt

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 1,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Runt parkeringsplatsen vid Flämslätt finns ett ungt och glest skogsparti med ädellövträd. Marken är frisk och fältskiktet är av frisk örttyp. Omgivningarna är bebyggelse, öppen hagmark och barrskog.

Träd- och buskskikt: Det halvslutna och relativt unga trädskiktet är gallrat och likåldrigt. Ek och alm dominerar med inslag av ask, lönn, hägg och björk. Död ved förekommer inte. Buskskiktet är halvslutet även det och består av hassel, hallon och skogstry.

Flora och fauna: Marken är gul av gullvivor på våren, annars är fältskiktet triviale.

Övriga noteringar: Fältskiktet slås förmodligen ibland. Man har glesat ut trädskiktet nyligen.

Naturvärdesbedömning: Naturvärdet är måttligt i detta unga skogsparti.

468. Sekundär lövskog vid Flämslätt

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 6,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp	

Allmän beskrivning: Vid Flämslätts kursgård finns stora områden med lövskog. Detta objekt är ett område som tidigare har varit öppnare, troligen betesmark. Det omges av hygge och barrskog i norr och yngre lövskog i söder. Västsidan vetter mot öppen parkmiljö. Marken är frisk med fuktiga inslag och fältskiktet är huvudsakligen av frisk örttyp med inslag av lundörttyp.

Träd- och buskskikt: Det finns en äldre generation träd av ek, asp och sälg som är grova och som bidrar med död ved. Större delen av trädskiktet är dock medelålders och består av lind, lönn, klibbal, asp, björk, gran, tall och lärk. Här finns flera träd med bohål. Död ved förekommer av de förstnämnda trädslagen i viss utsträckning. Buskskiktet är ganska tätt, men luckigt och utgörs av hassel, skogstry, måbär och hallon. Hasseln bidrar även till den döda veden.

Flora och fauna: Här växer signalarterna blåsippa och lungört samt laven rostfläck *Arthonia vinosa*.

Övriga noteringar: Delar av kursgården ligger i objektet. Plockhuggning samt röjning av hasselbuskar har påverkat skogen.

Naturvärdesbedömning: Här finns naturvärden knutet till det äldre trädskiktet och värdet styrks av förekomst av signalarter.

470. Klubbalkärr och lundmiljö vid Blombacken

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 9,2 ha
Skogstyp Klubbalkärr Ask-almund Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Nedanför Billingslutningen breder Öglundas öppna åker- och hagmarker ut sig. Där den öppna marken övergår i lövskog ligger detta stora och omväxlande objekt. Marken är kuperad och på kullarna finns en lundartad växtlighet och i sänkorna påträffas klubbalkärr. En av kullarna är Blombacken som är en ädellövåge med fornlämningar på. En annan kulle inne i skogen är en biotopskyddad ädellövkulle och den är omsluten av klubbalkärr. Fältskiktet är av blöt typ till fuktig örttyp och lundörttyp och det är källpåverkat.

Träd- och buskskikt: På kullarna växer alm, ask, lind ek, lönn, asp, sälg, gran och oxel. Många av träden är gamla och grova. I den fuktiga miljön växer klubbalkärr, hägg och björk och de träden är i viss utsträckning äldre, men inte mer än medelgrova. Föryngringen utgörs av ask och alm på kullarna och klubbalkärr och björk i kärren. Död ved finns i god mängd, framför allt av klubbalkärr och björk men även av oxel och hägg. Buskskiktet utgörs av hassel, nypon, skogstry och hallon.

Flora och fauna: Fältskiktet är varierat och rikt. Här finns signalarter som vårärt, ormbär, blåsippan, tandrot, lungört, underviol tillsammans med skogsbingel, gullviva och flädervänderot. Källgräsmossa *Brachythecium rivulare* växer i kärret tillsammans med gullpudra och kabbeleka.

Övriga noteringar: Spår av skogsbruk syns i området. Bete förekommer i den södra och östra delen.

Naturvärdesbedömning: Objektet utgör ett värdefullt inslag i den omväxlande miljön. God förekomst av död ved samt många signalarter ger ett högt naturvärde.

471. Björksumpskog i Öglunda

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 5,7 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, fuktiga typer Sekundär lövskog, friska och torra typer Lövrik myrmark	

Allmän beskrivning: Detta är ett stort område med ung björksumpskog som påverkats av intilliggande skogsbruk. Marken är fuktig till blöt och fältskiktet är mest av blöt typ.

Träd- och buskskikt: Björk överväger idet täta och ganska unga trädskiktet. Ask, hägg, klibbal och gran förekommer i mindre utsträckning. Död ved finns i medelgod mängd av björk och det är främst klana dimensioner. Buskskikt finns inte alls.

Övriga noteringar: Viltbete och naturlig vattenstörning påverkar objektet.

Naturvärdesbedömning: Här finns måttliga naturvärden knutna till den döda björkveden.

472. Trädklädd hagmark vid Håkansro

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 4,6 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Ekhage Sekundär lövskog fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I Öglunda finns stora lövområden. Detta objekt ligger längs en bäck och innefattar mest hagmarker. Marken är frisk till fuktig och fältskiktet varierar därefter. Marken är ganska kuperad och det finns många olika småbiotoper. Omgivningarna är öppen hagmark, tomter och slutna fuktiga lövskog.

Träd- och buskskikt: Det förekommer många olika trädslag men björk, ask, och ek överväger. De övriga är alm, lönn, fågelbär, hägg, klibbal, asp, säl, gran och tall. De är medelålders och medelgrova överlag och många av dem bidrar också till dödvedsförrådet. Död ved påträffas i relativt god mängd. Buskskiktet utgörs av hassel, hägg och skogstry.

Flora och fauna: Här växer flera signalarter som ormbär, blåsippan, underviol och vätteros.

Övriga noteringar: Odlingsrösen utgör kulturlämningar och bäcken innebär vattenstörning vid översvämning.

Naturvärdesbedömning: Objektet har en trevlig struktur och är varierat trots sin blygsamma areal och naturvärdet är högt.

473. Björkhage vid Järpås

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 3,5 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: På Billingens sluttning ligger denna glest trädbevuxna hagmark. Hästar står för betet. Marken är övervägande frisk och fältskiktet är av frisk örttyp. Hagen gränsar till lövskog i norr, barrodling i öster och öppen hagmark i övrigt.

Träd- och buskskikt: Trädskiktet är kraftigt urgallrat och de träd som är kvar är mest björk med inslag av ask, fågelbär, klibbal, asp och gran. I föryngringsskiktet finns rönn och hägg. Död ved förekommer endast sparsamt. Buskskiktet är glest växande hassel, hallon och hägg.

Övriga noteringar: Rönnarna har gnagmärken från hästar.

Naturvärdesbedömning: Objektet har ett visst värde som trädklädd hagmark.

474. Sekundär lövskog på Billingens sluttning

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 11,8 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Igenväxt äng/hagmark av lind-ektyp Igenväxt hage av ask-almtyp Klibbalskog av översilningstyp	

Allmän beskrivning: På Billingensluttningen ligger detta stora lövskogsområde. Det är en mosaikartad blandning av flera olika skogstyper med det gemensamt att trädskiktet till största delen är medelålders och att det finns en äldre generation träd, som växer ganska glest. De är kvar från tidigare stadier när det var öppnare hagmarker här. Marken är frisk till fuktig och källpåverkad. Bete förekommer på flera håll längs sluttningen. Fältskiktet varierar med fuktigheten från frisk örttyp till lundörttyp och fuktig örttyp. Omgivningarna är granodling uppe på berget och öppen odlings- och hagmark på plana marken.

Träd- och buskskikt: De friska delarna har ett trädskikt med mycket björk och asp tillsammans med rönn, sälg och ek. I de fuktigare delarna växer gott om klibbal, ask och hägg. I skogen förekommer även alm, fågelbär, lönn, oxel samt en del gran. Den äldre trädgeneration som finns kvar utgörs av fågelbär, ek, oxel och asp och träden är både gamla och grova. Det finns även vidkroniga gamla granar. Trädskiktet är mestadels slutet, men i hagmarksdelarna är det något glesare. Föryngringsskiktet är variationsrikt, men ask, björk och gran dominerar. Död ved förekommer i medelgod omfattning av klibbal, asp, sälg och fågelbär. Veden är av medelgrova till kläna dimensioner och finns både som lågor och stående torrträd. Buskskiktet är medeltätt där bete inte förekommer, och glesare där betesdjuren kommer åt. Hassel, en, nypon, krusbär och hallon utgör buskskikt tillsammans med skogstry och hägg.

Flora och fauna: Ett antal olika signalarter växer här som blåsippa, ormbär, tandrot och skogshakmossa *Rhytidiadelphus subpinnatus*. Kalkklockmossa *Homalothecium lutescens* som är kalkgynnad växer också i området. Tibast *Daphne mezereum* förekommer i skogen.

Övriga noteringar: Ett par små bäckar rinner i skogen och här syns källpåverkan. Här finns flera stenmurar och odlingsrösen och ofta växer det gamla fågelbärsträd mitt i rösen. Ett visst svampangrepp på träden kommer att innebära mer död ved i framtiden. Gran från omgivande odlingar tränger in i lövområdet

Naturvärdesbedömning: Detta är ett stort lövområde med intressant flora. Trädskiktet är till största delen inte så gammalt, men här finns potential att bilda ännu mer död ved. Framröjning av de äldsta ekarna skulle troligen förlänga deras liv. Närvaro av signalarter styrker värdet.

475. Ung lund vid Bockaskede

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 2,9 ha
Skogstyp Ask-almlund Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Högt på Billingsens sluttning växer denna unga ask-almlund. Den gränsar till en öppen hagmark längre ner i sluttningen och i övrigt är den omgiven av barrodlingar. Marken är fuktig och källpåverkad. Fältskiktet är av lundörttyp och fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Ask, björk och klibbal dominerar det unga och täta trädskiktet. Träden är ganska kläna och unga och här finns även lite asp och lönn. I gränsen till hagmarken växer en rad med gamla och grova fågelbärsträd. Vid trädbaserna har socklar börjat utvecklas. Klen död ved förekommer av klibbal i viss mängd. Buskskiktet utgörs av tätt växande hassel.

Flora och fauna: Signalarterna lungört och stinksyska växer ibland kabbelekor, älgört och vitsippor.

Övriga noteringar: En liten bäck rinner längst ner intill hagmarken.

Naturvärdesbedömning: De största naturvärdena finns i de gamla fågelbärsträden, men eftersom sammansättningen i trädskiktet är säregen och bara förekommer på Billingsens sluttningar i kommunen, innebär ett högt värde. Dessutom styrker förekomst av signalarter klassningen.

476. Blandlövhage vid Bockaskede

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 4,0 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: I Bockaskede-Björnabackens naturreservat ligger denna trädklädda hagmark. Hagen ligger på Billingens sluttning och marken är starkt kuperad. Marken är torr till frisk och fältskiktet är av torr till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Det mest iögonenfallande trädslaget är fågelbär som under blomningen ger karaktär åt många hagmarker i trakten. Det är även det träd som tillsammans med björk dominerar i hagen. Här finns också ask, lönn, alm, ek, oxel, sälj samt enstaka gran. Fågelbärsträden är gamla och grova, och många växer i stenmurar. De flesta övriga träd är medelålders och medelgrova. Död ved förekommer nästan inte alls. Buskskiktet är glest och utgörs av hassel och en.

Övriga noteringar: Hela området är välbetat. Det finns en hel del gamla stenmurar som utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Objektet är en fin hagmark med ett speciellt trädskikt som har vissa naturvärden i de äldsta träden.

477. Vårdträd vid Bockaskede

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 1,5 ha
Skogstyp Parker, alléer och vårdträdsmiljöer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Alldeles väster om Bockaskedeåsen ligger gården Bockaskede. Här finns flera vårdträd och utanför tomten en liten dunge av fuktskog kring en liten bäck. Gården omges av öppna odlings- och betesmarker. Marken är frisk och fuktig och fältskiktet på gården mest skött gräsmatta och i klibbdungen av fuktig örttyp.

Träd- och buskskikt: Klibbal växer i dungen utanför tomten. Träden är gamla och grova och flera har dött. Inne på gården finns alm, fågelbär, hästkastanj och björk, varav flera är grova. Död ved förekommer bara i dungen. Buskskikt förekommer inte alls.

Övriga noteringar: Dungen ligger i Bockaskedeåsens naturreservat.

Naturvärdesbedömning: Gamla och grova träd har alltid ett högt naturvärde, men här är objektet så litet att det placeras i naturvärdesklass 3.

478. Översilningsskog på Billingebranten

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 7,6 ha
Skogstyp Ask-almlund Klibbalskog av översilningstyp Blandlövhage av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: I den nordligaste delen av Skara kommun ligger på Billingebranten flera områden med lövskog. Bäckar rinner ner för branten och ger skogen en speciell karaktär. Detta objekt består av en fuktig klibbalskog av översilningstyp som övergår i en ask-almlund på något friskare mark. Skogen fortsätter norrut in i Skövde kommun en bit. Den norra delen av objektet är en fuktig skog som växer runt Missunnebäcken som utgör gräns mot Skövde. Centrala delen har ett ungt trädskikt men trädslagsfördelningen är den samma som i de äldre delarna. Den sydligaste delen är dels en ask-almlund, dels blandlövhage. Skogen går i en mjuk böj runt en hagmark som öppnar sig mot Bockaskedeåsen som ligger mittemot. Marken är källpåverkad och har en intressant flora. Vid uppfarten till gården Toran står två gamla, grova hamlade askar och det finns fler jätteaskar på gården.

Träd- och buskskikt: De dominerande trädslagen är ask, alm och klibbal. De är medelålders till äldre och medelgrova till grova. Här finns flera jätteträd i objektet och det är askar som dessutom har hamlats. Övriga trädslag som påträffas är hägg, björk, rönn, och på friskare mark ek och fågelbär. Det växer även gamla och grova aspar i nordligaste delen intill vägen. Dessa har även bohål. Död ved förekommer i god mängd. Det gäller framför allt klibbal, ask och fågelbär, men de flesta träd bidrar till dödvedsförrådet. Den döda veden finns som både lågor och stående torrträd och ligger både fuktigt och på friskare mark. Buskskiktet utgörs av medeltätt växande hassel, druvfläder, krusbär och hagtorn.

Flora och fauna: På den kalkrika marken växer råttsvansmossa *Isothecium myurum*. I bäcken växer kalkkammossa *Ctenidium molluscum* och bäckgräsmossa *Brachythecium plumosum*. På de hamlade askarna växer signalarten guldlocks-mossa *Homalothecium sericeum* och inne i fukt-skogen växer trubbfjädermossa *Homalia trichomanides* och stubbspretmossa *Herzogiella seligeri*. Bland kärlväxterna finns rikligt med signalarterna bäckbräsma, lungört, vårärt och vätteros, samt även gullpudra.

Övriga noteringar: Stenmurar utgör kulturlämningar. Objektet ligger precis utanför Bockaskedeåsen-Björnabäckens naturreservat. Området ingår i föreslagen utvidgning av Nolbergets naturreservat och naturvärdena i detta område skulle mycket väl motivera ett inneslutande i ett angränsande reservat.

Naturvärdesbedömning: Detta är ett mycket fint objekt med höga naturvärden. Här finns många signalarter och strukturen med bergsslutning och källpåverkad kalkhaltig mark är inte vanlig i kommunen. Avsnittet med ungt trädskikt kommer att bli äldre och om det får utvecklas fritt, kommer naturvärdena att öka även här.

479. Ask- och klibbalskog vid Brotorp

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 3,8 ha
Skogstyp Ask-almlund Klibbalskog av översilningstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer	

Allmän beskrivning: Intill Skara kommuns norra gräns ligger denna unga ask-almhund. Missunnebäcken, som utgör gräns mot Skövde, har runnit ner för Billingens brant och in igenom skogen. Närmaste granne är lövskogsobjektet Bockaskedeåsen. En tomt ligger i objektet och kring den slås fältskiktet. Den källpåverkade marken är fuktig till blöt och fältskiktet är av fuktig örttyp till lundörttyp. Den norra delen ligger på friskare mark. Själva skogen fortsätter in i Skövde kommun en bit.

Träd- och buskskikt: Det täta trädskiktet består av unga högväxta exemplar av ask, alm och klibbal. Övriga trädslag är ek, fågelbär, hägg och björk. Det förekommer en viss mängd död ved intill bäcken. All veden är dock klen. De dominerande trädslagen svarar också för föryngringen i området. Det glesa buskskiktet utgörs av hassel.

Flora och fauna: Signalarter som ormbär och lungört växer i skogen.

Övriga noteringar: Bäcken utgör en stor påverkan och här finns ett litet fall. Stenmurar utgör kulturlämningar.

Naturvärdesbedömning: Detta är en skogstyp som bara finns i närheten av Billingebranten i Skara kommun. Trots att trädskiktet är ganska ungt gör säregheten att skogen bedöms ha höga naturvärden. I framtiden när trädskiktet har blivit äldre och mer död ved hunnit blidas kommer naturvärdena att stärkas.

480. Blandlövhage på Bockaskedeåsen

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 10,0 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Bockaskedeåsen i norra delen av kommunen är en hög och iögonenfallande ås. Trädskiktet är också märkligt, eftersom det är oxel som dominerar på åsen. Marken är torr till frisk med ett litet fuktigt inslag kring bäcken som rinner vid åsens fot. Fältskiktet är av torr till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Oxel dominerar det glesa trädskiktet och träden är medelålders till äldre. Det växer andra träd på åsen; ask, ek, lönn, fågelbär, hägg, klibbal, asp, och björk. Även de är drygt medelålders samt medelgrova. Död ved finns sparsamt bl a gamla grova fågelbärsträd vid foten av åsen. Buskskiktet är mycket glest och utgörs av en, hassel och nypon.

Övriga noteringar: Åsen är skyddad som naturreservat och värdet för friluftslivet är mycket högt. Åsen ingår i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 96 och har klassats som en trea. Får betar på åsen.

Naturvärdesbedömning: Här finns höga naturvärden knutet till de äldsta träden och den döda veden, men framför allt för områdets säregna trädammansättning.

483. Lövträd vid Nätersäter

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 3,0 ha
Skogstyp Sekundär lövskog, friska och torra typer Parker, alléer och vårdträdmiljöer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I Skara kommuns norra del, där barrskogen överväger, ligger ett område med äldre lövträd i närheten av tomter. Marken är frisk till fuktig, särskilt i den lilla fuktskogen nära Lilla Rödsjön. En del hus ligger i området och många av träden är vårdträd.

Träd- och buskskikt: Björk och fågelbär dominerar med inslag av alm, ask, ek, lönn, sälg och gran. Träden är medelålders till äldre och medelgrova till grova. Det finns en jätteask i västra delen och den är nyligen hamlad. Ask och gran står för förnyringen. Död ved finns i viss omfattning. Buskskiktet utgörs av en och kaprifol.

Flora och fauna: Signalarten lungört växer här tillsammans med gullviva och guldocksmossa *Homalothecium sericeum* förekommer på den gamla asken.

Övriga noteringar: Objektet är långsmalt och bevarandemöjligheterna är mindre bra. Gran tränger in från den omgivande barrskogen.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa värden knutet till de äldsta träden.

484. Igenväxt hagmark söder om Åbod

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 2,7 ha
Skogstyp Igenväxt äng/hagmark av ask-almtyp	

Allmän beskrivning: I norra delen av kommunen där Öglundas öppna marker övergår i barrskog ligger detta område med igenväxt hagmark. Barrskog omger större delen av objektet och det är med barrskog som en stor del av igenväxningen har skett. In emellan finns en del äldre lövträd. Marken är frisk med fuktigt inslag och fältskiktet varierar från lundörttyp till frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Gran är det träd som förekommer i störst antal, men lövträden utgör i alla fall hälften. Förekommande lövträd är alm, ask, asp, björk, sälg och yngre träd av lönn och hägg. Träden är övervägande medelålders och föryngringen består mest av gran. Buskskiktet utgörs av hägg, hassel och olvon.

Flora och fauna: I den lundartade floran hittar man lungört och blåsippan.

Övriga noteringar: Granen hotar att ta över så småningom. Ett gammalt torpställe ligger i området.

Naturvärdesbedömning: Här finns vissa naturvärden i det lövträdsskikt som finns kvar, men granen kommer allt mer.

485. Blandlövhagar vid Åbod

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 11,0 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp Ekhage Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: Längst upp i nordöstra Skara ligger Åbod. Gården utgör ett avsnitt med öppet odlingslandskap omringat av barrskog. Hagmarken är varierad både vad gäller trädskikt och underlag. Landskapet är kuperat och en bäck rinner mellan kullarna till en liten anlagd sjö. Längs bäcken är marken fuktig, annars är den övervägande frisk.

Träd- och buskskikt: Det finns gott om olika trädslag, men de mest förekommande är björk och ek. Övriga trädslag är alm, ask, lind, lönn, fågelbär, hägg, klibbal, asp, sälg, apel, gran och tall. Träden är främst medelålders och medelgrova men inslag av äldre, grövre träd finns,

framför allt av fågelbär. Föryngringen utgörs mest av björk och gran intill den omgivande barrskogen. Död ved förekommer endast i liten utsträckning. Buskskiktet är glest gruppställt och utgörs av gamla hasselbuketter, en, nypon och krusbär.

Flora och fauna: Enligt brukaren finns ett bestånd backsippa i hagen och den har sällskap av blåsippa och gullviva. På grov ek växer signalarterna guldlocksmossa *Homalothecium sericeum* och rostfläck *Arthonia vinosa*. På hassel växer hasselticka *Dichomitus campestris*, även den en signalart.

Övriga noteringar: Här finns kulturlämningar i form av odlingsrösen och stenmurar. Omgivande barrskog tränger in. Delar av hagmarken finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 95 och har klass tre.

Naturvärdesbedömning: Objektet har ganska höga naturvärden knutet till de gamla träden och den fina, småkulliga strukturen. Förekomst av signalarter styrker värdet.

486. Lundmiljöer söder om Åbod

Församling Öglunda	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 65	Areal 19,0 ha
Skogstyp Ask-almkund Sekundär lövskog, friska och torra typer Sekundär lövskog, fuktiga typer	

Allmän beskrivning: I det kuperade landskapet i norra Öglunda ligger detta stora lövskogsområde. Den norra delen är äldre och finare och den södra delen fungerar som en förstärkningsyta. Det rinner en bäck i norra och östra delen och kring den växer en fin fuktskog, som också är en nyckelbiotop. Tyvärr gränsar den delen till ett hygge, vilket drar ner intrycket. I övrigt är det en medelålders lövskog med barrinslag i den södra delen.

Träd- och buskskikt: De mest förekommande träden är alm och asp och det finns gamla och grova exemplar av dem båda, liksom av oxel och fågelbär. Andra trädslag i skogen är ask, ek, fågelbär, oxel, klibbal, björk, rönn och gran. Träden är mestadels medelålders med äldre inslag. Den norra och sydöstra delen har äldst trädskikt, framför allt intill bäcken. Den södra har ett trädskikt som är övervägande yngre till medelålders med ett glest skikt av äldre träd. Träd med bohål finns i viss utsträckning, framför allt gamla aspar. Föryngringsskiktet utgörs av ask och alm. Buskskiktet är ställvis tätt och består av hassel, hägg, skogstry och krusbär.

Flora och fauna: På den nordliga åsen växer rikligt med vårärt tillsammans med lungört och gullvivor. Övriga signalarter som finns i området är blåsippa, storrams samt ormbär. På en gammal asp påträffas krusig ulota *Ulota crispa*.

Övriga noteringar: Det går en markerad vandringsled genom objektet och det tillsammans med den vårliga blomsterprakten innebär ett högt värde för friluftslivet.

Naturvärdesbedömning: Området har höga naturvärden knutet till den fina miljön intill bäcken, resten är yngre och har ett större barrinslag, men fungerar som förstärkningsyta.

487. Ekhage vid Rikesätter

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 74	Areal 3,3 ha
Skogstyp Ekhage	

Allmän beskrivning: I kommunens allra nordligaste del ligger gården Rikesätter. Den omges av åkermark och hagmarker och runt detta ligger barrskog. En av hagmarkerna är denna ekhage som ligger på en liten höjd i åkermarken. Marken är frisk och fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Ek dominerar helt på kullen, endast enstaka björk förekommer. Träden är medelålders och medelgrova. Död ved förekommer inte. Buskskiktet är halvslutet och består av hassel och hallon.

Flora och fauna: Vid inventeringstillfället sprang 13 stycken rådjur förbi.

Övriga noteringar: Objektet finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 67 delområde 2 och har klass 3.

Naturvärdesbedömning: Här finns naturvärden i det faktum att detta är en trädklädd hagmark i ett annars åker- och barrskogsdominerat landskap.

488. Björkhage vid Rikesätter

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 3
Ekonomiskt kartblad 083 74	Areal 2,9 ha
Skogstyp Blandlövhage av asp-björktyp	

Allmän beskrivning: Rikesätter ligger längst norrut i kommunen omslutet av barrskog. Kring gården är det öppen åker- och hagmark och denna lövhage ligger söder om gården. Marken är frisk. Fältskiktet är av frisk örttyp.

Träd- och buskskikt: Björk dominerar trädskiktet helt med enstaka inslag av ek. Träden är medelålders och medelgrova. Död ved förekommer inte, ej heller något buskskikt.

Övriga noteringar: Häst betar i hagen. Objektet finns med i Ängs- och hagmarksinventeringen som nr 67 delområde 1 och har klass 3.

Naturvärdesbedömning: Objektet har vissa naturvärden som trädklädd hagmark.

489. Blandlövhage och klibbalkärr vid Rikesätter

Församling Eggby-Istrum	Naturvärdesklass 2
Ekonomiskt kartblad 083 74	Areal 2,4 ha
Skogstyp Blandlövhage av ask-almtyp Klibbalkärr	

Allmän beskrivning: I kommunens nordligaste del vid Rikesätter ligger detta sammansatta lövbestånd. Det består av två delar, ett klibbalkärr i norr och en lövhage på gammal tomtmark i söder. Klibbalkärret är beläget längs en bäck som rinner in i barrskogen. Marken är fuktig till frisk och fältskiktet är av fuktig till frisk örttyp, med blöta inslag.

Träd- och buskskikt: I kärret dominerar klibbal med inslag av björk. På den gamla tomten är det ask och lönn som dominerar. Här finns även ek, fågelbär, asp, björk och rönn. Det finns grova träd av ask, lönn och fågelbär samt en jätteask. Träd med bohål förekommer. Död ved finns endast i kärret och den utgörs av klibbal. Buskskiktet utgörs av ett stort bestånd snöbär samt syren och nypon.

Övriga noteringar: En gammal husgrund finns i hagmarken. Bäckens utgör en påverkan i norra delen och bete utgör påverkan i den södra. Framför allt fuktskogen i norr är trängd av omgivande barrskog.

Naturvärdesbedömning: Här finns ganska höga naturvärden knutet till de gamla och grova ädellövträden och till den döda klibbalveden.

7. TABELL ÖVER EJ FÄLTBESÖKTA OBJEKT

Objektnummer	Skogstyp	Areal ha	Bedömning
11	Björk på mossodling	3,3	Ungt, homogent
12	Björk på mossodling/ sek. löv fuktig	7,7	Ungt
13	Sek. löv fukt	2,0	Ungt
22	Seklöv frisk	6,7	Ungt och välskött
31	Seklöv fukt	3,1	Ungt och homogent
32	Seklöv frisk	2,0	Mycket ungt till ungt
33	80% björk på mossodling 20% sek. löv frisk	17,4	Ungt
38	Lövrikt hygge	1,9	Mycket ungt
41	Björk på mossodling	3,3	Mycket ungt - ungt
44	Sek löv fuktig	3,9	Ungt
46	Lövrikt hygge	2,5	Mycket ungt
53	Lövrikt hygge	31,4	Mkt ungt, trol. blivande barrskog
54	Sek löv fukt	2,0	Ungt
55	Sek löv fukt/frisk	2,9	Ungt
56	Sek löv fukt	7,9	Ungt
57	Björk på mossodl/ sek löv fukt	21,5	Ungt
58	Björk på mossodling	8,0	Ungt
64	Seklöv frisk/lövrik myr	5,2	Ungt, stort barrinslag
66	Seklöv fuktig/frisk o. Björk på mossodl	18,2	Ungt
67	Björk på mossodl/sek löv frisk	11,4	Ungt
68	Lövrikt hygge	2,1	Mycket ungt
69	Seklöv fukt/frisk	5,3	Ungt och barrblandat
75	Lövrikt hygge	2,6	Mkt ungt
87	Lövrikt hygge samt sek löv frisk	3,2	Ungt o trivialt
89	Seklöv fuktig/Björk på mossodl	2,7	Ungt och trivialt
90	Seklöv fuktig/Björk på mossodl	22,2	Mycket ungt till ungt
92	Björk på mossodl	13,5	Ungt
97	Björk på mossodl/sek löv frisk/fuktig	28,1	Ungt och trivialt. Barrinslag i den friska delen
99	Seklöv fukt	16,1	Ungt
102	Björk på mossodling	3,1	Mycket ungt
103	Seklöv fukt	7,6	Ungt
106	Lövrikt hygge	5,3	Ungt, troligen mkt barr
108	Seklöv frisk	2,1	Ung björk med mkt gran.

Objektnummer	Skogstyp	Areal ha	Bedömning
123	Seklöv frisk	11,9	Ungt, trivialt, mkt barr
125	Lövrikt hygge	14,3	Ungt, mkt barr
128	Lövrikt hygge	5,1	Mycket ungt, barrinslag
129	Lövrikt hygge	20,3	Mycket ungt, barrinslag
141	Lövrikt hygge	8,4	Ungt, homogent, barrinslag
146	Lövrikt hygge	4,1	Ungt, homogent, barrinslag
147	Lövrikt hygge	15,3	Ungt, homogent
151	Lövrikt hygge	9,8	Ungt, homogent, barrinslag
166	Seklöv frisk	8,0	Ungt
167	Björk på mossodling/ sek löv frisk	21,5	Ungt och trivialt
169	Lövrikt hygge	6,8	Ungt
171	Lövrikt hygge	13,6	Ungt
178	Lövrikt hygge	3,4	Ungt, stort barrinslag
191	Seklöv fuktig/frisk	52,3	Mycket ungt
198	Lövrikt hygge	9,5	Mycket ungt
199	Lövrikt hygge/björk på mossodl.	3,4	Ungt
206	Björk på mossodl/sek löv fukt/frisk	112,6	Ungt och homogent
228	Lövrikt hygge	18,1	Ungt, stort barrinslag
249	Seklöv frisk	6,0	Ungt och homogent
254	Seklöv frisk	7,8	Ungt och homogent
255	Seklöv frisk	11,0	Ungt och homogent
257	Seklöv frisk	6,0	Ungt och homogent
258	Seklöv frisk	7,9	Ungt och homogent
259	Seklöv frisk	2,5	Ungt och homogent
262	Seklöv frisk	5,4	Ungt
263	Lövrikt hygge	4,6	Ungt och homogent
275	Lövrikt hygge	13,9	Ungt, trivialt
277	Lövrikt hygge/sek löv frisk	11,4	Ungt, trivialt
278	Seklöv frisk	4,4	Ungt homogent
279	Lövrikt hygge/sek löv fukt	11,5	Mycket ungt till ungt
282	Lövrikt hygge	6,6	Ungt, trivialt
304	Seklöv frisk/fukt	8,0	Ungt
308	Lövrika hyggen	28,4	Mycket ungt
309	Lövrika hyggen	22,9	Mycket ungt, trol. mest barr
350	Lövrikt hygge	5,7	Mycket ungt
351	Seklöv fukt	2,7	Ungt
355	Seklöv fukt/frisk	2,7	Ungt
363	Seklöv frisk	14,5	Mycket ungt
364	Lövrikt hygge	5,6	Mycket ungt
365	Seklöv fukt/frisk	6,8	Ungt

Objektnummer	Skogstyp	Areal ha	Bedömning
377	Lövrika hyggen	344,4	Mycket ungt
383	Lövrikt hygge	2,2	Mycket ungt
395	Seklöv frisk	11,2	Ungt och homogent
403	Seklöv frisk	2,2	Ungt homogent skött
404	Björk på mossodl/sek löv frisk/fuktig	60,4	Ungt homogent
411	Seklöv fukt	4,6	Ungt
412	Seklöv frisk	3,6	Yngre, trivialt
414	Seklöv frisk/ asp-björkhage	3,6	Yngre, trivialt
417	Lövrikt hygge	12,5	Mycket ungt
418	Seklöv frisk	3,1	Yngre, trivialt
419	Seklöv frisk	2,8	Ungt rel. homogent
424	Lövrikt hygge	4,5	Ungt
425	Lövrikt hygge/sek löv frisk	5,9	Ungt
436	Seklöv fuktig/frisk	6,4	Ungt och homogent
438	Seklöv fuktig/frisk	9,2	Ungt och homogent
440	Lövrikt hygge	4,5	Mycket ungt
444	Lövrikt hygge	5,0	Mycket ungt
445	Igenväxt ekhage	2,8	Enstaka grova ekar i barrskog
456	Seklöv frisk	11,3	Yngre och skött
457	Lövrikt hygge	12,0	Mycket ungt
458	Seklöv frisk/ lövrikt hygge	6,4	Ungt och skött
459	Lövrikt hygge	25,9	Mycket ungt
469	Lövrikt hygge	5,7	Ungt
481	Lövrikt hygge	8,4	Mycket ungt
482	Seklöv frisk	4,7	Ungt o homogent
490	Seklöv frisk	6,0	Ungt och homogent

8. RÖDLISTADE ARTER NOTERADE UNDER INVENTERINGEN

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Rödlistekategori	Fyndplats, objektsnummer	Koordinater gon RT 90	+/- meter
Clavicornona pyxidata	kandelabersvamp	NT	4	6 473 966 1 349 208	15
Gyalecta ulmi	almlav	NT	334	6 477 375 1 372 864	15
Dendrocopus minor	mindre hackspett	VU	410	6 482 191 1367 389	10
			435	6 481 833 1 374 671	10
			449	6 481 775 1 375 519	10
Sclerophora amabilis	sydlig blekspik	VU	52	6 469 791 1 359 614	8

9. LITTERATURFÖRTECKNING

- Ahti, T.** m fl (1999) *Nordic Lichen Flora Vol.1*. Bohuslän 5, Uddevalla.
- Andersson, L.** (1991) *Våtmarker i Skaraborgs län*. Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Meddelande 2/91
- Andersson, L., Löfgren, R.** (2000) *Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker*. SNV rapport 5081. ISBN 91-620-5081-8.
- Bengtson, O.** (2001) *Förslag till skötselplan för naturreservatet Torp*. Länsstyrelsen i Västra Götaland. Stencil
- Bengtson, O.** (2002) *Förslag till skötselplan för naturreservatet Eahagen-Öglunda ängar*. Länsstyrelsen i Västra Götaland. Stencil.
- Bertilsson, A.** m. fl. (2002) *Västergötlands flora*. Lund ISBN 91-972863-4-6.
- Carlsson, R-G,** (1993) *Ökull, värt att spara! Ett bidrag till bestämning av floran i en västgöra socken*. Stencil.
- Edelstam, C.** (1990) *Ängs- o hagmarker i Skara kommun*. Länsstyrelsen i Skaraborgs län, meddelande 2/90.
- Finsberg, M.** red. (2000) *Lövskogsinventering Götene kommun*. Länsstyrelsen i Västra Götaland 2000:10.
- Finsberg, M.** (2001) *Lövskogar i Mariestads kommun*. Länsstyrelsen Västra Götaland 2001:53.
- Gärdenfors, U.** ed. (2000) *Rödlistade arter i Sverige 2000 – The 2000 Red List of Swedish Species*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Hallingbäck, T. & Holmåsen, I.** (1985) *Mossor. En fälthandbok*. Interpublishing (Stockholm) 91-86448-11-0.
- Larsson, A. & Andersson, L.** (1998) *Skötselplan för naturreservatet Höjentorp-Drottningkullen*. Länsstyrelsen i Västra Götaland. Stencil
- Moberg, R. & Holmåsen, I.** (1986) *Lavar. En fälthandbok*. Interpublishing (Stockholm) ISBN 91-86448-04-8.
- Mossberg, B., Stenberg, L. & Ericsson, S.** (1992) *Den nordiska floran*. Wahlström & Widstrand ISBN 91-46-14833-7.
- Nitare, J.** m. fl. (2000) *Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsens förlag (Jönköping). ISBN 91-88462-35-6.
- Pettersson, A.** (1995) *Inventering av ekar i Skara kommun – en sammanställning av grova ekars naturvärden*. Miljö i Skara 1995:3. Skara kommun.

Ryman, S. & Holmåsen, I. (1986) *Svampar. En fälthandbok*. Interpublishing (Stockholm)
ISBN 91-86448-14-5.

von Proschwitz, T. (1982). *Inventering av snäckor, musslor och sniglar (mollusker) i Valleområdet*. Länsstyrelsen i Skaraborgs län, meddelande 3/82.

Bilaga 1 Sammanfattning av objekt				
EKOBLAD	OBJEKTNR	OBJEKTNAMN	KLASS	AREAL
8249				
	1	Banevalla	2	6,2
	2	Stockens kvarn	4	0,8
	3	Ö om Torkelstorp	3	2,4
	4	Rangelgärdet	2	8,5
	5	Erikslund	4	2,8
	6	Blomsgården	4	11,3
8259				
	7	Slugga	3	7,6
	8	Hästhalla	3	2,6
	9	Blomsgården	4	7,9
	10	Tveta	3	2,9
8321				
	11	Björk på mossodling	5	3,3
	12	Björk på mossodling/seklöv fukt	5	7,2
8322				
	13	Seklöv fukt	5	2
	14	V om Krogen	3	6,3
	15	Trandansen	2	3
	16	Holme v om Krogen	3	0,8
	17	Ekhage Krogen	2	5,8
	18	Dagsnäs slott	3	8,2
8330				
	19	Slipån	3	1,9
	20	Ekhage Österäng	3	3,4
	21	Seklöv Österäng	4	6,5
	22	Seklöv frisk	5	6,7
	23	Björstorp	2	2,3
	24	Marieberg	3	5,1
	25	Nolgården	3	1,3
	26	Nolgården	3	2,3
	27	Hulängen	3	4,7
	28	Risberg	4	1,4
	29	Vinköl	2	2,7
	30	Vinköls kyrkogård	2	1
	31	Seklöv fukt	5	3,2
	32	Seklöv frisk	5	2
8331				
	33	Björk på mossodling/seklöv frisk	5	17,4
	34	Jonstorp	3	1
	35	Syltängarna	2	16,6
	36	Läckeberg	3	4,6
	37	Lilla Berget	4	2,2
	38	Lövrikt hygge	5	1,9
	39	Gräsöna	3	7,9
	40	Knutstorp	3	1,5
	41	Björk på mossodling	5	3,3

	42	Djupedal	3	3,3
	43	Hällavadet	3	6,4
	44	Seklöv fukt	5	3,9
	45	Ekeberg	3	1,7
	46	Lövrikt hygge	5	2,5
	47	Stekareslätten	3	4,1
	48	Stora Skattegården	2	2,4
	49	Härlunda Ekgården	3	2,8
	50	Vårdträd vid Härlunda Ekgården	3	2,5
	51	Dammhagen	3	2,2
	52	Prästegården	2	0,7
8332				
	53	Lövrikt hygge	5	31,4
	54	Seklöv fukt	5	2
	55	Seklöv fukt/frisk	5	2,9
	56	Seklöv fukt	5	7,9
	57	Björk på mossodling/seklöv fukt	5	21,5
	58	Björk på mossodling	5	8
	59	N. Dagsnäs	2	7,8
	60	Hästahuvudet	3	3,3
	61	Framoran	2	12,5
	62	Bjärka	2	2,6
	63	Apelskog	4	3,5
	64	Seklöv frisk/lövrik myrmark	5	5,2
	65	Arntorp	3	12,1
	66	Seklöv fukt/björk på mossodling	5	18,2
	67	Björk på mossodling/seklöv frisk	5	11,4
	68	Lövrikt hygge	5	2,1
	69	Seklöv frisk/fukt	5	5,3
	70	Vadet	3	5,6
	71	Höryda	2	2,2
	72	Blandlövskog vid Ekenäs	3	5
	73	Bjärklunda kyrka	3	2,4
	74	Seklöv vid Ekenäs	4	5,3
	75	Lövrikt hygge	5	2,6
	76	Källebacken	4	4,9
	77	Fotbollsplanen vid Källebacken	3	2,3
	78	Rosenlund	3	3,5
	79	Aspskog S om Halleberg	3	0,8
	80	Sekundär lövskog S om Halleberg	3	1,6
	81	Halleberg	3	3,2
	82	Lilla Broke	3	1,6
	83	Hage i Skrelunda	3	6,6
	84	Sekundärlöv vid Skrelunda	3	2,5
	85	Hallegården	3	12,2
	86	Söder om Hallegården	3	5,7
	87	Lövrikt hygge/seklöv fukt	5	3,2
	88	Holmetorp	4	3,9
	89	Seklöv fukt/björk på mossodling	5	2,7
	90	Seklöv fukt/björk på mossodling	5	22,2
	91	Långöna	4	4,8
	92	Björk på mossodling	5	13,5
	93	Törstaberget	3	7,3

	94	Trestena	2	6,4
	95	Ekdungar norr om Trestena	2	4,2
	96	Björkallé Trestena	3	1,7
	97	Björk på mossodling	5	28,1
8333				
	98	Hagmark vid Ore backar	2	7,3
	99	Seklöv fukt	5	16,1
	100	Hornborgasjön - utloppet	3	11
	101	Ek i sekundärskog	2	6,7
	103	Seklöv fukt	5	7,6
8340				
	104	Söder om Lilla Skattegården	3	2,3
	105	Asp-björkskog vid Lilla Skattegården	4	10,8
	106	Lövrikt hygge	5	5,3
	107	Ånkegården	4	5,7
	108	Seklöv frisk	5	2,1
	109	Stora Nolgården	3	0,9
	110	Rönnebro	3	1,8
	111	Backaberg	4	3
	112	S om Kålltorp	3	3,6
	113	Hällestop	3	3,8
	114	Hällestop	3	5,2
	115	Hagelsten	3	5,2
	116	Blombacka/Flian	2	19,6
	117	Blombacka gård	2	5,5
	118	S om Kilagården	3	4,7
	119	Kilagården	2	6,3
	120	Stora Kålltorp	2	4,9
	121	Klibbal vid Flian i V. Gerum	2	14,4
	122	Ungt löv vid Stora Kålltorp	4	6
	123	Seklöv frisk	5	11,9
	124	Nyckeltorp	3	1,8
	125	Lövrikt hygge	5	14,3
	126	Entorp	2	3,7
	127	Öster om Entorp	4	1,5
8341				
	128	Lövrikt hygge	5	5,1
	129	Lövrikt hygge	5	20,3
	130	Kringlemad	4	12,6
	131	Klibbal längs Flian	3	5,5
	132	Botorp	2	12,2
	133	Söder om Botorp	3	5,5
	134	Ekegården/Prästegården	3	4,1
	135	Prästegården	3	1
	136	Prästegården: ekhage vid Flian	3	1,7
	137	Klibbal vid Flian	3	2,9
	138	Granbacken	3	3,1
	139	Karlagårdsgärdet	3	5,6
	140	Bränningeberg	2	7,3
	141	Lövrikt hygge	5	6,2
	142	Marum kyrka	3	3,4
	143	Halla	3	12,8

	144	Högsberg	3	12,8
	145	Ardala	4	6,2
	146	Lövrikt hygge	5	4,1
	147	Lövrikt hygge	5	15,3
	148	Simmatorp	3	3,4
	149	Intill Afsen	2	5,5
	150	Munkatorp	3	2,8
	151	Lövrikt hygge	5	9,8
8342				
	152	Stora Herrtorp	3	6,1
	153	Stora och Lilla Herrtorp	3	5,6
	154	Lilla Herrtorp	3	3,7
	155	Enebacken	3	2,8
	156	Lilla Broke	3	3,1
	157	Bilskroten Härlunda	3	4,6
	158	Betesmark Stora Broke	3	13,1
	159	Sekundärlöv S om Selagården	3	10,1
	160	Hagmark vid Selagården	3	15
	161	Fuktig sekundärskog vid Selagården	3	8,7
	162	Hallängen	3	10
	163	Gammal hagmark vid Flialleden	2	11,7
	164	Smedsgården	3	5,9
	165	Aspöna	4	22
	166	Seklöv frisk	5	8
	167	Björk på mossodling/seklöv frisk	5	21,5
	168	Laggartorp	3	19,3
	169	Lövrikt hygge	5	6,8
	170	Stora Gryte	3	12,1
	171	Lövrikt hygge	5	13,6
	172	Granön	3	7,2
	173	Hagmark o sekundärlöv vid Ryd	3	8
	174	Klibbalkärr vid Ryd	2	7,5
	175	Romlycke	3	8,6
	176	Balsum	3	3
	177	Sekundärlövskog söder om Balsum	4	2,7
	178	Lövrikt hygge	5	3,4
	179	Hästhagen	3	10,5
	180	Vadaholm	3	4,8
	181	Källängen	4	2,4
	182	Baden	4	2,8
	183	Skjutbanor vid Stenbacken	4	2,4
	184	Svenstorp	3	6,4
	185	Nyälvsborg	3	6,9
	186	Nybygget	4	3,5
	187	Göransberg	3	1,4
	188	Norr om Mosstorp	2	14,6
	189	Mosstorp	2	12,2
	190	Nybygget	3	8,8
	191	Seklöv fuktig/frisk	5	52,3
	192	Ekhage vid Udden	3	3,4
	193	Björkskog i Skogen	4	10,7
	194	Hagmarker i Rödjorna	4	1,9
	195	Lilleskogen	4	5,8

	196	Stora Hultet	3	6,4
	197	Skinntorp	4	8
	198	Lövrikt hygge	5	9,5
	199	Lövrikt hygge/björk på mossodling	5	3,4
8343				
	200	Söder om Stenum	4	2,6
	201	Nyholm	3	2,4
	202	Backgården	2	6
	203	Källegården i Stenum	3	20,2
	204	Lövhage vid Västtomten	3	3
	205	Sekundärlövskog vid Västtomten	2	16,8
	206	Björk på mossodl/seklöv fukt	5	112,6
	207	Vårdträd vid Östtomten	2	8,7
	208	Sekundärskog öster om Östtomten	2	14,2
	209	Romlycke	3	4,1
	210	Stenums kyrka	2	1,5
	211	Kyrkön	3	10,7
	212	Hagmark norr om Kyrkön	2	4,3
	213	Hagmark vid Lekareberg	3	4,3
	214	Ekelund	2	5,4
	215	Lund	4	5,7
	216	Harbacken	3	5,7
	217	Stora Ekås	3	3,3
	218	Högetomt	3	28,6
	219	Härlingstorp	1	28,6
8344				
	220	Unglöv vid Lilla Lycke	3	5,2
	221	Hagmarker vid Lilla Lycke	2	7,2
	222	Norr om Lilla Lycke	3	3,5
	223	Ask-almkund i Fålehagen	2	7,4
	224	Hagmarker vid Fålehagen	3	4,2
	225	Almskog vid Stora Rökstorp	2	10,8
	226	Blandlövhage vid Amundtorp	2	12,7
	227	Sekundärlöv öster om Björkelund	3	4,1
	228	Lövrikt hygge	5	18,1
	229	Allé mm vid Amundtorp	3	2,1
	230	Fuktskog söder om Timmerbacken	3	5,2
	231	Blandlövhage vid Timmerbacken	3	3,4
	232	Fuktskog vid Klämmasjön	3	5,7
	233	Ädellövkulle Spåberget	2	3
	234	Vårdträd vid Norra Lundby kyrka	2	2
	235	Ask och klibbal runt Ålebäcken	3	2,1
	236	Blandlövhage på Himmelsberget	2	11,3
	237	Klibbalskog norr om Himmelsberget	3	3,5
	238	Vårdträd och allé vid Ulunda	3	1,4
	239	Söder om Ulunda	3	4,1
	240	Öster om Källegården	2	5,3
	241	Bäckefors	3	1,8
	242	Klibbal nära Pilgrimsleden	3	3
	243	Söder om Tre Bäcker	2	9,3
8345				
	244	söder om Ljungstorp	3	7,1
	245	Rolfstorp	4	4,6

	246	Storekullen	4	0,5
8350				
	247	Risberget	3	2,6
	248	Synnerby kyrka	2	2,1
	249	Seklöv frisk	5	6
	250	Lövåsa	3	1,3
	251	Ässtorps	3	2,4
	252	Ekedal	3	1,4
	253	Mansbäcken	3	6,2
	254	Seklöv frisk	5	7,8
8351				
	255	Norr om Ardala	5	11
	256	Siggatorp	3	1
	257	Seklöv frisk	5	6
	258	Seklöv frisk	5	7,9
	259	Seklöv frisk	5	2,5
	260	Koloniområdet Bernstorps	3	3,1
	261	Horshaga	3	4,3
	262	Seklöv frisk	5	5,4
	263	Lövrikt hygge	5	4,6
8352				
	264	Runt Drysan i Skara	3	3,2
	265	Uddetorp	3	2,9
	266	SLU Skara	2	3,9
	267	Viktoriaparken och Botan i Skara	2	7,2
	268	Nyhem	3	2,4
	269	Väster om Tempelberget	3	6,2
	270	Ekkullar vid Tempelbacken	2	5,3
	271	Götala herrgård	2	5,8
	272	Motviljet	2	8,7
	273	Stora Vadet	3	12,1
	274	Brunnsbo	3	3,2
	275	Lövrikt hygge	5	13,9
	276	Mäskabäckens dalgång	2	14,3
	277	Lövrikt hygge/seklöv frisk	5	11,4
	278	Seklöv frisk	5	4,4
	279	Lövrikt hygge/seklöv frisk	5	11,5
	280	Aspskog väster om Brunnsboäng	2	3,9
	281	Vingården	3	4,1
	282	Lövrikt hygge	5	6,6
	283	Östergården	3	2,3
8353				
	284	Knivsbacken	3	9,5
	285	Kring Tubbetorp	4	6,5
	286	Blandlövåsa mm vid Tubbetorp	2	17,2
	287	Norr om Gresaberget	4	7,4
	288	Norra Vings kyrka	2	15,5
	289	Vingasjön	3	7,7
	290	Valleskolan Axvall	3	5,9
	291	Folkhögskolan Axvall	2	4,9
	292	Enbuskemarken vid Axvall	3	33,9
	293	Ekhage i Brunnsboäng	1	61,5
	294	Blandlövåsa i Brunnsboäng	3	3,7

	295	Igenväxt hagmark i Brunnsboäng	2	20,8
	296	Norr om Brunnsboäng	4	9
	297	Ranåkra kvist	3	10,5
	298	Sekundärlöv vid Ranåkra kvist	4	5,4
	299	Vårdträd vid Ranåker	3	1,5
	300	Skogen	3	6,9
	301	Lundsberg	3	13,6
	302	Stora Ekeberg	3	2,3
	303	Axevalla travbana	4	4,3
	304	Seklöv frisk/fukt	5	8
	305	Hagmark vid Hulegården	3	5,8
	306	Sekundärlöv vid Hulegården	4	3,6
	307	Vargmossarna	3	17,3
	308	Lövrika hyggen	5	28,4
	309	Lövrika hyggen	5	22,9
	310	Lövskog och vårdträd Skålltorp	2	15,1
	311	Lövskog Skålltorp	2	16
	314	Allé vid Pansarmuseet	2	7,4
8354				
	312	Klibbal vid Prinshagasjön	2	11,4
	313	Vårdträd vid Prinshaga	2	1,4
	315	Fuktskog vid Axevalla hus	3	4,1
	316	Klibbal och hagmark vid Axevalla hus	2	7,1
	317	Mellan Ökull och Axvall	3	7,8
	318	Vårdträd vid Ökull	2	4,8
	319	Trivial lövskog Ökull	4	6,7
	320	Stor lövskog vid Ökull	2	44,7
	321	Äldre lövskog Ökull	2	13,7
	322	Varnhem	2	13,6
	323	Varnhems klosterruin	2	6,5
	324	Kyrkebo	3	2,4
	325	Nygården	2	6,2
	326	Skarke gamla tomt	3	1,7
	327	Tåsjön	3	16,6
	328	Långhässlasjön	2	4,8
	329	Skräddaregården	2	5
	330	Bysjön	4	27,6
	331	Iglasjön	3	3,5
	332	Fuktskog runt Gårdssjön	3	20,4
	333	Igenväxt hagmark vid Gårdssjön	2	1,7
	334	Ädellövskog vid Drottningkullen	1	16,6
	335	Fuktskog norr om Drottningkullen	2	33,4
	336	Lusthuskullen	2	2,4
	337	S om Ormsjön	2	9,7
	338	V om Kungsbron	2	6,9
	339	Vid Ormsjön	2	6,7
	340	Kring Granhagstjärn	3	13,2
	341	Ädellöv o fuktskog vid Klosterläng	2	16,6
	342	Yngre fuktskog vid Klosterläng	3	2,8
	343	Seklöv i Djurgårdsskogen	3	7,5
	344	Ung fuktskog vid Djurgårdsskogen	4	2,4
	345	Hulängen	2	6
	346	Lilla Djurgården	3	3,6

	347	Övre Korsgården	3	12,4
	348	Blandlövhage Persbo	3	4,2
	349	Sekundärlöv Persbo	3	14,7
	350	Lövrikt hygge	5	5,7
	351	Seklöv fuktig	5	2,7
	352	Klibbal vid Skärvalången	2	12,9
	353	Tranåsarna	2	5
	354	Sjötuna	3	5,5
	355	Seköv frisk/fuktig	5	2,7
	356	Ädellöv vid Höjentorps slottsruin	1	24,9
	357	Ädellöv norr om Höjentorp	1	38,6
	358	Strandskog runt Eggbysjön	3	11,2
8355				
	359	Stenslunds hembygdsgård	3	2,3
	360	Tre Bäckar	2	11,2
	361	Hagmark i Ljungstorp	3	4,8
	362	Änebacken	3	5,5
	363	Seklöv frisk	5	14,5
	364	Lövrikt hygge	5	5,6
	365	Seklöv fuktig/frisk	5	6,8
	366	Ungt sekundärlöv i Ljungstorp	3	36,6
	367	Sekundärlöv i Ljungstorp	3	7,4
	368	Vårdträd vid Hålltorp	3	2,7
	369	Västra Ljungstorp	2	19,2
	370	Lövhage vid Nygården	3	2,3
	371	Gråal norr om Nygården	2	26,7
	372	Allé och vårdträd vid Backa	2	4,8
	373	Lövhage vid Nyborg	3	6,8
	374	Yngre seklöv norr om Ljungstorp	3	34
	375	Änebacken	3	4,5
	376	Lötens kvarn	3	11,6
	377	Lövriska hyggen	5	344,4
	378	Larstorp	3	15,8
	379	Seklöv norr om Nyborg	3	18
	380	Bäckridå vid Backa	3	3,3
	381	Lövhage norr om Backa	2	7,1
	382	Betad skog norr om Backa	2	16
	383	Lövrikt hygge	5	2,2
	384	Blandlövhage vid Noltorp	3	3,3
	385	Igenväxt hagmark vid Torp	2	6,9
	386	Stort lövområde i Torps naturreservat	1	47
	387	Blandlövhage i Torp	2	8,1
	388	Seklöv vid Torp	2	7,3
	389	Igenväxt hagmark norra Torp	2	6
	390	Klibbalkärr vid Torp	2	3,4
	391	Blandlövhage och lund vid Torp	2	5,3
	392	Öster om Tomten	2	9,6
	393	Orgelgården	2	12,2
	394	Lötensjöarna	3	12,6
8361				
	395	Seklöv frisk	5	11,2
	396	Skäggatorp	2	4,3
	397	Tvetabäckens dalgång	2	36,8

	398	Åkedal	2	22,2
8362				
	399	Råstensbäcken	3	25,4
	400	Västra Mäskabäcken	3	10,5
8363				
	401	Backgården	3	2,9
	402	Brånekesjön	3	16,4
	403	Seklöv frisk	5	2,2
	404	Björk på mossodling/seklöv frisk/fuktig	5	60,4
	405	Hästholmen	4	3,8
	406	Skånings-Åsaka kyrka	3	1,5
	407	Ekebacken	2	9,3
	408	Blandlövhage Munstorp	3	4,8
	409	Vårdträd Munstorp	2	4,2
	410	Ekhage vid Munstorp	3	1,2
	411	Seklöv fuktig	5	4,6
	412	Seklöv frisk	5	3,6
	413	Seklöv vid Gammelskog	3	5,5
	414	Seklöv frisk/asp-björkhage	5	3,6
	415	Blandlövhage Falkenberg	2	10,4
	416	Gammal lövskog Falkenberg	2	7,8
	417	Lövrikt hygge	5	12,5
	418	Seklöv frisk	5	3,1
	419	Seklöv frisk	5	2,8
	420	Krogstorp	3	5,3
	421	Ölanda kapell	2	3,8
	422	Seklöv vid Ölanda	3	2,6
	423	Backåsen	2	19,1
	424	Lövrikt hygge	5	4,5
8364				
	425	Lövrikt hygge/seklöv frisk	5	5,9
	426	Kullingshagen	3	3,9
	427	Skattegården	3	1,9
	428	Foxerna	2	3,9
	429	Eggby kyrka	2	5,2
	430	Torpet o Käringamossen	3	5,4
	431	Lunnaberget	2	3,6
	432	Istrumasjön	2	13,9
	433	Vårdträd o hagmark Backgården	3	4,6
	434	Åntenäs	3	5,8
	435	Rödekskog Eahagen	2	9,6
	436	Seklöv fuktig/frisk	5	6,4
	437	Remningstorps arboretum	2	9,3
	438	Seklöv fuktig/frisk	5	9,2
	439	Smedsgården	3	6,7
	440	Lövrikt hygge	5	4,5
	441	Seklöv Rörsjön	3	8,6
	442	Sjöhagen	3	5,3
	443	Närsäter	3	4,8
	444	Lövrikt hygge	5	5
	445	Igenväxt ekhage	5	2,8
8365				
	446	Stommen	2	7,8
	447	Stommen	2	4,2

	448	Ledsgården	3	5,7
	449	Lundmiljöer Eahagen-Öglunda ängar	1	49,9
	450	Rommen	2	7,6
	451	Slättäng	3	6,9
	452	Häggen	2	11,6
	453	Jättadalen	2	6,8
	454	Blandlövhage Öglunda	2	4
	455	Seklöv mm Öglunda	2	14,3
	456	Seklöv frisk	5	11,3
	457	Lövrikt hygge	5	12
	458	Seklöv frisk/lövrikt hygge	5	6,4
	459	Lövrikt hygge	5	25,9
	460	Fuktskog Eahagen	3	2,6
	461	Ekhage Flämsjön	2	6,8
	462	Vårdträd Remningstorp	2	5,5
	463	Björnudden	2	12,6
	464	Lövskog öster om Flämsjön	2	70,6
	465	Yngre lövskog öster om Flämsjön	3	30
	466	Norra Flämsjön	2	4,1
	467	Ekdunge Flämslätt	3	1,8
	468	Sekundärlöv vid Flämslätt	2	6
	469	Lövrikt hygge	5	5,7
	470	Kärr och lund Blombacken	2	9,2
	471	Björksump Öglunda	3	5,7
	472	Håkansro	2	4,6
	473	Järpå	3	3,5
	474	Sekundärlöv på Billingens slutning	2	11,8
	475	Ung lund Bockaskede	2	2,9
	476	Blandlövhage Bockaskede	3	4
	477	Vårdträd vid Bockaskede	3	1,5
	478	Översilningsskog Billingebrenten	2	7,6
	479	Brotorp	2	3,8
	480	Bockaskedeåsen	2	10
	481	Lövrikt hygge	5	8,4
	482	Seklöv frisk	5	4,7
	483	Nätersäter	3	3
	484	S om Åbod	3	2,7
	485	Blandlövhagar vid Åbod	2	11
	486	Lund söder om Åbod	2	19
8374				
	487	Ekhage Rikesätter	3	3,3
	488	Björkhage Rikesätter	3	2,9
	489	Hagmark och kärr Rikesätter	2	2,4
	490	Seklöv frisk	5	6

Bilaga 3 Fältinventering

Fältarbete och sammanställning

Inventering sker av de områden som vid flygbildstolkningen markerats på fältkartan, objekt över 2 ha med undantag för ädellövbiotoper som inventeras vid en storlek över 1 ha. En fältblankett används där information om varje bestånds struktur, geografi och biologi fylls i (se nedan). I fält görs även en preliminär naturvärdesbedömning. Då hela kommunen fältinventerats görs den slutgiltiga naturvärdesbedömningen vilket innebär vissa justeringar av den preliminära.

Förklaringar till fältblankett

Skogstyp: En beskrivning av de olika skogstyperna finns i SNV:s rapport ”Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker”. Skogstyperna kvantifieras i en fyrgradig skala enligt följande:

- 1 = 1–25% av arealen
- 2 = 26–75%
- 3 = 76–99%
- 4 = 100%.

I samband med angivelse av förekommande skogstyper anges om hela eller delar av objektet utgörs av ädellövskog. Områden som utgör ädellövskog (SVL § 22-23) är skogsbestånd som består av lövträd till minst 70 % och ädla lövträd till minst 50 % av grundytan och vars areal är minst 0,5 ha (=ÄLS fältblankett) eller trädbestånd (hagmarker) på betesmark och som har lövträd till minst 70 % och ädla lövträd till minst 50 % av grundytan. Av de ädla lövträden ska minst 10 träd per hektar ha en diameter av minst 30 cm på en höjd av 1,3 meter över marken. Markens areal ska uppgå till minst 1 hektar (=ÄLH på fältblankett). Till de ädla lövträden räknas ek, lind, alm, ask, lönn, bok, avenbok och fågelbär.

Slutenhet: Här noteras objektets genomgående kronslutenhet. Glest motsvarar en krontäckningsgrad upp till 50 %, halvslutet mellan 50 och 70 % och slutet mer än 70 %.

Trädslag: Här noteras först förekommande trädslag kvantifierat i fyra klasser efter hur stor procentandel av grundytan trädslaget utgör:

- 1 = 1–25 % av grundytan
- 2 = 26–50 %
- 3 = 51–75 %
- 4 = 76–100 %

Ifall något trädslag utgör 50% eller mer av grundytan anges dominerande grovlekklass. Dominerande avser virkesvolym. De olika grovlekklasserna är:

- 1 = klen
- 2 = normal
- 3 = grov
- 4 = mycket grov

För de olika trädslagen följs diameterkrav för respektive trädslag enligt nedanstående tabell.

	Klass 1 klen	Klass 2 normal	Klass 3 grov	Klass 4 mycket grov
Trädslag	cm	cm	cm	cm
Alm	5 – 14	15 – 39	40 – 75	> 75
Ask	5 – 14	15 – 39	40 – 75	> 75
Bok	5 – 14	15 – 59	60 – 100	> 100
Ek	5 – 14	15 – 59	60 – 100	> 100
Lind	5 – 14	15 – 59	60 – 100	> 100
Lönn	5 – 14	15 – 39	40 – 75	> 75
Fågelbär	5 – 14	15 - 29	30 – 75	> 75
Gråal	5 – 14	15 – 29	30 – 50	> 50
Klibbal	5 – 14	15 – 29	30 – 60	> 60
Asp	5 – 14	15 – 29	30 – 60	> 60
Björk	5 – 14	15 – 29	30 – 60	> 60
Sälg	5 – 14	15 – 29	30 – 60	> 60
Gran	5 – 14	15 – 59	60 – 100	> 100
Tall	5 – 14	15 – 59	60 – 100	> 100
Hägg	5 – 14	15 - 29	40 – 75	> 75
Oxel	5 – 14	15 – 59	60 – 100	> 100
Rönn	5 – 14	15 - 29	40 – 75	> 75

Förutom grovlebsklass noteras för varje trädslag mängd mycket grova träd, mängd mycket gamla träd, mängd stående död ved, mängd grov stående död ved, mängd lågor, mängd grova lågor, mängd nyfallna lågor, mängd ”medelålders” lågor och mängd gamla lågor. Mängderna kvantifieras här i en tregradig skala där:

- 1 = 1-5 träd / ha
- 2 = 6-10 träd / ha
- 3 = > 10 träd / ha

De olika nedbrytningsgraderna hos lågorna definieras enligt *nyfallen* = bark kvar, *medelålders* = bark släppt, ej helt mosstäckt och *äldre* = täckt av mossor, börjar ev. tappa struktur.

I fri text under trädslag finns möjlighet att beskriva föryngring, eventuella särdrag hos den döda veden etc.

Buskskikt: Samtliga påträffade buskarter noteras. På fältblanketten finns kryssrutor för *brakved*, *getapel*, *druvfläder*, *olvon*, *kaprifol*, *skogstry*, *nypon*, *slån*, *krusbär*, *hassel*, *en*, *vide* och *hagtorn*. Förekomst noteras i en tregradig skala där:

- 1 = enstaka
- 2 = medelrik
- 3 = rik

Då tyngdpunkten vid värdeklassificeringen läggs vid trädskiktet görs ingen omfattande buskskiktsinventering.

Fältskikt: Vid uppgifter om fältskiktet görs en indelning efter näringsgradient (*ristyp - örtristyp - örttyp*) och fuktighetsgradient (*fuktig - frisk - torr*). Dessutom kan *blöt typ, lundörttyp* och *betesmark* noteras. Angivelse av fältskikt görs enligt en tregradig skala där:

- 1 = 1–25 % av markytan
- 2 = 25–75 %
- 3 = >75 %

Liksom vid buskskiktet läggs inte någon tyngdpunkt vid fältskiktinventeringen då värdeklassificeringen främst styrs av naturvärden förekommande i trädsiktet.

Naturlig störning och hävd: Under naturliga störningsfaktorer noteras viktiga bestånds-danande störningar. Föreslagna störningar är *viltbete, storm, vattenstörning, ras/skred, insektsangrepp, svampangrepp, brand, intern beståndsdynamik, nuvarande bete, upphört bete* (om möjligt noteras ungefärlig tid då betet upphörde) och *slätter*. Störningens eller hävdens omfattning uttrycks i tre klasser där:

- 1 = ringa påverkan
- 2 = stark lokal påverkan
- 3 = stark generell påverkan

Ingrepp: Under ingrepp noteras förekomst av för lövskogsbiotopen negativ mänsklig påverkan såsom *avverkning, plockhuggning (stubbar), röjning, gallring, barrplantering, dikning, bebyggelse/tomtmark, kraftledning, väg, soptipp* och *stenbrott*. Ingrepets omfattning uttrycks i tre klasser där:

- 1 = ringa påverkan
- 2 = stark lokal påverkan
- 3 = stark generell påverkan

Nyckelelement: Karaktärgivande nyckelelement noteras här. Föreslagna nyckelelement är *större å, bäck/rännil, vattenfall/mindre fors, källa/källpåverkad mark* (inkluderar över-silningsmark), *rikkärr, sumphål/kärr, strandsump, strand, blockrik mark, lodyta, bergvägg, rasbrant, hållmarker, ravin, skogsbryn/brynvegetation, odlingsröse, stenmur, lövängsrest* och *tunt*. Vid nyckelelementen lodyta och bergvägg noteras väderstreck. Nyckelelement knutna till träden behöver ej vara karaktärgivande utan noteras enligt en tregradig skala där:

- 1 = 1-5 träd / ha med resp. nyckelelement
- 2 = 6-10 träd / ha
- 3 = >10 träd / ha

Föreslagna nyckelelement knutna till träd är *träd med bohål, träd med större risbo, grov sprickbark, mulm, hamlade träd* och *rotvältor*.

Artlista: Förekomst av listade arter noteras (artlista se fältblanketten). Förekomst noteras i en tregradig skala där:

- 1 = enstaka
- 2 = medelrik
- 3 = rik

Valet av arter har främst gjorts bland mossor, lavar och svampar och då framförallt bland arter som är lätta att identifiera i fält. Ingen särskild sökinsats bör utföras efter enskilda arter, uppgiften ska endast utgöra stöd för naturvärdesbedömningen. Artlistan är inte specifikt anpassad efter Skara kommun och förändringar kan diskuteras.

Andra hotade arter eller naturvårdsintressanta arter: Här finns möjlighet att notera andra påträffade hotade eller intressanta arter vilka ej finns med på artlistan.

Faunaobservationer: Eventuella observationer av fåglar, insekter eller däggdjur som är intressanta ur naturvårdsaspekt noteras här.

Rekreativvärde: Under rekreativvärde anges om området är viktigt för det rörliga friluftslivet, eventuella utmärkta leder, väl använda stigar, närhet till bebyggelse och tätort etc.

Klassificering: I fält görs en preliminär klassificering och objektet placeras i en av fyra klasser. Vid bedömningen läggs störst vikt vid naturvärden knutna till trädskiktet. Mindre vikt läggs vid fältskiktet och buskskiktet. En motivering till bedömningen lämnas i fri text. Här beskrivs också eventuell hotbild och eventuella akuta åtgärder.

Områden där man vid fältbesöket inte kan notera några lövskogsnaturvärden förs inte till någon av ovanstående klasser. Markering om detta görs på flygbildstolkningsblanketten och ingen vidare information insamlas. Till denna "skrotningsklass" hör exempelvis områden som har bebyggts, avverkats eller planterats med barrträd. Även områden där man vid flygbildstolkningen har överskattat lövandelen och objektet innehåller mindre än 50 % löv alternativt är en hagmark där träden står för glest leder till att dessa faller ur inventeringen. För områden tillhörande klass 4 (låga naturvärden) görs enbart en notering om skogstyp.

Under fältarbetet nyupptäckta lövområden som missats vid flygbildstolkningen medtages. Områdena inventeras och gränserna tolkas senare in från flygbilder.

Beskrivning av objektet i fri text: På fältblanketten finns plats för en beskrivning i fri text för varje objekt. Här noteras även förekomst av jätteträd eller mycket grova träd som är solitärträd i anslutning till objektet/delobjektet.

FÄLTBLANKETT LÖVSKOGSINVENTERING SKARA KOMMUN

IDENTITET

Objektsnummer/delobjektsnummer	Objektsnamn
Ekonomiskt kartblad	Inventerare
Inventeringsdatum	

SKOGSTYP

☐ Brantskog av ädellövrisk typ	☐ Hässlen	☐ Klippalstrandskog	
☐ Brantskog av ädellövfattig typ	☐ Hyggesuccession, lövrisk typ	☐ Klippalkärr	
☐ Ek-tall-skog av bergig typ	☐ Sek lövskog frisk-torr	☐ Klippalaskog översilningstyp	
☐ Ekskog av ristyp	☐ Sek lövskog fuktig	☐ Björkskog på gamla mossodlingar	
☐ Ekhage	☐ Blandädelöv-lund	☐	
☐ Blandlövhage av ask-alm-typ	☐ Ek-hassellund	☐	
☐ Blandlövhage asp-björk	☐ Parker, alléer, vårdträds miljöer	☐ ÄLS	☐ ÄLH
☐ Igenväxt äng/hage, lind-ek	☐ Lövrisk myrmark	☐ ÄLS del	☐ ÄLH del
☐ Igenväxt äng/hage, ask-alm	☐ Sjöstrandsnår	☐ ej ÄLS	☐ ej ÄLH

SLUTENHET

☐ slutet	☐ halvslutet	☐ glest	☐
---------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

TRÄDSLÄG

a - dominerande grovleklass, b - mängd mycket grova träd, c - mängd mycket gamla träd, d - mängd stående död ved, e - mängd grov stående död ved, f - mängd lågor, g - mängd grova lågor, h - mängd nyfallna lågor, i - mängd medelgamla lågor, j - mängd gamla lågor

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	
☐ Alm	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Gråal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Ask	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Klippal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Bok	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Asp	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Ek	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Björk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Lind	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Rönn	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Lönn	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Säl	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Fågelbär	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Gran	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Hägg	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Tall	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Oxel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Förnygring, ev trädslagsbyte

Antal träd med diameter över 1m.....

BUSKSKIKT

☐ Brakved	☐ Kaprifol	☐ Krusbär	☐ Hagtorn
☐ Getapel	☐ Skogstry	☐ Hassel	☐
☐ Druvfläder	☐ Nypon	☐ En	☐
☐ Olvon	☐ Slån	☐ Vide	☐

Kommentar

FÄLTSKIKT

☐ Torr ristyp	☐ Frisk ristyp	☐ Fuktig ristyp	☐ Blöt typ
☐ Torr örtristyp	☐ Frisk örtristyp	☐ Fuktig örtristyp	☐ Lundörtristyp
☐ Torr örttyp	☐ Frisk örttyp	☐ Fuktig örttyp	☐ Betesmark

Kommentar

NATURLIG STÖRNING OCH HÄVD

☐ Viltbete	☐ Storm	☐ Vattenstörning	☐ Ras/skred
☐ Insektsangrepp	☐ Svampangrepp	☐ Intern beståndsdynamik	☐ Brand
☐ Nuvarande bete	☐ Upphört bete (ev tidpunkt)	☐ Slåtter	☐

INGREPP

☐ Avverkning	☐ Plockhuggning (stubbar)	☐ Rövning	☐ Gallring
☐ Barrplantering	☐ Dikning	☐ Bebyggelse/tomtmark	☐ Kraftledning
☐ Väg	☐ Soptipp	☐ Stenbrott	☐

NYCKELELEMENT

☐ Större å	☐ Sumphål/kärr	☐ Bergvägg (väderstr. __)	☐ Odlingröse
☐ Bäck/rännil	☐ Strandsump	☐ Rasbrant	☐ Stenmur
☐ Vattenfall/mindre fors	☐ Strand	☐ Hällmarker	☐ Lövängsrest
☐ Källa, källpåverkad mark	☐ Blockrik mark	☐ Ravin	☐ Tunt jordtäckte
☐ Rikkärr	☐ Lodyta (väderstreck __)	☐ Skogsbryn/ brynveg.	☐

Nyckelelement knutna till träd, kvantifieras:

☐ Träd med bohål	☐ Träd med större risbo	☐ Grov sprickbark	☐ Mulm
☐ Hamlade träd	☐ Rotvältor	☐ Myrstack > 1 m.....	☐

ARTLISTA

MOSSOR	SVAMPAR	LAVAR	KÄRLVÄXTER
☐ <i>Anomodon attenuatus</i>	☐ <i>Antrodia pulvinascens</i>	☐ <i>Arthonia vinosa</i>	☐ <i>Bergmynta</i>
☐ <i>Anomodon longifolius</i>	☐ <i>Clavivorona pyxidata</i>	☐ <i>Calicium adpersum</i>	☐ <i>Bäckbräsma</i>
☐ <i>Anomodon viticulosus</i>	☐ <i>Cortinarius subg. Phlegm</i>	☐ <i>Chaenotheca phaeocephala</i>	☐ <i>Gullpudra</i>
☐ <i>Antitrichia curtipendula</i>	☐ <i>Craterellus cinereus</i>	☐ <i>Cladonia parasitica</i>	☐ <i>Hässleklocka</i>
☐ <i>Bazzania trilobata</i>	☐ <i>Dentipellis fragilis</i>	☐ <i>Cliostomum corrugatum</i>	☐ <i>Lundbräsma</i>
☐ <i>Brachythecium rivulare</i>	☐ <i>Dicomitus campestris</i>	☐ <i>Collema spp.</i>	☐ <i>Lungört</i>
☐ <i>Frullania tamariscii</i>	☐ <i>Fistulina hepatica</i>	☐ <i>Cyphelium inquinans</i>	☐ <i>Myskmadra</i>
☐ <i>Herzogiella seligeri</i>	☐ <i>Geastrum sp.</i>	☐ <i>Gyalecta ulmi</i>	☐ <i>Nästrot</i>
☐ <i>Homalia trichomanoides</i>	☐ <i>Hericium coralloides</i>	☐ <i>Leptogium lichenoides</i>	☐ <i>Skogssvingel</i>
☐ <i>Hylocomiastrum umbratum</i>	☐ <i>Hygrophorus chrysodon</i>	☐ <i>Leptogium saturninum</i>	☐ <i>Stinksyska</i>
☐ <i>Lejunea cavifolia</i>	☐ <i>Inonotus rheades</i>	☐ <i>Lobaria pulmonaria</i>	☐ <i>Storgroe</i>
☐ <i>Neckera complanata</i>	☐ <i>Lycoperdon echinatum</i>	☐ <i>Nephroma spp</i>	☐ <i>Sårläka</i>
☐ <i>Neckera crispa</i>	☐ <i>Micromphale foetidum</i>	☐ <i>Parmeliella triptophylla</i>	☐ <i>Tandrot</i>
☐ <i>Nowellia curvifolia</i>	☐ <i>Phellinus populicola</i>	☐ <i>Peltigera collina</i>	☐ <i>Tvåblad</i>
☐ <i>Plagiothecium undulatum</i>	☐ <i>Sarcoscypha coccinea</i>	☐ <i>Schismatomma decolorans</i>	☐ <i>Underviol</i>
☐ <i>Porella spp.</i>	☐ <i>Steccherinum robustius</i>	☐ <i>Sclerophora spp.</i>	☐ <i>Vårärt</i>
☐ <i>Thamnobryum alopecurum</i>	☐ <i>Xylobolus frustulatus</i>	☐ <i>Sphaerophorus globosus</i>	☐ <i>Vätteros</i>
☐ <i>Ulotia crispa</i>		☐ <i>Thelotrema lepadinum</i>	

ANDRA HOTADE ELLER NATURVÅRDSINTRESSANTA ARTER

FAUNA-OBSERVATIONER

REKREATIONSVÄRDE

PRELIMINÄR KLASSIFICERING

☐ KLASS 1	☐ KLASS 2	☐ KLASS 3	☐ KLASS 4
----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------

Motivering

Eventuell hotbild, eventuella akuta åtgärder

BESKRIVNING AV OMRÅDET I FRI TEXT

BLANKETT FÖR NATURVÄRDESKLASSNING

Objektsnamn	Objektsnummer
-------------	---------------

HUVUDKRITERIER Uppfyllelse värderas från låg (1p) till hög (3p)	STÖDKRITERIER Uppfyllelse markeras
---	--

Kulturpåverkan	☐	Kulturhistoriska värden	☐
Storlek	☐	Symbol- och identitetsvärde	☐
Hotade arter	☐	Utförd dokumentation/forskning	☐
Kontinuitet	☐	Värde för undervisning	☐
Representativitet	☐	Värde som genresurs	☐
Successionsstadium	☐	Värde för friluftsliv och rekreation	☐
Säregenhet	☐	Värde för landskapsbild	☐
Mångformighet	☐		
Sällsynthet	☐		
Förutsättningar för bevarande	☐		
Potential	☐		
Hävd	☐		

Poängsumma för huvudkriterier *

Områdets naturvärdesklass

--	--

* Redovisas i rapporten
